

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE PANČEVO

B I L T E N

**ZDRAVSTVENO-STATISTIČKIH POKAZATELJA
ZA JUŽNOBANATSKI OKRUG
ZA 2018. GODINU**

Pančevo, 2019. godina

Izdavač:
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE PANČEVO
Pančevo, ul. Pasterova 2,
Tel/fax 013-322-965

Za izdavača:
Prim.dr Ljiljana Lazić
Recenzent:
dr Jasmina Pavlović Stojanović
specijalista socijalne medicine,
subspecijalista medicinske informatike

Urednik:
dr Aleksandra Perović,
specijalista socijalne medicine

Priprema podataka:
Centar za promociju zdravlja, analizu, planiranje,
organizaciju zdravstvene zaštite,
informatiku i biostatistiku u zdravstvu

Kompjuterska priprema:
Slađana Trebješanin
Viši zdravstveni statističar

2019. godine

PREDGOVOR

Zavod za javno zdravlje Pančevo kao nosilac aktivnosti u oblasti delovanja javnog zdravlja za teritoriju Južnobanatskog okruga, izdaje publikaciju Bilten koja predstavlja statistički prikaz zdravstvene delatnosti i zdravstvenog stanja stanovništva. Bilten je redovna publikacija Zavoda za javno zdravlje Pančevo u kojoj se objavljuju aktuelni godišnji zdravstveno-statistički podaci za teritoriju Južnobanatskog okruga. Prvi Bilten zdravstveno-statističkih pokazatelja za naš okrug je izdat 1974. godine, a kao redovna publikacija se objavljuje od 1977. godine.

Zdravstveno-statistički podaci prikazani u Biltenu su prikupljeni na osnovu zakonskih propisa u oblasti zdravstva i Programa i planova o statističkim istraživanjima u oblasti zdravstva. Prikazani podaci obrađivani su korišćenjem jedinstvenih metoda, koje omogućavaju njihovu uporedivost i kontinuitet u dužem vremenskom periodu.

Poglavlja u publikaciji obuhvataju demografska kretanja u okrugu, registrovano oboljevanje i umiranje stanovnika od najčešćih bolesti i povreda u sklopu zdravstvenog stanja stanovništva, korišćenje zdravstvene zaštite, kao i preventivne aktivnosti zdravstvenih ustanova u oblasti promocije zdravlja i prikaz higijensko-epidemiološke situacije u Južnobanatskom okrugu tokom predhodne godine.

Bilten je i odraz kontinuirane saradnje svih činilaca sistema zdravstvene zaštite i nadamo se da ćemo i u narednom periodu uz podršku naših saradnika unaprediti kvalitet podataka koji se objavljuju u ovoj publikaciji. Ujedno im izražavamo i neizmernu zahvalnost, kao i svim našim korisnicima, čije sugestije i saveti su od izuzetnog značajna za dalji rad naše ustanove u ovoj oblasti.

Direktor Zavoda

Pančevo, oktobar, 2019. godine

Prim. dr Ljiljana Lazić

r.br. S A D R Ž A J

	<i>broj tabele</i>	<i>broj strane</i>
1. Uvod.....	1
2. Organizacija zdravstvene zaštite u Južnobanatskom okrugu5
3. Demografski podaci	1-1710
4. Zdravstvena zaštita dece predškolskog uzrasta.....	18-2138
5. Zdravstvena zaštita dece školskog uzrasta i omladine	22-2653
6. Zdravstvena zaštita žena.....	27-3269
7. Zdravstvena zaštita radnika	33-3680
8. Zdravstvena zaštita odraslih.....	37-3993
9. Zdravstvena zaštita u službama hitne medicinske pomoći	40-41105
10. Zdravstvena zaštita u službama za polivalentnu patronažu	42-44109
11. Stomatološka zdravstvena zaštita	45-47114
12. Zdravstveno-vaspitni rad.....	48122
13. Dermatovenerološka zdravstvena zaštita	49-51125
14. Antituberkulozna zdravstvena zaštita	52-56131
15. Zdravstvena zaštita u službama za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju.....	57-60138
16. Specijalističko konsultativna zdravstvena zaštita ...	61-62144
17. Stacionarna zdravstvena zaštita.....	63-69150
18. Pobačaji u zdravstvenim ustanovama.....	70-71162
19. Zdravstvena zaštita u službama za transfuziju.....	72-73167
20. Privatna praksa	74-77	171
21. Rad Centra za prevenciju i kontrolu bolesti Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....	175
22. Rad Centra za higijenu i humanu ekologiju Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....	215
23. Rad Odseka za promociju zdravlja Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....	250
24. Preporuke257
25. Zaključak.....	258

<i>r.br</i>	<i>NAZIV GRAFIKONA</i>	<i>broj grafikona</i>	<i>broj strane</i>
1.	Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini1-930-34
2.	Pet vodećih uzroka smrti u Južnobanatskom okrugu, AP Vojvodini i Republici Srbiji u 2018 godini1035
3.	Natalitet i mortalitet u Južnobanatskom okrugu od 1997. do 2018. godine1136
4.	Prirodno kretanje stanovništva u Južnobanatskom okrugu od 1997-2018. godine1237
5.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece predškolskog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini1351
6.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece predškolkog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini prema dijagnozama1452.
7.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta i omladine u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini prema grupama oboljenja1567
8.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u osnovnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta i omladine u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini prema dijagnozama1668
9.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini prema grupama oboljenja1778
10.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini prema dijagnozama1879
11.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini prema grupama oboljenja1991
12.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini prema dijagnozama2092
13.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti odraslih u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini prema grupama oboljenja21103
14.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti odraslih u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini prema dijagnozama22104

15.	Utvrđena oboljenja po MKB-10 u stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini (stopa na 1000 stanovnika)	23	...121
16.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u dermatovenerološkoj zdravstvenoj zaštiti u Opštini Kovin u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini	24	...130
17.	Broj medicinskih prekida trudnoće u Južnobanatskom okrugu u periodu od 1997-2018. godine	25164
18.	Procentualno učešće medicinskih prekida trudnoće prema broju živorodene dece u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini	26166
19.	Procentualno učešće medicinskih prekida trudnoće prema starosti žene u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini	27166

organizacija Zdravstvene zaštite
u južnobanatskom okrugu

Na teritoriji Južnobanatskog okruga u skladu sa Planom mreže zdravstvenih ustanova nalazi se 16 zdravstvenih ustanova i to: 8 domova zdravlja (u Alibunaru, Beloj Crkvi, Vrscu, Kovačici, Kovinu, Opovu, Plandistu, Pancevu), Opšta bolnica Pančevo i Opšta bolnica Vrsac, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti u Kovinu, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti „Dr Slavoljub Bakalović” u Vršcu, Specijalna bolnica za plućne bolesti „Dr Budislav Babić” u Beloj Crkvi, Zavod za javno zdravlje Pančevo, kao i Apoteka Vršac, dok je Apoteka Pančevo u stečaju od 2015. godine.

Imajući u vidu, navedeni zakonski osnov, kao i jasno definisani zdravstvenu politiku veliki broj naseljenih mesta u svim opština u Južnobanatskom okrugu ima adekvatno organizovanu, razvijenu, razgranatu i dostupnu mrežu državnih zdravstvenih ustanova, čiju organizaciju i rad prati Zavod za javno zdravlje Pančevo

Farmaceutsku delatnost tokom 2018. godine obavljala je samostalna apotekarska ustanova Vršcu, a okviru domova zdravlja funkcionalne su organizacione jedinice koje obavljaju farmaceutsku delatnost (apoteke) tokom čitave godine u DZ Opovo, DZ Alibunar, DZ Bela Crkva, do kraja marta 2018. godine u DZ Kovačica, kao i u DZ Kovin do 16. aprila 2018.godine.

Stacionarna zdravstvena zaštita se ostvaruje u dve opšte bolnice, koje imaju ukupno 950 postelja. Obezbeđenost iznosi 3 postelje na 1000 stanovnika Južnobanatskog okruga. Prosečan broj dana lečenja u ovim bolnicama iznosi 7 dana, a iskorišćenost opštih bolnica u Južnobanatskom okrugu iznosi 57%. U okrugu se nalaze i tri specijalne bolnice (dve psihijatrijske i jedna plućna) sa ukupno 2100 bolesničkih postelja koje obezbeđuju stanovništvo u Srbiji zdravstvenom zaštitom u navedenim oblastima.

**ZDRAVSTVENE USTANOVE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU PO OPŠTINAMA**

Sedište zdravstvene ustanove	Naziv zdravstvene ustanove
Alibunar	Dom zdravlja "Alibunar"
Bela Crkva	Dom zdravlja "Bela Crkva"
	Specijalna bolnica za plućne bolesti "Budislav Babić"
Vršac	Dom zdravlja Vršac
	Opšta bolnica Vršac
	Apoteka Vršac
	Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Dr Slavoljub Bakalović"
Kovačica	Dom zdravlja "Kovačica"
Kovin	Dom zdravlja "Kovin"
	Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Kovin"
Opovo	Dom zdravlja "Opovo"
Pančevo	Zavod za javno zdravlje
	Dom zdravlja Pančevo
	Opšta bolnica Pančevo
	Apoteka Pančevo
Plandište	Dom zdravlja "1. Oktobar"

DEMOGRAFSKO-ZDRAVSTVENA SITUACIJA I ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE SLUŽBE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Zavod za javno zdravlje Pančevo pokriva svojom delatnošću Južnobanatski okrug površine 4248 km^2 sa 293 730 stanovnika, prema popisu iz 2011.godine, sa 8 opština (najveća opština Pančevo 123414, najmanja opština Opovo 10440 stanovnika) u okviru kojih se nalazi 94 naseljenih mesta. Prosečna gustina naseljenosti je 69 stanovnika po 1 km^2 . Osnovne vitalne događaje stanovnika Južnobanatskog okruga u 2018. godine karakteriše blagi pad opšte smrtnosti, blagi pad nataliteta i porast stope prirodnog priraštaja. Starosna struktura stanovništva Južnobanatskog okruga godinama unazad odgovara regresivnom biološkom tipu.

Stopa smrtnosti odojčadi kao najosetljiviji pokazatelj rada zdravstvene službe pa i ukupne socijalno-ekonomске situacije u 2018. godini iznosi 5,4 promila.

U pogledu uzroka smrti, uočava se pad udela nasilnih smrti u poslednjih 10 godina (2008. godine iznosi 4,2% a u 2018. godini 2,3%). Vrednosti stopa specifičnog mortaliteta u pogledu vodećih uzroka prirodnih smrti pokazuju da se na vodećem mestu u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini nalaze bolesti sistema krvotoka i tumori čijem nastanku znatno doprinosi demografska struktura stanovništva i savremeni način života (smanjena fizička aktivnost, neadekvatna ishrana, korišćenje duvana i alkohola i drugo), na trećem mestu su bolesti sistema za disanje, na četvrtom simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, a na petom mestu su bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma.

Vrednost stope vanbolničkog morbiditeta odraslih u 2018. godini je 1533/1000 stanovnika. Na prvom mestu se nalazi grupa bolesti sistema krvotoka (310/1000 stan.), na drugom se nalaze bolesti sistema za disanje (283/1000 stan.), a na trećem mestu se nalaze bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (121/1000 stan.). U mnogim grupama registrovanih oboljenja preovlađuju hronične masovne nezarazne bolesti koje su rezultat starenja i savremenog načina života stanovništva. Kada je u pitanju registrovano oboljevanje dece do 18 godina izdvajaju se bolesti sistema za disanje (1323/1000 stan.), zatim zarazne bolesti i parazitarne bolesti (382 na 1000 stanovnika) i na trećem mestu simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (266 na 1000 stanovnika). Oboljevanje registrovano u vanbolničkim zdravstvenim ustanovama Južnobanatskog okruga odgovara po obimu i strukturi oboljevanju stanovništva Vojvodine.

Registrirano oboljevanje stanovništva u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti u opštim bolnicama varira u poslednjih 10 godina, s tim da je u 2018. godini (100 epizoda bolničkog lečenja na 1000 stanovnika) došlo do smanjenja korišćenja bolničke zdravstvene zaštite u odnosu na 2017. godinu (105 epizoda na 1000 stanovnika). Na prvom mestu u registrovanom bolničkom morbiditetu se nalaze bolesti mokraćno-polnog sistema (1493/100 000 stan.), na drugom tumori (1073/100 000 stan.), a na trećem bolesti sistema krvotoka (872/100 000 stan.), na četvrtom mestu su bolesti sistema za varenje (836/100 000 stan.), a na petom mestu povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnijih faktora (434/100 000 stan.).

Broj porodjaja u zdravstvenim ustanovama Južnobanatskog okruga u 2018. godini se smanjio za 4,1% u odnosu na 2017.godinu,kao i pobačaja za 45,1%.

Veliki broj naseljenih mesta u svim opštinama u Južnobanatskom okrugu ima adekvatno organizovanu, razvijenu, razgranatu i dostupnu mrežu državnih zdravstvenih ustanova, čiju organizaciju i rad prati Zavod za javno zdravlje Pančevo. Na okrugu se nalazi 16 zdravstvenih ustanova: 8 domova zdravlja, 1 apoteka, 2 opšte bolnice, 3 specijalne bolnice i 1 zavod za javno zdravlje. U njima je u 2018. godini bilo zaposleno ukupno 3.017 radnika (72% medicinski a 28% nemedicinskih radnika). Ukupna obezbeđenost lekarima u Južnobanatskom okrugu iznosi 360 stanovnika po jednom lekaru.

Punktovima primarne zdravstvene zaštite je pokriveno 73% naseljenih mesta u Južnobanatskom okrugu, s tim da zdravstvenu zaštitu obezbeđuje 1 lekar za 866 stanovnika,a opterećenost lekara je 39 poseta dnevno u službi opšte medicine. Farmaceutsku delatnost obavlja samostalna apotekarska ustanova u Vršcu, a većina domova zdravlja u okrugu ima organizacione jedinice koje obavljaju farmaceutsku delatnost (apoteke) u svom sastavu.

Bolnička zdravstvena zaštita se ostvaruje u 2 opšte bolnice, koje imaju ukupno 950 postelja. Obezbeđenost iznosi 3,3 postelje na 1000 stanovnika Južnobanatskog okruga.

Prosečan broj dana lečenja u ovim bolnicama iznosi 6 dana, a iskorišćenost opštih bolnica u Južnobanatskom okrugu iznosi 57%. Ukupna stopa hospitalizacije u opštim bolnicama iznosi 82 hospitalizovanih na 1000 stanovnika. U okrugu se nalaze i 3 specijalne bolnice (2 psihijatrijske i 1 plućna) sa ukupno 2100 bolesničkih postelja koje obezbeđuju stanovništvo u Srbiji tercijarnom zdravstvenom zaštitom.

Demografski podaci

DEMOGRAFSKI PODACI

Južnobanatski okrug obuhvata teritoriju od 4248 km². Po popisu iz 2002. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga je živelo 313.937 stanovnika, a prema popisu iz 2011. godine okrug ima 293.730 stanovnika, što znači da je između dva popisa došlo do smanjenja broja stanovnika za 6%. Prosečna gustina naseljenosti je 69 stanovnika po 1 km².

Starosna struktura stanovnika Južnobanatskog okruga je prikazana prema podacima iz popisa stanovnika iz 2011. godine, i odgovara regresivnom biološkom tipu sa oko 15,43% stanovnika starijih od 65 godina i 6,2% u dobnoj grupi od 0-6 godina.

Osnovne vitalne događaje stanovnika Južnobanatskog okruga od 1970. do 2018. godine karakteriše:

- Prisutno je blagi pad broja živorodene dece u odnosu na predhodnu godinu (2017. godine živorodenih je bilo 2.500, a 2018. godine 2.427). Od 1989. do 1991. godine stopa nataliteta varira od 10,91 do 11,14 na 1000 stanovnika, da bi u 1998. godini došlo do smanjenja ispod 10 promila i u 2000. godini iznosi 9,00 promila. U 2018.godini stopa nataliteta je iznosila 8,13. Uočava se da se Južnobanatski okrug u opisanom periodu nalazi u fazi nepovoljnog nataliteta prema svetskim standardima (ispod 12 promila po SZO).
- Kao pokazatelji starenja populacije Južnobanatskog okruga prati se stopa prirodnog priraštaja, koja nastavlja svoj negativni trend i u 2018. godini i iznosi -5,46; najniža vrednost u poslednjih 10 godina bila je zabeležena 2011. godine (-6,53). Vitalni indeks pokazuje trend opadanja do 2011. godine (56,73), da bi u 2018.godini došlo do blagog porasta vitalnog indeksa na 59,82. Vrednosti ovih pokazatelia imaju približne vrednosti u odnosu na populaciju Vojvodine koja ima sličnu starosnu strukturu stanovništva. U 2018. godini najnepovoljniji vitalni indeks u Južnobanatskom okrugu ima stanovništvo opština Plandište i Alibunar (39,52) i (42,39).

- Reproduktivna sposobnost žena, koja se meri stopom fertiliteta, od 1970. do 1997. godine nije pokazivala značajna odstupanja, sem 1994. kada je iznosila 25,70, da bi tokom 2018. godine iznosila 35,87.
- Opšta stopa smrtnosti tokom 2018. godine iznosi 13,60. U ukupnom broju umrlih najveći ideo imali su stanovnici starosti 55 godina i više (92,3%). Među umrlima muškarci imaju učešće od 50,9%, a žene 49,1%. Prosečna starost umrlih muškaraca u Južnobanatskom okrugu je 71,76 godina, a umrlih žena 76,82 godina, što odgovara prosečnoj starosti umrlih na nivou Republike Srbije.
- Stopa smrtnost odojčadi od 1991. godine (18,58 %) do 1997. godine (14,2 %) varira, da bi 1998 godine imala nagli pad (9%), a tokom 1999.godine beleži se nagli porast (14,1%). U 2000. i 2001.godini dolazi do pada smrtnosti odojčadi na 13,30%, da bi u 2018.godini stopa smrtnosti odojčadi iznosila 5,36%. U 2018. godini stopa mrtvorodjenosti je 6,59% što je više od stope mrtvorodjenosti za Republiku Srbiju (5,39%). Najnepovoljnija stopa mrtvorodjenosti u 2018.godini je registrovana u opštini Bela Crkva (16,39%).
- U pogledu uzroka smrti, uočava se pad udela nasilnih smrti u poslednjih 10 godina (2008. godine iznosi 4,2% a u 2018. godini 2,3%).
- Vrednosti specifičnog mortaliteta u pogledu uzroka prirodnih smrti pokazuju da se u Južnobanatskom okrugu u 2018. godini na prvom mestu nalaze bolesti sistema krvotoka, na drugom mestu su tumori, a na trećem bolesti sistema za disanje.

BROJ STANOVNIKA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Tabela 1.

R.b r.	OPŠTINA	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 1991	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 2002.	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 2011.	DECA I OMLADINA				POSEBNE GRUPE STANOVNIŠTVA	Index starenja	ŽENE		
					DOBNE GRUPE						DOBNE GRUPE		
					0 godina	0-6 godina	7-14 godina	15-18 godina	7-18 godina	19-27 godina	18 i više godina	65 i više godina	15-49 godina
0	1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12
UKUPNO	328428	313937	293730	2669	19231	23297	13368	36665	32920	241351	48444	0,51	15,43
1 ALIBUNAR	26535	22954	20151	171	1237	1573	1013	2586	2145	16583	4026	0,61	17,54
2 BELA CRKVA	23707	20367	17367	150	1111	1480	849	2329	1828	14119	2825	0,48	13,87
3 VRŠAC	58228	54369	52026	485	3484	4205	2336	6541	5656	42582	8606	0,50	15,83
4 KOVACAČICA	30469	27890	25274	241	1736	2179	1158	3337	2770	20509	4394	0,51	15,75
5 KOVIN	38263	36802	33722	295	2175	2808	1682	4490	3956	27511	5405	0,47	14,69
6 OPOVO	11384	11016	10440	107	762	841	466	1307	1222	8503	1787	0,51	16,22
7 PANČEVO	125261	127162	123414	1151	8177	9345	5350	14695	14268	101990	19164	0,49	15,07
8 PLANDIŠTE	14581	13377	11336	69	549	866	514	1380	1075	9554	2237	0,66	16,72
													1620
													4941

VITALNE KARAKTERISTIKE STANOVNIŠTVA PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 2.

R.b. r.	OPŠTINA	ŽIVORODENI		U M R L I			STOPA SMRTOVANJA OD TOGA ODOJČAD	STOPA SMRTOVANJA ODOĆADI (NA 1000 ŽIVORODENIH)	BROJ MRTVOR ODENIH	STOPA MORTI- NATALITETA (NA 1000 ŽIVORODENIH)	STOPA FERTILITETA (NA 1000 ŽENA U RASTA 15-49 GODINA)	VITALNI INDEKS						
		STOPA PRIRODNOG PRIRASHTAJA	BROJ TETA (NA 1000 STANOVNIKA)	UKUPNO														
				BROJ	STOPA (NA 1000 STANOVNIKA)	BROJ												
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
REPUBLIKA SRBIJA*	63975	8,77	-5,17	101655	13,94	311	0,31	4,86	345	5,39	38,14	62,93						
AP VOJVODINA	17027	8,70	-5,22	27237	13,91	64	0,23	3,76		0,00	37,51	62,51						
OKRUG JUZNI BANAT	2427	8,13	-5,46	4057	13,60	13	0,32	5,36	16	6,59	35,87	59,82						
1 ALIBUNAR	142	6,87	-9,34	335	16,22	1	0,30	7,04	1	7,04	32,55	42,39						
2 BELA CRKVA	122	6,71	-5,94	230	12,65		0,00	0,00	2	16,39	31,20	53,04						
3 VRŠAC	449	8,59	-5,05	713	13,65	4	0,56	8,91	2	4,45	37,50	62,97						
4 KOVAČICA	223	8,50	-6,82	402	15,32	3	0,75	13,45		0,00	39,42	55,47						
5 KOVIN	260	7,34	-5,28	447	12,61		0,00	0,00	1	3,85	32,07	58,17						
6 OPOVO	76	7,28	-6,61	145	13,89		0,00	0,00		0,00	33,81	52,41						
7 PANČEVO	1089	8,80	-4,28	1618	13,08	5	0,31	4,59	10	9,18	37,39	67,31						
8 PLANDIŠTE	66	5,74	-8,79	167	14,53		0,00	0,00		0,00	29,04	39,52						

* Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

VITALNE KARAKTERISTIKE STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU OD 1989. DO 2018.GODINE

Tabela 3.

R.b. r.	GODINA	ŽIVOREĐENI		U M R L I			U M R L I			STOPOA SMRĆU ODOIČADI (NA 1000 ŽIVOROBENIH)			VITALNI INDEKS	
		BROJ	STOPA NATALITETA (NA 1000 STANOVNIKA)	STOPA PRIRODNOG PRIRASTAJA		STOPA (NA 1000 STANOVNIKA)	UKUPNO BROJ	OD TOGA ODOIČAD	UMRŁI NASILNOM SMRĆU BROJ %	STOPA SMRĆU ODOIČADI (NA 1000 ŽIVOROBENIH)	STOPA FERILITETA	VITALNI INDEKS		
				BROJ	%									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	1989	3762	10,91	-1,11	4143	12,02	71	1,71	160	3,86	18,87	43,95	90,80	
2	1990	3791	11,55	-0,94	4100	12,49	67	1,63	186	4,54	17,67	48,61	92,46	
3	1991	3660	11,14	-1,98	4310	13,12	68	1,56	194	4,50	18,58	46,16	84,92	
4	1992	3564	10,85	-2,89	4514	13,74	55	1,22	208	4,61	15,43	46,03	78,95	
5	1993	3499	10,65	-3,20	4549	13,85	73	1,61	179	3,93	20,86	45,11	76,92	
6	1994	3490	10,60	-3,30	4555	13,90	61	1,34	200	4,39	17,50	25,57	76,62	
7	1995	3506	10,70	-2,60	4352	13,30	34	0,78	133	3,06	9,70	44,95	80,56	
8	1996	3477	10,60	-3,90	4740	14,50	42	0,89	195	4,11	12,10	44,60	73,40	
9	1997	3307	10,20	-3,90	4605	14,10	47	1,02	194	4,21	14,20	42,40	71,81	
10	1998	3110	9,55	-4,61	4603	14,20	28	0,61	183	3,98	9,00	39,87	67,56	
11	1999	2979	9,15	-5,07	4621	14,30	42	0,91	197	4,26	14,10	38,19	64,47	
12	2000	2930	9,00	-5,75	4795	14,79	39	0,81	143	2,98	13,31	38,19	61,11	
13	2001	3158	9,89	-4,77	4681	14,66	42	0,90	217	4,63	13,30	40,49	67,46	
14	2002	3146	10,02	-4,80	4653	14,82	45	0,97	177	3,80	14,30	41,60	67,61	
15	2003	3248	10,66	-4,61	4794	15,27	46	0,96	167	4,98	13,74	44,27	69,84	
16	2004	3206	10,21	-4,58	4644	14,79	35	0,75	182	5,67		42,40	69,04	
17	2005	3033	9,66	-5,42	4734	15,08	32	0,68	165	3,49	10,55	40,11	64,07	
18	2006	2989	9,52	-4,77	4486	14,29	31	0,69	179	3,99	10,37	39,53	66,63	
19	2007	2871	9,15	-5,27	4526	14,42	19	0,42	205	7,14	6,62	37,97	63,43	
20	2008	2774	8,84	-5,44	4481	14,27	26	0,58	189	6,81	9,37	36,68	61,91	
21	2009	2745	8,74	-5,22	4384	13,96	15	0,34	158	5,75	3,60	36,30	62,61	
22	2010	2675	8,52	-5,64	4446	14,16	21	0,47	203	4,56	7,85	35,37	60,17	
23	2011	2555	8,56	-6,53	4504	15,09	20	0,44	156	3,46	7,83	37,77	56,73	
24	2012	2676	8,97	-5,26	4246	14,23	16	0,38	146	3,44	5,98	39,55	63,02	
25	2013	2565	8,60	-5,24	4128	13,83	16	0,39	132	3,19	6,24	37,91	62,14	
26	2014	2531	8,48	-5,42	4148	13,90	18	0,43	127	3,06	7,11	37,41	61,02	
27	2015	2449	8,21	-6,26	4317	14,47	24	0,56	101	2,33	9,80	36,20	56,73	
28	2016	2470	8,28	-5,92	4237	14,20	16	0,38	111	2,61	6,48	36,51	58,30	
29	2017	2500	8,38	-6,10	4319	14,47	13	0,30	117	2,7	5,20	36,95	57,88	
30	2018	2427	8,13	-5,46	4057	13,60	13	0,32	94	3,31	5,36	35,87	59,82	

UMRLI PREMA POLU I PROSEČNA STAROST UMRLIH PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 4.

R.br	OPŠTINA	UKUPNO UMRLI	P O L		PROSEČNA STAROST UMRLIH		
			MUŠKO	ŽENSKO	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO
0	1	2	3	4	5	6	7
	REPUBLIKA SRBIJA*	101655	50990	50665	77,17	72,64	77,72
	AP VOJVODINA	27239	13552	13687	74,25	71,31	77,17
	OKRUG JUŽNI BANAT	4057	2065	1992	74,25	71,76	76,82
1	ALIBUNAR	335	168	167	75,06	72,22	77,92
2	BELA CRKVA	230	122	108	73	70,77	75,53
3	VRŠAC	713	354	359	74,23	72,08	76,35
4	KOVAČICA	402	216	186	73,49	70,17	77,34
5	KOVIN	447	220	227	73,81	70,88	76,66
6	OPOVO	145	82	63	76,4	74,16	79,33
7	PANČEVO	1618	828	790	74,31	72,07	76,66
8	PLANDIŠTE	167	75	92	74,84	72,11	77,05

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLLI PREMA STAROSTI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 5.

R.b r	OPŠTINA	UKUPNO UMRLLI	S T A R O S T						85 I VIŠE	
			DO 1 GODINE		1-4 GODINE		5-14 GODINA			
			BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
REPUBLIKA SRBIJA*	101655	311	0,3	68	0,1	86	0,1	283	0,3	6084
AP VOJVODINA	27239	64	0,2	17	0,1	29	0,1	96	0,4	1797
OKRUG JUŽNI BANAT	4057	13	0,3	4	0,1	4	0,1	16	0,4	248
1 ALIBUNAR	335	1	0,3		0,0		0,0	1	0,3	26
2 BELA CRKVA	230			0,0	1	0,4		0,0	19	8,3
3 VRŠAC	713	4	0,6		0,0	1	0,1	3	0,4	37
4 KOVACAČICA	402	3	0,7		0,0	0,0	0,0	3	0,7	24
5 KOVIN	447			2	0,4	1	0,2		0,0	28
6 OPOVO	145			0,0		0,0		0,0	0,0	6
7 PANČEVO	1618	5	0,3	2	0,1	1	0,1	7	0,4	101
8 PLANDIŠTE	167			0,0		0,0		2	1,2	7

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLI PREMA UŽROKU SMRTI I PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 6.

R. ^b r	OPŠTINA	UKUPNO UMRLI	PRIODNA	U Z R O K S M R T I				NEUTVRDENO
				SVEGA	NESREĆNI SLUČAJEVI	SAMO- UBISTVO	OSTALO	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
	REPUBLIKA SRBIJA*	101655	95226	2806	1463	949	98	296
	AP VOJVODINA	27239	25765	804	407	305	19	73
	OKRUG JUZNI BANAT	4057	3835	94	50	33	3	8
1	ALIBUNAR	335	316	4	2	2		15
2	BELA CRKVA	230	218	5	1	2	1	7
3	VRŠAC	713	677	17	7	6	1	3
4	KOVAČICA	402	381	16	5	9	1	5
5	KOVIN	447	416	12	8	4	0	19
6	OPOVO	145	129	2	2			14
7	PANČEVO	1618	1535	36	23	10	3	47
8	PLANDIŠTE	167	163	2	2			2

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLI PREMA UZROKU SMRTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU OD 1993. DO 2018. GODINE

Tabela 7.

R r n	GODINE	UKUPNO UMRLI	PRIRODNA SVEGA	UZROK SMRTI				NEUTVRĐENO	
				NASILNA		SAMO- UBISTVO	OSTALO		
				5	6				
0	1	2	3	4	5	6	7	8	
1	1993	4549	4370	179	86	71	22	0	
2	1994	4555	4355	200	86	99	15	0	
3	1995	4352	4219	133	69	50	14	0	
4	1996	4740	4545	195	103	73	19	0	
5	1997	4605	4411	194	112	72	10	0	
6	1998	4603	4420	183	92	74	17	0	
7	1999	4621	4424	197	49	81	13	46	
8	2000	4795	4652	143	57	60	6	20	
9	2001	4681	4464	217	115	65	13	24	
9	2002	4653	4476	177	82	63	17	15	
10	2003	4794	4627	167	61	68	14	24	
11	2004	4644	4462	182	83	72	5	22	
12	2005	4734	4471	165	93	57	6	9	
13	2006	4486	4214	179	109	60	8	2	
14	2007	4526	4258	205	103	85	6	11	
15	2008	4481	4185	189	96	82	7	4	
16	2009	4384	4116	158	89	59	6	4	
17	2010	4446	4243	135	67	53	13	2	
18	2011	4504	4270	156	73	64	7	12	
19	2012	4246	4024	146	78	51	11	6	
20	2013	4128	3903	132	74	54	3	1	
21	2014	4148	3926	127	59	51	8	9	
22	2015	4317	4095	101	59	36	3	3	
23	2016	4237	3976	111	63	32	2	14	
24	2017	4319	4043	117	79	22	4	12	
25	2018	4057	3835	94	50	33	3	8	

VODEĆI UZROCI SMRТИ U OPŠTINI ALIBUNAR U 2018. GODINI

Tabela 8.

R.b r		UZROK SMRTI		UKUPNO UMRLI BROJ	%
		1	2		
UKUPNO					
		A00-T98	1618	100%	
1	GRUPA I	ZARAŽNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	9	0,56
1	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	414	25,59
3	GRUPA III	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	6	0,37
2	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	37	2,29
3	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	24	1,48
4	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99		
5	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59	35	2,16
6	GRUPA VIII	BOLESTI UVА I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95		
7	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	818	50,56
8	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	87	5,38
9	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	41	2,53
12	GRUPA XII	BOLESTI KO@E I POTKO@NOG TKIVA	L00-L90	3	0,19
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOГ SISTEMA I VEZIVNOГ TKIVA	M00-M99	4	0,25
10	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOГ SISTEMA	N00-N99	32	1,98
15	GRUPA XV	TRUDNOĆA, RADANJE I BABINJE	O00-O99	1	0,06
11	GRUPA XVI	STANJA U PORODAJNOM PERIODU	P00-P96	5	0,31
17	GRUPA XVII	URODENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HRAMOSMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	3	0,19
12	GRUPA XVIII	SIMPTOMI.ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	63	3,89
13	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-S98	36	2,22

VODEĆI UZROCI SMRТИ U OPŠTINI BELA CRKVA U 2018. GODINI

Tabela 9.

R.b r	UZROK SMRTI	UKUPNO UMRLI	
		BROJ	%
0	UKUPNO	A00-T98	230
1	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	3
2	TUMORI	C00-D48	48
3	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	14
4	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	2
5	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	0,87
6	BOLESTI OKA I PRIPKOJAKA OKA	H00-H59	3
7	BOLESTI UVА I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	
8	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	105
9	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	28
10	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	6
11	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	9
13	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINičKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	7
14	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNTH FAKTORA	S00-T98	5
			1,30
			20,87
			6,09
			0,87
			45,65
			12,17
			2,61
			3,91
			3,04
			2,17
			3

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI VRŠAC U 2018. GODINI

Tabela 10.

R r 0	UZROK SMRTI	UKUPNO UMRLLJ	
		BROJ	%
	UKUPNO	2	3
1 GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	7
2 GRUPA II	TUMORI	C00-D48	153
3 GRUPA III	BOLESTI KRVNIH BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	2
4 GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	35
5 GRUPA V	DUŠEVNI I POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	8
6 GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	
7 GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPKOJAKA OKA	H00-H59	15
8 GRUPA VIII	BOLESTI UVА I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	2,10
9 GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	369
10 GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	35
11 GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	27
12 GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	3
12 GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	16
13 GRUPA XVI	STANJA U PORODAJNOM PERIODU	P00-P96	1
14 GRUPA XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	25
15 GRUPA XIX	POVREĐE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNTH FAKTORA	S00-T98	17
			2,38

VODEĆI UŽROCI SMRTI U OPŠTINI KOVAČICA U 2018. GODINI

Tabela 11.

R r 0	UZROK SMRTI	UKUPNO	UKUPNO UMRLI	
			BROJ	%
			2	3
1 GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-T98	402	100%
2 GRUPA II	TUMORI	A00-B99	5	1,24
3 GRUPA III	BOLESTI KRVNIH BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANJA I POREMEĆAJI IMUNITETA	C00-D48	85	21,14
3 GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	D50-D89	1	0,25
4 GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	E00-E90	7	1,74
5 GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	F00-F99	1	0,25
6 GRUPA VII	BOLESTI OKA I PРИPOJAKA OKA	G00-G99		
7 GRUPA VIII	BOLESTI UVА I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H00-H59	8	1,99
8 GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	H60-H95		
9 GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	I00-I99	224	55,72
10 GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	27	6,72
13 GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOГ SISTEMA I VEZIVNOГ TKIVA	M00-M99	11	2,74
11 GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOГ SISTEMA	N00-N99	4	1,00
12 GRUPA XVI	STANJA U PORODAјNOM PERIODU	P00-P96	3	0,75
14 GRUPA XVIII	SIMPTOMI.ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	9	2,24
15 GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	16	3,98

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI KOVIN U 2018. GODINI

Tabela 12.

R.b r 0	UZROCI SMRTI	UKUPNO		UKUPNO U MRLI BROJ %	100%
		1	2		
	UKUPNO	A00-T98	447		
1 GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	5	1,12	
2 GRUPA II	TUMORI	C00-D48	112	25,06	
3 GRUPA III	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	1	0,22	
3 GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	9	2,01	
4 GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I PONAŠANJA	F00-F99	10	2,24	
5 GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99			
6 GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59	5	1,12	
7 GRUPA VIII	BOLESTI UVА I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
8 GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	233	52,13	
9 GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	17	3,80	
10 GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	15	3,36	
13 GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	5	1,12	
17 GRUPA XVII	URODENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HRAMOSMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	1	0,22	
15 GRUPA XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKИNALAZI	R00-R99	22	4,92	
16 GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-S98	12	2,68	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI OPPIVO U 2018. GODINI

Tabela 13.

R r 0	UZROK SMRTI	UKUPNO UMRLI	
		BROJ	%
	UKUPNO	A00-T98	145
1 GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	0,00
2 GRUPA II	TUMORI	C00-D48	31
3 GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	3
4 GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	2
5 GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	1,38
6 GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPLOJAKA OKA	H00-H59	2
7 GRUPA VIII	BOLESTI UVА I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	
8 GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	72
9 GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	8
10 GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	4
12 GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	1
11 GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAČNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	3
13 GRUPA XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	17
14 GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNTH FAKTORA	S00-T98	2

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI PANČEVO U 2018. GODINI

Tabela14.

R.b r	UZROK SMRTI	UKUPNO UMLI	
		BROJ	%
0	1	2	3
	UKUPNO	A00-T98	1618
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I PONAŠANJA	F00-F99
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVА I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POKOŽNOG TKIVA	L00-L90
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOg SISTEMA I VEZIVNOg TKIVA	M00-M99
13	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOg SISTEMA	N00-N99
15	GRUPA XV	TRUDNOĆA, RADANJE I BABINJE	O00-O99
14	GRUPA XVI	STANJA U PORODAJNOM PERIODU	P00-P96
15	GRUPA XVII	URODENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HRAMOSMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99
16	GRUPA XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99
17	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI PLANDIŠTE U 2018. GODINI

Tabela 15.

Rbr r	UZROK SMRTI	UKUPNO UMRLLI	
		BROJ	%
0		2	3
UKUPNO			
1 GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	2 1,20
2 GRUPA II	TUMORI	C00-D48	31 18,56
3 GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	10 5,99
4 GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	3 1,80
8 GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	104 62,28
9 GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	6 3,59
10 GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	5 2,99
11 GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	2 1,20
13 GRUPA XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	2 1,20
14 GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNTH FAKTORA	S00-T98	2 1,20

VODEĆI UZROCI SMRTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU, AP VOJVODINI I REPUBLICI SRBIJI U 2018. GODINI

Tabela 16.

R. b r	UZROK SMRTI	Južnoban.ok.			Vojvodina			Srbija**		
		br.	stopa*	br.	stopa*	br.	stopa*	br.	stopa*	br.
0	UKUPNO	A00-T98	4057	13,8	27239	14,1	101655	14,1		
1 GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	31	10,6	192	9,9	661	9,2		
2 GRUPA II	TUMORI	C00-D48	937	319,0	6242	323,1	22084	307,3		
3 GRUPA III	BOLESTI KRVII BOLESTI KRVOTVORNIIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	11	3,7	70	3,6	279	3,9		
4 GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	129	43,9	832	43,1	3324	46,3		
5 GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	52	17,7	467	24,2	1397	19,4		
6 GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99								
7 GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOLJAKA OKA	H00-H59	76	25,9	723	37,4	2745	38,2		
8 GRUPA VIII	BOLESTI UVА I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95								
9 GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	2125	723,5	13787	713,7	52663	732,8		
10 GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	223	75,9	1622	84,0	5250	73,0		
11 GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	114	38,8	930	48,1	3204	44,6		
12 GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POKOŽNOG TKIVA	L00-L90	8	2,7	37	1,9	143	2,0		
13 GRUPA XIII	BOLESTI MŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	5	1,7	65	3,4	176	2,4		
14 GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	75	25,5	469	24,3	2361	32,9		
15 GRUPA XV	TRUDNICA, RADANJE I BABINJE	O00-O99	1	0,3	3	0,2	10	0,1		
16 GRUPA XVI	STANJA U PORODAČNOM PERIODU	P00-P96	10	3,4	42	2,2	210	2,9		
17 GRUPA XVII	URODENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HRAMOSMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	4	1,4	23	1,2	110	1,5		
18 GRUPA XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	162	55,2	931	48,2	4232	58,9		
19 GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	94	32,0	804	41,6	2806	39,0		

* Ukupno - opšta stopa mortaliteta na 1000 stanovnika

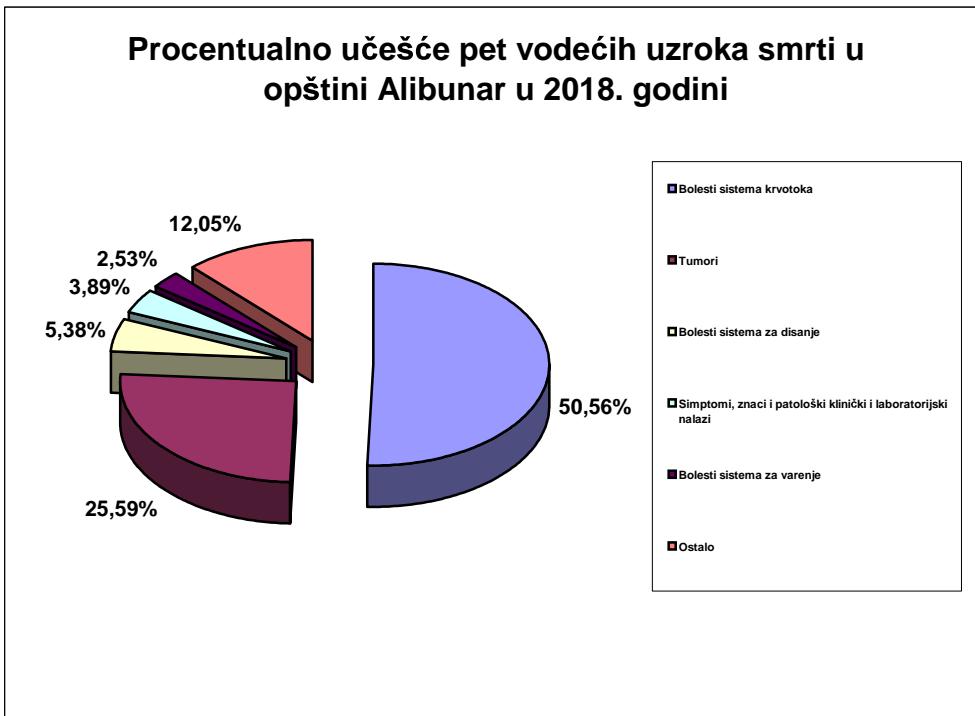
** Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

ŽIVORODENI PREMA POLU I MRTVORODENI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI.

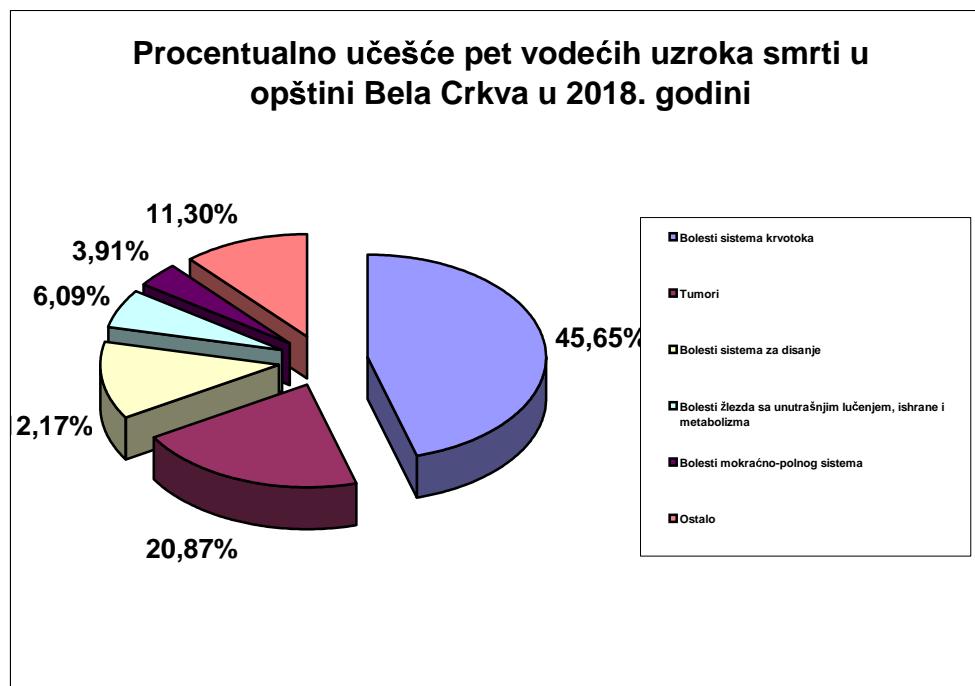
Tabela 17.

R.b r	OPŠTINA	UKUPNO RODENI	ŽIVORODENI			MRTVORODENI		
			SVEGA		BROJ % 3 4	MUŠKO		BROJ % 7 8
			BROJ	%		BROJ	%	
0								
OKRUG JUŽNI BANAT	2443	2427	99,35	1267	52,20	1160	47,80	16
1	ALIBUNAR	143	142	99,30	70	49,30	72	50,70
2	BELA CRKVA	124	122	98,39	68	55,74	54	44,26
3	VRŠAC	451	449	99,56	237	52,78	212	47,22
4	KOVACA	223	223	100,00	108	48,43	115	51,57
5	KOVIN	261	260	99,62	135	51,92	125	48,08
6	OPOVO	76	76	100,00	40	52,63	36	47,37
7	PANČEVO	1099	1089	99,09	575	52,80	514	47,20
8	PLANDIŠTE	66	66	100,00	34	51,52	32	48,48
								0,00

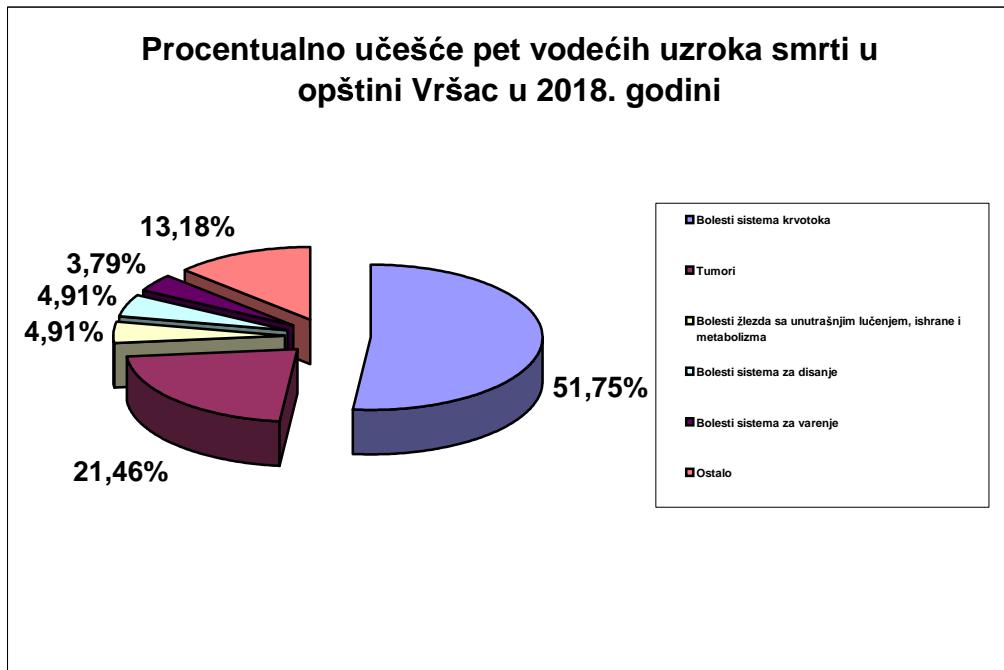
Grafikon 1.

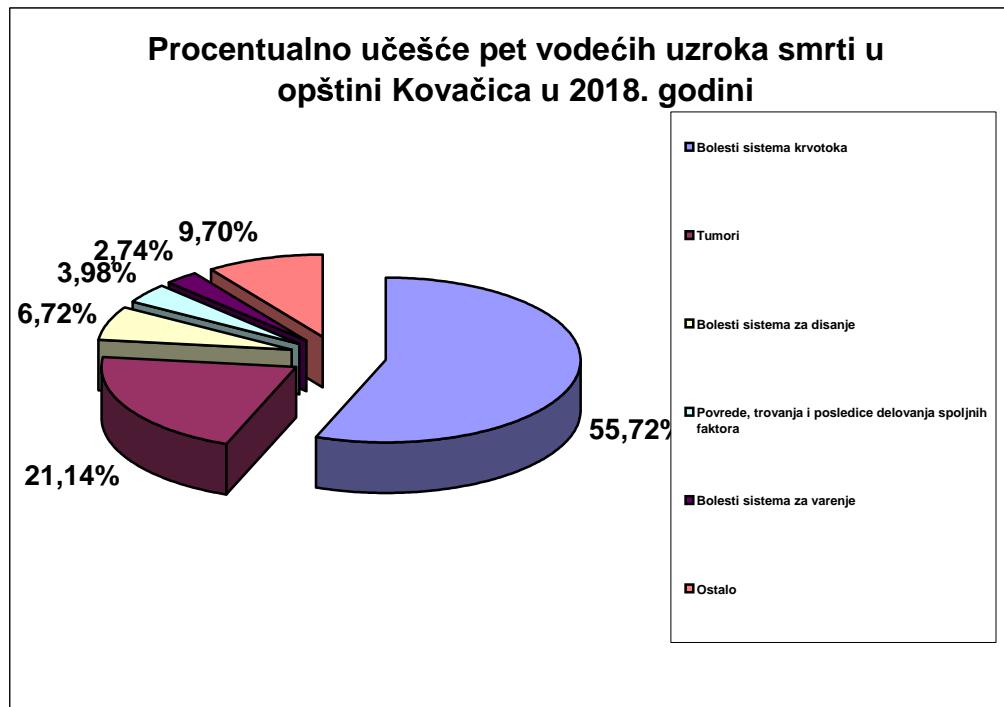
Grafikon 2.

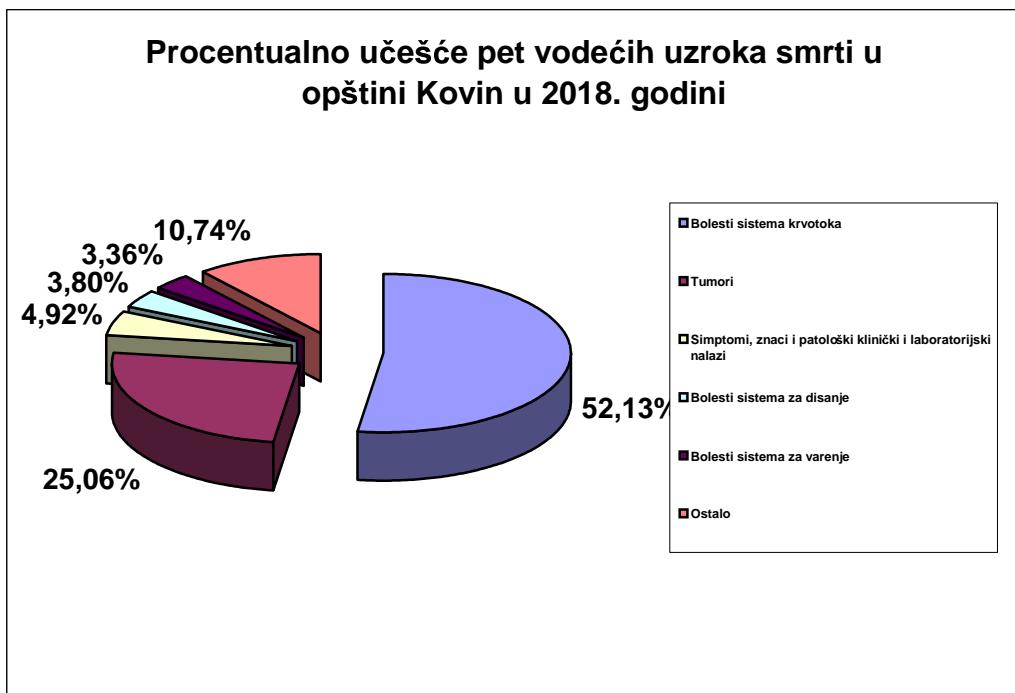
Grafikon 3.

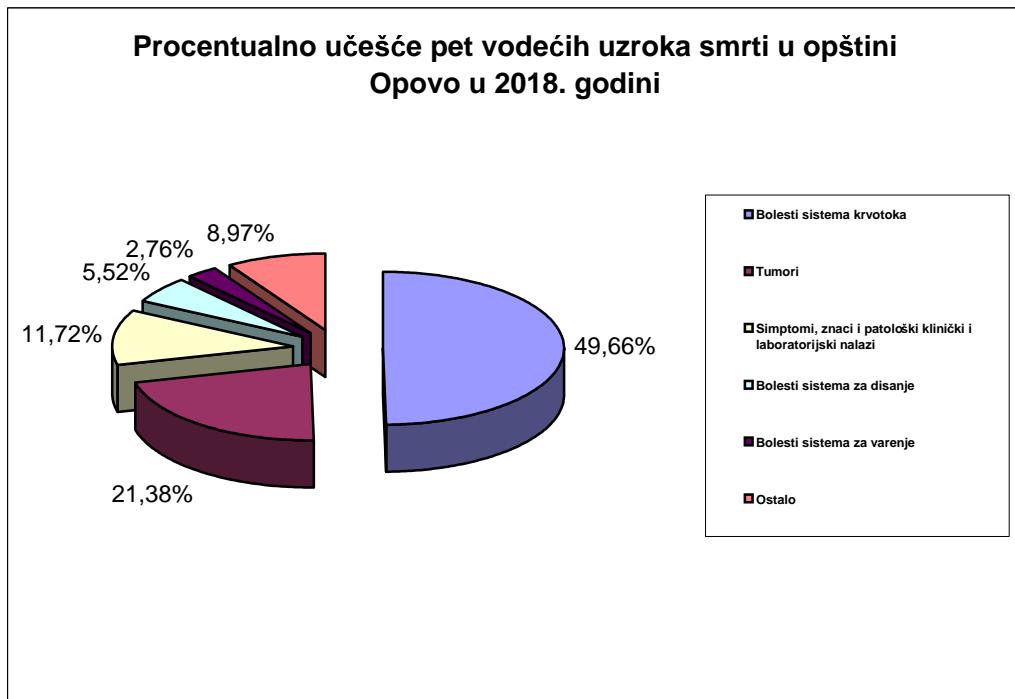
Grafikon 4.

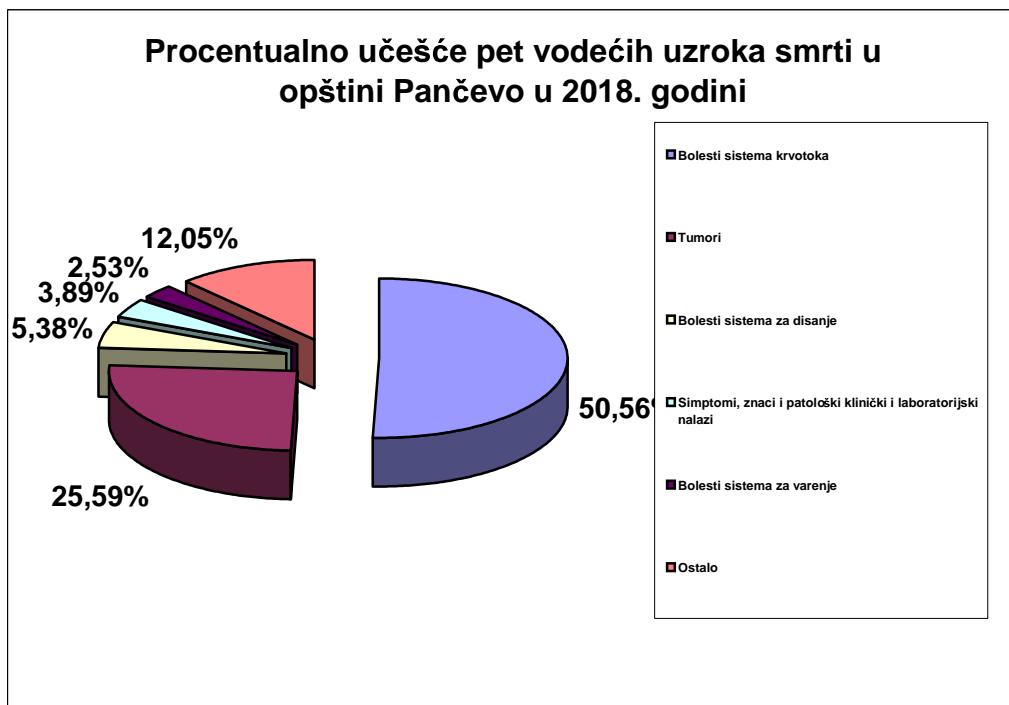
Grafikon 5.

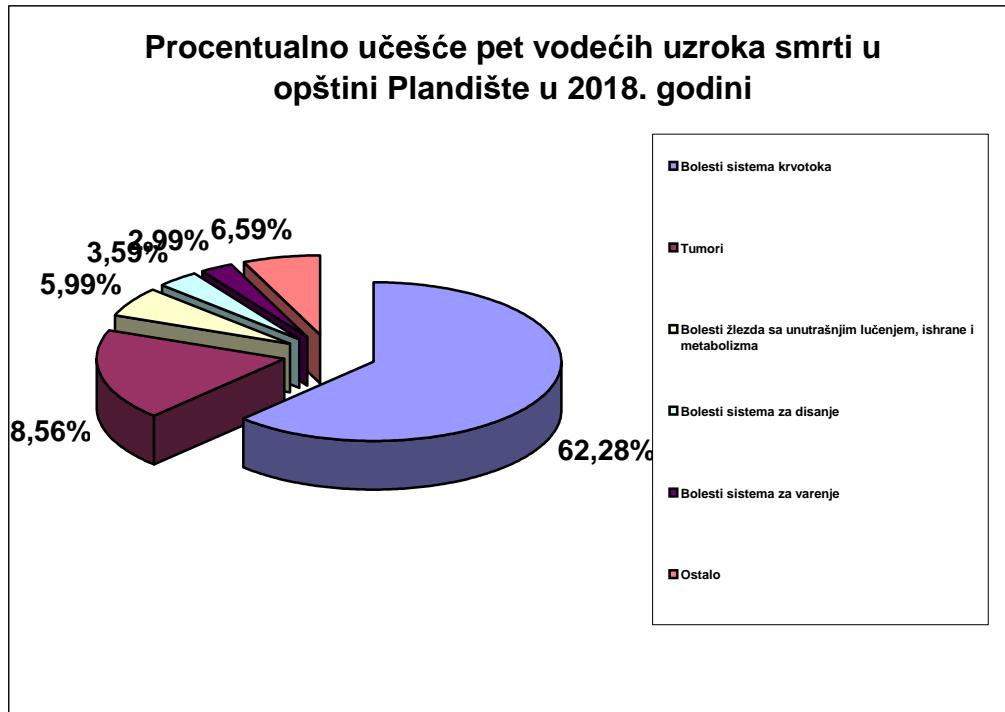
Grafikon 6.

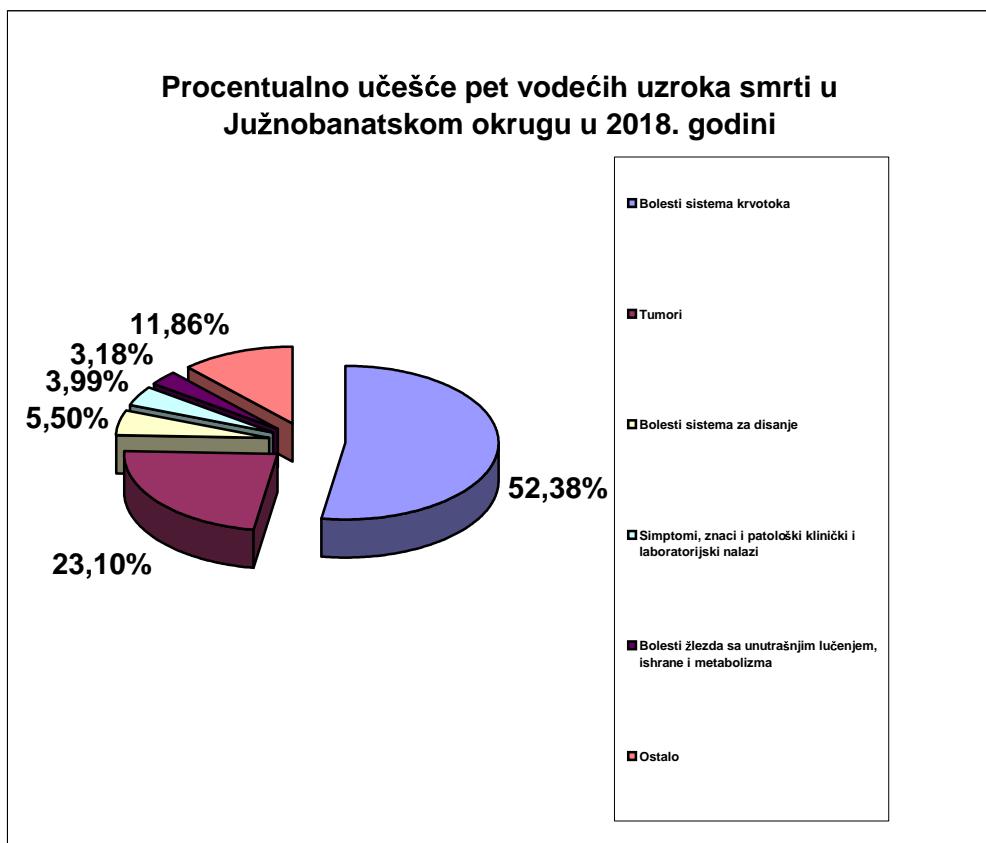
Grafikon 7.

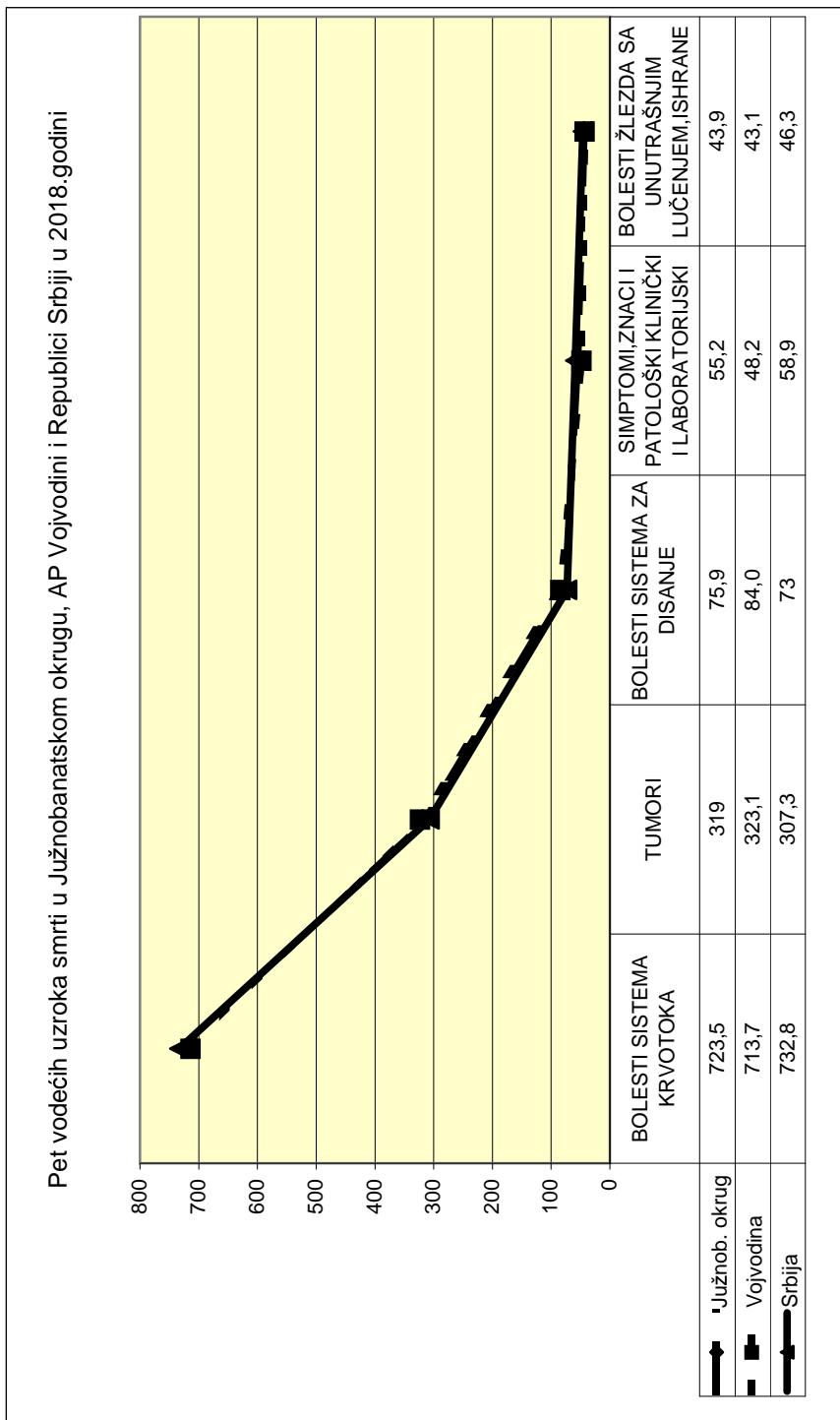
Grafikon 8.

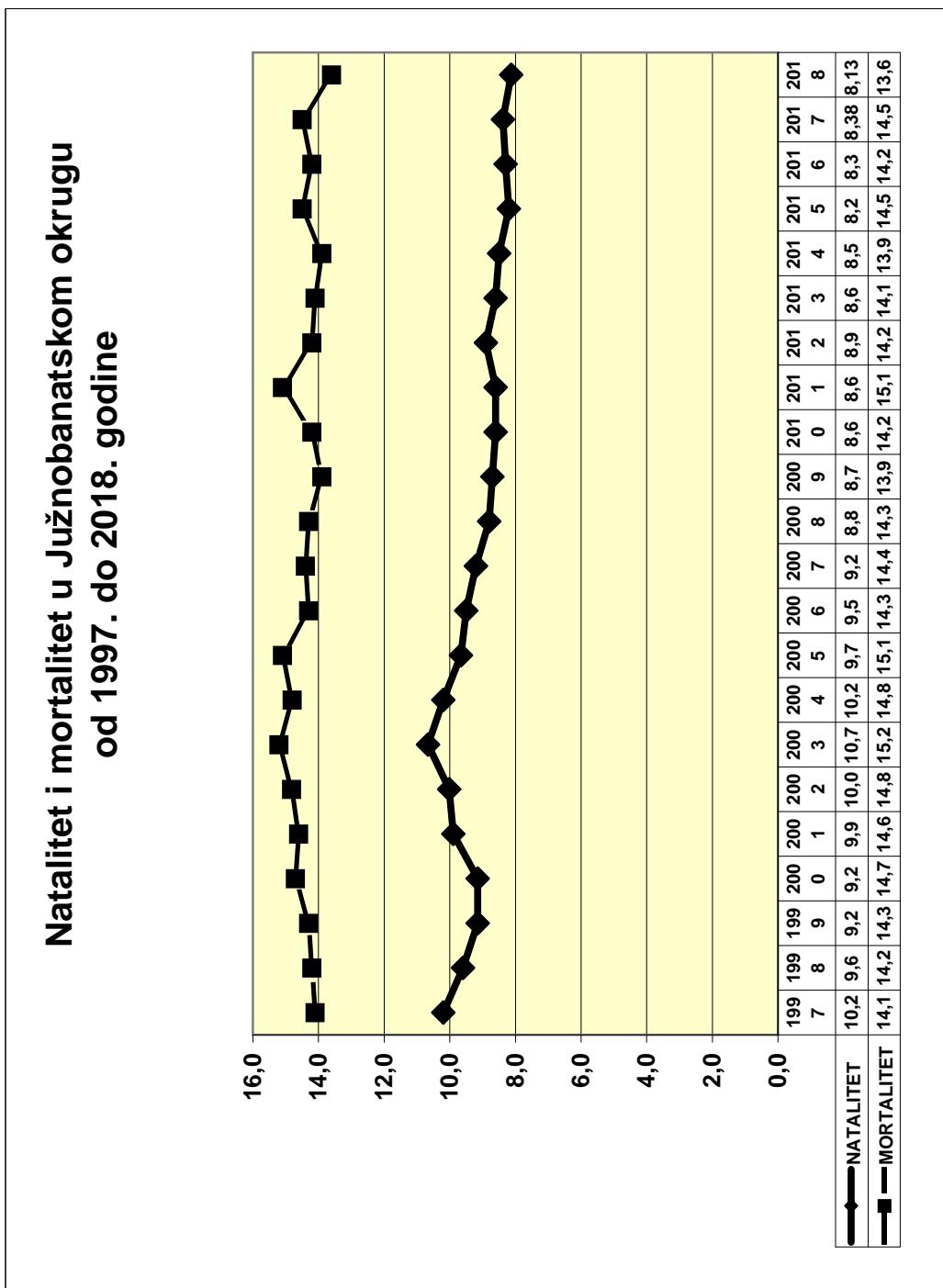
Grafikon 9.

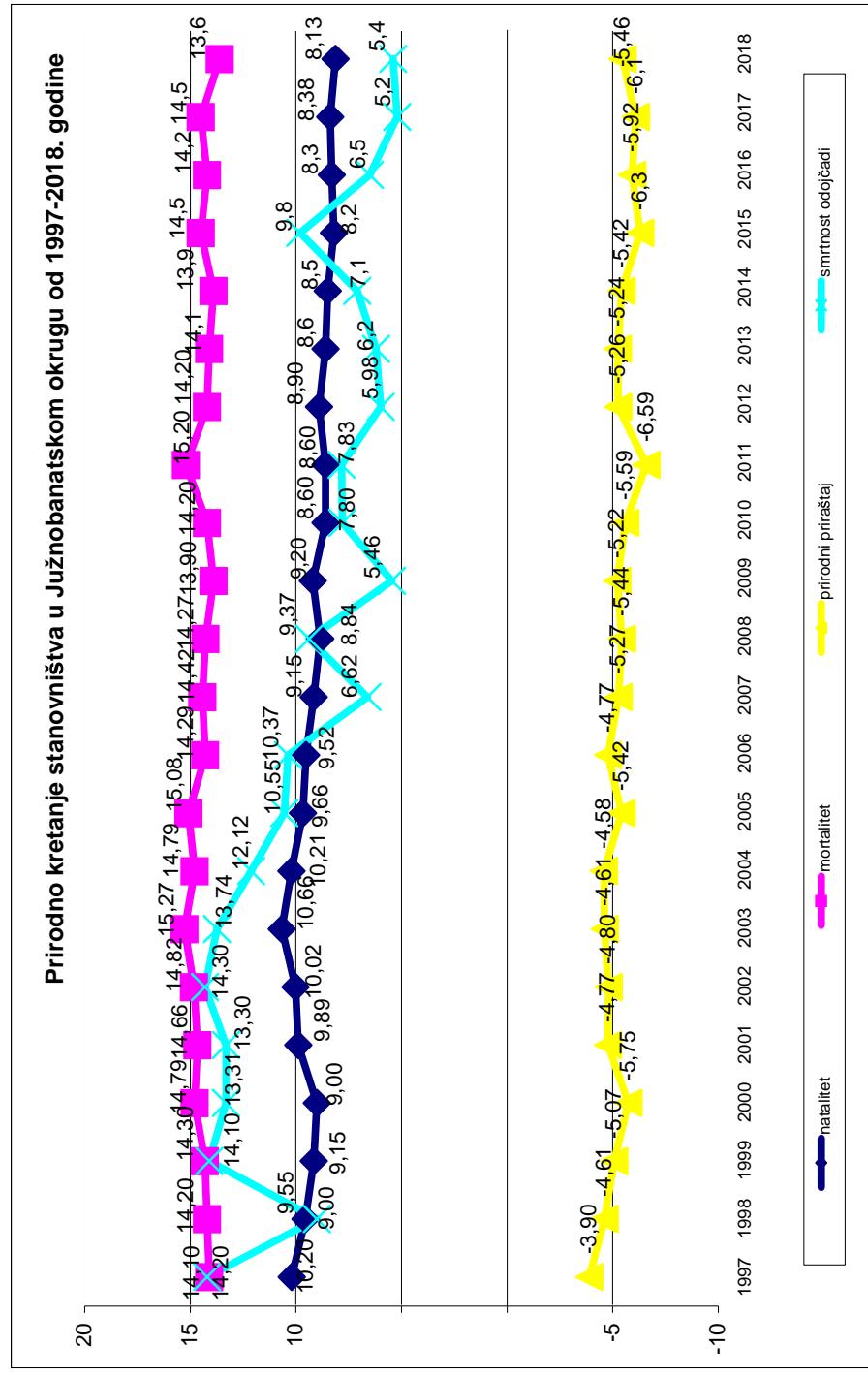
Grafikon 10.

Grafikon 11

Grafikon 12

*Zdravstvena zaštita dece
predškolskog uzrasta*

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Zdravstvenu zaštitu deci predškolskog uzrasta, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2018. godini pružalo je 23 doktora medicine (78% su specijalisti) i 36 medicinskih sestara-tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom. Pojedini domovi zdravlja imaju jedinstvene službe za zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece (domovi zdravlja u Kovačici, Alibunaru, Opovu i Plandištu), s tim da u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga zbog velike razuđenosti naseljenih mesta zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece pružaju i stručni timovi opšte medicine u zdravstvenim stanicama. Broj i struktura zdravstvenih radnika koji obavljaju ovu zdravstvenu delatnost su prikazani prema specifičnoj organizaciji zdravstvene zaštite predškolske dece u pojedinim zdravstvenim ustanovama. U proseku 1 lekar obezbeđuje zdravstvenu zaštitu za 772 dece predškolskog uzrasta, a jedna medicinska sestra 493 dece.

U 2018. godini svako dete je, u proseku, imalo 6,7 epizoda lečenja sa 1,53 prvih poseta kod doktora medicine u ordinaciji zbog bolesti ili povrede po epizodi i sa 2 posete kod medicinske sestre zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije. Kod svakog deteta je u proseku obavljen 1 sistematski ili kontrolni pregled u savetovalištu. Pri tome svako dete je u prvoj godini imalo 1,8 preventivnih pregleda, a u ostalim godištim 1 preventivni pregled. Polovina svih kurativnih pregleda, čine prvi pregledi, dok je za rešavanje dijagnostičko-terapijskog problema lekaru bila potrebna 0,6 poseta pacijenta radi kontrole.

U službama za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta, na teritoriji Južnobanatskog okruga, tokom 2018. godine je utvrđeno prosečno 4-5 oboljenja po svakom detetu. Opšta stopa morbiditeta iznosi 6675 na 1000 dece predškolskog uzrasta. Pet vodećih grupa bolesti čine oko 70% ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema za disanje (2051 na 1000 dece),
- zarazne i parazitarne bolesti (504 na 1000 dece),
- simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi (354 na 1000 dece),
- bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (303 na 1000 dece) i
- bolesti kože i potkožnog tkiva (249 na 1000 dece).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 18.

R.br	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA				SREDNJA STRUČNA SPREMA				sa nizom spremom	Mesta punktovi	
			OD TOGA		Na specijalizaciji	Specijalisti	OD TOGA		MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA		MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA			
			SVEGA	Opštine medicine			SVEGA	OD TOGA			MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	7		9	10		
0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	11		
UKUPNO			59	23	0	5	18	11	11	25	23	0	14				
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	6	2				2	1	1	1	3	3	3		2		
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	4	1				1	2	2	1	1	1	1		1		
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	8	2				2	1	1	5	5	5			1		
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	6	3				3			3	3	3			5		
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	8	3				3	1	1	4	4	4			2		
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	4	2				1	1			2				1		
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	21	9				4	5	6	6	6	6			1		
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE*	2	1					1		1	1	1			1		

* pedijatar prikazan u školskom dispanzeru

**BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA U DOMOVIMA ZDRAVLJA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 19.

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	POSETE U ORDINACIJI				KUĆNE POSETE		POSETE KOD	
			PRVE POSETE KOD LEKARA		OD TOGA PREMA STAROSTI		LEKARA	KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	PSHIHOLOGA	LOGOPEDA
			SVEGA	0 god.	1 - 2 god.	3 - 5 god.				
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	UKUPNO	118564	77439	14508	22132	29755	11044	38883	5	14
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	9997	8586	1772	2783	3101	930	2080	3	14
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	6052	4650	845	830	1687	1288	3504		
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	16577	13100	3274	3692	4503	1631	2509	2	
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	12165	7388	579	2489	4320		8562		
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	15140	9494	1619	2506	3891	1478	3865		
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	5437	3206	605	755	1043	803	1613		
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	49314	28803	5354	8504	10455	4490	15597		
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	3882	2212	460	573	755	424	1153		

BROJ POSETA U SAVETOVALIŠTU U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 20.

R. br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE U SAVETOVALIŠTU						UKUPNO OD TEGA PRVE POSETE	UKUPNO OD TEGA DECE		
		KONTROLNI PREGLEDI		UKUPNO	OD TOGA PRVE POSETE PREMA STAROSTI ODOJIČETA						
		SISTEMA-TSKI PREGLEDI	SVEGA		do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci				
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10		
UKUPNO	17970	2044	16651	9542	2502	3923	3117	13449	6996		
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1077	237	530	527	142	193	192	560		
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	400	93	641	364	73	129	162	277		
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1176	339	2155	2155	778	703	674	1504		
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	1816	79	994	348	199	76	73	1493		
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	2525	425	2768	553	238	166	149	744		
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	1098	258	540	90	20	43	27	318		
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	8870	450	8949	5461	1036	2596	1829	8491		
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	1008	163	74	44	16	17	11	62		
									41		

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA · STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 21.

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE			
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine
0	1	2	3	4	5	6	7
	UKUPNO	A00 - T98	88771	2932	4479	9520	24602
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	8997	160	324	948	2539
003	Shigellosis	A03	1				
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	399	4	10	37	131
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	851	7	27	109	332
015	Pertussis	A37	1				
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	70				5
033	Infectiones herpesvirales	B00	270		4	25	140
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	1141	1	9	36	268
038	Druga virusna žutica	B15,B17-B19	394	3	22	76	95
040	Parotitis	B26		3			2
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	5447	135	227	623	1455
042	Mycoses	B35-B49	257	9	22	37	79
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	89			2	17
057	Druge zarazne bolesti i parazitarne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89	74	1	3	3	14
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	88	8	5	10	17
063	Neoplasma malignum hepatitis	C22		1			1
067	Neoplasma malignum tracheae,bronchi et pulmonis	C33-C34		1			1
082	Neoplasma malignum cerebrale	C71		1			1
084	Drugi sekundarni, zločudni tumorii reoznačenih i raznih lok	C73-C80,C97			1		1
087	I-leukaemia	C90-C95		2			1
088	Drugi zločudni tumorii limfne žlezde, krvne loze i srodnog tk	C88-C90,C96		1			1
090	Neoplasma benignum cutis	D22,D23	20	2		2	7
096	Dobročudni tumorii, drugi tumorii >>in situ<< i tumorii neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28,D29,D31-D32,D34-D48	61	6	5	7	20

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA · STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 21.-nast. 1

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE			
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine
0			2	3	5	6	7
GRUPA III	BOLESTI KRVNIH DODATAKOV I VENNIH ORGANATA DODMETČA HEMIMAFETA	D50-D89	666	11	39	198	249
097	Anemija sideropenica	D50	627	10	39	192	239
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	18	1	4	4	8
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krv i krvotvornih organa	D65-D77	21		2	6	9
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	334	13	18	37	58
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02					
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	29	9	2	4	1
104	Diabetes mellitus	E10-E14	11			2	6
105	Pothranjenost	E40-E46	29		2	7	3
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	8	2	3	2	1
109	Obesitas	E66	111	5	10	14	48
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	10			2	6
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	136	2	9	13	49
GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	401	4	9	52	57
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	1				1
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	6		1	1	3
118	Retardatio mentalis	F70-F79	33		3	22	8
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	361	4	9	51	167
GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	102	1	7	12	60
124	Epilepsija	G40-G41	64	1	1	2	43
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	12				5
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	4		1		3

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 21.-nast. 2

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE			
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine
0	1	2	3	4	5	6	7
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	17			2	4
129	Druge bolesti nervnog sistema	j13.G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G9	5			2	1
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PРИПОЈКА OKA		1583	58	88	183	467
	H00-H59						614
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	72	7	11	24	26
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	1189	45	58	141	384
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	23	1	5	4	8
133	Katarakta i druga oboljenja so~iva	H25-H28	2				2
135	Glaucoma	H40-H42	1				1
136	Strabismus	H49-H50	73	1	3	18	33
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	58	1	1	3	29
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	165	13	20	22	34
GRUPA VIII	BOLESTI UVА I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA		5418	44	112	369	1990
	H60-H95						2301
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	4794	36	90	326	1784
141	Surditas	H90-H91	23	2	1	5	3
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	601	6	21	38	203
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA		58	1	1	3	7
	I00-I99						38
143	Febris rheumatica	100-102	2				2
146	Druge bolesti krvnog pritiska	111-115	1			1	
150	Poremećaji sprovođnog sistema srca i aritmije srca	144-149	16	1	3	2	7
151	Insufficienita cordis	150	1				1
152	Druge bolesti srca	127-143,151-152	3				3
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	163-169	4	1			3
163	Haemorrhoides	184	1				1
164	Druge bolesti krvotoka	185-199	30			2	24

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 21.-nast. 3

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega meseca	STAROST DECE		
				do 2 meseci	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci
0			7	3	3	7
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	36662	445	1167	3247
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	12524	72	207	735
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	1773	16	22	135
167	Infectiones tractus respiratorum supponitos tumentia pectorales acutae	J00-J01,J05-J06	15119	299	686	1653
168	Influenza	J10-J11	207		1	25
169	Pneumonia	J12-J18	402	3	2	45
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	3860	54	232	603
171	Sinusitis chronica	J32		1		
172	Druge bolesti nosa i sinusna nosa	J30-J31,J33-J34	1372		7	28
173	Morbi tonsilarium et vegetationum adenoidium chronicis	J35	572	2	6	89
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	13		2	2
175	Zapaljenje usinaca, emmitzem i drugie obstrukтивne bolesti	J40-J44	204		1	9
176	Asthma bronchiale	J43-J46	514	1	7	20
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	101	1	10	41
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	2393	34	97	327
180	Caries dentium	K02	11		1	7
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	446	1	15	149
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	247	1	6	14
184	Gastritis et duodenitis	K29	11	1	1	1
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23	361	3	16	25
186	Bolesti slepog creva	K33-K38	17		1	
187	Hernia inguinalis	K40	93	19	14	7
188	Hernia femoralis	K41-K46	35	1	6	10
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	4			2
190	Ileus paralyticus et obstructio intestinalis,sine hernia	K56	8		1	3

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 21-nast. 4

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE			
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine
0			3	4	5	6	7
192	Druge bolesti creva i poribušnice	K52-K55,K58-K67	1097	7	38	109	364
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	1				1
196	Akutno zapaljenje i druge bolesti gušterice	K85-K86	1				1
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83;K87-K93	61	2	1	10	21
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA		4449	119	168	464	1278
	198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	1391	35	47	105	369
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	3058	84	121	359	909
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA		362	9	11	19	29
	200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	12			11
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	48				5
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03;M22-M25	18				5
206	Druga oboljenja ledja	M40-M49;M33-M54	190	9	11	17	9
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	41		2	9	21
208	Poremećaj strukture i gustine kostiju	M80-M85	4			1	3
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	49				13
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA		N00-N99	1123	13	29	99
	211	Akutni i progresivni bubre`ni sindromi	N00,N01	1			1
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	4				4
213	Bolesti kanalica bubrega i medućeljskog tkiva	N10-N16	9	2	1	3	3
215	Mokraćni kamenci	N20-N23	2				1
216	Cystitis	N30	354	1	4	24	82
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29;N31-N39	288	6	10	37	65
218	Hyperplasia prostateae	N40	1				1
220	Hydrocele et spermatocelle	N43	29	2	4	3	3
						7	10

**BROJ UTVRĐENIH OBOLIENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 21.-nast. 5

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE			
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine
0			3	4	5	6	7
221	Phymosis et paraphymosis	N47	243	3	6	20	86
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	80	1	1	7	38
223	Bolesti dojke	N60-N64	1			1	
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	100		2	3	26
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	11			3	2
GRUPA XVI	STANJA U PORODAJNOM PERIODU		P00-P06	343	343	0	0
	Ostecenje ploda i novorodenčeta zbog bolesti majke i komplikacija trudnoće, trudova i porodaja	P00-P04	4	4			
245	Poremećaji u toku trudnoće i razvoja ploda	P05-P07	42	42			
246	Porodajne poviđe novorodenčeta	P10-P15	26	26			
247	Hypoxia intruterina et asphixa neonatalis	P20-P21	11	11			
248	Druge smetnje disanja u porodajnom periodu	P22-P28	20	20			
249	Urođena infekcija i parazitarna bolesti	P35-P37	15	15			
250	Druge specifične infekcije u porodajnom periodu	P38-P39	15	15			
251	Druga stanja u porodajnom periodu	P08,P29,P50-P54,P56-P96	210	210			
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HRAMOSOMSKE NENORMALNOSTI		Q00-Q99	776	86	70	127
254	Spina bifida	Q05	7	5			2
255	Druge urodene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	58	13	9	6	12
256	Urodene anomalije krvotoka	Q20-Q28	68	6	6	15	21
257	Labium leporinum et palatoschisis	Q35-Q37	6	2		2	2
259	Druge urodene anomalije sistema za varenje	Q38-Q40, Q42-Q45	50	7	13	11	10
260	Cryptorchismus	Q53	65	2	2	19	33

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSkom OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 21.-nast. 6

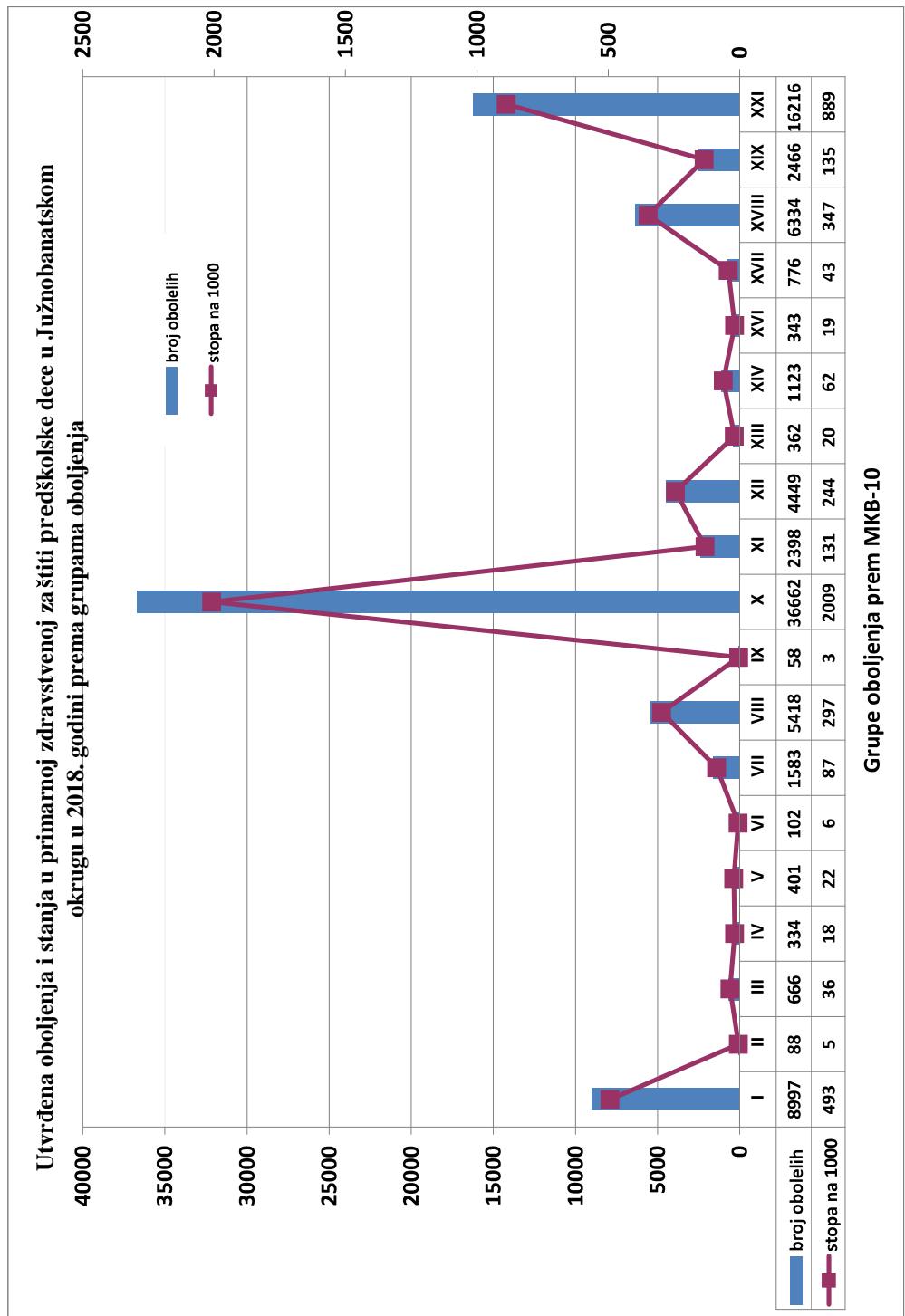
R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE			
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine
0			3	4	5	6	7
261	Druge anomalije polinomokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	109	9	7	22	37
262	Deformationes coxae congenitae	Q65	16	3	4	2	1
263	Deformationes pedis congenitae	Q66	256	23	13	41	52
264	Druge urodene anomalije i deformacije mišićno-koštanog sistema	Q67-Q79	94	19	8	19	22
265	Druge urodene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	40	2	3	8	9
266	Hromosomske nenormalnosti	Q90-Q99	7			1	4
GRUPA XVIII	SIMPATOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINičKI I LABORATORIJSKI NALAZI		6334	205	363	792	1788
	Dolor abdominalis et pelvis	R10	767	12	20	23	216
	Febris causae ingotiae	R50	2147	68	129	312	680
	Senilitas	R54	21	1	1	8	5
	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalaži	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	3399	124	214	456	884
GRUPA XIX	POVREDE TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA		2466	10	22	92	760
	Fractura crani et ossium faciei	S02	4				3
	Prelomi vrat, grudnog koča i karlice	S12,S22,S32,T08	1				1
	Fractura femoris	S72	1				1
	Prelomi drugih kostiju uđa	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	49			6	22
274	Specifična i višestruka uganuća, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	40			16	16
275	Iaesiо traumatica oculi et orbitae	S05	7			1	6
278	Iaesiо traumatica intracranialis	S06	9			3	2

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

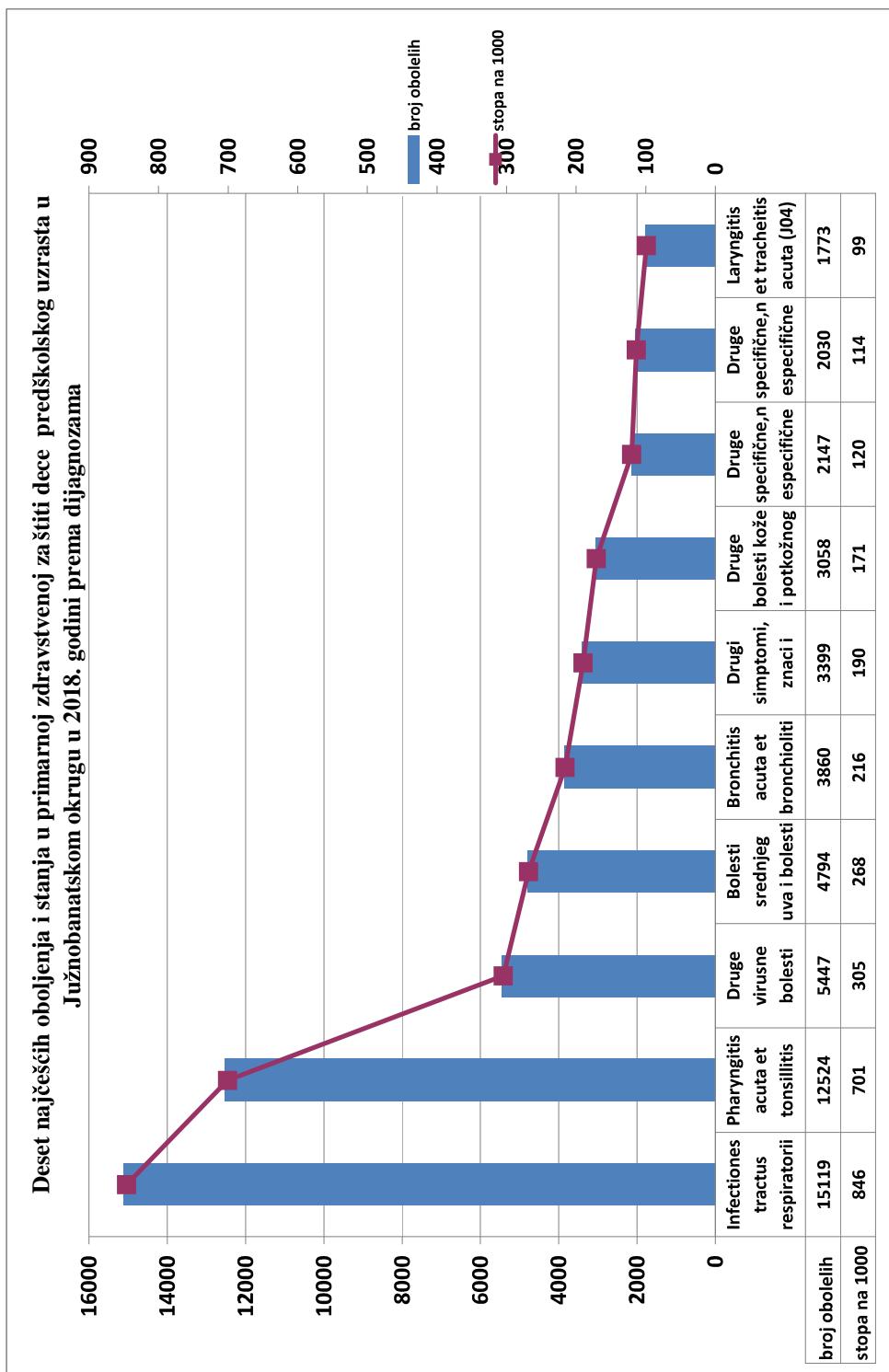
Tabela 21.-nast. 7

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE			
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine
0			3	4	5	6	7
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59,S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99-T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	2030	6	18	61	619
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	52	1	1	4	6
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	135	2		19	68
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	4				41
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	8				1
286	Sindrom lošeg postupanja	T74	2				2
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T73-T75,T76-T73,T75-T78	28	1	2		7
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurskog i medicinsko lečenja neklasifikovane na drugom mestu posjetnike povreda, trovanja i taruge poseteće spojnim... ...n...	T79-T88	1			1	
289		T90-T98	95	1	4	33	41
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIĆU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM		Z00-Z99	16216	1368	1955	2546
							3552
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	8995	1036	1068	1229	1958
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrođena zaraznom bolešću	Z20/Z22-Z29	6050	274	849	1216	1410
294	Preporodajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	32	32			
295	Živorodena deca prema mestu rođenja	Z38	2	2			
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	1			1	
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	1136	24	38	100	184
							523
							267

Grafikon 13.

Grafikon 14.

*Zdravstvena zaštita dece
školskog uzrasta i omladine*

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DECE ŠKOLSKOG UZRASTA

Zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta i omladine, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, pružalo je u 2018. godini 24 doktora medicine (71% su specijalisti) i 30 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. Pojedini domovi zdravlja imaju jedinstvene službe za zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece (domovi zdravlja u Kovačici, Alibunaru, Opovu i Plandištu), s tim da u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga zbog velike razuđenosti naseljenih mesta zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece pružaju i stručni timovi opšte medicine u zdravstvenim stanicama. Prema specifičnoj organizaciji zdravstvene zaštite školske dece i omladine u pojedinim zdravstvenim ustanovama je iskazan broj i struktura zdravstvenih radnika koji obavljaju ovu zdravstvenu delatnost. 1 doktor medicine u zdravstvenoj zaštiti školskog uzrasta je pružao zdravstvenu zaštitu za 1524 dete, a jedna medicinska sestra za 1220 dece.

U 2018. godini svako dete ovog uzrasta je u proseku imalo 4,3 poseta kod doktora medicine u ordinaciji, od toga 3,9 epizode lečenja zbog bolesti ili povrede i 1,3 kontrolne posete po epizodi lečenja sa oko 0,5 poseta kod medicinske sestre zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije. Kod svakog drugog deteta je tokom godine obavljen sistematski ili kontrolni pregled u savetovalištu. Sistematskim pregledima je obuhvaćeno 10,2 % učenika osnovnih i srednjih škola. U okviru preventivnih aktivnosti zdravstvenih radnika evidentiran je i savetovališni rad sa roditeljima i nastavnicima, kao i obilazak škola i školskih kuhinja.

U službama za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta i omladine, na teritoriji Južnobanatskog okruga, tokom 2018. godine je utvrđeno prosečno 3 oboljenja po svakom detetu. Opšta stopa morbiditeta iznosi 2535 na 1000 dece školskog uzrasta. Pet vodećih grupa bolesti čine oko 69% ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema za disanje (971 na 1000 dece),
- zarazne i parazitarne bolesti (324 na 1000 dece),
- simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi (223 na 1.000 stanovnika),
- povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (126 na 1000 dece) i
- bolesti kože i potkožnog tkiva (103 na 1000 dece).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ŽAŠTITI DEĆE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE PREMA STRUĆNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 22.

R.b r	ZDRAVSTVENA USTANOVA	MEDICINSKI RADNICI						NEMEDICINSKI RADNICI					
		LEKARI			VIŠA STRUČNA SPREMA			SRĐENJA STRUČNA SPREMA			PSIHOLOZI	LOGOPEDI	OSTALI
		UKUPNO	OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALI- ZACIJI	SPECIALISTI	UKUPNO MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	OD TOGA UKUPNO MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	NIŽA STRUČNA SPREMA	UKUPNO	PSIHOLOZI	LOGOPEDI	OSTALI	
0	UKUPNO	24	4	3	17	5	5	25	24	0	2	0	
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1			1			1	1			1	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	3	1	1	1			3	3			1	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	4	1		3			5	5	1	1	1	
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	2			2			2	2			1	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	2	1		1			3	2			1	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	1			1			1	1			1	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	10	1	2	7	5	5	9	9	1	1	1	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	1			1			1	1			1	

BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018.
GODINI

Tabela 23.

ZDRAVSTVENA USTANOVNA	POSETE										KUĆNE POSETE					
	U SAVETOVALIŠTU					PRVE POSETE KOD LEKARA					KUĆNE POSETE					
	RADI SISTEMATSKIH PREGLEDA	RADI KONTROLNIH PREGLEDA	RADI SAVETOVANJA	UKUPNO	SVEGA	do 6 godina	7 - 9 godina	10 - 14 godina	15 - 19 godina	20 i više godina	OD TOGA PREMA STAROSTI	ARAKEL	AK NNDAR	AK DEM	DEPOGL	
1	3	1	1	7	10	11	12	13	14	15	16	17	19	21	22	
UKUPNO	11708	2579	246	10	0	142270	93790	3202	23638	37194	29722	34	1587	7	1757	1310
DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	376	116				12575	10592		2651	4526	3415		2014	7	7	
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	925	126				6771	5220	42	1010	1881	2254	33	3202			
DOM ZDRAVLJA VRŠAC	2769	556				16960	12566	21	3694	4864	3986	1	1352		23	964
DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	1019	172				12847	7829		2503	3039	2287					
DOM ZDRAVLJA KOVIN	1280	1014				19715	11002		2788	4164	4050	4416		98	346	
DOM ZDRAVLJA OPONO	394	157					8300	4698		1005	2215	1478	2491			
DOM ZDRAVLJA PANČEVO	4652	431	266	10	4	6	61171	39735	3139	9595	15415	11586	3445	8	1636	
DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	293	7					3931	2148		392	1090	666	667			

BROJ POSETA U SAVETOVALIŠTU U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 24.

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	VRSTA POSETE					
		SISTEMATSKI PREGLED UČENIKA	KONTROLNI PREGLED	SAVETOVANJE SA RODITELJIMA	SAVETOVANJE SA NASTAVNICIMA	OBILAZAK ŠKOLE	OBILAZAK ŠKOLSKIH KUHINJA
0	1	2	3	4	5	6	7
	UKUPNO	11708	0	226	0	10	4
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	376					
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	925					
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	2769					
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	1019					
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1280					
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	394					
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	4652		226		10	4
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	293					

**BROJ I PROCENAT DECE I OMLADINE PREMA VRSTI STANJA UTVRĐENOG PRI SISTEMATSKIM PREGLEDIMA U ZDRAVSTVENOJ
ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U JUŽNOBANA TSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 25.

R.br.	VRSTA STANJA	UTVRĐENO STANJE	UKUPNO			BROJ I PROCENAT DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE		
			BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%
0	1	2	3	4	5	6	7	8
	UKUPNO ŠKOLSKE DECE I OMLADINE	113947			107468		6479	
	UKUPNO							
	OD TOGA PREGLEDANO	11579	10,2		8613	8,0	2966	45,8
1	ČISTOĆA TELA	DOBRA	11369	98,2	8405	97,6	2964	99,9
	LOŠA	LOŠA	210	1,8	208	2,4	2	0,1
2	VAŠLJIVOST	PRISUTNA	28	0,2	27	0,3	1	0,0
3	4 TELESNO DRŽANJE	DOBRO	9344	80,7	7119	82,7	2225	75,0
	LOŠE	LOŠE	2414	20,8	1673	19,4	741	25,0
	DOBRA	DOBRA	9595	82,9	7124	82,7	2471	83,3
	SREDNJA	SREDNJA	1302	11,2	966	11,2	336	11,3
	LOŠA	LOŠA	678	5,9	519	6,0	159	5,4
	DOBRA	DOBRA	8509	73,5	6482	75,3	2027	68,3
	TELESNA UHRANJENOST	SREDNJA	1521	13,1	1130	13,1	391	13,2
	LOŠA	LOŠA	1487	12,8	939	10,9	548	18,5
	NAZNAČENA	NAZNAČENA	276	0,2	165	0,2	111	0,4
	IZRAŽENA	IZRAŽENA	2	0,0	2	0,0	0	0,0
	KIFOZA	KIFOZA						
	DEFORMACIJE	NAZNAČENA	786	6,8	399	4,6	387	13,0
	KIČMENOG STUBA	IZRAŽENA	8	0,1	7	0,1	1	0,0
	LORDOZA	NAZNAČENA	47	0,4	25	0,3	22	0,7
		IZRAŽENA	2	0,0	2	0,0	0	0,0

**BROJ I PROCENAT DECE I OMLADINE PREMA VRSTI STANJA UTVRĐENOG PRI SISTEMATSKIM PREGLEDIMA U ZDRAVSTVENOJ
ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U JUŽNOBANATSkom OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 25.-nastavak 1

R.br.	VRSTA STANJA	UTVRĐENO STANJE	BROJ I PROCENAT DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE					
			UKUPNO BROJ	%	U OSNOVNIM ŠKOLAMA BROJ	%	U SREDNJIM ŠKOLAMA BROJ	%
0	1	2	3	4	5	6	7	8
7	DEFORMACIJA GRUDNOG KOŠA	PRISUTNA	199	0,2	113	0,1	86	0,3
8	DEFORMACIJA STOPALA	PRISUTNA	2769	23,9	1880	21,8	889	30,0
9	DEFORMACIJA DRUGIH DELOVA KOSTURA	JEDNOSTRANO	3	0,0	0	0,0	3	0,1
	OBOSTRANO	5	0,0	4	0,0	1	0,0	
10	SMETNJE VIDA I MOTiliteta	STRABIZAM	60	0,5	40	0,5	20	0,7
	NISTAGMUS	356	3,1	155	1,8	201	6,8	
	SLEPILOZA BOJE	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
11	OŠTEĆENJE SLUHA	JEDNOSTRANO	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	OBOSTRANO	1	0,0	1	0,0	0	0,0	
12	KARIES	PRVI STUPANJI	473	4,1	347	4,0	126	4,2
	DRUGI STUPANJI	8	0,1	8	0,1	0	0,0	
13	PARADENTOPATIJA	PRISUTNA	0	0,0	0	0,0	0	0,0
14	ORTODONTSKE ANOMALIJE	PRISUTNE	0	0,0	0	0,0	0	0,0
15	SRČANE MANE	KONGENITALNE STEGENE	84	0,7	63	0,7	21	0,7
16	NEDOVOLJNA PSIHIČKA RAZVIJENOST	PRISUTNA	10	0,1	10	0,1	0	0,0
17	GOVORNE MANE	PRISUTNE	34	0,3	31	0,4	3	0,1
	ISPOD 10gr %	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
18	HEMOGLOBALIN	OD 10 - 13gr %	0	0,0	0	0,0	0	0,0
		IZNAD 13gr %	0	0,0	0	0,0	0	0,0
19	ALBUMIN U MOKRAĆI	POZITIVAN	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	NEGATIVAN	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
20	STOLICA NA CREVNE PARAZITE	POZITIVNA	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	NEGATIVNA	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
21	ALERGIJSKA OBOLJENJA	PRISUTNA	79	0,7	77	0,9	2	0,1
	NISU PRISUTNA	538	4,6	420	4,9	118	4,0	
22	SVA OSTALA HRONIČNA PATOLOŠKA STANJA	PRISUTNA	3	0,0	1	0,0	2	0,1

BROJ UTVRDENIH OBOLJENJA I ISTANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 26.

Р.бр.	МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (МКБ - 10)	ШИФРА	СВЕГА	До 6 год.		7-9 год.		10-14 год.		15-19 год.		20 и више	
				1	2	3	4	5	6	7	8		
ГРУПА I													
001	YKUPNO	A00 - T98	92782		2724	23990		36773		29256		409	
ГРУПА II													
004	ZARAŽNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	11954		824	2764		4042		4319		5	
005	Amoebiasis	A06	2		0	1		0		1		0	
006	Diarrhea et gastroenteritis	A09	489		13	83		196		197		0	
007	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	1709		106	335		477		789		2	
015	Pertussis	A37	4		0	1		3		0		0	
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	30		5	13		6		4		2	
033	Infectiones herpesvirales	B00	144		7	30		49		58		0	
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	866		35	410		354		67		0	
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03,B04,B07-B09,B25,B27-B34	8227		649	1779		2789		3109		1	
042	Mycoses	B35-B49	244		5	66		107		66		0	
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	64		1	26		32		5		0	
057	Druge zarazne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	75		3	20		29		23		0	
ГРУПА III													
C00-D48													
069	Zločudni tumor kosti i zglobne hrskavice	C40-C41	3		0	2		1		0		0	
076	Drugi zločudni tumor ženskih polnih organa	C51-C52,C56-C58	1		0	0		1		0		0	
078	Drugi zločudni tumor muških polnih organa	C60,C62-C63	1		0	0		1		0		0	
080	Drugi zločudni tumor sistema za mokrenje	C64-C66,C68	1		0	0		0		1		0	
082	Neoplasma malignum cerebri	C71	3		0	0		1		2		0	
085	Morbus Hodgkin	C81	1		0	0		1		0		0	
086	Lymphoma non-Hodgkin	C82-C85	2		0	1		1		0		0	
087	Leucemia	C91-C95	4		0	0		2		2		0	
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	112		1	18		47		46		0	
091	Neoplasma benignum mammae	D24	6		0	0		1		5		0	
093	Neoplasma benignum organorum urinarioum	D27	2		0	0		0		2		0	
094	Neoplasma benigna cerebri et systematis nervos	D30	1		0	0		1		1		0	
095		D33	1		0	0		1		0		0	

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I ISTANJA U ZDRAVSTVENOJ ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 26.-nast. 1

096	Dobroćudni tumor, drugi tumori >in situ< i tumor i neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05, D07-D21, D26, D28-D29, D31-D32, D34-D48	97	1	16	37	42	1
GRUPA III	BOLESTI KRVNI BOLESTI KRVOTVORNih ORGANa I POREMEĆAJI IMUNITETa	D50-D89	282	2	53	103	124	0
097	Anemija sideropenica	D50	225	2	40	82	101	0
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	10	0	3	3	4	0
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krv i krvotvornih organa	D65-D77	47	0	10	18	19	0
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LjUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	890	4	155	457	274	0
102	Thyreotoxicosis	E05	10	0	0	5	5	0
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04, E06-E07	118	0	20	39	59	0
104	Diabetes mellitus	E10-E14	49	0	6	21	22	0
105	Pothranjenost	E40-E46	34	0	10	20	4	0
106	Avitaminosis A	E50	5	0	0	3	2	0
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	7	0	3	2	2	0
108	Sequelae malnutritionis et deficiencie materialium nutritivarum aliae	E64	51	0	16	31	4	0
109	Obesitas	E66	366	2	45	215	104	0
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	18	2	4	8	4	0
111	Drugi poremećaji žležda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	E15-E35, E58-E63, E65, E67-E85, E87-E90	232	0	51	113	68	0
GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	534	0	99	186	249	0
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum alkoholis (Alcoholismus)	F10	4	0	0	1	3	0
114	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani unutrošnom droza	F11-F19	4	0	1	0	3	0
115	Shizofrenija, shiotipski poremećaji, sumanuti poremećaji	F20-F29	40	0	2	10	28	0
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	49	0	2	6	41	0
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	107	0	6	30	71	0
118	Retardatio mentalis	F70-F79	79	0	16	38	25	0
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponosašnja	F04-F09, F50-F59, F80-F99	251	0	72	101	78	0
GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	527	5	98	198	225	62
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	252	3	35	82	131	1

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA UZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKA DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSkom OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 26.-nast. 2

126	Ischaemia cerebri transitiiva et syndromae affines	G45	1	0	0	0	0	0
127	Poremećaj nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	9	0	3	4	2	0
128	Moždana paraliza i drugi simptomni paralize	G80-G83	31	1	6	12	12	0
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,C21-G26,G31-G32,G36-G37,H46-G47,G60-G73,G90-G99	40	0	8	17	15	0
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOLJKA OKA	H00-H59	1569	37	438	641	452	1
130	Bolesti očnjog kapka	H00-H01	192	1	50	63	78	0
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	600	31	200	219	149	1
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	21	0	6	14	1	0
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	5	0	2	3	0	0
134	Ablatio retinae et ruptura retinae	H33	4	0	0	3	1	0
135	Glaucoma	H40-H42	18	0	4	8	6	0
136	Strabismus	H49-H50	42	0	20	16	6	0
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	416	4	89	196	127	0
138	Anaurosis et amblyopia	H54	6	0	1	2	3	0
139	Drugi poremećaji oka i pripoljka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	265	1	66	117	81	0
GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	3240	207	942	1337	753	1
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	1888	163	625	686	414	0
141	Surditas	H90-H91	23	1	5	8	9	0
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	1329	43	312	643	330	1
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	100-199	244	1	33	95	114	63
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	H10	47	0	5	13	28	1
146	Druge bolesti krvnog pritiska	H11-H15	1	0	1	0	0	0
148	Druge ishemiske bolesti srca	H20-H23,P25	5	0	0	2	3	0
149	Embolija pulmonis	H26	5	0	0	2	3	0
150	Poremećaj sprovodnog sistema srca i aritmije srca	H44-H49	49	1	1	21	26	0
151	Insufficiencia cordis	H50	2	0	0	0	2	0
152	Druge bolesti srca	H27-H43,H51-H52	23	0	4	13	6	0
153	Krvarenja u mozgu	H60-H62	1	0	1	0	0	0
154	Infarctus cerebri	H63	1	0	0	0	1	0

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I ISTANJA U ZDRAVSTVENOJ ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

latica 26-nast. 3

GRUPA	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	165-169		170-174		175-179		180-184		185-189		190-199		200-204		205-209		210-214		215-219		220-224		225-229		230-234		235-239		240-244		245-249		250-254		255-259		260-264		265-269		270-274		275-279		280-284		285-289		290-294		295-299		300-304		305-309		310-314		315-319		320-324		325-329		330-334		335-339		340-344		345-349		350-354		355-359		360-364		365-369		370-374		375-379		380-384		385-389		390-394		395-399		400-404		405-409		410-414		415-419		420-424		425-429		430-434		435-439		440-444		445-449		450-454		455-459		460-464		465-469		470-474		475-479		480-484		485-489		490-494		495-499		500-504		505-509		510-514		515-519		520-524		525-529		530-534		535-539		540-544		545-549		550-554		555-559		560-564		565-569		570-574		575-579		580-584		585-589		590-594		595-599		600-604		605-609		610-614		615-619		620-624		625-629		630-634		635-639		640-644		645-649		650-654		655-659		660-664		665-669		670-674		675-679		680-684		685-689		690-694		695-699		700-704		705-709		710-714		715-719		720-724		725-729		730-734		735-739		740-744		745-749		750-754		755-759		760-764		765-769		770-774		775-779		780-784		785-789		790-794		795-799		800-804		805-809		810-814		815-819		820-824		825-829		830-834		835-839		840-844		845-849		850-854		855-859		860-864		865-869		870-874		875-879		880-884		885-889		890-894		895-899		900-904		905-909		910-914		915-919		920-924		925-929		930-934		935-939		940-944		945-949		950-954		955-959		960-964		965-969		970-974		975-979		980-984		985-989		990-994		995-999																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
		165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527	528	529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544	545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560	561	562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576	577	578	579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592	593	594	595	596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608	609	610	611	612	613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624	625	626	627	628	629	630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640	641	642	643	644	645	646	647	648	649	650	651	652	653	654	655	656	657	658	659	660	661	662	663	664	665	666	667	668	669	670	671	672	673	674	675	676	677	678	679	680	681	682	683	684	685	686	687	688	689	690	691	692	693	694	695	696	697	698	699	700	701	702	703	704	705	706	707	708	709	710	711	712	713	714	715	716	717	718	719	720	721	722	723	724	725	726	727	728	729	730	731	732	733	734	735	736	737	738	739	740	741	742	743	744	745	746	747	748	749	750	751	752	753	754	755	756	757	758	759	760	761	762	763	764	765	766	767	768	769	770	771	772	773	774	775	776	777	778	779	780	781	782	783	784	785	786	787	788	789	790	791	792	793	794	795	796	797	798	799	800	801	802	803	804	805	806	807	808	809	8010	8011	8012	8013	8014	8015	8016	8017	8018	8019	8020	8021	8022	8023	8024	8025	8026	8027	8028	8029	8030	8031	8032	8033	8034	8035	8036	8037	8038	8039	8040	8041	8042	8043	8044	8045	8046	8047	8048	8049	8050	8051	8052	8053	8054	8055	8056	8057	8058	8059	8060	8061	8062	8063	8064	8065	8066	8067	8068	8069	8070	8071	8072	8073	8074	8075	8076	8077	8078	8079	8080	8081	8082	8083	8084	8085	8086	8087	8088	8089	8090	8091	8092	8093	8094	8095	8096	8097	8098	8099	80100	80101	80102	80103	80104	80105	80106	80107	80108	80109	80110	80111	80112	80113	80114	80115	80116	80117	80118	80119	80120	80121	80122	80123	80124	80125	80126	80127	80128	80129	80130	80131	80132	80133	80134	80135	80136	80137	80138	80139	80140	80141	80142	80143	80144	80145	80146	80147	80148	80149	80150	80151	80152	80153	80154	80155	80156	80157	80158	80159	80160	80161	80162	80163	80164	80165	80166	80167	80168	80169	80170	80171	80172	80173	80174	80175	80176	80177	80178	80179	80180	80181	80182	80183	80184	80185	80186	80187	80188	80189	80190	80191	80192	80193	80194	80195	80196	80197	80198	80199	80200	80201	80202	80203	80204	80205	80206	80207	80208	80209	80210	80211	80212	80213	80214	80215	80216	80217	80218	80219	80220	80221	80222	80223	80224	80225	80226	80227	80228	80229	80230	80231	80232	80233	80234	80235	80236	80237	80238	80239	80240	80241	80242	80243	80244	80245	80246	80247	80248	80249	80250	80251	80252	80253	80254	80255	80256	80257	80258	80259	80260	80261	80262	80263	80264	80265	80266	80267	80268	80269	80270	80271	80272	80273	80274	80275	80276	80277	80278	80279	80280	80281	80282	80283	80284	80285	80286	80287	80288	80289	80290	80291	80292	80293	80294	80295	80296	80297	80298	80299	80300	80301	80302	80303	80304	80305	80306	80307	80308	80309	80310	80311	80312	80313	80314	80315	80316	80317	80318	80319	80320	80321	80322	80323	80324	80325	80326	80327	80328	80329	80330	80331	80332	80333	80334	80335	80336	80337	80338	80339	80340	80341	80342	80343	80344	80345	80346	80347	80348	80349	80350	80351	80352	80353	80354	80355	80356	80357	80358	80359	80360	80361	80362	80363	80364	80365	80366	80367	80368	80369	80370</th

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I ISTANJA U ZDRAVSTVENOJ ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 26.-nast. 4

188	Hernia femoralis	K41-K46	3	0	1	0	2	0
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	26	1	1	6	18	0
191	Diverticulosis intestini	K57	179	14	31	45	89	0
192	Druge bolesti creva i potrošnici	K52-K55,K58-K67	967	2	197	368	400	0
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	9	0	0	3	6	0
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	9	0	0	1	8	0
196	Akutno zapaljenje i druge bolesti gušterice	K83-K86	11	0	0	2	9	0
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	92	3	24	38	27	0
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	3786	102	883	1417	1381	3
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	1101	21	271	412	395	2
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	2685	81	612	1005	986	1
GRUPA XIII	BOLESTI MISICNO-KOSTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	1777	9	184	727	857	0
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	210	2	21	83	104	0
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	6	0	0	2	4	0
202	Stećeni deformiteti udova	M20-M21	30	0	11	10	9	0
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	231	0	21	99	111	0
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	3	0	0	0	3	0
205	Poremećaji vratinog i drugog međupršljenskog diska	M50-M51	4	0	0	0	4	0
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	937	4	91	396	446	0
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	319	3	32	126	158	0
208	Poremećaji strukture i gustine kostiju	M80-M85	3	0	0	0	3	0
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	34	0	8	11	15	0
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	1577	37	283	511	744	66
211	Akutni i progresivni hubrezni sindromi	N00,N01	2	0	0	2	0	0
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	4	0	0	4	0	0
213	Bolesti kanalica bubrega i medučelijskog tkiva	N10-N16	7	0	1	1	5	0
215	Mokračni kamenci	N20-N23	29	0	2	12	15	0
216	Cystitis	N30	541	16	141	176	208	0
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	246	5	61	73	101	1
218	Hyperplasia prostate	N40	9	0	0	4	5	0

BROJ UTVRDENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 26-past. 5

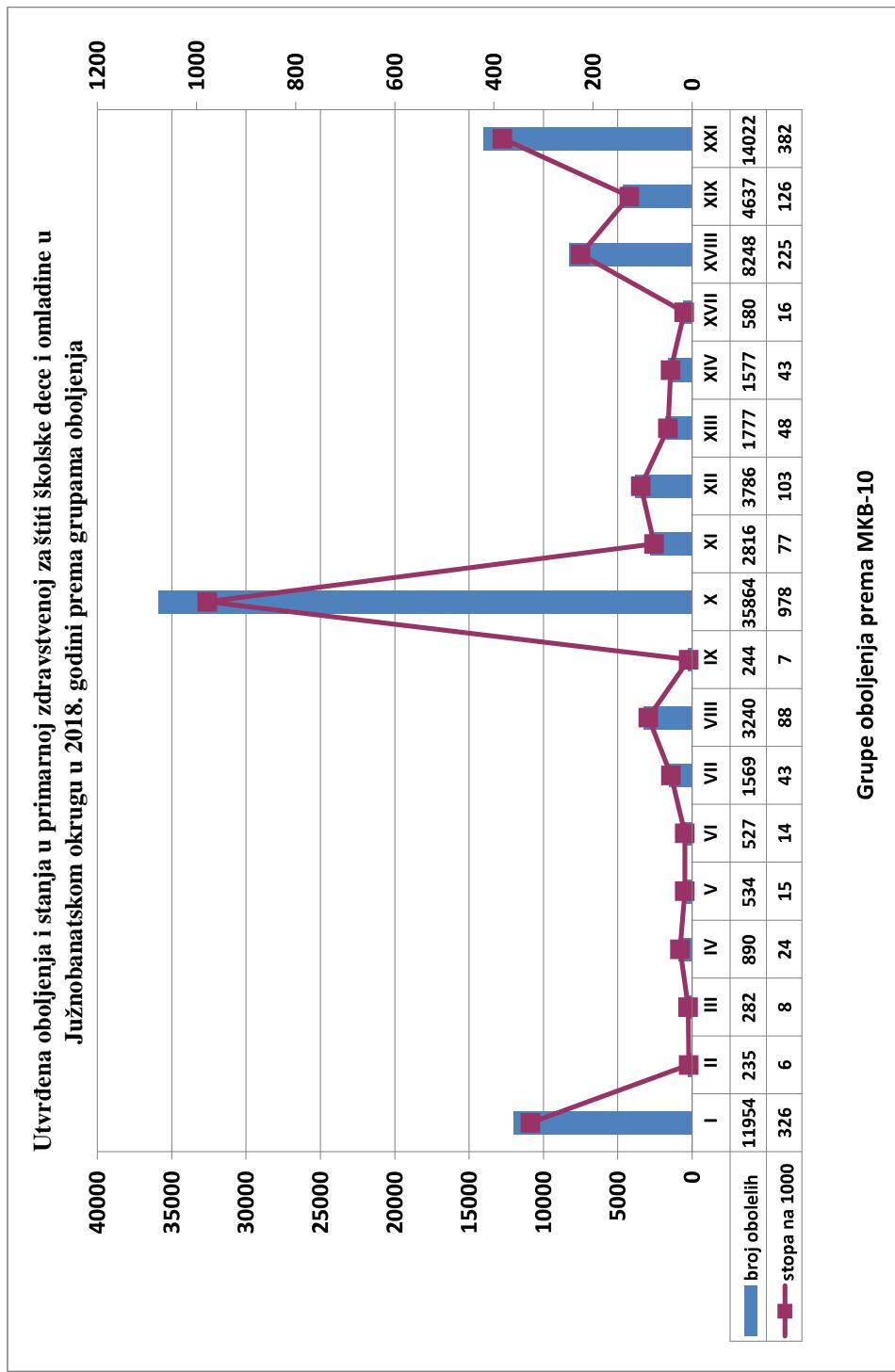
220	Hydrocele et spermatocele	N43	8	1	2	2	3	0
221	Phymosis et paraphymosis	N47	93	8	39	35	11	0
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	89	6	16	41	26	0
223	Bolesti dojke	N60-N64	56	0	3	24	29	0
224	Salpingitis et oophoritis	N70	2	0	0	0	2	0
225	Cervicitis uteri	N72	1	0	0	0	1	0
226	Druge zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	71	1	16	25	29	0
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrii non inflammatory	N83	14	0	0	6	8	0
230	Porenecaj i menstruacije	N91-N92	60	0	0	22	38	0
233	Druga oboljenja poljomokraćnog puta	N82,N84-N90,N92-N94,N96,N98-N99	345	0	2	79	263	1
GRUPA XVII HRMOSOMSKE NENORMALNOSTI		Q00-Q99	580	6	105	274	195	0
254	Spina bifida	Q05	6	0	0	6	0	0
255	Druge urodene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	4	0	1	3	0	0
256	Urodene anomalije krvotoka	Q20-Q28	72	1	22	26	23	0
257	Labiun leporinum et palatoschisis	Q35-Q37	3	0	1	2	0	0
258	Agenesis, atresia et stenosis intestini tenuis congenita	Q41	1	0	0	1	0	0
259	Druge urodene anomalije sistema za varenje	Q38-Q40,Q42-Q45	3	0	1	1	1	0
260	Cryptorchismus	Q53	32	0	17	13	2	0
261	Druge anomalije poljomokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	45	5	10	20	10	0
262	Deformations coxae congenitiae	Q65	3	0	1	2	0	0
263	Deformations pedis congenitiae	Q66	327	0	34	160	133	0
264	Druge urodene anomalije i deformacie mišićno koštanog	Q67-Q79	48	0	14	25	9	0
265	Druge urodene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	32	0	4	14	14	0
266	Hromosomske nenumalnosti	Q90-Q99	4	0	0	1	3	0
GRUPA XVIII SIMPTOMI, ZNACILI PATOLOŠKI KLINičKI I LABORATORIJSKI NALAZI		R00-R99	8248	274	2251	3058	2662	3
267	Dolor abdominalis et pelvicus	R10	2084	110	510	717	747	0
268	Febris causaie ingota	R50	1259	66	410	475	308	0
270	Drugi simptomi, znaci i nenumalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	4905	98	1331	1866	1607	3
GRUPA XIX POVEDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLINIH FAKTORA		S00-T8	4637	78	949	2193	1415	67
271	Fractura crani et ossium faciei	S02	21	0	4	11	6	0

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I ISTANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

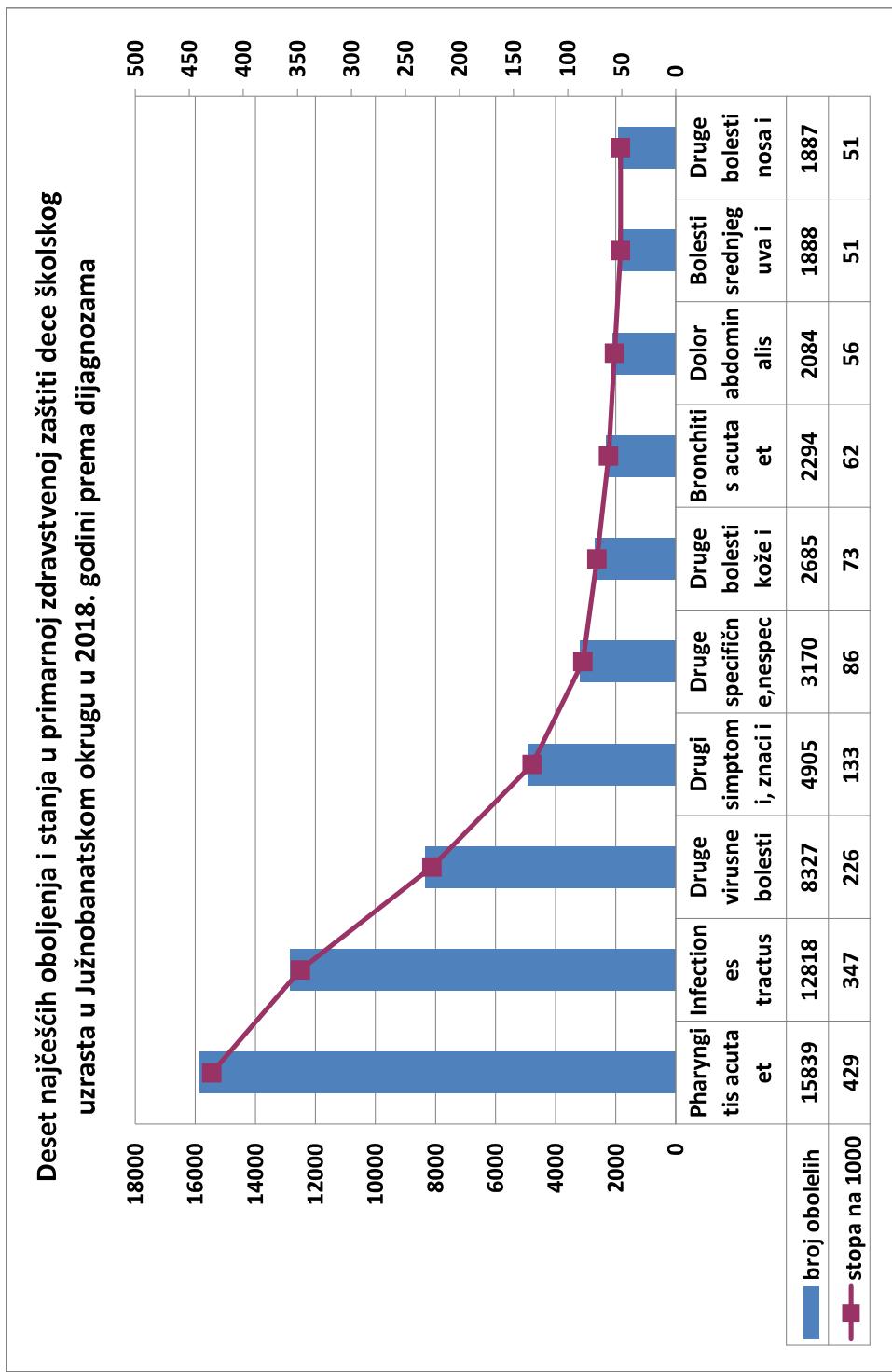
Tabela 26-nast. 6

272	Preloni vratu, grudnog koša i kantice	S12,S22,S32,T08	3	0	2	0	1	0
273	Fractura femoris	S72	6	0	2	3	1	0
274	Preloni drugih kostiju uđa	S42,S52,S62,S92,T10,T12	360	0	72	185	103	0
276	Specifična i višestruka uganičica, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	638	2	74	335	227	0
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	24	0	13	9	2	0
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	15	0	4	5	6	0
279	Druge povrede unutrašnjih organa	S26-S27,S36-S37	1	0	0	1	0	0
280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05	6	0	0	1	5	0
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00,S01,S04,S09,S11,S14,S16,S19,S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44,S46,S49-S51,S54,S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09-T11,T13-T14	3170	66	686	1472	944	2
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	60	4	11	21	24	0
283	Opekotine i nigrizi	T20-T32	104	6	29	39	30	0
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	6	0	1	2	3	0
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	4	0	0	2	2	0
286	Sindrom lošeg postupanja	T74	35	0	5	22	8	0
287	Drugi i nespecifični uticaji spolnih uzroka nesertirane komplikacije povređa komplikacije	T33-T35,T66-T73,T75-T78	36	0	4	15	17	0
288	hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na komplikacije	T79-T88	1	0	1	0	0	0
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spolnih uzroka	T90-T98	147	0	41	70	36	0
GRUPA XII	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONKATAT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	14022	59	3845	6725	3389	4
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	12741	59	3670	6107	2901	4
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrođena zaraznom bolešeu	Z20,Z22-Z29	628	0	94	475	59	0
293	Kontracepcija	Z30	8	0	3	1	4	0
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	25	0	4	12	9	0
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	620	0	74	130	416	0

Grafikon 15.

Grafikon 16.

**Zdravstvena zaštita
žena**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ŽENA

Zdravstvenu zaštitu žena starijih od 15 godina, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2018. godini pružalo je 20 doktora medicine (85% su specijalisti) i 26 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme.

U proseku 1 doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 6.116 žena starijih od 15 godina, a jedna medicinska sestra-tehničar na 4.705 žena.

U 2018. godini svaka druga žena starija od 15 godina je posetila doktora medicine specijalista ginekologa zbog dijagnostike i lečenja, sa prosečno 2 posete po epizodi lečenja.

Najviše lečenih žena (26%) pripada dobnoj grupi od 40-49 godina. Kod ostalih medicinskih radnika, zbog dijagnostičkih i terapijskih procedura obavljen je 1 poseta na svaki prvi pregled kod doktora medicine. Godišnja opterećenost lekara iznosi 5.173 poseta, dnevna opterećenost 25 poseta.

U okviru savetovališnog rada, posebno se prati rad savetovališta za trudnice i savetovališta za planiranje porodice. U savetovalištima za trudnice evidentirano je 18.547 poseta, sa prosečno 8,10 poseta po trudnoj ženi, od toga 2.287 prvih poseta. Najveći broj žena (42%), koje su posetile savetovalište za trudnice je bio u dobnoj grupi od 30-39 godina; u odnosu na mesec trudnoće, 53% je posetilo doktora medicine u prvom tromesečju, a 32% u drugom tromesečju. 15% žena se prvi put javilo lekaru u poodmakloj trudnoći (posle 6 meseci). Od ukupnog broja prvih poseta savetovalištu za trudnice, 12% su posete zbog nekog patološkog stanja. Svaka 23. žena generativnog doba posetila je prvi put u životu savetovalište za planiranje porodice u ovoj godini. Među ženama koje su se prvi put javile doktoru medicine u vezi planiranja porodice, najveći broj pripada dobnoj grupi od 30-39 godina (29%), a oko 7% njih je bilo mlađe od 19 godina. Doktori medicine su najčešće ordinirali oralna (58%) kontraceptivna sredstva.

U službama za zdravstvenu zaštitu žena starijih od 15 godina, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2018. godini, opšta stopa morbiditeta iznosi 135 na 1000 žena. Pet vodećih grupa bolesti čine oko 99% ukupnog morbiditeta:

- bolesti mokračno-polnog sistema (67 na 1000 žena),
- faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdr. službom (57 na 1000 žena),
- tumori (8 na 1000 žena),
- trudnoća, rađanje i babinje (1 na 1000 žena) i
- zarazne i parazitarne bolesti (0,8 na 1000 žena).

**ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA
U JUŽNOBANATSkom OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 27.

R.b	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	LEKARI				ZDRAVSTVENI RADNICI			ZDRAVSTVE NI SARADNICI			Punktovi	
			SVEGA	OPSTE MEDICINE	NA SPECIJA- LIZACIJU	SPECIJALISTI	SA VIŠOM STRUČNOM SPREMOM			SREDNJA STRUČNA SPREMA		OD TOGA	UKUPNO	OD TOGA
							OD TOGA	UKUPNO	OD TOGA	MEDICINSKE SESTRE- TEHNIČARU	UKUPNO	OD TOGA	MEDICINSKE SESTRE- TEHNIČARU	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	12	
UKUPNO	46	20	0	3	17	5	3	21	17	0	8			
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	3	1				1						1	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	3	1				1						1	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	10	4				4	1	1		2		1	
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	5	2				2	1	1		2		1	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	4	2				2	2					1	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	3	2				1	1		1			1	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	16	7				2	5	1	1	8	8	1	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	1					1		1			1	

BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSkom OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 28.

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	UKUPNO SVEGA	POSETE U ORDINACIJU				KUĆNE POSETE			
				PRVE POSETE KOD LEKARA		KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA		KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA		KUĆNE POSETE	
				OD TOGA PREMA STAROSTI ŽENA	godina	do 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 i više	godina
0	1	12406	8368	63101	13893	742	2611	4294	3591	2655	15002
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1394	1357	3705	1005	41	197	198	244	325	2124
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	772	846	4022	1879	125	251	646	602	255	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1295	2096	1353	1258	56	173	241	374	414	549
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	1165	869	6559	982	174	293	202	181	132	3083
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1069	1087	5064	1855	45	243	353	472	742	1959
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	645	1513	977	211	13	39	82	46	31	565
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	5687		39143	6293	263	1341	2450	1551	688	6331
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	579	397	2278	410	25	74	122	121	68	391

BROJ ORDINIRANIH KONTRACEPTIVNIH SREDSTAVA U SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE U ZDRAVSTVENOJ ŽENA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 29

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVА	UKUPNO POSETA	OD TOGA PO VRSTI ORDINIRANIH KONTRACEPTIVNIH SREDSTAVA			DRUGI RAZLOZI POSETE
			ORALNA	INTRAUTERINA	DIAFRAGMA	
0	1	2	3	4	5	6
	UKUPNO	3384	1949	102	0	700
						633
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	938	478			210
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	455	431	24		250
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	369	369			
4	DOM ZDRAVLJA KOVACA	75	64	11		
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	667	189	5		473
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	271	259			12
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	594	151	60		383
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	15	8	2		5

**BROJ POSETA SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA
U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 30.

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO POSETA	POSETE SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE						PRVI PUT U SAVETOVALIŠTU UOPŠTE	
			POSETE KOD LEKARA			OD TOGA PREMA STAROSTI ŽENE				
			SVEGA	do 19 godina	20 - 29 godina	30 - 39 godina	40 i više godina	40 i više godina		
0	1	2	3	4	5	6	7	8		
UKUPNO		3384	2632	190	823	984	635	1257		
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	938	624	38	204	252	130	541		
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	455	318		41	158	119	318		
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	369	369	31	123	163	52	369		
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	75	41	12	15	8	6			
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	667	659	25	184	252	198			
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	271	236	7	88	89	52	29		
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	594	371	73	161	59	78			
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	15	14	4	7	3				

BROJ POSETA SAVETOVALIŠTU ZA TRUDNICE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSКОM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 31.

R.b r.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	OD TOGA PRVE POSETE SAVETOVALIŠTU ZA TRUDNICE													
			Trudnice prvi put u savetovalistu			PREMA PATOLOIKOM STANJU			prve posete prema starosti							
			do 3 mjeseca	4-6 mjeseci	7+ mjeseci	ukupno	do 3 meseca	4-6 meseci	7 - 9 meseci	ukupno	svega	do 19g	20-29	30-39	40-49	
0			1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
	UKUPNO	2287	1218	728	341	274	120	101	53	18547	2287	233	938	958	158	0
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	178	88	49	41	9	5	4		1309	178	20	93	61	4	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	115	64	38	13	0				1052	115	1	47	58	9	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	425	334	66	25	22	6	9	7	1566	425	77	165	167	16	
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	170	105	38	27	95	29	29	37	2323	170	31	78	51	10	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	282	236	35	11	76	51	18	7	1706	282	13	147	106	16	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	92	80	10	2	4	1	3		656	92	6	33	42	11	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	916	255	456	205	50	19	31		9523	916	75	321	428	92	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	109	56	36	17	18	9	7	2	412	109	10	54	45		

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 32.

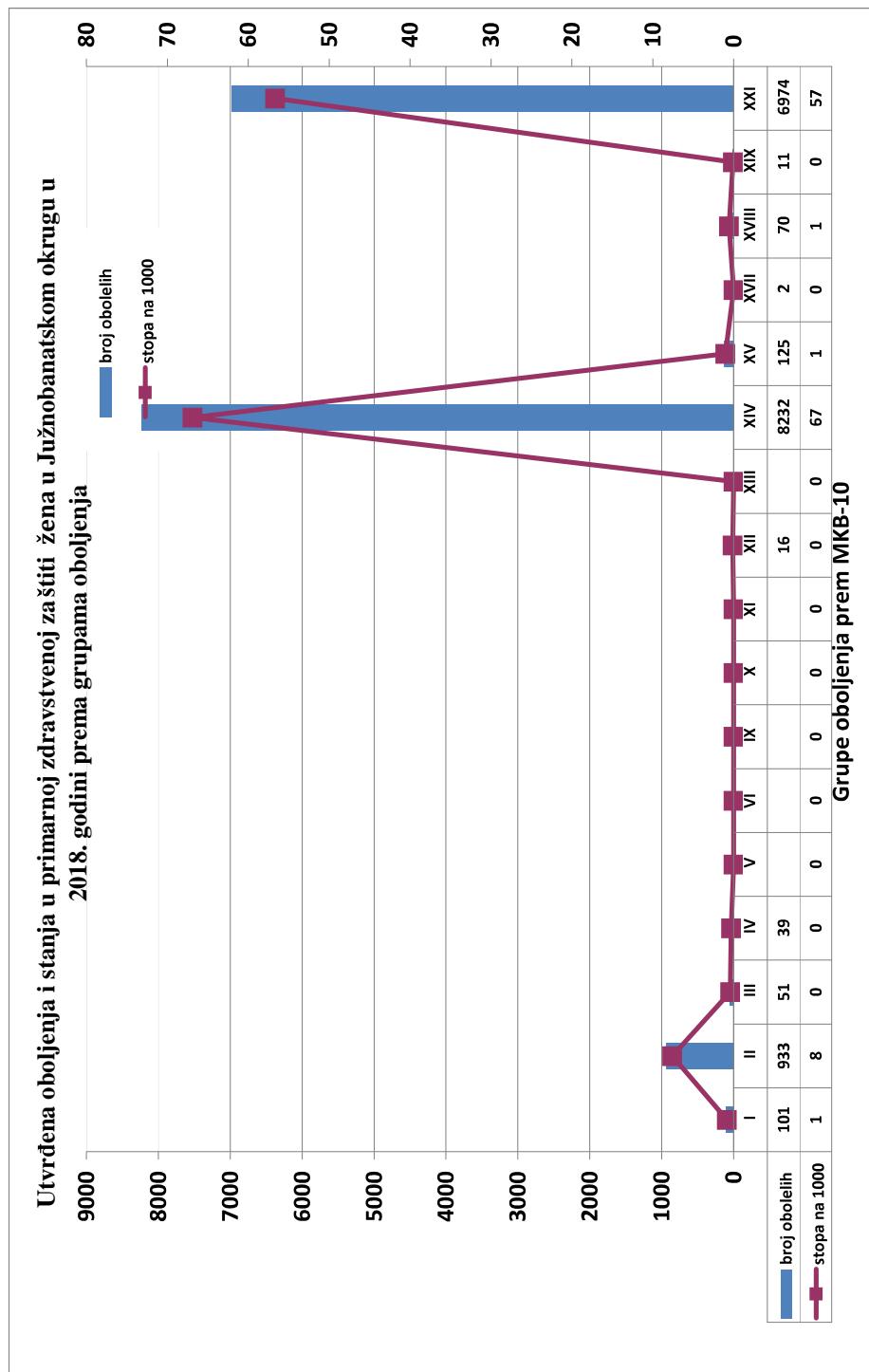
P.бр.	МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (МКБ - 10)	ШИФРА	СВЕГА
0	1	2	3
	УКУПНО	A00 - T98	16554
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	101
023	Infectiones sexuales chlamyidales	A55-A56	3
024	Druge infekcije pretežno prenete polnim putem	A57-A64	76
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	2
042	Mycoses	B35-B49	19
057	Druge zarazne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	1
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	933
073	Neoplasma malignum mammae	C50	66
074	Neoplasma malignum cervicis uteri	C53	91
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	75
076	Drugi zločudni tumor i ženskih polnih organa	C51-C52,C56-C58	83
089	Carcinoma in situ cervicis uteri	D06	4
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	43
091	Neoplasma benignum mammae	D24	96
092	Leiomyoma uteri	D25	274
093	Neoplasma benignum ovarii	D27	166
094	Neoplasma benignum organorum urinarioum	D30	1
096	Dvostrukum tumor, drugi tumor >>in situ<< i tumor poluizobraz i neozobraz ishode	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31- D32,D34,D42	34
GRUPA III	BOLESTI KRVIT BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	51
097	Anemia sideropenica	D50	50
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	1
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	39
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	3
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem,ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	36
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	16
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	9
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	7
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	8232
213	Bolesti kanalića bubrega i međućelijskog tkiva	N10-N16	2
214	Nedovoljna funkcija bubrega	N17-N19	1
215	Mokraćni kamenci	N20-N23	19
216	Cystitis	N30	193
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	193
223	Bolesti dojke	N60-N64	406

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

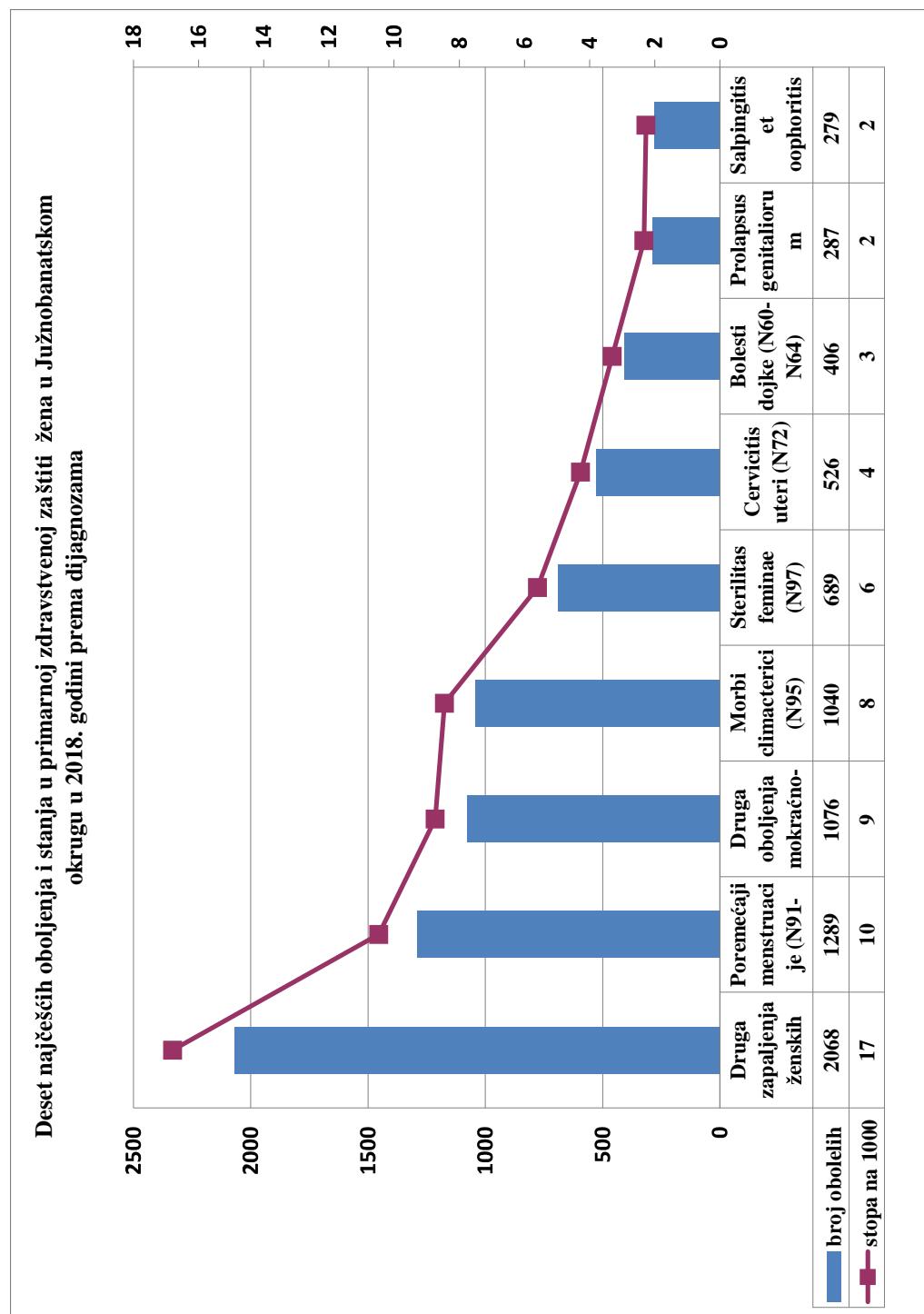
Tabela 32. nast.-1

P.бр.	МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (МКБ - 10)	ШИФРА	СВЕГА
0	1	2	3
224	Salpingitis et oophoritis	N70	279
225	Cervititis uteri	N72	526
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	2068
227	Endometriosis	N80	41
228	Prolapsus genitaliorum femininorum	N81	287
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrii non inflammatorii	N83	123
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	1289
231	Morbi climacterici	N95	1040
232	Sterilitas feminae	N97	689
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	1076
GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	P00-P96	125
234	Abortus spontaneus	O03	7
235	Abortus medicalis	O04	1
236	Druge trudnoće sa pobaćajem	O00-O02,O05-O08	14
237	Otok,belančevine u mokraći i povišen pritisak u trudnoći, porodaju i porodajnom periodu	O10-O16	1
239	Briga trudnice u vezi pola i amnionske duplje i mogućih problema porođaja	O33-O43,O47,O48	1
242	Druge komplikacije trudnoće i porođaja	O20-O29,O60-O63,O67-O71,O73-O75,O81-O84	81
243	Partus spontaneus simplex	O80	6
244	Komplikacije u babinjama i drugim stanjima koja komplikuju trudnoću i radanje	O85-O99	14
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HRMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	2
261	Druge anomalije polnomokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	2
GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	70
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	39
268	Febris causae ingotae	R50	1
269	Senilitas	R54	10
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	20
XIX	POVEDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T8	11
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	11
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONKTAT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	6974
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	3770
293	Kontracepcija	Z30	415
294	Preporodajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	1032
295	Živorodena deca prema mestu rođenja	Z38	
296	Nega i pregled posle porođaja	Z39	465
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	27
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	1265

Grafikon 17.

Grafikon 18.

**Zdravstvena zaštita
radnika**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA RADNIKA

Prema popisu iz 2011. godine radno aktivno stanovništvo obuhvata populaciju između 20 i 65 godina starosti, iznosi 63% stanovnika Južnobanatskog okruga. Ovoj populaciji zdravstvenu zaštitu obezbeđuju služba za zdravstvenu zaštitu odraslih i služba za zdravstvenu zaštitu radnika. Zdravstvena zaštita radno angažovanog stanovništva se obavlja u službama medicine rada i na teritoriji Južnobanatskog okruga ona obuhvata zaposlene u državnom i privatnom sektoru (prema podacima Republičkog Zavoda za statistiku broj zaposlenih u 2018. godini iznosi 54811 stanovnika ili 20 % od ukupnog broja stanovnika u okrugu). U službama medicine rada u 2018. godini, angažovano je 9 doktora medicine (77% su specijalisti) i 10 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. U proseku 1 doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 6090 radno aktivnih stanovnika, a jedna medicinska sestra-tehničar 5481 radno aktivnih stanovnika.

Tokom 2018. godine svaki radnik je prosečno imao 1,17 epizode lečenja sa 1 kontrolnom posetom doktoru medicine u ordinaciji zbog bolesti ili povreda i 0,2 poseta kod medicinske sestre-tehničara zbog različitih intervencija. Godišnja opterećenost lekara iznosi 5778 poseta, dnevna opterećenost 27 poseta i 3 posete na sat.

Preventivnim pregledima (sistematski, periodični, kontrolni) je obuhvaćeno 10% radnika. U cilju zapošljavanja pregledano je ukupno 938 lica pri čemu nije bilo nesposobnih za rad.

U službama za zdravstvenu zaštitu radno aktivnog stanovništva, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2018. godini, na 1000 radnika registrovano je 331 različitih oboljenja. Pet vodećih grupa bolesti čine 52% ukupnog morbiditeta ove grupacije stanovnika, a to su:

- bolesti sistema za disanje (15 na 1000 zaposlenih stanovnika),
- bolesti sistema krvotoka (13 na 1000 zaposlenih stanovnika),
- bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (9 na 1000 zaposl. stanovnika),
- bolesti mokraćno-polnog sistema (8 na 1000 zaposlenih stanovnika) i
- bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (6 na 1000 zaposlenih stanovnika).

ZDRAVSTVENI RADNICI I ZDRAVSTVENI SARADNICI PO OPŠTINAMA U SLUŽBI MEDICINE RADA U 2018. GODINI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Tabela 33.

R.b r	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI						NEMEDICINSKI RADNICI				MESTA PUNKTOVI			
		LEKARI			SREDNJA STRUCNA SPREMA			SA NIŽOM SPREMOM		NEMEDICINSKI RADNICI					
		SVEGA	OD TOGA	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	UKUPNO	UKUPNO	PSIHOLOZI	SOCIJALNI RADNICI	OSTALI					
0	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	UKUPNO	9	2	0	7	0	0	10	10	0	1	0	4		
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1			1			1	1				1		
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	1	1					1	1				1		
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	4			4			4	4	1	1		1		
4	DOM ZDRAVLJA KOVIN	3	1		2			4	4				1		
5	DOM ZDRAVLJA PANCEVO														

PERIODIČNI, SISTEMATSKI I KONTROLNI PREGLEDI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 34.

R.b r	SISTEMATSKI KONTROLNI PREGLEDI		PERIODIČNI I SISTEMATSKI PREGLEDI OMLADINE						
	RADNIKA			UČENICI ŠKOLE ZA KVALIFIKOVANE RADNIKE			PREDLOZ. ZA PROMENU RADNOG MESTA		
	ZDRAVSTVENA USTANOVА	SISTEMATSKI PREGLEDI PREGLEDANO	PREDLOŽE NO ZA PROMENU RADNOG MESTA	UKUPNO	UKUPNO	UKUPNO	AGDET DO NADELJEN RADNIKU NEGA OL OTKR AVTU M	AGDET DO NADELJEN RADNIKU NEGA OL OTKR AVTU M	AGDET DO NADELJEN RADNIKU NEGA OL OTKR AVTU M
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	UKUPNO	1729	197	35	0	0	2761	0	251
	DOM ZDRAVLJA								
1	ALIBUNAR								
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA								
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1310					2761		251
4	DOM ZDRAVLJA KOVIN	419	197	35					
5	DOM ZDRAVLJA PANČEVO								

POSETE, PREGLEDANA LICA U CIJU ZAPOSLENJA PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 35.

R. br	ZDRAVSTVENA USTANOVA	E2	U ORDINACIJI			KUĆNE POSETE			ZAPOSLJAVANJA		
			KOD LEKARA	UKUPNO	OD TOGA PRVE	LEKARA	SVEGA	ONE	SPOSOBNIZA RAD	NESPOSOBNI ZA RAD	GODIŠNJI ZAROZ
0	1	UKUPNO	438	1492	0	46634	18215	11818	83	1174	0
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	KSTAM	33	111	0	46634	18215	11818	83	1174	0
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	KSTAM	90	175	3571	6930	5405	2787	83	40	40
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	KSTAM	25	133	15007	4906	3499			950	26
4	DOM ZDRAVLJA KOVIN	KSTAM	690	1192	21126	7241	5232			210	5423
5	DOM ZDRAVLJA PANCEVO	KSTAM								1372	106

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG STANOVNJIŠTVA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 36.

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
	UKUPNO	A00 - T98	18189
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARASITARNE BOLESTI	A00 - B99	589
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	63
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	101
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31- A32,A38-A42,A49	36
024	Druge infekcije pretežno prenute polnim putem	A57-A64	1
032	Druge arthropodne virusne groznice i virusne hemoragijske groznice	A90-A94,A96-A99	2
033	Infectiones herpesvirales	B00	11
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	19
038	Druga virusna žutica	B15,B17-B19	2
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07/- B00,B25,B27-B24	227
042	Mycoses	B35-B49	23
054	Sequelae tuberculosis	B90	1
057	Druge zarazne bolesti i parazitarne bolesti	A63-A67,A69-A70,A74,A77/- A70,D58,D64,D85,D80,P04,P00	103
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	299
058	Zločudni tumori usne, usne duplje i ždrela	C00-C14	3
060	Neoplasma malignum gasteris	C16	2
061	Neoplasma malignum coli	C18	6
062	Zločudni tumori tektosigmojuntog spoja debelog creva, cimata i šunovačke kose	C19-C21	12
064	Neoplasma malignum pancreatis	C25	1
065	Drugi zločudni tumori organa za varenje	C17,C23-C24,C26	4
066	Neoplasma malignum laryngis	C32	1
067	Neoplasma malignum tracheae,bronchi et pulmonis	C33,C34	12
068	Drugi zločudni tumori organa za disanje i intratorakalnih organa	C30-C31,C37-C39	1
070	Melanoma malignum cutis	C43	4
071	Neoplasma malignum cutis aliud	C44	7
072	Zločudni tumori vezivnog i mekog tkiva	C45-C49	1
073	Neoplasma malignum mammae	C50	29
074	Neoplasma malignum cervicis uteri	C53	3
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	3
076	Drugi zločudni tumori ženskih polnih organa	C51-C52,C56-C58	3
077	Neoplasma malignum prostatae	C61	6
078	Drugi zločudni tumori muških polnih organa	C60,C62-C63	2
079	Neoplasma malignum vesicæ urinariae	C67	8
080	Drugi zločudni tumori sistema za mokrenje	C64-C66,C68	3
082	Neoplasma malignum cerebrale	C71	3
083	Zločudni tumori drugih delova centralnog nervnog sistema	C70,C72	5
084	Drugi sekundarni, zločudni tumori neoznačenih i raznih lokalizacija	C73-C80,C97	12
086	Lymphoma non Hodgkin	C82-C85	4
087	Leukaemia	C91-C95	2
088	Drugi zločudni tumori limfne žlezde, krvne loze i srodnog tkiva	C88-C90,C96	2
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	57
091	Neoplasma benignum mammae	D24	2
092	Leiomyoma uteri	D25	4
093	Neoplasma benignum ovarij	D27	4

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG STANOVNJIŠTVA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 36.-nast.1

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
095	Neoplasmata benigna cerebri et systematis nervosi centrais, partium	D33	1
096	Dobroćudni tumori, drugi tumori >>in sity<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	92
GRUPA III	BOLESTI KRVNI I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANATA	D50-D89	240
097	Anemija sideropenica	D50	115
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	63
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krv i krvotvornih organa	D65-D77	7
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	55
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	1135
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	103
102	Thyreotoxicosis	E05	29
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	256
104	Diabetes mellitus	E10-E14	379
105	Pothranjenost	E40-E46	45
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	7
109	Obesitas	E66	23
111	Drugi poremećaji zvezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-F00	293
GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	626
112	Dementia	F00-F03	67
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum	F10	14
114	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani upotreboom	F11-F19	2
115	Shizofrenija, shiotipski poremećaji, sumanuti poremećaji	F20-F29	34
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	262
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	173
118	Retardatio mentalis	F70-F79	5
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	69
GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	264
120	Zapaljenske bolesti centralnog nervnog sistema	G00-G09	1
121	Morbus Parkison	G20	23
122	Morbus Alzheimer	G30	9
123	Sclerosis multiplex	G35	10
124	Epilepsia	G40-G41	29
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	69
126	Ischaemia cerebri transitiva et syndromae affines	G45	1
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	35
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	14
129	Drugi bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	73
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJKA OKA	H00-H59	412
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	55
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	78
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	23
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	47
134	Ablatio retinae et ruptura retinae	H33	2
135	Glaucoma	H40-H42	48
136	Strabismus	H49-H50	1

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG STANOVNJIŠTVA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 36.-nast.2

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	9
138	Amaurosis et amblyopia	H54	2
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	147
GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	273
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	125
141	Surditas	H90-H91	8
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	140
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	2399
143	Febris rheumatica	I00-I02	29
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	1667
146	Druge bolesti krvnog pritiska	I11-I15	91
147	Infarctus myocardii acutus	I21-I22	35
148	Druge ishemiske bolesti srca	I20,I23-I25	124
149	Embolia pulmonis	I26	1
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	102
151	Insufficiencia cordis	I50	5
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	52
153	Krvarenja u mozgu	I60-162	3
154	Infarctus cerebri	I63	24
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	I65-169	54
157	Atherosclerosis	I70	4
158	Morbi vasorum periphericorum alii	I73	9
159	Embolia arteriarum et thrombosis arteriarum	I74	1
160	Druge bolesti arterija, arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	24
161	Zapaljenje vena,zapaljenje vena sa trombozom,embolija i tromboza vena	I80-I82	31
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	48
163	Haemorrhoides	I84	45
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	50
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	2735
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	1264
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	51
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci non specificati	J00-J01,J05-J06	565
168	Influenza	J10-J11	163
169	Pneumonija	J12-J18	31
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	229
171	Sinusitis chronica	J32	27
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	75
173	Morbi tonsillarium et vegetationum adenoidium chronicum	J35	2
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	39
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti pluća	J40-J44	104
176	Asthma bronchiale	J45-J46	105
177	Bronchiectasia	J47	3
178	Pneumoconiosis	J60-J65	2
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	75
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	885
180	Caries dentium	K02	33

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG STANOVNJIŠTVA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 36.-nast.3

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	43
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	24
183	Ulcus ventriculi et ulcus duodenii	K25-K27	3
184	Gastritis et duodenitis	K29	198
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23	167
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	9
187	Hernia inguinalis	K40	28
188	Hernia femoralis	K41-K46	18
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	13
191	Diverticulosis intestini	K57	2
192	Druge bolesti creva i potrušnice	K52-K55,K58-K67	105
193	Morbus hepatitis alcoholicus	K70	3
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	45
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	114
196	Akutno zapaljenje i druge bolesti gušterače	K85-K86	7
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	73
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	477
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	185
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	292
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	1662
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	108
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	128
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	3
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	108
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	12
205	Poremećaji vratnog i drugog međupršljenskog diska	M50-M51	28
206	Druga oboljenja leda	M40-M49,M53-M54	1046
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	138
208	Poremećaj strukture i gustine kostiju	M80-M85	27
209	Osteomyelitis	M86	1
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	63
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	1561
211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	12
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	2
213	Bolesti kanaliča bubrega i međućelijskog tkiva	N10-N16	28
214	Nedovoljna funkcija bubrega	N17-N19	13
215	Mokračni kamenci	N20-N23	291
216	Cystitis	N30	180
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	557
218	Hyperplasia prostatae	N40	165
219	Morbi prostatae alii	N41-N42	12
220	Hydrocele et spermatocele	N43	2
221	Phymosis et paraphymosis	N47	3
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	28
223	Bolesti dojke	N60-N64	139

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG STANOVNÍSTVA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 36.-nast.4

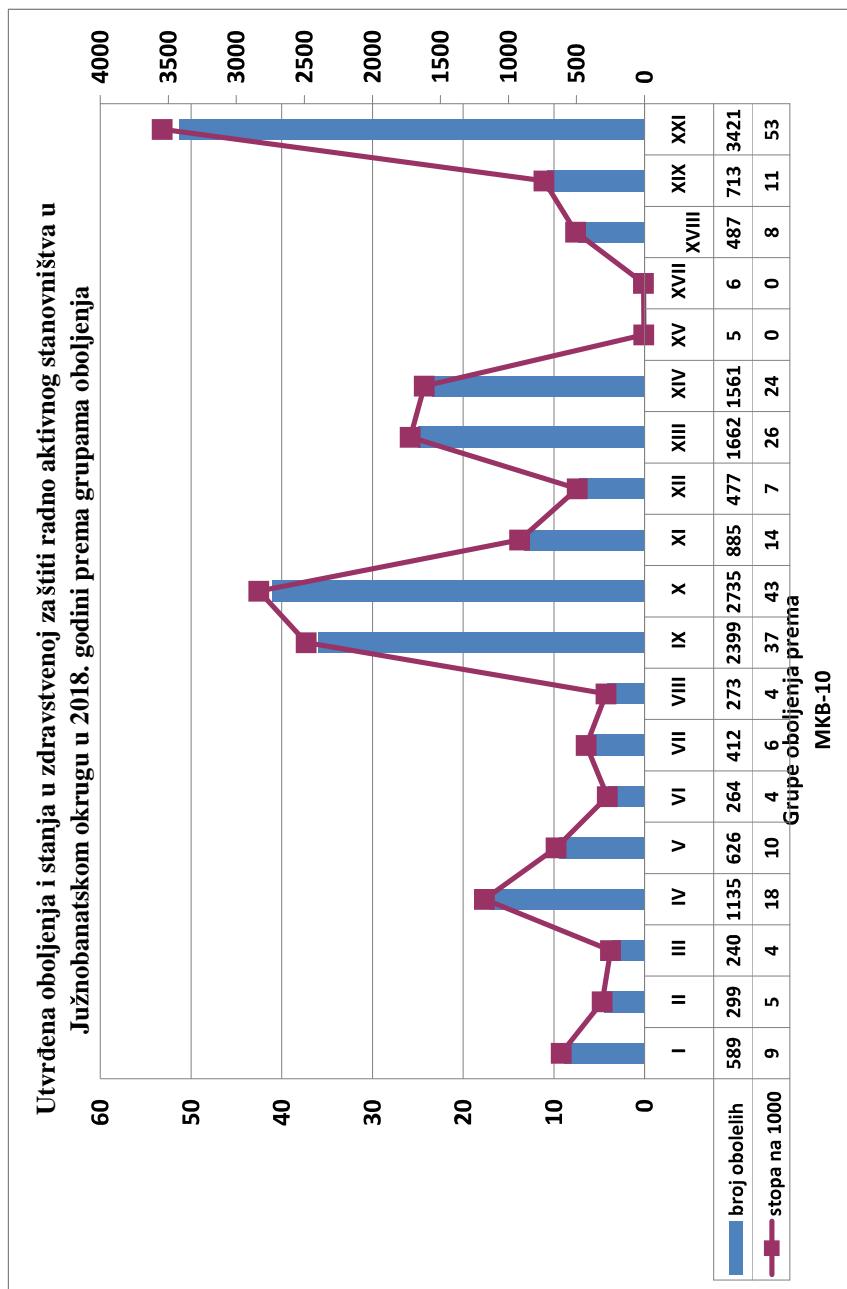
R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
	1	2	3
224	Salpingitis et oophoritis	N70	2
225	Cervicitis uteri	N72	2
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	4
227	Endometriosis	N80	1
228	Prolapsus genitaliorum femininorum	N81	1
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrii non inflammatorii	N83	1
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	63
231	Morbi climacterici	N95	1
232	Sterilitas feminae	N97	6
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	48
GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	O00-O99	5
235	Abortus medicalis	O04	2
236	Druge trudnoće sa pobačajem	O00-O02,O05-O08	2
242	Druge komplikacije trudnoće i porodaja	O20-O29,O60-O63,O67-O71,O73-O75,O81-O84	1
GRUPA XVI	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	6
256	Urodene anomalije krvotoka	Q20-Q28	1
261	Druge anomalije polno-mokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	1
264	Druge urodene anomalije i deformacije mišićno koštanog sistema	Q67-Q79	1
265	Druge urodene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	3
GRUPA XVII	SIMPATOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	487
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	115
268	Febris causae ingotae	R50	15
269	Senilitas	R54	1
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	356
GRUPA XVIII	POVREDE TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-S98	713
271	Fractura crani et ossium faciei	S02	3
272	Prelomi vrata, grudnog koša i karlice	S12,S22,S32,T08	10
273	Fractura femoris	S72	10
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	21
276	Specifična i višestruka uganuća, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	27
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	1
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	1
279	Druge povrede unutrašnjih organa	S26-S27,S36-S37	
280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05	1
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	595
282	Uticaji strang tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	5
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	17
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	2
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVEOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG STANOVNJIŠTVA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2017. GODINI**

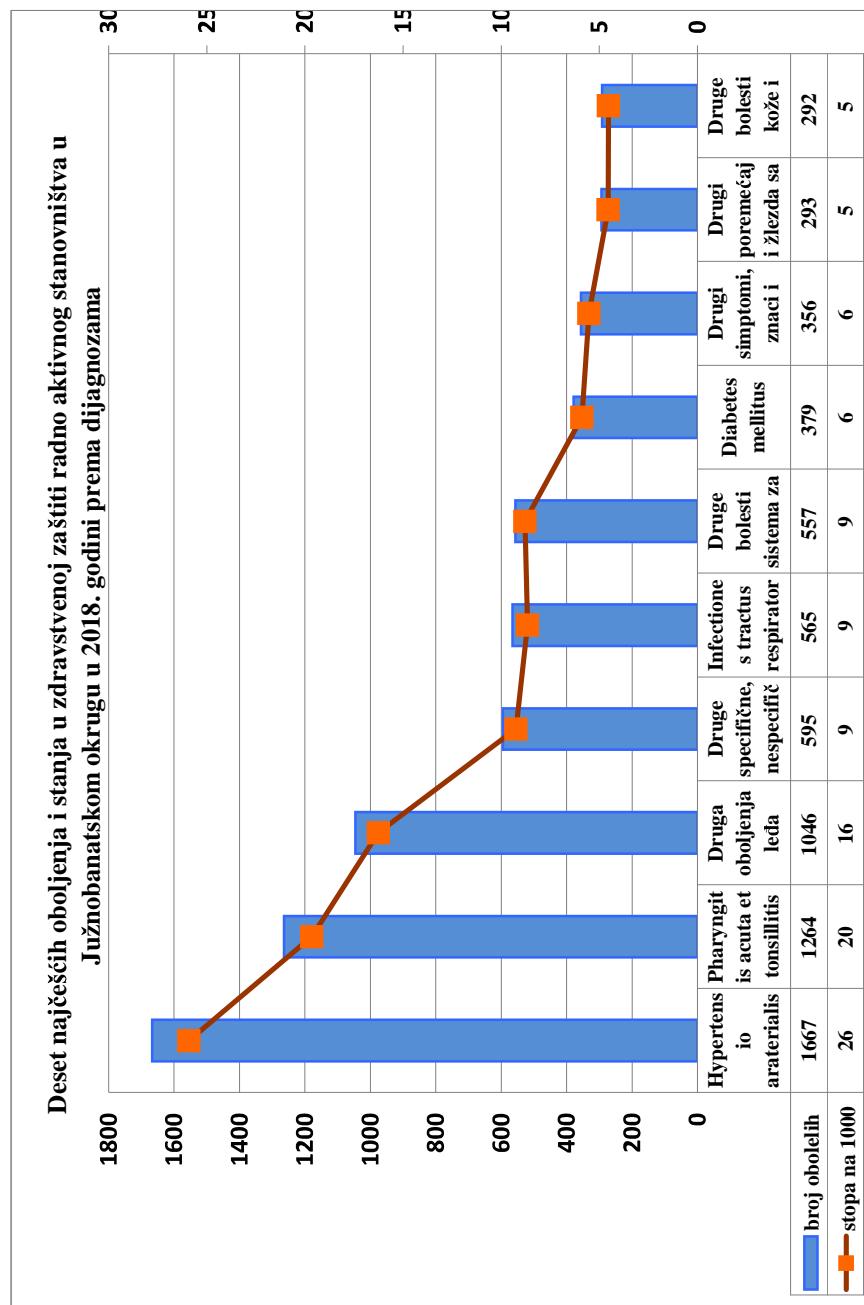
Tabela 36.-nast.5

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
286	Sindrom lošeg postupanja	T74	
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	8
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirur škog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	5
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih uzroka	T90-T98	7
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONKTAT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	3421
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	3042
291	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z21	
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrožena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	184
293	Kontracepcija	Z30	
294	Preporodajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	2
296	Nega i pregled posle porođaja	Z39	1
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	13
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	179

Grafikon 19

Grafikon 20

Zdravstvena zaštita odraslih

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ODRASLIH

Na pružanju zdravstvene zaštite odraslomu stanovništvu, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2018. godini je angažovano 130 doktora medicine (33% su specijalisti) i 207 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. 1 doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 1.730 odraslih stanovnika, a jedna medicinska sestra 1.087.

Tokom 2018. godine odraslo stanovništvo je prosečno imalo 4,5 epizoda lečenja sa oko 3 kontrolne posete po epizodi i 1,9 posete kod medicinske sestre-tehničara zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije.

Opšta stopa registrovanog morbiditeta iznosi 1.543 na 1.000 stanovnika starijih od 18 godina. To praktično znači da je tokom 2018. godine, u proseku kod svakog stanovnika na teritoriji Južnobanatskog okruga, dijagnostikovano bar jedno oboljenje.

Pet vodećih grupa bolesti čine 59% ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema krvotoka (310 na 1000 stanovnika),
- bolesti sistema za disanje (283 na 1000 stanovnika),
- bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (121 na 1000 stanovnika),
- bolesti mokraćno-polnog sistema (102 na 1000 stanovnika) i
- simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi (89 na 1000 stanovnika).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG STANOVNIŠTVA PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 37.

Rbr	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI				Nemedicinski radnici								
		LEKARI	VIŠA STRUČNA SPREMA	SREDNJA STRUČNA SPREMA	SA NIŽOM SPREMOM	UKUPNO	PSIHOLOZI	LOGOPEDI	OSTALI					
		SVEGA	OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJA- LIZACIJI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SA NIŽOM SPREMOM	UKUPNO	PSIHOLOZI	LOGOPEDI	OSTALI	MESTO- PUNKTOVI
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	UKUPNO	130	81	6	43	9	7	198	192	0	0	0	0	93
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	9	8	1				22	19					10
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	5	4	1				11	11					7
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	24	16		8	2	1	25	24					25
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	14	14					14	14					7
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	10	6	1	3	1		17	16					8
6	DOM ZDRAVLJA OPONO	7	2	1	4			10	9					4
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	52	26	2	24	5	5	85	85					19
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	9	5		4	1	1	14	14					13

BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLIH STANOVNika U DOMOVIMA ZDRAVLJA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 38.

Opština	P O S E T E			kućne			pregledana lica u cilju zaposlenja		
	u ordinaciji kod:			sposobni za rad			nesposobni za rad		
	lekara	zdravstvenih zaposlenih	zdravstvenih zaposlenih	zdravstvenih zaposlenih					
0									
UKUPNO	13275	23451	18056	0	1022330	357482	439025	5619	84883
ALIBUNAR	490	111		67466	31723	35418	1257	12245	
BELA CRKVA	2339	923		57585	16978	35951	165	9580	
VRŠAC	1426	5967		128468	69984	39190	301	853	
KOVAČICA	2319	3514		92556	22825	31955	399	29515	65
KOVIN	3332	4397		96760	33767	39009	559	5354	
OPOVO	1288	2213		51164	14274	32253	296	3824	
PANČEVO	3092	16540		484520	152309	204292	2007	16395	
PLANDIŠTE	289	842		43811	16022	21907	635	7118	

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 39.

P.бр.	МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (МКБ - 10)	ШИФРА	СВЕГА
0	УКУПНО	A00 - T98	347084
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	8579
004	Amoebiasis	A06	1
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	683
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	1122
007	Tuberculosis pulmonis	A15-A16	16
008	Tuberculosis alia	A17-A19	3
017	Septicaemia	A40-A41	7
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	197
020	Syphilis recens	A51	1
022	Infectio gonococcica	A54	1
024	Druge infekcije pretežno prenute polnim putem	A57-A64	18
032	Druge arthropodne virusne groznicice i virusne hemoragijske groznice	A90-A94,A96-A99	11
033	Infectiones herpesvirales	B00	170
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	824
035	Morbilli	B05	15
037	Hepatitis acuta B	B16	5
038	Druga virusna žutica	B15,B17-B19	66
039	Morbus HIV	B20-B24	9
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	3987
042	Mycoses	B35-B49	1237
045	Tripanosomiasis	B56-B57	0
047	Infectiones trematodicae aliae	B66	1
048	Echinococcosis	B67	2
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	34
054	Sequelae tuberculosis	B90	9
057	Druge zarazne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	146
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	6644
058	Zločudni tumori usne, usne duplike i ždrela	C00-C14	62
059	Neoplasma malignum oesophagi	C15	3
060	Neoplasma malignum gasteris	C16	78
061	Neoplasma malignum coli	C18	193
062	Zločudni tumori rektosigmoidnog spoja debelog creva,čmara i čmarnog kanala	C19-C21	266
063	Neoplasma malignum hepatis et ductum biliarium intrahepatiticorum	C22	25
064	Neoplasma malignum pancreatis	C25	38
065	Drugi zločudni tumori organa za varenje	C17,C23-C24,C26	23
066	Neoplasma malignum laryngis	C32	45
067	Neoplasma malignum tracheae,bronchi et pulmonis	C33_C34	342
068	Drugi zločudni tumori organa za disanje i intratorakalnih organa	C30-C31,C37-C39	37
069	Zločudni tumor kosti iz globne hrskavice	C40-C41	16
070	Melanoma malignum cutis	C43	100
071	Neoplasma malignum cutis	C44	184
072	Zločudni tumori vezivnog i mekog tkiva	C45-C49	25
073	Neoplasma malignum mammae	C50	819
074	Neoplasma malignum cervicis uteri	C53	118
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	91

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 39.-nast. 1

076	Drugi zločudni tumori ženskih polnih organa	C51-C52,C56-C58	50
077	Neoplasma malignum prostatae	C61	246
078	Drugi zločudni tumori muških polnih organa	C60,C62-C63	39
079	Neoplasma malignum vesicae urinariae	C67	152
080	Drugi zločudni tumori sistema za mokrenje	C64-C66,C68	90
081	Neoplasma malignum oculi et adnexorum oculi	C69	12
082	Neoplasma malignum cerebri	C71	42
083	Zločudni tumori drugim delova centralnog nervnog sistema	C70,C72	11
084	Druge sekundarne, zločudni tumori neoznaceni i razni ležajevi	C73-C80,C97	175
085	Morbus Hodgkin	C81	30
086	Lymphoma non-Hodgkin	C82-C85	97
087	Leukaemia	C91-C95	88
088	Drugi zločudni tumori limfne žlezde, krvne loze i srodnog tkiva	C88-C90,C96	34
089	Carcinoma in situ cervicis uteri	D06	39
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	1243
091	Neoplasma benignum mammae	D24	173
092	Leiomyoma uteri	D25	50
093	Neoplasma benignum ovarii	D27	25
094	Neoplasma benignum organorum urinarioum	D30	14
095	Neoplasmatum cerebri et systematis nervosi	D33	53
096	Dobroćudni tumori, drugi tumori >>in situ<< i tumor	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	1516
GRUPA III	BOLESTI KRVIT BOLESTI KRV OT VORNJIH ORGANI I POREMEĆAJI IMUNNITETA	D50-D89	2813
097	Anemija sideropenica	D50	2228
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	268
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krv i krvotvornih organa	D65-D77	252
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	65
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	27429
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	200
102	Thyreotoxicosis	E05	515
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	3184
104	Diabetes mellitus	E10-E14	17620
105	Pothranjenost	E40-E46	118
106	Avitaminosis A	E50	4
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	35
108	Sequaeae malnutritionis et deficienciae materialium metabolitium alias	E64	28
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	119
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	4639
GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	13783
112	Dementia	F00-F03	612
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum alcoholis (Alcoholismus)	F10	378
114	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom	F11-F19	183
115	Shizofrenija, shiotpski poremećaji, sumanuti poremećaji	F20-F29	1458
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	5507
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	4382
118	Retardatio mentalis	F70-F79	112
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	1151
GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	7123
120	Zapaljenske bolesti centralnog nervnog sistema	G00-G09	37
121	Morbus Parkinson	G20	764
122	Morbus Alzheimer	G30	253

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 39.-nast. 2

123	Sclerosis multiplex	G35	161
124	Epilepsia	G40-G41	1135
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	2120
126	Ischaemia cerebri transitiva et syndromae affines	G45	168
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	759
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	372
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G15,G21-G20,G51-G52,G56-G57,G40-G41,C47,C60,C72,C90,C90	1354
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPKOJA OKA	H00-H59	9006
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	501
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	1978
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	151
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	1572
134	Ablatio retinae et ruptura retinae	H33	59
135	Glaucoma	H40-H42	1558
136	Strabismus	H49-H50	28
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	820
138	Amaurosis et amblyopia	H54	102
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H50-H52,H54-H56,H45-H49,H51-H52,H55-H50	2237
GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	7502
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	2461
141	Surditas	H90-H91	556
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	4485
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	70158
143	Febris rheumatica	I00-I02	13
144	Hronične reumatske bolesti srca	I05-I09	17
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	50202
146	Druge bolesti krvnog pritiska	I11-I15	655
147	Infarctus myocardii acutus	I21-I22	1003
148	Druge ishemiske bolesti srca	I20,I23-I25	4343
149	Embolia pulmonis	I26	69
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	4660
151	Insufficiencia cordis	I50	545
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	2566
153	Krvarenja u mozgu	I60-I62	56
154	Infarctus cerebri	I63	904
155	Apoplexia cerebri	I64	5
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	I65-I69	821
157	Atherosclerosis	I70	373
158	Morbi vasorum periphericorum alii	I73	81
159	Embolia arteriarum et thrombosis arteriarum	I74	44
160	Druge bolesti arterija, arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	256
161	Zapanjenje vena,zapanjenje vena sa trombozom,embolija i tekanje vena	I80-182	772
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	902
163	Haemorrhoides	I84	941
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	930
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	64038
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	25425
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	1706
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci non specificati	J00-J01,J05-J06	17194
168	Influenza	J10-J11	956
169	Pneumonia	J12-J18	1175
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	7486
171	Sinusitis chronica	J32	245
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	1624
173	Morbi tonsillarum et vegetationum adenoidium chronicum	J35	94

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 39.-nast. 3

174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	267
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti pluća	J40-J44	3158
176	Asthma bronchiale	J45-J46	3662
177	Bronchiaectasia	J47	15
178	Pneumoconiosis	J60-J65	8
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	1023
GRUPA VI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE		K00-K93	14948
180	Caries dentium	K02	114
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	516
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	288
183	Ulcus ventriculi et ulcus duodeni	K25-K27	313
184	Gastritis et duodenitis	K29	3225
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23	3541
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	234
187	Hernia inguinalis	K40	594
188	Hernia femoralis	K41-K46	354
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	480
190	Ileus paralyticus et obstructio intestinalis,sine hernia	K56	26
191	Diverticulosis intestini	K57	33
192	Druge bolesti creva i potrobušnice	K52-K55,K58-K67	2807
193	Morbus hepatitis alcoholicus	K70	74
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	591
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	933
196	Akutno zapaljenje i druge bolesti gušterice	K85-K86	132
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	693
GRUPA XII BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA		L00-L90	12840
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	4650
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	8190
GRUPA XIII BOLESTI MIŠIČNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA		M00-M99	19274
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	1768
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	2132
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	65
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	1640
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	166
205	Poremećaji vratnog i drugog međupršljenskog diska	M50-M51	762
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	10308
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	1654
208	Poremećaji strukture i gustine kostiju	M80-M85	640
209	Osteomyelitis	M86	7
210	Druge bolesti mišično-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	132
GRUPA XIV BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA		N00-N99	23039
211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	9
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	115
213	Bolesti kanaliča bubrega i međučelijskog tkiva	N10-N16	160
214	Nedovoljna funkcija bubrega	N17-N19	574
215	Mokračni kamenci	N20-N23	1722
216	Cystitis	N30	5401
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	7759
218	Hyperplasia prostatae	N40	4244
219	Morbi prostatae alii	N41-N42	206
220	Hydrocele et spermatocele	N43	48

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 39.-nast.4

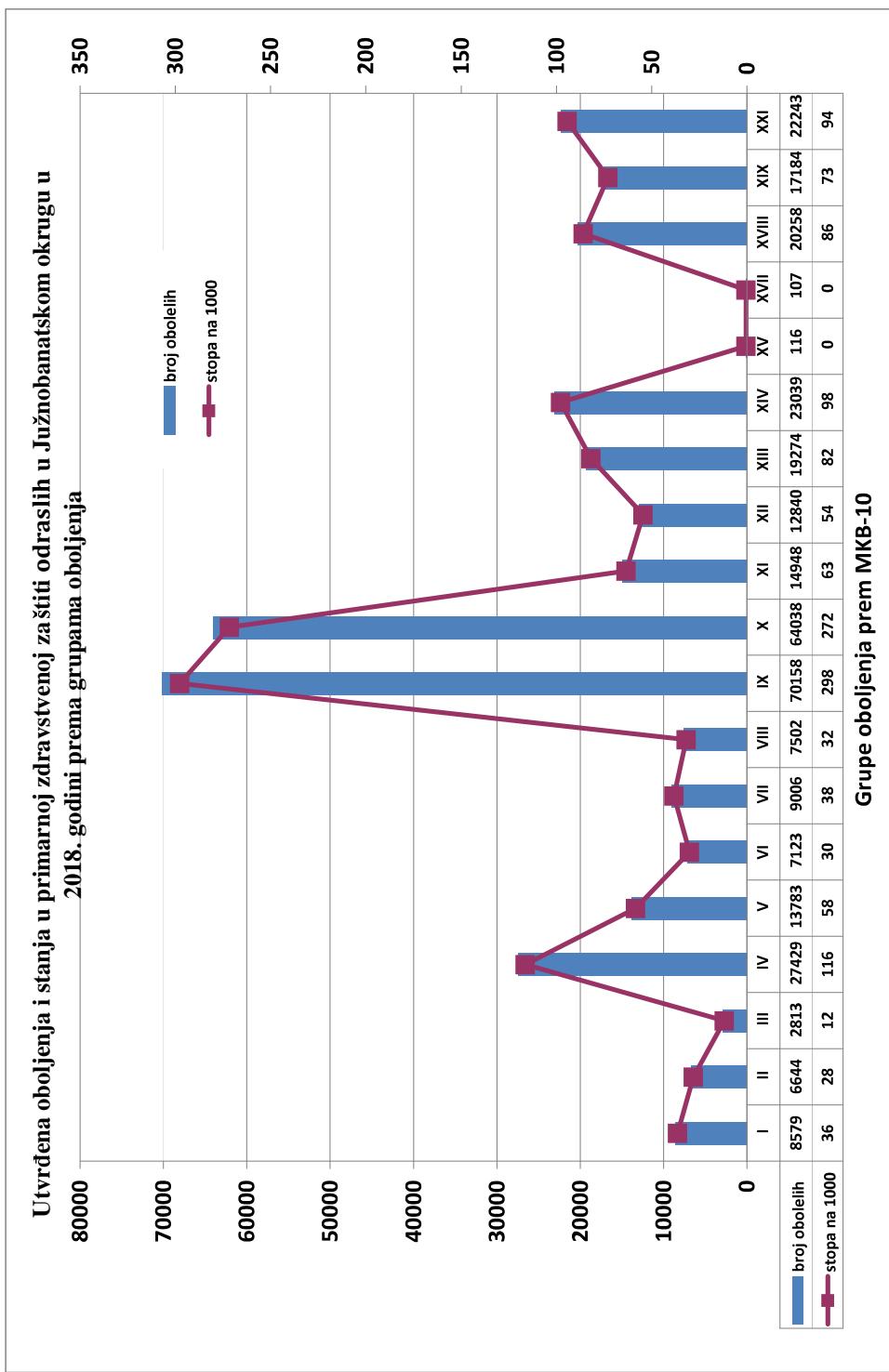
GRUPA XVI	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	O00-O99	116
234	Abortus spontaneus	O03	1
235	Abortus medicalis	O04	2
236	Druge trudnoće sa pobačajem	O00-O02,O05-O08	10
237	Otok,belančevine u mokraći i povišen pritisak u	O10-O16	1
238	Nisko usadena posteljica, prevremeno odvajanje	O44_O46	1
239	Briga trudnice u vezi pola i amniionske duplje i mogućih	O33-O43,O47,O48	3
242	Druge komplikacije trudnoće i porodaja	O20-O29,O30-O35,O37-O41,O45-O55,O61	69
243	Partus spontaneus simplex	O84	
243	Partus spontaneus simplex	O80	9
244	Komplikacije u babinjama i drugim stanjima koja	O85-O99	20
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	107
254	Spina bifida	Q05	4
255	Druge urođene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	3
256	Urodene anomalije krvotoka	Q20-Q28	12
257	Labium leporinum et palatoschisis	Q35-Q37	4
259	Druge urođene anomalije sistema za varenje	Q38-Q40,Q42-Q45	5
260	Cryptorchismus	Q53	3
261	Druge anomalije polnomokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	18
262	Deformationes coxae congenitae	Q65	4
263	Deformationes pedis congenitae	Q66	22
264	Druge urođene anomalije i deformacije mišićno koštanog	Q67-Q79	5
265	Druge urođene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	24
266	Hromosomske nenormalnosti	Q90-Q99	3
GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINICKI LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	20258
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	3751
268	Febris causae ingotae	R50	2223
269	Senilitas	R54	273
270	laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	14011
XIX	POVEDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T8	17184
271	Fractura crani et ossium faciei	S02	41
272	Prelomi vrata, grudnog koša i karlice	S12,S22,S32,T08	133
273	Fractura femoris	S72	162
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	852
275	Fracturae regionum corporis multiplicitum	T02	3
276	Specifična i višestruka uganuća, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	1329
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	169
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	64
279	Druge povrede unutrašnjih organa	S26-S27,S36-S37	22

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

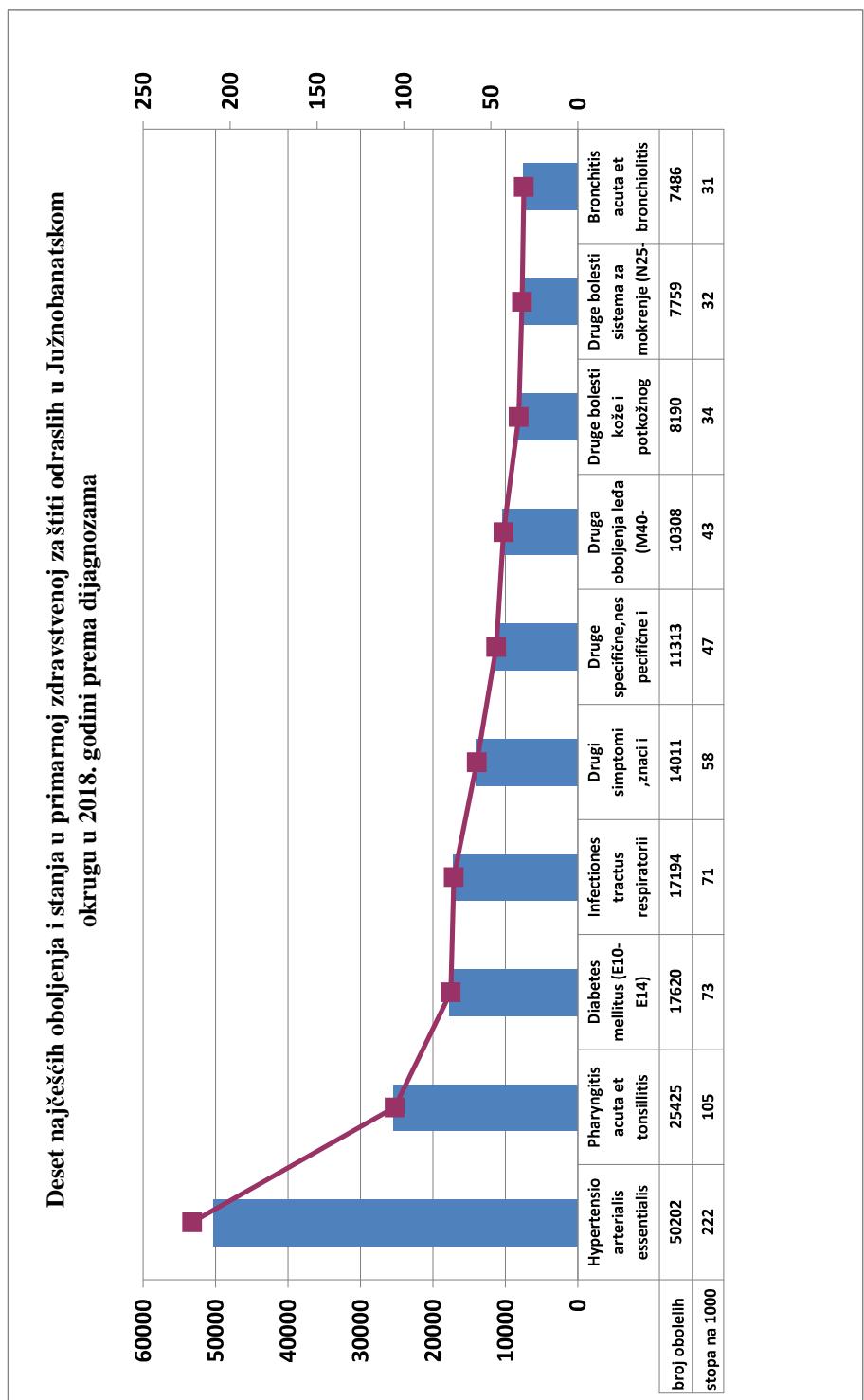
Tabela 39.-nast.5

280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05	768
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	11313
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	884
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	572
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	29
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	31
286	Sindrom lošeg postupanja	T74	86
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	307
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	33
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih uzroka	T90-T98	386
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONKTAT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	22243
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i testiranja	Z00-Z13	13743
291	Nesimptomatska virusna bolest smanjenog imuniteta (zida)	Z21	1
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrođena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	3191
293	Kontracepcija	Z30	6
294	Preporodajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	91
295	Živorodena deca prema mestu rođenja	Z38	9
296	Nega i pregled posle poroda	Z39	8
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i	Z40-Z54	478
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	4716

Grafikon 21.

Grafikon 22.

*Zdravstvena zaštita stanovništva
u službama hitne
medicinske pomoći*

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA STANOVNIŠTVA U SLUŽBAMA HITNE MEDICINSKE POMOĆI

Hitnu medicinsku pomoć u domovima zdravlja, na teritoriji Južnobanatskog okruga, pružalo je u 2018. godini 46 doktora medicine (37% su specijalisti) i 78 medicinska sestara-tehničar sa višom i srednjom stručnom spremom. Delatnost hitne medicinske pomoći u domovima zdravlja u Plandištu i Opovu obavljaju stručni timovi u službi opšte medicine, te su njihove usluge prikazane u Izveštaju službe opšte medicine. U proseku 1 tim (1 doktor medicine i 1,7 sestara), pružao je hitnu medicinsku pomoć za 6071 stanovnika.

U 2018. godini prosečno svaki peti stanovnik Južnobanatskog okruga je koristio usluge doktora medicine u službama hitne medicinske pomoći, zbog bolesti ili povrede, a svaka usluga doktora medicine bila je praćena sa 0,7 usluga medicinskih sestara (injekcionalna terapija, previjanje ili neke druga intervencija).

U 2018. godini prosečno kod svakog šesnaestog stanovnika Južnobanatskog okruga, služba hitne medicinske pomoći je obavila kućnu posetu, zbog bolesti ili povrede, a svaka usluga u kućnoj poseti doktora medicine bila je praćena sa 1,3 usluge medicinskih sestara zbog injekcionalne terapije, previjanja ili neke druge intervencije.

Posmatrajući odnos kućnih poseta i usluga doktora medicine u službama hitne medicinske pomoći u ordinaciji, uočava se da je u 2018. godini, na teritoriji Južnobanatskog okruga, bilo 3 puta više usluga doktora medicine u ordinaciji od kućnih poseta.

ZDRAVSTVENI RADNICI U SLUŽBI HITNE MEDICINSKE POMOĆI PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabела 40.

OPŠTINE	Lekari			sa višom spremom			sa srednjom spremom			Medicinski radnici		
	Ukupno	Ukupno po rad- nicima	Ukupno po lekari- ma	Ukupno po medicins- kim radnicima								
0	1	2	1	17	17	8	8	70	70	0	8	9
UKUPNO	46	25	14									
ALIBUNAR	3	3	1			5	5					1
BELA CRKVA	4	3	1									1
VRŠAC	7	5	2		2	2	2	15	15			1
KOVAČICA	5	1	4					9	9			1
KOVIN	8	6	2	1	1			9	9			1
OPOVO	4	2	2					4	4			1
PANČEVO	15	5	3	7				29	29			1

BROJ POSETA U SLUŽBI HITNE MEDICINSKE POMOĆI U DOMOVIMA ZDRAVILA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 41.

Opština	P O S E T E			kućne	
	u ordinaciji kod:		lekara		
	zdravstvenih	zdravstvenih			
UKUPNO	0	0	0	0	
Alibunar	0	0	0	0	
Bela Crkva	0	0	0	0	
Vršac	0	0	0	0	
Kovacića	0	0	0	0	
Kovin	6594	6594	6594	1373	
Opovo	5368	5368	2191	1157	
Pančevo	21277	21277	9362	10340	
				16024	

Zdravstvena zaštita u službama
polivalentne patronaže

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE

U službama polivalentne patronaže, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2018. godini, radilo je 49 polivalentnih patronažnih sestara, koje su raspoređene na 35 punktova, u 8 opština. U 3 zdravstvene ustanove (domovi zdravlja u Pančevu, Vršcu i Alibunaru) postoje razvijene službe polivalentne patronaže, dok se u ostalim domovima zdravlja delatnost polivalentne patronaže organizovano obavlja u službama opšte medicine, ali se podaci o obavljenoj delatnosti u ovoj oblasti dostavljaju na propisanom Izveštaju o radu službe polivalentne patronaže.

Svaka patronažna sestra obezbeđivala je ovaj vid zdravstvene zaštite za 5.700 stanovnika. Prosečan broj godišnjih poseta po sestri iznosio je 1051, odnosno oko 5 poseta po sestri dnevno. Ova služba ostvarila je (64%) svoga rada kroz posete porodici, a ostale aktivnosti kroz zdravstveno-vaspitni rad u zajednici (36%).

Prilikom poseta porodici, prioritet je dat osetljivim populacionim grupacijama kao što su: trudnice, babinjare i novorođena deca, odojčad, mala i predškolska deca (od 2 i 4 godine starosti), stari preko 65 godina, izbegla i prognana lica, hendikepirana i invalidna lica, kao i osobe obolele od oboljenja koja su od posebnog socijalno-medicinskog značaja (boleli od tuberkuloze, šećerne bolesti sa akcentom na insulin zavisne bolesnike itd.). Zdravstveno-vaspitni rad u zajednici, služba polivalentne patronaže je obavljala u okviru realizacije postojećih specifičnih zdravstveno-vaspitnih programa sa standardizovanim zdravstveno-vaspitnim sadržajima. Ovi sadržaji su usklađeni sa zdravstveno-vaspitnim potrebama određenih populacionih grupa ili zajednice.

ZDRAVSTVENI RADNICI PREMA STRUČNOJ SPREMI I BROJ PUNKTOVA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE
U JUŽNOBANATSkom OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 42

R.b r.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI			BROJ PUNKTOVA	OBUHVACENO DOMAĆINSTVA		
		UKUPNO	OD TOGA					
			VIŠA STRUČNA SPREMA	SREDNJA STRUČNA SPREMA				
0	UKUPNO	49	19	30	35	31186		
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	4	1	3	10	2069		
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	3	1	2	3	2538		
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	9	1	8	1	9865		
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	5	1	4	1	2660		
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	7	3	4	8	4430		
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	2	1	1	4	1134		
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	17	10	7	7	8126		
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	1	1	1	364		

**BROJ POSETA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE PREMA KATEGORIJI KORISNIKA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 43.

			DOMOVIZDRAVLJA U OKRUGU							
Rbr.	VRSTA POSETE	SVEGA	ALIBUNAR	BELA CRKVA	VRŠAC	KOVAČICA	KOVIN	OPOVO	PANČEVO	PLANDIŠTE
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	UKUPNO	15198	476	1421	4214	965	2025	156	5535	406
	TRUDNICE	1296	35	140	333	125	165	78	363	57
1	PORODILJE I BABINJARE	11109	439	756	2500	840	1051	75	5132	316
	POSLE PREKIDA TRUDNOĆE	4		1				3		
	OSTALIM ŽENAMA	2789	2	524	1381		809		40	33
	UKUPNO	13482	588	312	3339	1077	1345	525	5903	393
	SVEGA	4023	225	256	846	348	403	155	1673	117
	PRVE POSETE PREMA STAROSTI ODOĆADI	1878	45	117	360	159	182	36	920	59
2	DA J ODO	270	31		60	32	38	31	70	8
	1-2 dana	62	4		11	8	14	8	17	
	2-3 meseca	388	22		44	51	59	29	147	36
	3-5 meseci	905	41	65	330	50	33	39	335	12
	6-11 meseci	520	82	74	41	48	77	12	184	2
	UKUPNO	4317	168	125	823	300	628	303	1762	208
	SVEGA	4134	168	125	772	300	496	303	1762	208
3	PRVE POSETE PREMA STAROSTI DECE	1879	84	70	352	150	185	95	876	67
	1-2 godine	1765	84	55	318	150	200	98	772	88
	3-5 godina									
	6 i više godina	490			102		111	110	114	53

BROJ POSETA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 44.

R.br.	OBOLJENJA	SVEGA	DOMOVIZDRAVLJA U OKRUGU						PLANĐIŠTE
			ALIBUNAR	BELA CRKVA	VRŠAC	KOVAČICA	KOVIN	OPOVO	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10
	UKUPNO	18500	1639	2010	5370	1887	2262	660	4150
1	TUBERKULOZA	8	2						6
2	DUŠEVNA BOLEST	322	28	63	12		75	22	94
3	MALIGNO OBOLJEVJE	894	69	43	166	225	106	66	176
4	ŠEĆERNA BOLEST	2301	328	211	471	226	474	146	275
5	ENDEMSKA NEFROPATIJA	1	1						170
6	MIŠIĆNA DISTROFIJA	212	35		102	39	5	1	30
7	KARDIOVASKULARNO OBOLJEVJE	5237	192	204	2694	222	972	64	664
8	ALKOHOLIZAM	29	1	6			6	3	13
9	OSTALO	9236	983	1343	1887	1175	594	306	2905
10	ZBOG SOCIJALNIH PRILIKA	157		78	38		15	26	
11	ZBOG HIGIJENSKIH PRILIKA	103		62			15	26	
12	ŠKOLAMA ZBOG HIGIJENSKIH PRILIKA	40		6				34	

**Stomatološka
zdravstvena zaštita**

STOMATOLOŠKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Stomatološka zdravstvena zaštita se pruža u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u kojima je u 2018. godini, angažovano 57 doktora stomatologije (39% su specijalisti), 25 zubnih tehničara i 66 zubnih asistenata.

Jedan stomatolog obezbeđivao je stomatološku zdravstvenu zaštitu za 4900 stanovnika Južnobanatskog okruga.

U 2018. godini svaki četvrti stanovnik Južnobanatskog okruga se obratio doktoru stomatologije zbog dijagnostike i lečenja zuba, sa u proseku 1,6 poseta. Godišnja opterećenost stomatologa iznosi 3100 posete, dnevna opterećenost 14 poseta tj. 1,8 poseta na sat.

U okviru ovih poseta izvršeno je 27874 stavljanja definitivnog ispuna zuba, odnosno kod svakog 10 stanovnika Južnobanatskog okruga je plombiran 1 zub (u proseku 0,01 plombiranih zuba po jednom stanovniku: kod svakog 6-og deteta predškolskog uzrasta plombiran je 1 zub, kod svakog trećeg školskog deteta i svakog 20-og odraslog).

Ekstrahovano je ukupno 23511 zuba, odnosno svakom dvanaestom stanovniku je izvađen jedan zub (u proseku 0,08 izvađenih zuba po stanovniku: svakom 11 predškolskom, svakom 5 školskom detetu i svakom 16 odraslotu stanovniku).

U okviru standarda stomatološke zaštite izvršeno je 2399 protetskih radova (od pokretnih proteza: 1427 totalnih i 775 parcijalnih proteza, kao i 197 fiksnih proteza), što znači da je svakom 94 stanovniku Južnobanatskog okruga starijem od 18 godina urađen neki od ovih radova.

Za populaciju dece od 7-18 godina urađeno je 1423 ortodontska aparata, odnosno svakom 38 detetu.

Najčešći razlog obraćanja doktoru stomatologije su druge bolesti usne duplje i potpornih struktura (53,57%), zatim zubni karijes (40,80%) i druge bolesti usne duple, pljuvačnih žlezda i vilica (5,63%).

**ZDRAVSTVENI RADNICI PO OPŠTINAMA U SLUŽBI ZA ZAŠTITU I LEČENJE ZUBA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U
2018. GODINI**

Tabela 45.

R.br	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI						MESTA- PUNKTOVI
		STOMATOZOI	ZUBNI LJEKARI UKUPNO	ZUBNI LJEKARI SPECIALIZACIJI UKUPNO	ZUBNI TEHNIČARI UKUPNO	ZUBNI ASISTENTI UKUPNO	RENTGEN TEHNIČARI OD TOGA SRĐENJA SPREMA	
0	1	3	4	5	6	9	10	11
	UKUPNO	57	34	1	22	25	0	66
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	4	4		7			10
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	2	1	1	3		1	1
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	9	6		3	1	11	11
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	6	5		1	2	7	7
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	6	2		4	5	5	9
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	2	1		1		2	2
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	26	13		13	7	38	38
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	2				2	2

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 46.

R. ZDRAVST. BR USTANOV A	OBLAST ZDRAV. SIVENE ZAŠTITE	POSETE						BROJ ZAVRŠENIH RADOVA						LEĆE- NJE MEKIH DELOVA USNE ŠPULJI- NE				
		OD TOGA		PLOMBIRANJE ZUBA		HIRURŠKA INTERVENCIJA		PROTESTSKI RADOVI		ORTODONCIJA		POKTRE TNI APARATI						
		UKUPNO	SERIJ- SKE	PRVE	BEZ LEČE- NJA	VADE- NJE ZUBA	OSTA- LE INTERV ENCE	POKRETNE PROTEZE	FIKSNE PROTEZE	KRUNICE	PRVI PREGLEDI	ORTODON- TERAP. INTERV	POKTRE TNI APARATI					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	SVEGA	176704	64518	42632	20662	7212	23511	13908	1427	775	180	17	1962	10957	1318	105	20068	
UKUPNO	PREDŠKOLSKA DECA	24916	8144	8796	2323	519	1668	1106	0	0	0	0	0	0	0	0	2622	
	ŠKOLSKA DECA	97577	29559	28924	10755	3132	7420	5662	0	0	0	0	1962	10954	1318	105	9749	
	ODRASLI	54211	26815	4912	7584	3561	14423	7140	1427	775	180	17	0	3	0	0	7697	
	SVEGA	6520	5808	1626	1565	30	1092	78	125	63	0	0	0	0	0	0	759	
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	PREDŠKOLSKA DECA	437	429	257	90	3	11	1								172	
	ŠKOLSKA DECA	2950	2588	1248	809	13	196	11									410	
	ODRASLI	3133	2791	121	666	14	885	66	125	63							177	
	SVEGA	4705	1123	1605	798	632	1259	4845	129	14	33	0	0	0	0	0	1608	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	PREDŠKOLSKA DECA	296	52	33	83	50	47	104								11	
	ŠKOLSKA DECA	1717	535	1538	463	359	426	3739									1451	
	ODRASLI	2692	536	34	252	223	786	1002	129	14	33						146	

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 46.-nast.1

R. ZDRAVST. BR USTANOV A	OBLAST ZDRAV. SIVENE ZAŠTITE	POSETE		PLOMBIRANJE ZUBA		HIRURŠKA INTERVENCIJA		PROTETSKI RADOVI		ORTODONCIJA		LIEČE- NJE MEKIH DELOVA USNE ŠUPLJI- NE						
		UKUPNO PRVE	SERIJ- SKE	BEZ LEĆE NJA	SA LEĆE- NIJEM	VAĐE- ZUBA	OSTA- LE INTERV ENCIJE	POKRETNE PROTEZE	FIKSNE PROTEZE	PRVI PREGLEDI	ORTODON- NI TERAP. INTERV							
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
3	DOM ZDRAVLIA VRŠAC	SVEGA	18705	6837	6393	2314	405	2984	184	178	73	0	0	169	2421	341	0	689
		PREDŠKOLSKA DECA	1559	734	431	283	29	381	1									40
		ŠKOLSKA DECA	13061	3665	5962	1512	250	1357	31									346
		ODRASLI	4085	2438		519	126	1246	152	178	73							303
4	DOM ZDRAVLIA KOVAČICA	SVEGA	14386	3522	1044	1804	1285	2220	146	176	52	0	0	58	1751	82	0	924
		PREDŠKOLSKA DECA	871	226	177	78	82	126	18									69
		ŠKOLSKA DECA	8562	1511	859	592	526	410	56									492
		ODRASLI	4953	1785	8	1134	677	1684	72	176	52							363
5	DOM ZDRAVLIA KOVIN	SVEGA	22382	14600	7743	1759	848	2818	242	267	142	0	0	322	894	88	2	3933
		PREDŠKOLSKA DECA	2848	2187	1996	154	50	165	25									486
		ŠKOLSKA DECA	10035	6643	5461	863	414	823	59									2348
		ODRASLI	9499	5770	286	742	384	1830	158	267	142							1099

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 46.-nast.2

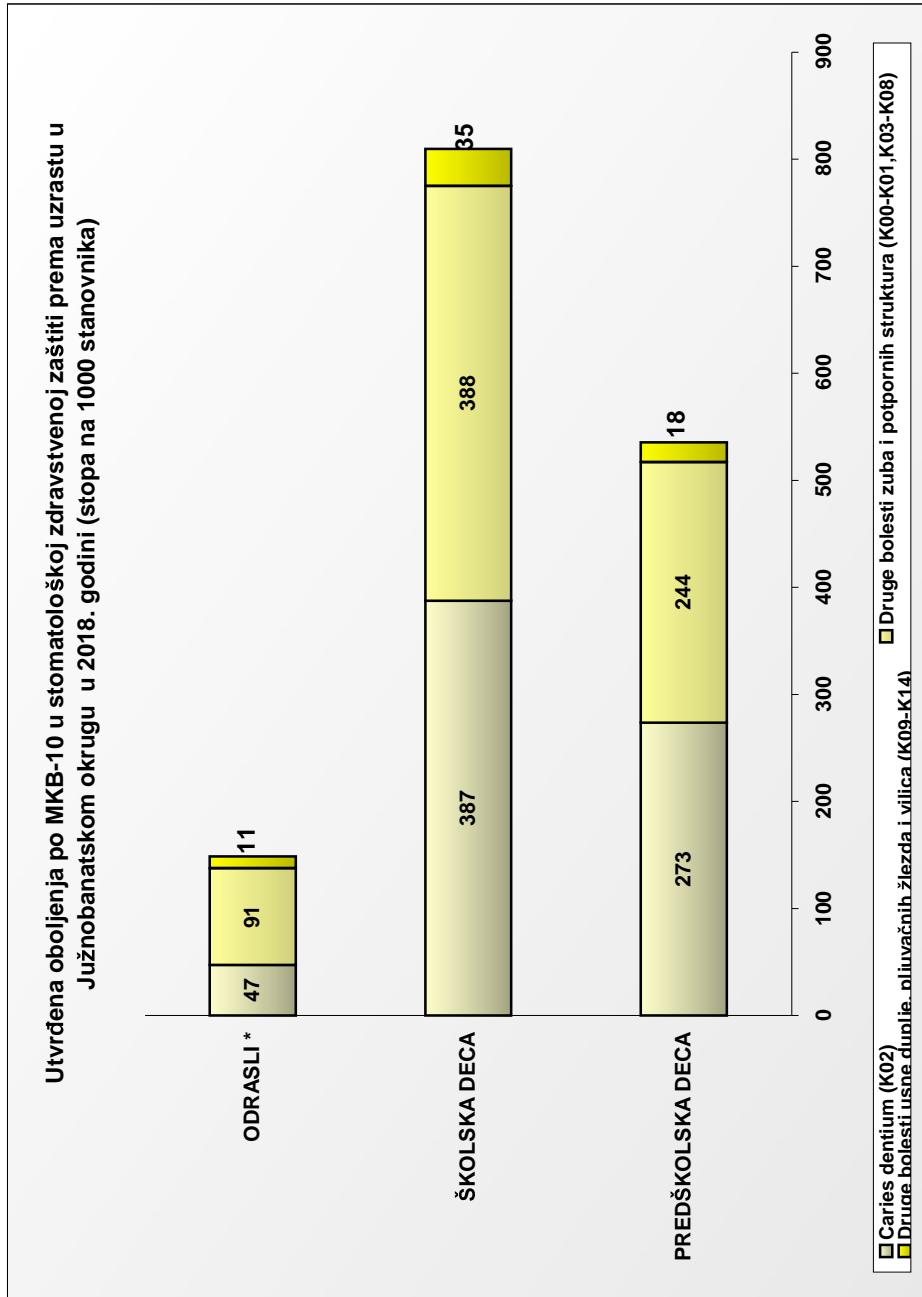
R. br	ZDRAVST. V USTANOV A	OBLAST ZDRAV. STVENE ZAŠTITE	POSETE						BROJ ZAVRŠENIH RADOVA						LEČE- NJE MEKIH DELOVA USNE ŠUPLJI- NE			
			OD TOGA		PLOMBIRANJE ZUBA		HIRURŠKA INTERVENCIJA		PROTETSKI RADOVI		ORTODONCIJA		PROTEZNI RAD					
			UKUPNO	SERIJ- SKE	PRVE	BEZ LEĆE NJAJA	SA LEĆE- NJEM	VADE- NJE ZUBA	OSTA- LE INTERV ENCIJE	POKRETNE PROTEZE	KRUNICE	ČL. FIKSNIH PROTEZA	PRVI PREGLEDI	ORTODON. TERAP. INTERV	POKRET NI APARATI			
0	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	16	17	18
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	SVEGA	4244	2282	1962	1521	282	1483	11	62	38	0	0	0	0	0	0	139
		PREDŠKOLSKA DECA	303	196	107	171	52	36										13
		ŠKOLSKA DECA	1891	1428	463	981	96	469										32
		ODRASLI	2050	658	1392	369	134	978	11	62	38							94
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	SVEGA	103755	28673	21596	10255	3211	11042	8402	490	393	147	17	1413	5891	807	103	11982
		PREDŠKOLSKA DECA	18436	4186	5718	1440	227	884	957									1829
		ŠKOLSKA DECA	58328	12385	12807	5217	1051	3560	1766									4666
		ODRASLI	26991	12102	3071	3598	1933	6598	5679	490	393	147	17					5487
8	DOM ZDRAVLJA PLANĐIŠTE	SVEGA	2007	1673	663	646	519	613	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34
		PREDŠKOLSKA DECA	166	134	77	24	26	18										2
		ŠKOLSKA DECA	1033	804	586	318	423	179										4
		ODRASLI	808	735		304	70	416										28

**BROJ UTVRDENIH OBOLJENJA-STANJA U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 47.

R.br.	OBOLJENJA - STANJA	UKUPNO	OD TOGA PREMA UZRASTU		
			PREDŠKOLSKA DECA	ŠKOLSKA DECA	ODRASLI
0	1	2	3	4	5
	UKUPNO	73202	9576	29912	33714
1	Caries dentium (K02)	299871	4888	14307	10676
2	Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01,K03-K08)	39215	4359	14317	20539
3	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	4116	329	1288	2499

Grafikon 23.

* Odrasli pacijenti ostvaruju stomatološku zdravstvenu zaštitu u skladu sa pravim iz obaveznog osiguranja u znatno manjem obimu od dece

*Zdravstveno
vaspitni rad*

ZDRAVSTVENO VASPITNI RAD

Programski zdravstveno-vaspitni rad u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2018. godini realizovali su doktori medicine, doktori stomatologije, medicinske sestre-tehničari, polivalentne patronažne sestre i zdravstveni saradnici.

Zdravstveno-vaspitni rad sprovedio se u svim službama domova zdravlja i Zavodu za javno zdravlje, a pre svega u službama za zdravstvenu zaštitu male i predškolske dece, školske dece i omladine, žena, odraslih, radno aktivnog stanovništva, stomatološkim službama (posebno u preventivnoj i dečjoj stomatologiji), polivalentnim patronažnim službama, dispanzerima za mentalno zdravlje i dr.

Najčešće je korišćen individualni metod rada kroz planirani razgovor u ordinacijama doktora medicine i u savetovalištima.

U okviru grupnih metoda rada u užem smislu (rad u velikoj i maloj grupi), posebna pažnja je posvećena pitanjima higijensko-dijetetskog režima, planiranja porodice, ranog otkrivanja raka, hroničnim nezaraznim oboljenjima, zaraznim bolestima, AIDS-u itd.

U okviru predavanja dominirali su sadržaji o ishrani, higijeni, vakcinacijama, zdravim stilovima života, bolestima zavisnosti (alkoholizam, narkomanija, pušenje).

Od zdravstveno-vaspitnih sredstava korišćeni su: agitke, plakati, crteži. Organizovani prikaz izložbi kao metod rada, najviše je korišćen u osnovnim školama. Mas-mediji su korišćeni u većim opštinama (Pančevo, Vršac, Kovin, Kovačica, Bela Crkva).

ZDRAVSTVENO-VASPITNI RAD OSTVAREN U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 48.

R.br.	VRSTA POSETE	SVEGA	ALIBUNAR	BELA CRKVA	VRŠAC	KOVAČICA	KOVIN	OPOVO	PANOVIĆEV	PANIČEVO	PLANDIŠTE
0	UKUPNO	465	55	17	86	80	81	18	113	15	15
	lekari	181	17	5	33	32	28	8	52	6	6
	vija spremna	43	2	1	6	6	5	1	21	1	1
	srednja spremna	241	36	11	47	42	48	9	40	8	8
	PREDUKUPNO	3247	170	228	342	383	211	831	1007	75	75
1	O D OVAKCINACIJAMA	455	18	12	68	21	48	130	154	4	4
	O T OISHRANI	896	58	78	71	21	87	245	310	26	26
	O G O HIGIJENI	931	43	62	82	21	60	255	384	24	24
	J A OSTALO	965	51	76	121	320	16	201	159	21	21
	G RUPNJKUPNO	8892	330	408	287	1152	841	2716	3041	117	117
	O D KONSULTACIJE	322	27	46	88			65	76	20	20
	O D PLANIRANJE PORODICE	324	30	47	47	9		120	52	19	19
2	T HIGIJENSKO DIJETETSKI REŽIM	2771	86	89	58	370	346	595	1189	38	38
	O G RANO OTKRIVANJE RAKA	1063	56	24	63	370	30	125	381	14	14
	A OSTALO	4412	158	221	73	315	465	1811	1343	26	26
	KURSPRVA POMOĆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	SPREMANJE HRANE										
	DEMONSTRACIONE										
	KUHINJE ZA ODOĆACAD										
	NEGA ODOĆADI MALE DECE										
	OSTALI										

Dermatovenerološka zdravstvena zaštita

DERMATOVENEROLOŠKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Dermatovenerološku zdravstvenu zaštitu stanovnicima Južnobanatskog okruga, obezbeđivale su 3 zdravstvene ustanove (dve opšte bolnice i jedan dom zdravlja). Na pružanju ovog vida zdravstvene zaštite na primarnom nivou angažovani su u DZ Kovin 1 doktor medicine-specijalista dermatovenerologije i 1 medicinska sestra-tehničar srednje stručne spreme.

U 2018. godini ukupno je u Domu zdravlja Kovin ostvareno 4.009 poseta, od toga 1.976 prvih poseta kod specijaliste dermatovenerologa.

Godišnja opterećenost lekara iznosi 4.009 poseta, dnevna opterećenost je 19 poseta, odnosno oko 2 posete na sat.

U ovoj oblasti u Domu zdravlja Kovin registrovano je prosečno 62 oboljenja na 1.000 stanovnika. Bolesti kože i potkožnog tkiva čine 66% svih utvrđenih oboljenja. Na drugom mestu nalaze se zarazne bolesti i parazitarne bolesti sa 16% od svih utvrđenih oboljenja u oblasti dermatovenerološke zdravstvene zaštite.

ZDRAVSTVENI RADNICI U DERMATOVENEROŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018.
GODINI

Tabela 49.

R.b r	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI						NEMEDICINSKI RADNICI		
		LEKARI			VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA			
		SVEGA	OD TOGA	OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJAL- IZACI	SPECIALISTI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA TEHNIČARI	NIŽA STRUČNA SPREMA
0	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	UKUPNO	1	0	0	1	0	0	1	1	0
1	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1			1			1	1	

BROJ POSETA U SLUŽBI DERMATOVENEROŠKE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U DOMU ZDRAVLJA KOVIN U
JUŽNOBANATSКОM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 50.

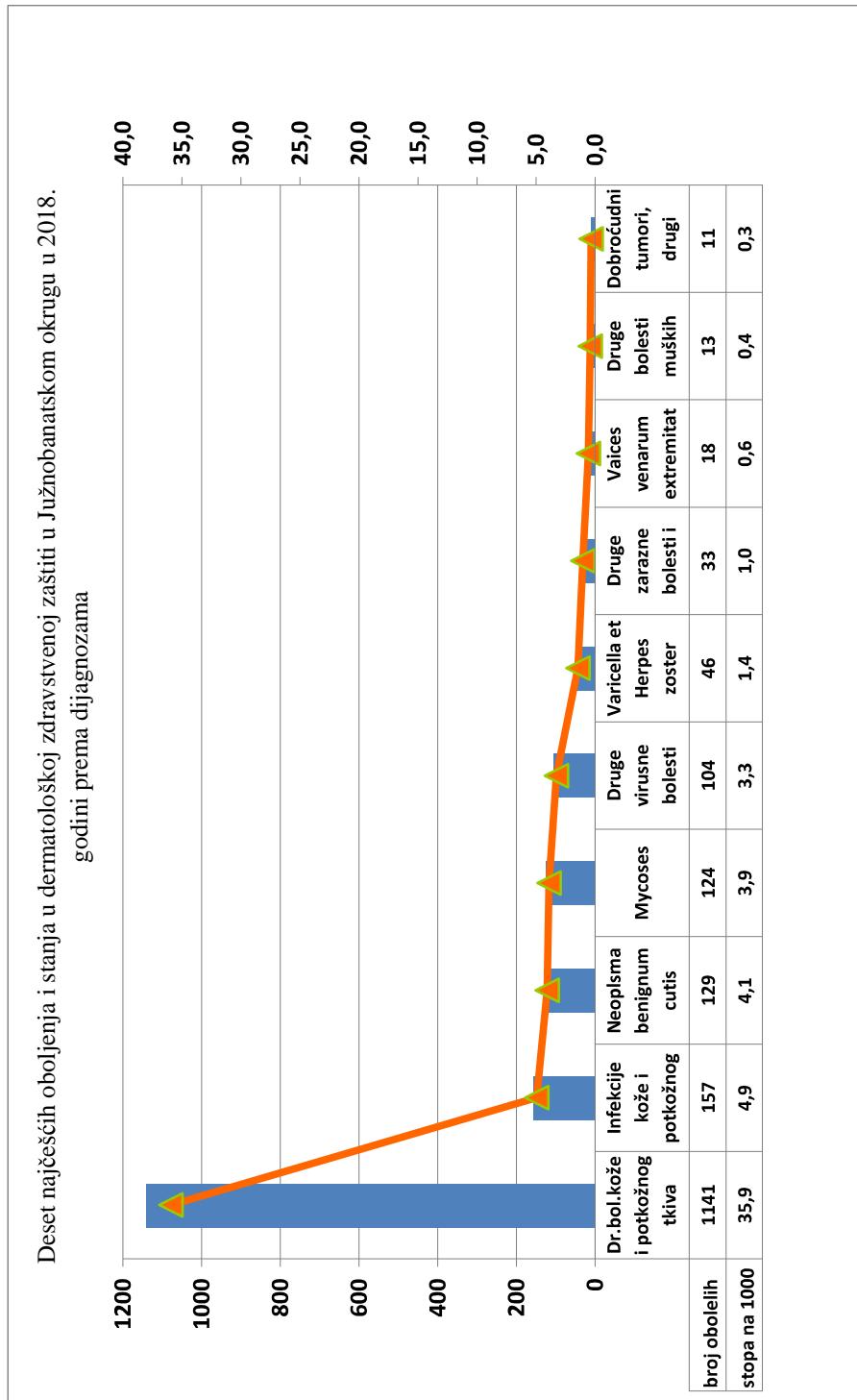
R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE U ORDINACIJI		KOD SOCIJALNOG RADNIKA	
		KOD LEKARA			
		UKUPNO	OD TOGA PRVE POSETE		
0	1	2	3	4	
	UKUPNO	4009	1976	1618	
1	DOM ZDRAVLJA KOVIN	4009	1976	1618	

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U SLUŽBI ZA
DERMATOVENEROŠKE BOLESTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 51.

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	UKUPNO	A00 - T98	1959
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	315
033	Infectiones herpesvirales	B00	8
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	46
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	104
042	Mycoses	B35-B49	124
057	Druge zarazne bolesti i parazitarne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	33
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	140
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	129
096	Dobroćudni tumor, drugi tumori >>in situ<< i tumor neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	11
GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNih ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	1
097	Anemija sideropenica	D50	1
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	1
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJKA OKA	H00-H59	1
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	1
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	23
157	Atherosclerosis	I70	2
160	Druge bolesti arterija, arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	2
161	Zapaljenje vena, zapaljenje vena sa trombozom, embolija i tromboza vena	I80-I82	1
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	18
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNog TKIVA	L00-L90	1298
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	157
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	1141
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIČNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	3
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	1
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	1
206	Druga oboljenja leda	M40-M49,M53-M54	1
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	19
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	6
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	13
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	1
GRUPA XIX	POVREDE TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-S98	10
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	7
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	2
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	1
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONKTAT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	149
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	149

Grafikon 24.

Antituberkulozna zdravstvena zaštita

ANTITUBERKULOZNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Antituberkulozna zdravstvena zaštita stanovnika Južnobanatskog okruga organizovana je u okviru rada antituberkuloznih službi u 2 doma zdravlja i u Dispanzeru za plućne bolesti sa dnevnom bolnicom koji pripada Specijalnoj bolnici za plućne bolesti "Dr Budislav Babić" u Beloj Crkvi.

Antituberkuloznu zdravstvenu zaštitu obezbeđivalo je 3 doktora medicine specijalista pneumoftiziologije i 4 medicinskih sestara-tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom.

Tokom 2018. godine obavljeno je 5.636 poseta kod doktora medicine u ordinaciji. Svaka poseta doktoru medicine praćena je sa laboratorijskom uslugom, a na 3,6 poseta korišćena je rendgen dijagnostika. Godišnja opterećenost lekara iznosi 1.466 poseta, dnevna opterećenost 7 poseta i 0,9 poseta na sat.

U 2018. godini registrovano je 7 novoobolelih osoba od aktivne tuberkuloze, pri čemu je kod svih obolelih dijagnostikovana tuberkuloza respiratornog sistema.

Od aktivne tuberkuloze na kraju 2018. godine ukupno je registrovano 7 obolelih u Južnobanatskom okrugu (3,61 lica na 100.000 stanovnika). Dominantno oboljenje je tuberkuloza respiratornog sistema koja čini 100% svih registrovanih bolesnika. Od ukupnog broja obolelih od tuberkuloze respiratornog sistema 100% su bili BK pozitivni.

ZDRAVSTVENI RADNICI PREMA STRUČNOJ SPREMI U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 52.

Opština	ukupno	lekari		ukupno	sa višom spremom	sa srednjom spremom	Medicinski radnici		
		zdravstvene postupke	zdravstvene postupke				ukupno	izra	ukupno
UKUPNO	3	0	3	3	5	7	3	3	3
Alibunar	1	0	0	1	0	0	1	1	0
Bela Crkva	1	0	0	1	1	1	1	1	0
Kovačica	1	0	0	1	0	0	1	1	0

BROJ POSETA U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 53.

POSETE U ORDINACIJI	KOD LEKARA	DIAGNOSTIČKE USLUGE									
		OD TOGA					OD TOGA				
		UKUPNO RENDGEN DIAG- NOSTIKA	RADIO SKOPSKI PREGLEDI	RADIO STANDARD DNA	RADIO TOMOGR. AFLJA	FOTOGR. RUTIN-SKI PRE-GLED	UKUPNO LABO- RATORIJA	BK DIREKTNA MIKROSK OPPIA	BK KULTU- RA	TUBER- KULIN- SKITEST	OSTALE LABO- RATORIJE USLUGE
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13
Ukupno	5636	1461	1573	144	1429	0	0	7445	66	66	0
Južnobanatski okrug	5636	1461	1573	144	1429	0	0	7445	66	66	0
											7313

**KRETANJE BOLESNIKA SA AKTIVNOM TUBERKULOZOM REGISTOVANIH U ANTITUBERKULOZNOJ
ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 54.

		TBC respiratornog sistema			TBC ekstrarespiratornog sistema		
Evidencija obolelih lica		Ukupno	TBC respiratornog	svega	Ukupno	svega	TAO
		1	2	4	7	8	0
Stanje 31.decembra prethodne godine		8	8	0	0	0	0
Upisani u toku godine	Ukupno	9	9	0	0	0	0
	Novootkriveni	7	7	0	0	0	0
	Recidivi	2	2	0	0	0	0
	Doseljeni	0	0	0	0	0	0
Ispisani u toku godine	Ukupno	12	12	0	0	0	0
	Prešli u inaktivni oblik	12	12	0	0	0	0
	Odseljeni	0	0	0	0	0	0
	Umrlji	0	0	0	0	0	0
	Izgubljeni iz evidencije	0	0	0	0	0	0
	Stanje 31.decembra tekuće godine	5	5	0	0	0	0
	Negativizirani			8	8	0	0
	Ukupan broj hroničara (stanje 31. decembra tekuće godine)						

BROJ NOVOOTKRIVENIH LICA OD AKTIVNE TUBERKULOZE REGISTROVANIH U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE
ZAŠTITE PREMA DOBnim GRUPAMA I POLU U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 55.

STAROST	U k u p n o		TBC respiratornog sistema		TBC ekstrarespiratornog sistema	
	muški	ženski	muški	ženski	muški	ženski
Ukupno	3	2	3	4	2	0
0 godina						
.1-4	1			1		
.5-9	1		1	1	1	
.10-14						
.15-19						
.20-24						
.25-29						
.30-34						
.35-39		1		1		
.40-44						
.45-49						
.50-54						
.55-59						
.60-64						
.65-69						
70 i više						
Nepoznato						

BROJ NOVOOTKRIVENIH LICA OD AKTIVNE TUBERKULOZE REGISTROVANIH U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE
ZDRAVSTVENE ZAŠTITE PREMA DOBNIM GRUPAMA I POĽU U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 56.

R.br.	STAROST	UKUPNO TBC	TBC RESPIRATORNOG SISTEMA						TUBERKULOZA EKSTRARESPIRATORNOG SISTEMA					
			muski	ženski	SVEGA	MINIMALNA	SREDNJE PROSIRENA	VEOMA PROSIRENA	SVEGA	MENINGITIS	UROGENITALNE	LIMFOGLANDULARNA	OAT	OSTALI OBICI
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	UKUPNO	7	2	7	2	0	0	6	2	1	0	0	0	0
1	0-4 godina													
2	5-9 godina													
3	10-14 godina													
4	15-19 godina	1			1									
5	20-24 godina	1			1									
6	25-29 godina													
7	30-34 godina													
8	35-39 godina	1		1	1					1	1			
9	40-44 godina	1			1						1			
19	45-49 godina	2			2					2				
11	50-54 godina	1			1						1			
12	55-59 godina													
13	60-64 godina										1			
14	65-69 godina													
15	70 i više godina													

**Zdravstvena zaštita u službama
za fizikalnu medicinu i
rehabilitaciju**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA U SLUŽBAMA ZA FIZIKALNU MEDICINU I REHABILITACIJU

Fizikalna medicina i rehabilitacija je na teritoriji Južnobanatskog okruga, organizovana u okviru 4 doma zdravlja i 1 opštoj bolnici. Na ovim poslovima u 2018. godini je angažovano 9 doktora medicine od toga je 89% specijalista i 44 medicinska radnika sa višom i srednjom stručnom spremom.

Jedan tim zdravstvenih radnika (1 doktor medicine i 5 fizioterapeuta) obezbeđuje ovaj vid zaštite za oko 31031 stanovnika. U toku godine bilo je ukupno 28610 poseta, od toga 16784 prvih poseta i 281657 poseta kod ostalih medicinskih radnika. Godišnja prosečna opterećenost lekara iznosi 3179 posete, dnevna opterećenost 15 poseta i prosečno oko 2 posete na sat.

Tokom 2018. godine svaki osmi stanovnik Južnobanatskog okruga je prosečno jednom posetio doktora medicine radi prvog pregleda i jednom radi kontrole.

Od ukupnog broja evidentiranih lica sa završenim lečenjem 42% je sposobljeno za ranija zanimanja.

U lečenju pacijenata najčešće je primenjivana kineziterapija i fizioterapija.

ZDRAVSTVENI RADNICI I MESTA U SLUŽBI REHABILITACIJE NA TERITORIJI JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2018. GOD

Tabela 57.

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOWA	ZDRAVSTVENI RADNICI			Nemedicinski radnici		
		LEKARI		VIŠA STRUČNA SPREMA	SREDNJA STRUČNA SPREMA	ili deso	
		OD TOGA	z upku	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	z upku	odnos p	z upku
0	UKUPNO	9	4	37	3	0	2
1	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	1	1	2	1		1
2	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1	1	7	1		1
3	DOM ZDRAVLJA KOVACICA		1	3	3		2
4	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1	1	3	3	1	1
5	OPŠTA BOLNICA PANČEVO	5	1	4	22	2	2

**BROJ POSETA U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM
OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 58.

Opština	P O S E T E		
	u ordinaciji kod: lekaru	opku do evrp	ček da dok je medico
0			
UKUPNO	28610	16784	2467
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	4637	1662	46014
DOM ZDRAVLJA VRŠAC	4894	3655	26970
DOM ZDRAVLJA KOVĀČICA	2337	1057	28668
DOM ZDRAVLJA KOVIN	3799	2642	54024
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	12943	7768	125981

BROJ LEČENIH LICA I ISHOD LEČENJA U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 59.

Opština	primljeno na ambulantno lečenje	S T A N J E P R I U P I S U				
		osposobljeno za ranije zanimanje	predloženo za prekvalifikaciju	osposobljeno za svakodnevne aktivnosti	stanje nepromjenjeno	napustilo lečenje
		ukupno od toga do 19.g.	ukupno od toga do 19.g.	ukupno od toga do 19.g.	ukupno od toga do 19.g.	ukupno od toga do 19.g.
UKUPNO	16228	12989	5489	0	400	0
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	222	168	652			508
DOM ZDRAVLJA VRŠAC	207	1032	432			452
DOM ZDRAVLJA KOVACA	1054	1040	576			98
DOM ZDRAVLJA KOVIN	2241	2165	29	1		257
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	7914	7584	3800	399	2614	647
						124

**BROJ POSETA, LEČENIH LICA I KAPACITET U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I
REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 60.

Opština		Mesta za rehabilitaciju	Lica na rehabilitaciji	Posete
UKUPNO		464	8613	165225
BELA CRKVA	kineziterapija	74	1129	22762
VRŠAC		90	1292	12920
KOVAČICA			426	11962
KOVIN		130	1033	22432
OPŠTA BOLNICA PANČEVO		170	4733	95149
UKUPNO		433	7289	114172
BELA CRKVA	fizioterapija	83	1093	23252
VRŠAC		120	1179	11790
KOVAČICA			628	16706
KOVIN		70	1208	31592
OPŠTA BOLNICA PANČEVO		160	3181	30832
UKUPNO		20	1280	30928
BELA CRKVA	terapija radom			
VRŠAC		20	226	2260
KOVAČICA			1054	28668
KOVIN				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO				
UKUPNO		0	0	0
BELA CRKVA	hidroterapija			
VRŠAC				
KOVAČICA				
KOVIN				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO				
UKUPNO		0	0	0
BELA CRKVA	psihoterapija			
VRŠAC				
KOVAČICA				
KOVIN				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO				

**specijalističko
konsultativna
zdravstvena zaštita**

SPECIJALISTIČKO KONSULTATIVNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U Južnobanatskom okrugu, specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita je organizovana na svim nivoima zdravstvene zaštite. U domovima zdravlja su to službe u kojima se obavlja delatnost iz različitih specijalističkih grana medicine.

Pri opštim bolnicama se nalaze razvijene specijalističko-konsultativne službe sa širokim spektrom specijalističkih i uže specijalističkih grana medicine, a u domovima zdravlja se nalaze specijalističke ambulante.

Prema vrstama specijalnih bolnica, u njihovim specijalističko-konsultativnim službama rade specijalisti odgovarajuće specijalnosti. Specijalna bolnica za plućne bolesti "Dr Budislav Babić" u Beloj Crkvi pored specijalističko-konsultativne obavlja i specijalističku delatnost u oblasti antituberkulozne zdravstvene zaštite za stanovništvo ove opštine.

U specijalističko-konsultativnoj zdravstvenoj zaštiti je bilo angažovano 66 doktora medicine (88% su specijalisti) i 136 zdravstvenih radnika sa višom odnosno srednjom stručnom spremom.

Ukupno je ostvareno 506.415 poseta kod doktora medicine. Oko 76% svih poseta se odnosi na užu specijalističko-konsultativnu delatnost, a 24% na posete u okviru urgentne prijemne službe, radiološke i ultrazvučne dijagnostike.

Svakom stanovniku Južnobanatskog okruga, u 2018. godini, prema izveštajnim podacima, u proseku je 1,8 puta pružena specijalističko-konsultativna zaštita.

**ZDRAVSTVENI RADNICI PO GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBavlja U OKVIRU SPECJALISTIČKO-
KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U JUŽNOBANATSkom OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 61.

R.b r	Grana specijalističke delatnosti	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI				SREDNJA STRUČNA SPREMA	NIŽA STRUČNA SPREMA		
			LEKARI		VIŠA STRUČNA SPREMA					
			SVEGA	OD TOGA	SVEGA	OD TOGA				
			OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJAL- LIZACIJI	SPECIALISTI	MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI		
0	1	2	3	4	5	6	7	8		
	UKUPNO	262	66	2	9	55	61	23		
							135	134		
								0		
1	INTERNA MEDICINA	14	6		1	5	1	7		
2	KARDIOLOGIJA	3	1			1		2		
3	NEUROPSIHJATRIJA	2	1			1		1		
4	RO I ULTRAZVUK	73	25	1	3	21	37	7		
5	HIRURGIJA	3	1			1		2		
6	ORTOPEDIJA	5	1			1		4		
7	OFTAMOLOGIJA	5	3			3		2		
8	UROLOGIJA	2	1			1		1		
9	GASTROENTEROLOGIJA	3	1			1		2		
10	DERMATOVENERALOGIJA	14	6		1	5	2	6		
11	ORL	3	2		1	1		1		
12	INFEKTIVNO	2	1			1		1		

**ZDRAVSTVENI RADNICI PO GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBavlja U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-
KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE UZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U JUŽNOBANATSkom OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 61.-nast.l.

R.b r	Grana specijalističke delatnosti	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI						NIŽA STRUČNA SPREMA	
			LEKARI			VIŠA STRUČNA SPREMA				
			SVEGA	OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJA- LIZACIJI	SPECIALISTI	MEDICINSKE SESTRE	TEHNIČARI		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13	URGENTNA	38	4	1	2	1	2	2	32	32
14	SAVETOVALIŠTE ZA MENTALNO ZDRAVLJE	3	1			1	1		1	1
15	PNEUMOFTIZIOLOGIA	4	2			2			2	2
16	ONKOLOGIJA	7	2			2	1	1	4	4
17	SPEC.KONSULTATIVNA	66	5			5	8	8	53	53
18	PSIHJATRIJA	6	2		1	1	2	2	2	2
19	FIZIKALNA	9	1			1	7	1		

**BROJ LEKARA I POSETA LEKARU PO OPŠTINAMA I GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU
SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE UZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U JUŽNOBANATSkom OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 62.

R.b r	GRANA SPECIJALI- STIČKE DELATNOSTI	UKUPNO	DOM ZDRAVLJA ALBUNAR	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	OPŠTA BOLNICA VRŠAC	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	DOM ZDRAVLJA KOVIN	DOM ZDRAVLJA OPOVO	DOM ZDRAVLJA OPOVO	OPŠTA BOLNICA PANČEVO	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE
			LEKA- RA	POSE- TE	LEKA- RA	POSE- TE	LEKA- RA	POSE- TE	LEKA- RA	POSE- TE	LEKA- RA
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	UKUPNO	67	506415	2	3769	1	5472	24	140980	3	8109
1	INTERNA MEDICINA	7	72617	1	2743	1	2492	2	17017	1	3433
2	GASTRO-ENTEROLOGIJA	1	2888					1	2888		
3	KARDIOLOGIJA	1	6579					1	6579		
4	INFEKTIVNO	1	12805					1	2568		
5	ONKOLOGIJA	2	25475				2	7779			
6	ORL	2	31748				1	10121	1		
7	OFTALMOLOGIJA	3	53287				2	10844		1	6103
8	ANESTEZIJA	1	3849					1	1719		
9	HIRURGIJA	1	34324					1	18080		
10	DECJE INT.	0	20289					4018			
11	UROLOGIJA	1	22851					1	8208		
12	REHABILITACIJA	1	1650					1	1650		
										31	319938
										0	0

**BROJ LEKARA I POSETA LEKARU PO OPŠTINAMA I GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU
SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE UZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U JUŽNOBANATSkom OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 62.-nas.1.

R.b r	GRANA SPECIJALI- STIČKE DELATNOSTI	UKUPNO	DOM ZDRAVLJA ALBUNAR	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	OPŠTA BOLNICA VRŠAC	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	DOM ZDRAVLJA KOVIN	DOM ZDRAVLJA OPOVO	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	21
13	GINEKOLOGIJA	0	13014				5040				7974
14	PSIHJATRIJA	2	7800								2 7800
15	ULTRAZVUK	0	22505	1026		1276	8026	2969	3090		5518
16	RADIOLOGIJA	25	51668	1		1704	5 17607	1	1707	2 5899	16 24751
17	SAVETOVALIŠTE ZA MENTALNO ZDRAVLJE	1	4972					1	4972		
18	URGENTNA MEDICINA	4	44844							4 44844	
19	ORTOPEDIJA	1	27478			1	8864				18614
20	DERMATOVENEROLOGIJA	6	27198			2	7103				4 20095
21	PNEUMOFIZIOLOGIJA	2	11953			2	2269				9684
22	SPECIALISTIČKO	5	0							5	
23	NEUROPSIHJATRIJA	0	6621							6621	

Stacionarna zdravstvena zaštita

STACIONARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U dve opšte bolnice iz Pančeva i Vršca, kapaciteta od 950 standardnih bolničkih postelja, ostvareno je 32.585 epizoda bolničkog lečenja sa prosečno 7 dana boravka po epizodi. Stopa hospitalizacije u ovim bolnicama, odnosno obim njihovog korišćenja u 2018. godini iznosi 105 hospitalizovanih na 1000 stanovnika.

Prosečna zauzetost posteljnog fonda u opštim bolnicama je 57%, odnosno 208 dana u godini. Propusna moć bolničkih postelja u toku 2018. godine bila je 29 epizoda lečenja po bolničkoj postelji. U pogledu kadrovske obezbeđenosti, po jednom lekaru bilo je 4 postelje, a po jednoj sestri 1,48 postelja, broj bolnički lečenih bolesnika po lekaru u 2018. godini bio je 113, dok je odnos lekara i sestara bio 1 prema 3.

U opštim bolnicama, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u odnosu na prethodnu godinu broj bolnički lečenih lica je veći za 3,5%, a broj dana hospitalizacije je manji za 13%. Lečenje je završeno smrtnim ishodom kod 4,68% hospitalizovanih lica.

Analizirajući bolnički morbiditet, na osnovu individualnih izveštaja koje dostavljaju stacionarne zdravstvene ustanove, može se zaključiti, da je u Opštoj bolnici Vršac najveći broj pacijenata lečen od bolesti mokraćno-polnog sistema, na drugom mestu su bolesti sistema za varenje, slede bolesti sistema krvotoka, potom trudnoća radanje i babinje, a na petom mestu povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora.

U Opštoj bolnici Pančevo najveći broj pacijenata lečen je od bolesti mokraćno-polnog sistema, zatim slede tumor, na trećem mestu su bolesti sistema krvotoka, sledi trudnoća rađanje i babinje, a na petom mestu su bolesti sistema za varenje. Kao pokazatelj kvaliteta rada bolnica izračunava se bolnički letalitet koji u 2018. godini iznosi 3,56% za Opštu bolnicu Pančevo i 2,5% za Opštu bolnicu Vršac.

U tri Specijalne bolnice (Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Dr Slavoljub Bakalović" iz Vršca", Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Kovin" iz Kovina i Specijalna bolnica za plućne bolesti "Dr Budislav Babić" iz Bele Crkve), kapaciteta od 2100 standardne bolničke postelje, ostvareno je 3682 epizoda bolničkog lečenja sa prosečno 131 danom boravka po epizodi.

Prosečna zauzetost posteljnog fonda u specijalnim bolnicama bila je 64% odnosno 233 dana u godini. U pogledu kadrovske obezbedjenosti, po jednom doktoru medicine pripada 23 kreveta, a po jednoj sestri 5 kreveta.

Broj lečenih pacijenata po jednom doktoru u 2018. godini iznosio je 41. U 2018. godini po jednoj bolničkoj postelji bilo je 1,75 lečenih pacijenta.

U Specijalnoj bolnici za psihijatrijske bolesti "Dr S. Bakalović" Vršac lečenje se završilo smrtim ishodom u 19,65% slučajeva. U Specijalnoj bolnici za psihijatrijske bolesti "Kovin" lečenje je završeno smrtnim ishodom u 8,36% slučajeva. U Specijalnoj bolnici za plućne bolesti lečenje je završeno smrtnim ishodom u 19,42% slučajeva.

ZDRAVSTVENI RADNICI U STACIONARIMA NA TERITORIJU JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2018. GOD

Tabela 63.

R. br	ZDRAVSTVE NA USTANOVA	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI						NEMEDICINSKI RADNICI									
			LEKARI			VISA STRUCNA SPREMA			SREDNJA STRUCNA SPREMA			SA NIJOM SPREM.						
			SVEGA	Opšte medicine	Na specijaliza ciji	Farmaceuti	Stomatolozi	Ostali	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI				
0	0	1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	UKUPNO	1455	344	33	74	237	2	0	0	116	107	995	927	10	20	8	6	6
1	SBPB Bela Crkva	48	9	2	1	6				6	6	33	33					
2	Opšta bolnica Vršac	275	65	3	15	47				11	11	199	179					
3	SBPB Vršac	272	54	5	13	36	1			29	25	189	185	10	12	4	3	5
4	SBPB Kovin	242	44	7	9	28	1			23	19	175	171		8	4	3	1
6	Opšta bolnica Pančevo	618	172	16	36	120				47	46	399	359					

**POSTELJE, DANI LEĆENJA I KRETANJE LEĆENIH BOLESNIKA U OPŠTIM I SPECIJALNIM BOLNICAMA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI**

Tabela 64.

Opština	Postelja	dani lečenja ispisanil bolesnika	stanje u prethodnom izveštajom periodu	kretanje lećenih bolesnika			ispisano u toku tromesečja	od toga	premesteno na druga odejjenja	stanje na kraju izveštajnog perioda
				ukupno	upisano u toku tromesečja	od toga iz drugih odejjenja				
0	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9
UKUPNO	3050	654246	2687	3291	4329	32585	1524	4255	2793	
SBPB Bela Crkva	200	39362	893	785			695	135		983
Opština bolnica Vršac	290	50136	89	6552	1959	6570	165	1959	71	
SBPB Vršac	900	224254	840	1564	237	1577	310	237	827	
SBPB Kovin	1000	220968	623	1398	652	1410	118	652	611	
Opština bolnica Pančevac	660	119526	242	22392	1481	22333	796	1407	301	

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U VRŠCU U 2018 GODINI

Tabela 65.

R.br.	GRUPE BOLESTI	UKUPNO	
		Epizode lečenja	DANI
0	1	2	3
	UKUPNO	7686	55732
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARASITARNE BOLESTI	319	1558
2	GRUPA II TUMORI	502	3829
3	GRUPA III BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	168	1035
4	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNIM LUCENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	133	1063
5	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	10	42
6	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA	77	1106
7	GRUPA VII BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	144	862
8	GRUPA VIII BOLESTI UV A I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	93	543
9	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	752	6385
10	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	417	3174
11	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	803	6028

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U VRŠCU U 2018. GODINI

Tabela 65.-nast.1

R.br.	GRUPE BOLESTI	UKUPNO	
		Epizode lečenja	DANI
0	1	2	3
12 XII	GRUPA BOLESTI KOŽE I POKOŽNOG TKIVA	234	1560
13 XIII	GRUPA BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZVNOG TKIVA	416	6302
14 XIV	GRUPA BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	1070	3974
15 XV	GRUPA TRUDNOĆA, RADANJE I BABINJE	674	2968
16 XVI	GRUPA STANJA U PORODAJNOM PERIODU	11	41
17 XVII	GRUPA URODENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HRMOSOMSKE NENORMALNOSTI	9	36
18 XVIII	GRUPA SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINičKI LABORATORIJSKI NALAZI	227	2332
19 XIX	GRUPA POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	586	7906
20 XXI	GRUPA FAKTORI KOJI UTICU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	1041	4988

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U PANČEVU U 2018. GODINI

Tabela 66.

R.br.	GRUPE BOLESTI	UKUPNO	
		Epizode lečenja	DANI
0	1	2	3
UKUPNO		25361	120087
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	729	5169
2	GRUPA II TUMORI	2494	14810
3	GRUPA III BOLESTI KRVNI BOLESTI KRVOTVORNHIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	472	3895
4	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	357	2534
5	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	7	27
6	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA	185	2441
7	GRUPA VII BOLESTI OKA I PRIPKOJAKA OKA	832	2274
8	GRUPA VIII BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	73	618
9	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	1684	15304
10	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	1307	12011
11	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	1531	12506

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U PANČEVU U 2018. GODINI

Tabela 66.-nast.1

R.br.	GRUPE BOLESTI	UKUPNO	
		Epizode lečenja	DANI
0		1	
12 XII	BOLESTI KOŽE I POKOŽNOG TKIVA	2	3
13 XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	555	2646
14 XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	405	5540
15 XV	TRUDNOĆA, RADANJE I BABINJE	3099	10707
16 XVI	STANJA U PORODAJNOM PERIODU	1526	4813
17 XVII	URODENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HRMOSOMSKE NENORMALNOSTI	241	1960
18 XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI ILABORATORIJSKI NALAZI	43	286
19 XIX	POVREDE,, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	1150	8374
20 XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	625	5600
		7946	8572

**BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA PLUĆNE BOLESTI
U BELOJ CRKVI U 2018. GODINI**

Tabela 67.

R.br.	GRUPE BOLESTI	UKUPNO	
		Epizode lečenja	DANI
0	1	2	3
UKUPNO		688	39607
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	44	7639
2	GRUPA II TUMORI	33	1355
3	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	1	7
4	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	2	84
5	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA	3	266
6	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	3	71
7	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	554	27438
8	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	2	336
9	GRUPA XIII BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	1	12
10	GRUPA XIV BOLESTI MOKRACNO-POLNOG SISTEMA	2	20
11	GRUPA XVIII SIMPTOMIZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	40	1605
12	GRUPA XIX POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	1	97
13	GRUPA XXI FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	2	677

**BOLNIČKI MORBIDitet PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA Psihijatrijske Bolesti
U VRŠCU U 2018. GODINI**

Tabela 68.

R.br.	GRUPE BOLESTI	UKUPNO		
		Epizode lečenja	DANI	
	UKUPNO	1	2	3
1	GRUPA II TUMORI			
2	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA			
3	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA			
4	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA			
6	GRUPA VIII BOLESTI UVa I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA			
7	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA			
9	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE			
11	GRUPA XIII BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOg SISTEMA I VEZVNOg TKIVA			
11	GRUPA XIV BOLEST IMOKRAĆNO-POLNOg SISTEMA			
15	GRUPA XV TRUDNOĆA, RADANJE I BABINJE			
13	GRUPA XVIII SIMPTOMIZNACI I PATOLOŠKI KLINičKI LABORATORIJSKI NALAZI			
14	GRUPA XIX POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLINIH FAKTORA			
10	GRUPA XXI FAKTORI KOJ UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDR. SLUŽBOM			
		1539	215292	
		54		1365
		1		12
		950		195296
		152		5682
		22		775
		287		10358
		2		36
		24		449
		3		37
		1		51
		21		218
		21		735
		1		278

**BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA PSIHIJATRIJSKE BOLESTI
U KOVINU U 2018. GODINI**

Tabela 69.

R.br.	GRUPE BOLESTI	UKUPNO		
		Epizode lečenja	DANI	
0	1	2	3	187927
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI			
2	GRUPA II TUMORI			
3	GRUPA III BOLESTI KRVNI BOLESTI KRVOTVORNIIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA			
4	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA			
5	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA			
6	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA			
6	GRUPA VII BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA			
8	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA			
9	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE			
10	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE			
12	GRUPA XII BOLESTI MIŠIČNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA			
14	GRUPA XVIII SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINičKI I LABORATORIJSKI NALAZI			
15	GRUPA XIX POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLINIH FAKTORA			
20	GRUPA XXI FAKTORI KOJI UTICU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM			
		2	2	123
			2	239
			2	141

pobačaji
u zdravstvenim ustanovama

Svaka trudnoća koja se ne završi porođajem, smatra se prekidom trudnoće. U skladu sa zakonom zdravstvena ustanova u kojoj se vrši prekid trudnoće dužna je da vodi evidenciju i medicinsku dokumentaciju o izvršenim prekidima trudnoće i da propisane izveštaje dostavlja nadležnom zavodu za javno zdravlje.

Prema važećim zakonskim propisima, žena može legalno da izvrši prekid trudnoće bez dozvole komisije, ukoliko se radi o trudnoći koja ne traje duže od deset nedelja (Član 6. Zakona o postupku prekida trudnoće u zdravstvenoj ustanovi, Sl. glasnik RS br.16/95 i 101/05). Prekid trudnoće se može obaviti samo u za to ovlašćenim zdravstvenim ustanovama.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga prijavljeno je u 2018. godini 243 medicinskih prekida trudnoće, što predstavlja blagi pad u odnosu na predhodnu godinu.

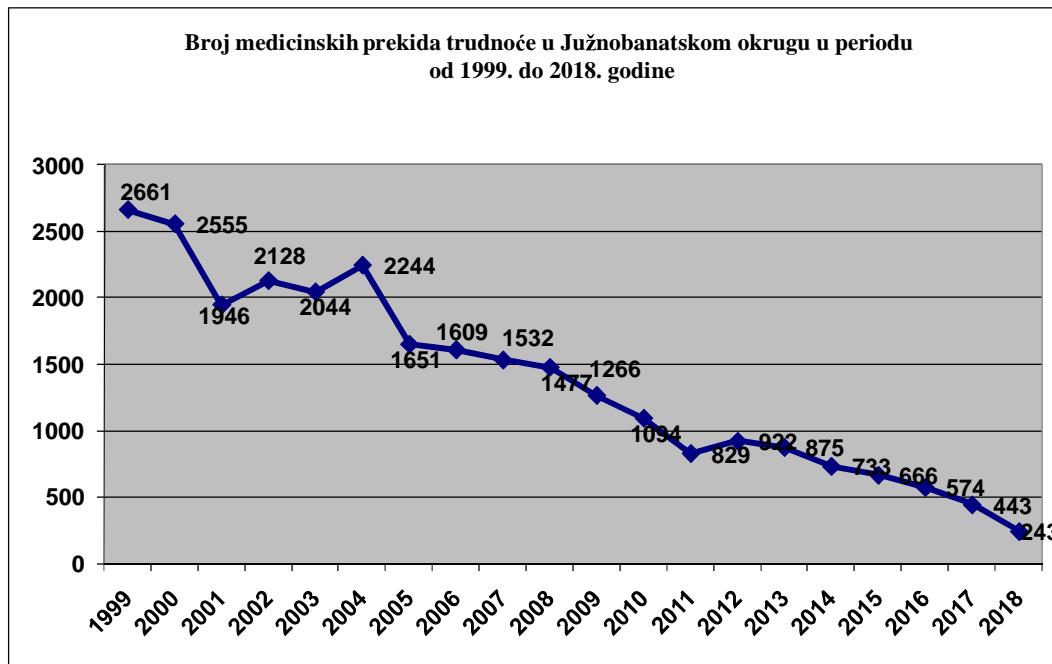
Tokom predhodne godine su 6 mladih devojaka do 19. godina starosti imale prekid trudnoće na zahtev i njihov udio u ukupnom broju prekida trudnoće iznosi 2,49%. Od svih žena kod kojih je tokom 2018. godine obavljen prekid trudnoće, najviše ih je u starosnom intervalu od 30-39 godina (44,03%).

Zaključuje se da je među ženama koje zahtevaju medicinski prekid trudnoće najviše onih koje već imaju troje i više dece (30,93%) i starosti su između 30-39 godina, što potvrđuje činjenicu da se u našim uslovima prekid trudnoće nažalost i dalje koristi kao sredstvo kontracepcije.

Tabela 70.

Godine	Broj medicinskih prekida trudnoće prema strosti žene u Južnobanatskom okrugu u periodu od 1999-2018. godine						
	Ukupno	do 16	17-19 god.	20-29 god.	30-39 god.	40-49 god.	50 i više
1999	2661	4	74	1009	1249	243	82
2000	2555	13	71	982	1221	267	1
2001	1946	9	50	768	934	184	1
2002	2128	5	75	820	990	237	1
2003	2044	8	61	737	1004	230	4
2004	2244	9	67	839	1077	249	3
2005	1651	7	51	611	814	165	3
2006	1609	7	51	588	788	174	1
2007	1532	7	58	589	716	157	5
2008	1477	8	37	562	716	151	3
2009	1266	11	47	495	551	155	7
2010	1094	7	39	403	550	94	1
2011	829	6	29	307	403	82	2
2012	922	7	45	328	432	103	7
2013	875	5	27	300	452	90	1
2014	733	3	31	259	346	92	2
2015	666	1	6	112	445	101	1
2016	574	1	3	136	331	98	5
2017	443	3	6	109	220	105	0
2018	243	3	3	97	107	33	0

Grafikon 25.

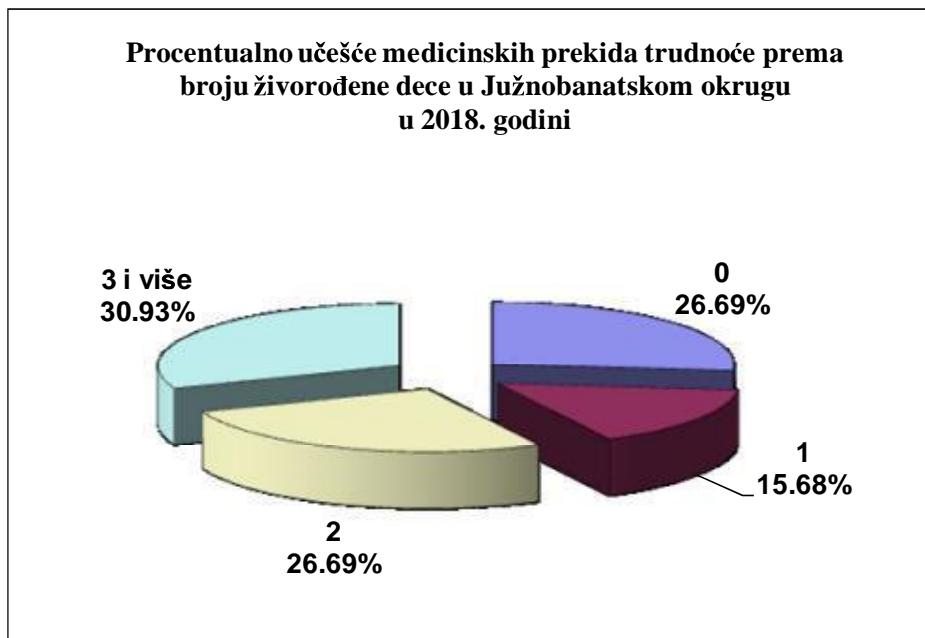

**Broj žena fertilnog doba, broj živorodene dece, stopa fertiliteta i medicinskih
prekida trudnoće na 1 živorodeno dete u Južnobanatskom okrugu u periodu od
1999. do 2018. godine**

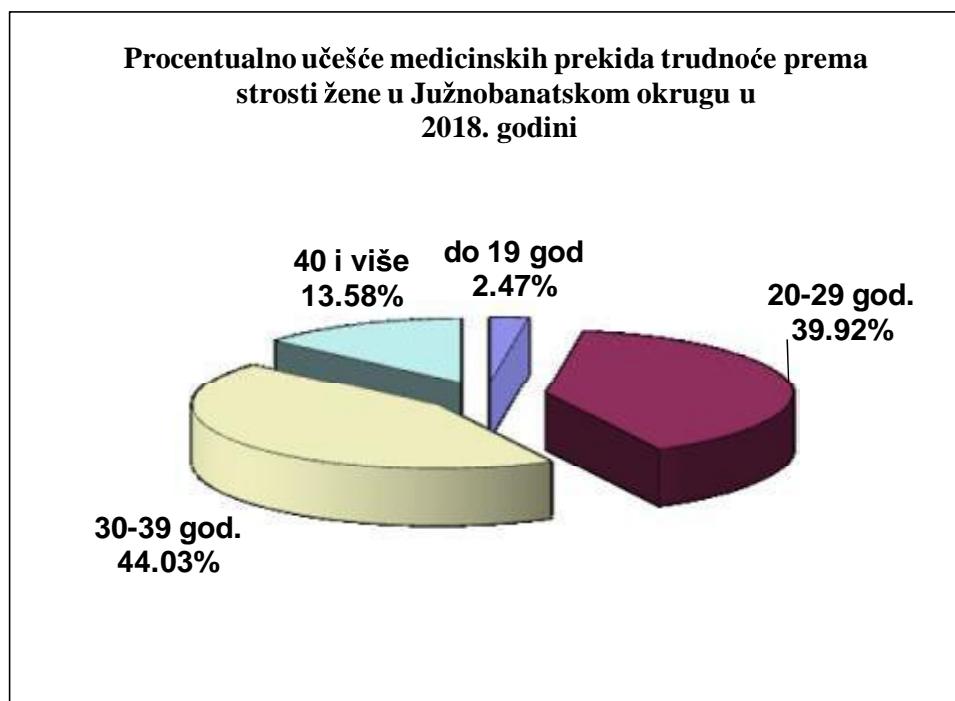
Tabela 71.

Godine	Broj žena fertilne dobi	Broj živorodene dece	Stopa fertiliteta	Broj medicinskih prekida trudnoće na 1 živorodeno dete
1999	77995	2979	38.19	0.86
2000	77995	2930	37.57	0.84
2001	77995	3158	40.49	0.59
2002	75621	3146	41.60	0.65
2003	75621	3348	44.27	0.59
2004	75621	3206	42.40	0.68
2005	75621	3033	40.11	0.53
2006	75621	2989	39.53	0.52
2007	75621	2871	37.97	0.51
2008	75621	2774	36.68	0.52
2009	75621	2745	36.30	0.46
2010	71347	2692	37.50	0.41
2011	67653	2555	37.77	0.34
2012	67653	2676	39.55	0.34
2013	67653	2576	37.91	0.33
2014	67653	2531	37.41	0.28
2015	67653	2449	36.20	0.27
2016	67653	2470	36.51	0.23
2017	67653	2500	36.95	0.17
2018	67653	2427	35.87	0.1

Grafikon 26.

Grafikon 27.

**Rad službi
za transfuziju**

RAD U SLUŽBI ZA TRANSFUZIJU

U službama za transfuziju krvi, u opštim bolnicama, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2018. godini radilo je 6 doktora medicine (od toga su 5 specijalisti) i 25 medicinskih tehničara više i srednje stručne spreme.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2018. godini dobijeno je 1.682.700 ml krvi od 3.346 dobrovoljnih davalaca. Novih davalaca krvi u 2018. godini je bilo 359.

ZDRAVSTVENI RADNICI U SLUŽBAMA ZA TRANSFUZIJU KRVI PREMA STRUČNOJ SPREMI U OPŠTIM BOLNICAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 72.

OPŠTINE	Medicinski radnici					mesta-punktovi
	Ukupno	opšte medicine	na specijalizaciji	specijalisti	sa višom spremom	
	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno	od toga med.sestre-tehničari	
0	0	1	2	3	4	8
UKUPNO	6	1	0	5	3	15
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	5	1	4	3	2	14
OPŠTA BOLNICA VRŠAC	1		1		6	5
						1

BROJ DAVALACA KRVI U SLUŽBAMA ZA TRANSFUZIJU KRVI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Tabela 73.

Opština	Davaoci krví				dobijeno krvi (ml)
	pregledani	odbijeni	dali krv	novi	
	stari	novi	stari	novi	novi
Ukupno	3168	422	181	63	2987
	Pančevo	3168	422	181	359
Vršac					1682700
U zdravstvenoj ustanovi	1849	204	99	32	1750
	Pančevo	1849	204	99	172
Vršac					967790
Na terenu	1319	218	82	31	1237
	Pančevo	1319	218	82	187
Vršac					714910

*privatna
praksa*

U Južnobanatskom okrugu je tokom 2018. godine 19 lekarskih, 27 stomatoloških ordinacija i 33 apoteke dostavljalo izveštaje o svom radu Zavodu za javno zdravlje Pančevo.

Struktura zdravstvenih radnika u privatnom sektoru na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2018. godini

Tabela 74.

Opština	Ukupno	ZDRAVSTVENI RADNICI			Radnici sa višom i srednjom stručnom spremom
		Lekari	Stomatolozi		
Alibunar					
Bela Crkva	1	1			
Vršac	18	5	7	6	
Kovačica	3		3		
Kovin	22	10	2	10	
Pančevo	89	25	36	28	
Opovo					
Plandište					
Ukupno	133	41	48	44	

Prema podacima dostupnim Zavodu za javno zdravlje Pančevo u privatnoj praksi na teritoriji okruga tokom 2018. godine je radio 41 lekar, 48 stomatologa i 44 radnika sa višom i srednjom stručnom spremom.

Broj punktova i broj poseta u privatnim lekarskim ordinacijama u Južnobanatskom okrugu tokom 2018. godine

Tabela 75.

SLUŽBA	BROJ PUNKTOVA	BROJ POSETA	
OŠTINA VRŠAC	INTERNA	1	1080
	NEUROPSIHJATRIJA	2	2175
	RADIOLOGIJA	1	49
	OFTALMOLOGIJA	1	256
	DERMATOVENEROLOGIJA	1	266
	GINEKOLOGIJA	2	744
OŠTINA PANČEVO	HIRURGIJA		
	FIZIKALNA	1	196
	GINEKOLOGIJA	2	2644
	ZAVOD ZA ZAŠTITU RADNIKA	1	19295
	PEDIJATRIJA	1	2916
	OFTALMOLOGIJA	2	1976
OPŠTINA KOVIN	POLIKLINIKA	2	6495
	MEDICINA RADA	1	820
	ZAVOD ZA ZAŠTITU RADNIKA	1	19
	UKUPNO	19	38931

Na svim punktovima privatne lekarske prakse tokom 2018. godine je registrovano ukupno 38.931 poseta.

U privatnim stomatološkim ordinacijama (27 ordinacija) tokom 2018. godine je registrovano ukupno 20.358 poseta.

Tabela 76.

STOMATOLOŠKA SLUŽBA		
ALIBUNAR	BROJ PUNKTOVA	BROJ POSETA
VRŠAC	3	2395
KOVIN	2	182
KOVAČICA	1	2033
OPOVO		
PANČEVO	21	15748
UKUPNO	27	20358

Trideset tri apoteke su tokom 2018. godine dostavljale izveštaj o svom radu Zavodu za javno zdravlje Pančevo.

Tabela 77.

PRIVATNE APOTEKE	
OPŠTINA	BROJ PUNKTOVA
BELA CRKVA	2
VRŠAC	8
KOVAČICA	4
KOVIN	4
OPOVO	2
PANČEVO	10
PLANDIŠTE	3
UKUPNO	33

prikaz epidemiološke
situacije zaraznih bolesti
u Južnobanatskom okrugu

PRIKAZ EPIDEMIOLOŠKE SITUACIJE ZARAZNIH BOLESTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Centar za prevenciju i kontrolu bolesti, prikuplja, obrađuje, analizira i sačinjava izveštaj o kretanju zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu sa oko 293.730 stanovnika, a na osnovu podataka koje dostavljaju zdravstvene ustanove 8 domova zdravlja, 3 specijalne bolnice i 2 opšte bolnice.

Epidemiološki je obrađeno i evidentirano 265 pojedinačnih prijava zaraznih bolesti što je 42% manje nego 2017. godine u istom periodu posmatranja (456), 416 zbirnih prijava zaraznih bolesti sto je za 48% manje nego 2017. godine (803). Prijava o laboratorijski utvrđenom uzročniku zaraznih bolesti za posmatrani period bilo je 547 i to je 15% više u odnosu na isti posmatrani period 2017. godine (475). Razlog za ovakvo povećanje možemo potražiti u ažurnijem prijavljivanju od strane laboratorija i dostupnosti etiološkoj dijagnostici u državnim laboratorijama. Sprovedio se SENTINEL nadzora nad gripom (33 nedeljnih) i 52 nedeljna izveštaja populacionog nadzora nad gripom.

Ukupna Incidencija u 2018. godini je 77,28 što je u poređenju sa prethodnom godinom značajno niže (In za 2017 - 1607,26) i u odnosu na In za posmatrani petogodišnji period (2342,22). Do smanjenja incidencije u odnosu na 2017. godinu i petogodišnji prosek došlo je usled promene Pravilnika o prijavljivanju zaraznih bolesti i posebnih zdravstvenih pitanja, što je uslovilo i izostanak prijava oboljenja na zbirnim prijavama. Ove godine je prijavljeno 32 obolelih od TBC za 9,4% manje u odnosu na 2017. godinu (32:29) i na petogodišnjem je period posmatranja (32,40) Prema ukupnom broju prijavljenih slučajeva zaraznih bolesti u 2018. godini, grupa Zoonoza učestvuje sa 33,04% i na prvom je mestu za razluku od 2017. godine kada je zauzimala četvrtu mesto.U ovoj grupi 83% su činila oboljelja GZN, 7,9% Kju febris, 6,6% Toksoplazmoze i 1,31% Ehinokokus hepatis. U grupi oboljenja Zoonoze došlo je do povećanja broja obolelih, koji se tumači povoljnijim klimatskim faktorima za vektore i povećanja broja obolelih od GZN na endemskom području JBO. Broj prijava sa 5 u 2017. godini povećao se na 63 u 2018. godini. Dok u 2017. godini nismo imali smrte ishode kod obolelih od GZN, u 2018. godini imali smo 10 smrtnih ishoda sa Mt-3,40, što je četvorostruko povećanje u odnosu na petogodišnji proseka (0,82). Serološka dijagnostika bolesti - Groznica Zapadnog Nila je prvi put u Srbiji bila omogućena od 2012. godine. Naredne godine nakon epidemiološkog

istraživanja na teritoriji Južnobanatskog okruga, prijavljena je epidemija Groznica Zapadnog Nila sa potvrđenih i prijavljenih 47 obolelih i četiri smrtna ishoda u periodu avgust - septembar 2013.godine, da bi naredne godine broj obolelih pao na 14 i potom 2015. na 6. Tokom 2018. godine nije bilo prijave Leptospiroze za razliku od 2017. godine kad su prijavljene dve osobe što je ispod petogodišnjeg proseka (1,20).

U 2018. godini bilo je 5 prijava Toksoplazmoze, dok u 2017. godini nije bilo prijava sa ovom dijagnozom. Imali smo 1 prijavljenu Trihinelozu u 2018. godini dok u 2017. godini nije bilo prijava, a u odnosu na petogodišnji prosek posmatranja sedam i po puta manje (7,80).

U 2018. godini nije bilo prijave Meningitis listerialis, u odnosu na 2017. godinu kad smo imali jednu prijavu Meningitis listerialis i ispod je petogodišnjeg proseka (0,40).

U 12 meseci 2018. godine prijavljeno je 6 obolelih od Kju groznice dok je 2017. godine prijavljeno 10 obolelih sa ovom dijagnozom što je 40% manje, a koje smo epidemiološki istražili, obradili i dostavili veterinarskoj i sanitarnoj inspekciji.

Grupa Respiratornih zaraznih bolesti činila je 2017. godine 86,99 % učešća od svih zaraznih bolesti i zauzimala je prvo mesto, dok je ove godine grupa Respiratornih zaraznih bolesti na drugom mestu sa 28,26% učešća. Tokom 2018. godine ukupno je dostavljeno 13 prijava Pertusisa, imali smo i porodičnu epidemiju sa troje obolelih, za razliku od 2017. godine kada su bile dve pojedinačne prijave. U 2018. godine nije bilo prijava pod dijagnozom parotitisa, dok smo u 2017. godini imali dve prijave sa ovom dijagnozom.

Broj prijavljenih slučajeva zaraznih bolesti od strane Zavoda za javno zdravlje u 2018. godini bilo je 25, dvostruko više nego 2017. godine za isti period posmatranja (12) kao i više u odnosu na petogodišnji period posmatranja što je uslovljeno epidemiološkom situacijom i to: 5 nosilaštva salmonelle, 5 nosilaštva HBsAg i 15 nosilaštva HCV.

Tokom 2018. godine ZJZ je prijavio 2 epidemija što je dvostruko manje epidemija u odnosu na posmatrani period prethodne godine (4) i to:

Epidemija BI, Infekcija operativnog mesta-Pseudomonas aeroginoza u dve operacione sale OB Vršac i porodična epidemija Pertusis u Kovinu

U 2018. godini odjavljeno su 2 epidemije: epidemija BI, Infekcija operativnog mesta-Pseudomonas aeroginoza u dve operacione sale OB Vršac i porodična epidemija Pertusis u Kovinu, za razliku od 2017. godine kada je odjavljeno 6 epidemija`.

Dato je ukupno 18 predloga protivepidemijskih mera za 33% više nego u istom periodu posmatranja 2017. godine (14) radi blagovremenog sprečavanja nastanka epidemije.

U okviru obaveznog zdravstvenog pregleda određenih kategorija zaposlenih drugih lica i kliconoša - zdravstvenog sanitarnog nadzora otkriveno je i prijavljeno sanitarnoj inspekciji 1790 osoba sa pozitivnim nalazom *Staphylococcus* koagulaza pozitivan kod kojih je sprovedena terapija i kontrola do obeskličavanja kao i odrađen zdravstveno vaspitni rad što je 4% više nego 2017. godine (1721) i 3 pozitivna uzorka stolice na *Salmonelu*, za dva više nego 2017. godine (1), a može se tumačiti da je više novih klijenata prošlo kroz ambulantu za sanitарne preglede u ZJZ Pančevo, održan je zdravstveno vaspitni rad tokom pregleda i da je potrebno da usvoje preventivne stavove.

Tabela 1. Broj obolelih od zaraznih bolesti i incidencija, broj umrlih i mortalitet na teritoriji Južnobanatskog okruga u periodu 2014-2018. godine

Godina	Broj obolelih	Inc /100000	Broj umrlih	Mt/100000
2014	10078	3431,04	11	3,74
2015	9712	3306,44	4	1,36
2016	9661	3289,08	12	4,09
2017	4721	1607,26	6	2,04
2018	227	77,28	13	4,43

* bez influence i kliconoštva

Incidenca zaraznih bolesti razlikuje se po opština u rasponu od 92,14 u opštini Bela Crkva gde je zabeležena najviša incidenca u Južnobanatskom okrugu, za razliku od 2017. godine kada je najveća incidenca zabeležena u opštini Opovo (7337,15); do 51,44 u opštini Kovačica sa najnižom incidenjom, koja je u ovoj opštini zabeležena i 2017. godine (466,88). Došlo je do pada incidenije u svim opština u odnosu na 2017. godinu kao i u odnosu na petogodišnji period posmatranja usled ukupnog smanjenja broja prijavljenih obolenja od zarazne bolesti na pojedinačnim prijavama i broja prijavljenih oboljenja na zbirnim prijavama zbog stupanja na snagu novog Pravilnika o prijavljivanju zaraznih bolesti i drugih zdravstvenih pitanja (Tabela 2).

Tabela 2. Distribucija broja obolelih i incidencije zaraznih i parazitarnih bolesti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2018. i 2017. godina

Opština	Broj bolelih 2018.	Inc / 100000 2018.	Broj bolelih 2017.	Inc / 100000 2017.
Alibunar	13	64,50	132	655,05
Bela Crkva	16	92,14	546	3143,10
Vršac	28	59,59	264	507,40
Kovačica	13	51,44	118	466,88
Kovin	30	83,05	560	1660,68
Opovo	9	67,05	766	7337,15
Pančevo	112	90,75	2263	1832,85
Plandište	6	52,92	72	635,14
UKUPNO	227	77,28	4721	1607,26

* bez influence i kliconoštva

Mortalitet za Južnobanatski okrug u 2018. godini iznosi 4,43 i 57% je viši u odnosu na 2017. godinu (2,04), i u odnosu na petogodišnjeg proseka 29,2% viši (Mt- 3,13) (Tabela 3). Ove godine prijavljeno je 13 slučajeva oboljenja koja su imala smrtni ishod. Svi pacijenti su bili hospitalizovani sa teškim osnovnim nezaraznim hroničnim oboljenjima, kod kojih je infektivni agens bio neposredni uzrok smrti. Ako posmatramo starosnu strukturu umrlih 28,57 % su pripadali dobnoj grupi 50-59 godina, a 71,43% dobnoj grupi 60+ godina. Ako posmatramo distribuciju po polu, umrli muškog pola zastupljeni su sa 86%, dok je zastupljenost ženskog pola iznosila 34%. Struktura uzroka izgleda ovako: 10 Febris West Nile (4-Pančevo, 2- Vršac, 2- Kovačica, 1- Bela Crkva, 1- Kovin) i 3 TBC (2- Vršac, 1-Pančevo) što je ukupno 13. Dvostruko više vrednosti mortaliteta u odnosu na 2017. godinu mogu se tumačiti povoljnijim klimatskim faktorima za vektore i povećanja broja obolelih od GZN na endemskom području JBO. (Tabela 3 i 4).

Tabela 3. Distribucija broja umrlih i mortaliteta zaraznih i parazitarnih bolesti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2018. i 2017. godina

Opština	Broj umrlih 2018.	Mt / 100000 2018.	Broj umrlih 2017.	Mt / 100000 2017.
Alibunar	0	0,00	1	4,96
Bela Crkva	1	5,76	1	5,76
Vršac	4	9,60	1	1,92
Kovačica	2	7,56	0	0,00
Kovin	1	2,97	0	0,00
Opovo	0	0,00	0	0,00
Pančevo	5	4,05	3	2,43
Plandište	0	0,00	0	0,00
UKUPNO	13	4,42	6	2,04

Tabela 4. Struktura uzroka smrtnog ishoda od zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2018. i 2017. godini

Oboljenje	Broj umrlih u 2018. godini	%	Broj umrlih u 2017. godini	%
Febris West Nile	10	76,92	0	0,00
TBC	3	23,08	1	16,66
Hepatitis B chronica	0	0,00	0	0,00
Enterocolitis Clostridium difficile	0	0,00	2	33,33
Septicaemia alie	0	0,00	2	33,33
Meningitis bacterialis	0	0,00	1	16,66
UKUPNO	13	100%	6	100%

Kao ideo pojedinih grupa bolesti prema strukturi obolevanja od zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u toku 2018. godine, grupa Zoonoza čini 33,48% i nalazi se na prvom mestu. Dok u 2017. godini nismo imali smrtne ishode kod obolelih od GZN, u 2018. godini imali smo 10 smrtnih ishoda sa Mt-3,40. Što je četvorostruko povećanje u odnosu na petogodišnji proseka (0,82).

Grupa Respiratornih zaraznih bolesti činila je 2017. godine 86,99 % učešća od svih zaraznih bolesti i zauzimala je prvo mesto, dok su ove godine grupa Respiratornih zaraznih bolesti na drugom mestu sa 28,26% učešća. Do smanjenja incidencije u odnosu na petogodišnji prosek došlo je usled ukupnog smanjenja broja prijavljenih obolenja od zarazne bolesti na pojedinačnim prijavama i broja prijavljenih oboljenja na zbirnim prijavama i to u grupi Respiratornih bolesti – Pharingitis streptococcica i Tonsilitis streptococcica koje se zbog stupanja na snagu novog Pravilnika o prijavljivanju zaraznih bolesti i drugih zdravstvenih pitanja više ne prijavljuju. Tokom 2018. godine ukupno je dostavljeno 13 prijava Pertusisa, imali smo i porodičnu epidemiju sa troje obolelih, za razliku od 2017. godine kada su bile dve pojedinačne prijave. U 2018. godine nije bilo prijava pod dijagnozom parotitisa, dok smo u 2017. godini imali dve prijave sa ovom dijagnozom. Ove godine je prijavljeno 32 obolelih od TBC za 9,4% više u odnosu na 2017. godinu (32:29), i na petogodišnjem je period posmatranja (32,40).

Na trećem mestu je grupa Crevnih zaraznih bolesti zastupljena sa 26,43% i u isto kao 2017. godine ali sa mnogo manjom procentualnom zastupljenosću (5,49%), dok se na četvrtom mestu nalaze Hepatitisi (7,05%) kao i u istom periodu posmatranja 2017. godine. Peto mesto zauzimaju polno prenosive zarazne bolesti (0,96%), a na šestom mestu su ove godine Vektorske zarazne bolesti (0,44%) (Tabele 4 i 5)

Tabela 5. Udeo pojedinih grupa bolesti prema strukturi obolevanja od zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2018. i 2017. godine

Red. br.	Grupa zaraznih bolesti	Broj obolelih 2018. god.	%	Broj obolelih 2017. god.	%
1.	Zoonoze	76	33,48	19	0,40
2.	Respiratorne zarazne bolesti	65	28,63	4107	86,99
3.	Crevne zarazne bolesti	60	26,43	259	5,49
4.	Hepatitisi	16	7,05	36	0,76
5.	Polno prenosive zarazne bolesti	9	3,96	6	0,13
6.	Vektorske zarazne bolesti	1	0,44	10	0,21
7.	Ostale zarazne bolesti	0	0,00	18	0,38
8.	Parazitarne zarazne bolesti	0	0,00	266	5,63
	U K U P N O	227	100	4721	100

* bez influence i kliconoštva

U strukturi deset najčešćih zaraznih bolesti u 2018. godini, vodeće mesto zauzima Febris West Nile, za razliku od 2017. godine kada je ovo oboljenje zajedno sa Lues-om zauzimalo šesto mesto. Za razliku od prošle godine Enteritis Salmonellosa sa incidencijom od 19,75 beleži pad sa prvog na drugo mesto sa incidencijom 17,36 niže od 2017. godine 13,11%. Treće mesto zauzima TBC sa 10,89% incidencijom, dok je ona u 2017. godini iznosila In-9,87. Na četvrtom mestu se nalaze morbili sa In-6,81 i beleže skok incidencije od 85% (In-1,02). Pertusis sa incidencijom od 4,43 koja je 85% veća nego 2017. godine (In-0,68) zauzima peto mesto.Šesto, sedmo i osmo mesto dele Hepatitis B chronica , Hepatitis S chronica i Lues sa incidencijama od 2,38, dok deveto i deseto mesto zauzimaju Kju febris i Toksoplazmoza sa incidencijama 2,04 i 1,70. Do promena redosleda i pada incidencije u deset vodećih zaraznih i parazitarnih bolesti došlo je zbog stupanja na snagu novog Pravilnika usled čega mnoge dijagnoze ne podležu obaveznom prijavljivanju. (tabela 6, 10).

Tabela 6. Redosled učestalosti broja obolelih i incidencija pojedinih zaraznih i parazitarnih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2018. i 2017. godini.

Red.br.	Oboljenje	Broj obolelih 2018.	Inc. /100000	Broj obolelih 2017.	Inc. /100000
1.	Febris West Nile	63	21,45	5	1,70
2.	Enteritis Salmonellosa	51	17,36	58	19,75
3.	TBC	32	10,89	29	9,87
4.	Morbili	20	6,81	3	1,02
5.	Pertusis	13	4,43	2	0,68
6.	Hepatitis B chronica	7	2,38	12	4,09
7.	Hepatitis C chronica	7	2,38	19	6,47
8.	Lues	7	2,38	5	1,70
9.	Q Febris	6	2,04	10	3,40
10	Toxoplasmosis	5	1,70	0	0,00

Tokom 2018. godine u Južnobanatskom okrugu prijavljeno je ukupno 32 nosilaštva zaraznih bolesti što je 19,75% prijava više nego 2017. godine (26). HBsAg nosilaštvo je registrovano kod 6 osoba dvostruko više u odnosu na 2017. godinu (3) i iznad petogodišnjeg proseka (3,60), dok je HCV nosilaštvo zabeleženo kod 18 osoba, dvostruko više nego u odnosu na 2017. godinu (9) i trostruko iznad petogodišnjeg proseka(6,60). Bilao je sedam prijava kliconoštva Salmonellosis što je za šest više nego 2017. godine (1) i iznad je petogodišnjeg proseka (4,00). HIV nosilaštva sa 1 prijavljenim nosiocem je za 12 manje nego 2017. godine (13) i ispod je petogodišnjeg prodeka koji iznosi 5,00. Nosilaštvo šigeloze nije bilo registrovano ni ove kao ni unazad pet godine. (Tabela 7 i 8).

Tabela 7. Procentualna učestalost nosilaštva zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2018. i 2017. godini

Red.br.	Oboljenje	Broj nosioca 2018	%	Broj nosioca 2017	%
1.	HCV-nosioci	18	56,25	9	34,61
2.	Salmonella-nosioci	7	21,88	1	3,85
3.	HBsAg-nosioci	6	18,75	3	11,54
4.	HIV+	1	3,12	13	50,00
5.	Lambliosis	0	0,00	0	0,00
6.	Shygella-nosioci	0	0,00	0	0,00
UKUPNO		32	100	26	100

Tabela 8. Distribucija broja nosilaštva, broja umrlih, incidencije i mortaliteta od zaraznih i parazitarnih bolesti u Južnobanatskom okrug 2018. i 2017. godine i prosek za pet godina

BOLESTI	2018				2017				prosek za 5 g		Inc. 5 god	Mt 5 god.
	br.obol.	br.umrl.	Inc.	Mt	br.obol.	br.umrl.	Inc.	Mt	br.obol.	br.umrl.		
NOSILAŠTVO												
Salmonella-nosioci	7	0	2,38		1	0	0,34	0,00	4,00	0,00		1,36
Shygella-nosioci	0	0	0,00		0	0	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Lambliosis-nosioci	0	0	0,00		0	0	0,00	0,00	1,60	0,00		0,54
HbsAg – nosioci	6	0	2,04		3	0	1,02	0,00	3,60	0,00		1,22
Nosioci HCV	18	0	6,13		9	0	3,06	0,00	6,60	0,00		2,25
HIV+	1	0	0,34		13	0	4,43	0,00	5,00	0,00		1,70
UKUPNO NOSILAŠTVO	32	0	10,89		26	0	8,85	0,00	20,80	0,00		7,08

AIDS ove godine učestvuju sa 1 prijavljenim obolelim i In-0,34 , kao i 2017. godine. U 2018. godini prijavljena je 1 HIV pozitivna osoba, za 12 manje nego 2017. godine (13) što je pet puta manje u odnosu na petogodišnji prosek (5,00).

Od 1986. godine u ZJZ Pančevo prijavljeno Broj evidentiranih prijava u registru ZJZ Pančevo na HIV infekciju je 108, obolelih od AIDS-a je 45, i umrlih od AIDS-a 24 osoba. Najveći broj HIV infekcija dijagnostikuje se u uzrastu od 30-34 godine (19,44%), zatim od 35-39 godina (17,60%), dok je u uzrastu od 25-29 godina bilo 15,74 %, a u grupi od 40-44 godina 9,26%. Dominantan put prenošenja HIV infekcije je seksualni put i to MSM 39,81%, heteroseksualni 25,00% i biseksualni put 7,41%. Ako posmatramo distribuciju po polu 87,03% inficiranih je muškog pola. Najveći broj osoba koje žive sa HIV-om u Južnobanatskom okrugu je sa teritorije opštine Pančevo 55,55%, zatim sledi Vršac sa 11,11%, Kovin 10,18%, Kovačica 6,48%, Bela Crkva i Alibunar 5,55%, Opovo 4,63% i Plandište 0,93%.

U 2018. godini nismo imali ni jednu prijavu obolelih od malarije, kao ni predhodne 4 godine. Poslednja prijavljena osoba bila je 2013. godine i to jedan importovan slučaj malarije – Malaria tropica. U toku 2018. godine 6 povratnika je stavljen pod zdravstveni nadzor i niko nije oboleo. U 2009. godine je u Južnobanatskom okrugu malarija registrovana sa dva importovana slučaja obolelih i to Malaria tropica kod povratnika iz Ekvatorijalne Gvineje i Malaria ovale kod osobe koja je poslom i turistički boravila u sledećim zemljama: Turskoj, Šri Lanci, Maldivima, Vijetnamu, Filipinima, Indoneziji i Indiji, i 2010. godine kada smo imali jednog prijavljenog obolelog- Malaria tropica.

Tokom 2018. godine ZJZ je prijavio 2 epidemija što je dvostruko manje u odnosu na posmatrani period prethodne godine (4) i to:

Epidemija BI, Infekcija operativnog mesta-Pseudomonas aeroginoza u dve operacione sale OB Vršac i porodična epidemija Pertusis u Kovinu. U 2018. godini odjavljeno su 2 epidemije: epidemija BI, Infekcija operativnog mesta-Pseudomonas aeroginoza u dve operacione sale OB Vršac i porodična epidemija Pertusis u Kovinu, za razliku od 2017 kada je odjavljeno 6 epidemija. Dato je ukupno 18 predloga protivepidemijskih mera za 33% više nego u istom periodu posmatranja 2017. godine (14) radi blagovremenog sprečavanja nastanka epidemije.

U sezoni 2017/2018 nije proglašena epidemija Gripa od strane Saveznog ministarstva za zdravlje, kao ni 2016/2017. godine. Ove sezone, na teritoriji Južnobanatskog okruga ukupno je prijavljeno, zbirno, sa 20. nedeljom, populacionim nadzorom 5106 obolelih osoba (Inc-

1738,33), što je niže nego prošle sezone, kada je prijavljeno 6028 obolelih (Inc-2052,22). Za razliku od predhodne sezone, kada nije bilo smrtnih slučajeva, ove sezone 2017/18 je zabeležen jedan smrtni ishod kao posledica gripa.Od početka nadzora nad gripom i oboljenjima sličnim gripu, uzorkovanjem od strane ZJZ Pančevo iz četiri sentinelnih uzoraka i 4 bolnička koje je uzorkovao ZJZ Pančevo potvrđena je infekcija virusom gripa tipa B kod svih 6 pacijenata. Laboratorijska potvrda za 1 pacijenta je održana u Centru za virusologiju, Odeljenje za influencu i druge infekcije Instituta za javno zdravlje Vojvodine, a za 5 pacijenata na Institutu za virusologiju, vaksine i serume „Torlak“. Tokom prethodne sezone 2016/17 bilo je ukupno 7 uzorka uzetih od strane ZJZ Pančevo, (6 bolničkih i jedan sentinelni) potvrđen je virus Influenze A (H1) iz jednog sentinelnog uzorka, dok je kod jednog pacijenta iz Vršca potvrđen takođe Influenza A (H1) virus gripa tokom hospitalizacije na Klinici u Novom Sadu. Svi uzorci su slati u Centar za virusologiju Instituta za javno zdravlje Vojvodine.

NADZOR NAD BOLNIČKIM INFEKCIJAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU SA ANALIZOM STUDIJE INCIDENCIJE U OPŠTOJ BOLNICI PANČEVO I OPŠTOJ BOLNICI VRŠAC ZA PERIOD OD 01.01.2018 - 31.12.2018.GODINE

Kontinuirano praćenje epidemiološke situacije bolničkih infekcija (BI) u 2018. godini vršeno je na osnovu 12 mesečnih, 4 kvartalna jednog šestomesečnog i devetomesečnog izveštaja praćenih studijom incidencije BI u dvema hospitalnim ustanovama, u opštoj bolnici Pančevo na 14 odeljenja i opštoj bolnici Vršac na 12 odeljenja. Intrahospitalne infekcije su praćene studijom incidencije ukupno kod 35153 (24425+10728) pacijenata, za 3.2% manje nego 2017. godine za isti posmatrani period 36293(25468+10825) i 3 % više u odnosu na petogodišnji prosek posmatranja (35249).

Učestalost bolničkih infekcija u navedenim ustanovama iznosila je 2.07 za OB Pančevo što je 4.8% veća u odnosu na prošlu godinu (1.97) i 1.00 za OB Vršac što je za 46% više u odnosu na isti posmatrani period u 2017. godini (0.54), a stopa incidencije pacijenata sa BI 1.77 za OB Pančevo za 2.8% niža u odnosu na prošlu godinu(1.82) i ispod petogodišnjeg proseka (1.96). U OB Vršac stopa incidencije pacijenata sa BI iznosila je 0,91 za 44% veća u odnosu na posmatrani period prošle godine (0,51), i u nivou je petogodišnjeg proseka (0.90).

Može se reći da je u obema bolnicama epidemiološki trend incidencije bolničkih infekcija očekivan, sličan je drugim razvijenim zemljama kao i distribucija procentualne učestalost po lokalizacijama.

U obema bolnicama očekivana je distribucija lokalizacija bolničkih infekcija kako se opisuje u literaturi, u OB Pančevo unazad petogodišnjeg perioda posmatranja na prvom mestu su infekcije mokraćnog sistema, na drugom mestu infekcije operativnog mesta osim u godinama kada je krenula endemizacija BI Klostridijom difficile kada je Infekcija sistema za varenje izbila na drugo mesto.

OB Vršac u svojoj ustanovi je od 2012. godine počela praćenje BI studijom incidencije na 12 odeljenja. Unazad petogodišnjeg perioda posmatranja u distribuciji lokalizacija na prvom i drugom mestu su infekcije mokraćnog sistema i operativnog mesta a Infekcija sistema za varenje izbila je na drugo mesto odkada je krenula endemizacija BI Klostridijom difficile u svim zdravstvenim ustanovama u R.Srbiji i u JBO.

Epidemiološki značajni, laboratorijski potvrđeni uzročnici infekcija najčešće izolovan u u OB Pančevo je Enterococcus koji je pokazao Vankomicin rezistenciju 10,20 nešto niže u odnosu na prošlu godinu, a u OB Vršac na prvom mestu je Pseudomonas sa CAZ rezistencijom od 35,5% što je dvostruko više u odnosu na prošlu godinu (18,18%) kada je na prvom mestu bio Enterococcus. Ako posmatramo E. Coli izolate sa ESBL poz. iznosila je 26,4 % što iznad 2017. godine (23.10%) u OB Pančevo, a u OB Vršac ove godine nije bilo rezistentnih sojeva za razliku od prošle kada je rezistencija u izolovanim uzorcima iznosila 50%. Najveću rezistenciju na ESBL poz. je pokazala Klebsiella sa 80,9% izolata u OB Pančevo 22,5% više nego 2017. godine (62,70%) dok je u OB Vršac iznosila 37,4%, a Acinetobacter spp. na CAZ 57.8% i na Imipenem/Meronem 86,7/86,7% u OB Pančevo, a u OB Vršac je rezistencija iznosila 100%. Staphylococcus aureus je pokazao meticilin rezistenciju od 40,6% što je 25% više nego prošle godine (30,60 %) u OB Pančevo, a u OB Vršac nije zabeležena rezistencija isto kao 2017. godine. Za Staphylococcus koagulaza negativan u OB Vršac bilo je 100% meticilin rezistentnih sojeva , više nego 2017. kada je iznosio 50.00%. dok je u OB Pančevo rezistencija zabeležena 60% izolata. Pseudomonas je u OB Pančevo na CAZ-R 35,5%, manje nego 2017. (40%) izolata, a za Imipenem/ Meronem 31,10/35,50 % na prošlogodišnjem nivou(35.5/35.5%).

Tokom 2018. godine prijavljena je i odjavljena jedna epidemija bolničke infekcije operativnog mesta (pruzrokovač potvrđen Pseudomonas).

IMUNOPROFILAKSA ZARAZNIH BOLESTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2018. GODINI

Epidemiološki nadzor na terenu nad kvalitetom sprovedene imunizacije sprovodio se i tokom 2018. godine. Odrađeni su objedinjeni godišnji, tromesečni, šestomesečni i devetomesečni izveštaj o broju i strukturi imunizovanih lica, u odnosu na vrstu vakcine (hepatitis B, besnilo, tetanus), o broju i strukturi imunizovanih lica po kliničkim indikcijama, u odnosu na vrstu vakcine (grip, HiB, pneumokokna i meningokokna vakcina, DtaP).

Pružena je stručno-metodološka pomoć na terenu u izradi planova imunizacije i odradžena je izrada objedinjenog Plana potreba vakcina i imunoglobulina za Južnobanatski okrug za 2019. godinu.

I u 2018. godine sprovodio se nadzor, obilaskom vakcinalnih punktova, i revizija vakcinalnih kartoteka u cilju uspostavljanja i sprovođenja bezbedne imunizacione prakse, pravovremene i potpune imunizacije u skladu sa Pravilnikom a po Planu za 2018. godinu i pružena je stručnometodološka pomoć. Epidemiološki nadzor na terenu (63) nad kvalitetom sprovedene imunizacije je 118% realizacije od planiranog zbog epidemiološke situacije morbila u Srbiji i revidiranja vakcinalnih kartona svih generacija u odnosu na MMR vakcinu – pregledano je 20316 vakcinalnih kartona.

Organizovanje i koordinisanje rada stručnog tima za utvrđivanje trajnih kontraindikacija obavljao se i tokom 2018. Godine i sprovodila se organizacija nabavke i distribucije vakcina u cilju blagovremene nabavke i bezbedne distribucije vakcina od proizvođača/ugovorenog dobavljača vakcina do centralnih vakcinalnih punktova. U cilju održavanja kontinuiteta u vakcinaciji izvršeno je 137 preraspodele vakcina u saradnji ZJZ Pančevo i DZ na teritoriji Južnobanatskog okruga i 25 međuokružne preraspodele što je dva i po puta više nego u istom periodu posmatranja u 2017. godini (unutar okruga 52 i 19 međuokružne) za vakcine: OPV, IPV, MMR, Grip, Pentaksim, dT, Sinfloriks, Meningokok, HiB, BCG i TT.

Obuhvat imunizacije na teritoriji Južnobanatskog okruga je u 2018. godini preko 95% u svim vakcinama i na nivou je petogodišnjeg proseka za JBO, osim vakcinacije MMR vakcinom (92,80%), Hepatitis B vakcinom u prvoj godini sa tri doze (92,48%) i Pneumokoknom konjugovanom vakcinom sa tri doze (84,19%) koja je od 2018. godine počela sa primenom. Ove godine nije dostignut obuhvat >95% za MMR vakcینu zbog odbijanja roditelja da se deca

vakcinišu MMR vakcinom u DZ Kovin (18) i DZ Pančevo (40), što je prijavljeo sanitarnoj inspekciji (58), ali je obuhvat veći u DZ Pančevo u 2018. godini nego 2017. godine (91,25%:83,37%), dok je u DZ Kovin on manji nego 2017. godine (79,26%:86,27%), kao i obuhvat VHB vakcinom sa tri doze u DZ Pančevo (85,85%) kao i obuhvatom Pneumokoknom konjugovanom vakcinom u DZ Pančevo (72,25%) i DZ Kovačica (90,43%), razlog se može naći u nedostatku pedijatra - politika odlaganja vakcinacije duže od propisanog pravilnikom o imunizaciji, i gore navedeni razlog za MMR vakcinsku.

Kada posmatramo razlog neimunizovanja u 2018. godini je iznosio 1031 za 12% manji nego prethodne godine (1174) od kojih je 12% nemedicinski razlozi- odbijanje vakcine (108) a 88% su iz medicinskih razloga (923). Tokom 2018. godine je zbog odbijanja roditelja da vakcinišu dete prijavljeno 108 obveznika, za 156% manje nego 2017. godine (277) što je i prijavljeno sanitarnoj inspekciji. Ako posmatramo medicinske razloga 3% više obveznika nije vakcinisano nego prethodne godine (923:897).

Analizirajući vakcinama preventabilne bolesti Južnobanatskom okrugu Difterija je eliminisana, zadnji slučaj oboljenja od Tetanusa novorođenčadi zabeležen je 1974. godine i nije registrovan ni jedan slučaj Tetanusa.

Poznato je da je Južnobanatski okrug tetanogeno područje, a zbog razvijenosti poljoprivrede dolazi do velikog broja povreda. U toku 2018. godine je bilo 8898 povreda za 8% povređenih manje nego 2017. godine (8974), od toga je 7469 osoba primilo humani imunoglobulin, dato je 18082 doze vakcine protiv tetanusa što je za 3% manje nego 2017 (18662) a kod 3405 lica je aplikovano tri doze vakcine i HTIG.

Veliki kašalj koji je sve do 2015. godine bio sveden na pojedinačna javljanja, u 2015. godini imali smo 13 prijavljenih obolelih, u 2016. godini 5. U 2018. godini je bilo 13 što je za 11 više nego 2017. godine (2) i skoro dvostruko više u odnosu na petogodišnji prosek posmatranja (7,4). Ovakvo povećanje broja obolelih od pertusisa u odnosu na 2017. godinu jeste zbog endemiziranja pertusisa na JBO i u Vojvodini, boljeg kliničkog prepoznavanja pojedinačnih slučajeva od strane pedijatra, kao i prijave porodične epidemija Pertusisa sa tri obolela. Od toga laboratorijski su potvrđena bila 11 slučaja pertusisa, a 2 su prijavljena na osnovu kliničke slike. Najviše obolelih je bilo u dobroj grupi od 11-15 godina (6), zatim pd 5-10 (4) i od 0-4 godina (3). Svi su bili vakcinisani za svoj uzrast (10), troje nisu vakcinisani koji po uzrastu nisu bili ni planirani za vakcinaciju.

Zahvaljujući visokom obuhvatu dece, vakcinom protiv dečje paralize od 1962.godine nije registrovan nijedan slučaj ovog oboljenja. Od aprila 1998.godine vrši se aktivni nadzor nad akutnim flakcidnim paralizama (AFP) i Poliomijelitisom. I tokom 2018. godine učestvujemo u nacionalnim programima: održavanje statusa zemlje bez poliomijelitisa koji sprovodimo kroz nadzor nad akutnom flakcidnom paralizom (AFP) prema metodologiji SZO na teritoriji Južnobanatskog okruga, kao i u eliminaciji tetanusa novorođenčadi, autohtonih malih boginja, kao i prevenciji kongenitalnog rubela sindroma, prema metodologiji SZO. U 2011. godini, 2012. 2013. i 2015. godini nismo imali ni jednu sumnju na AFP, u 2014. i 2016. godine smo imali po jednu prijavljenu sumnju na AFP, koje su stavljene pod aktivni nadzor i bile su negativnae, dok u 2018. godini kao ni 2017. nije bilo sumnji.

U Južnobanatskom okrugu 2018. godini u obuhvat vakcinom protiv dečije paralize bio je u primo vakcinaciji je 97,37%, u drugoj godini revakcinacija iznosi 96,22% , u sedmoj godini 98,59% dok je obuhvat u 14. godini bio 96,89%.

Ako posmatramo morbile:

Ove godine nije dostignut obuhvat >95% za MMR vakcincu zbog odbijanja roditelja da se deca vakcinišu MMR vakcinom u DZ Kovin (18) i DZ Pančevo (40), što je prijavljeo sanitarnoj inspekciji (58), ali je obuhvat veći u DZ Pančevo u 2018. godini nego 2017. godine (91,25%:83,37%), dok je u DZ Kovin on manji nego 2017. godine (79,26%:86,27%), osim gore navedenih razloga neostvarivanje obuhvata sa MMR vakcincu, razlog se može naći u nedostatku pedijatra - politika odlaganja vakcinacije duže od propisanog pravilnikom o imunizaciji.

Od 1995. godine do 2013. godine u Južnobanatskom okrugu se ne registruje ni jedan prijavljen slučaj obolenja od morbila, a 2014. imali smo importovan jedam slučaj morbile u Vršcu. Za razliku od 2015. i 2016. godine kada nije bilo prijavljenih obolelih od morbila u 2017. godini na teritoriji JBO registrovana su ukupno tri slučaja morbila: dva sa teritorije Pančeva (Omoljica, Kaćarevo) i jedan sa teritorije Kovina (Deliblato), a u 2018. godini prijavljeno je dvadesetoro obolelih od morbila devetnaest sa teritorije grada Pančeva, (grad Pančevo-6, Dolovo-1, Kaćarevo-1, Omoljica-1) i jedan opština Kovin (Bavanište). Svi su ostvarili kontakte sa potvrđenim slučajevima morbila u Beogradu i nisu zabeležni novi slučajevi sumnje/oboljenja među kontaktima obolelih.U 2018. godini na teritoriji JBO vakcinisano je 100 zdravstvenih radnika sa jednom dozom i 127 sa dve doze MMR vakcine.

U 2018. godini nema prijava Rubele kao ni u petogodišnjem posmatranom periodu (0).

Za razliku od 2017. godine kada su bile dve prijave obolelih, laboratorijski potvrđeni, prijava Parotitisa (vakcinisani), u 2018 nije bilo a petogodišnji prosek je 0,80. U 2014. godini bio je prijavljen jedan postvakcinalni Parotitis, u 2015. godini imali smo prijavu jednog obolelog koji je uredno vakcinisan, 2016. godine nije bilo prijave obolelih.

Za razliku od 2017. godine, kada je bilo 5 prijave bolesti od akutnog virusnog hepatitisa B u 2018. godini prijavljena je dvaipo puta manje (2) i ispod je petogodišnjeg proseka (4,60). Od akutnog VHB u 2018. godini nije bilo smrtnih ishoda kao i 2017. godine (0). Hronični Hepatitisa B u 2018. godini zastupljen je sa 7 prijavljenih što je skoro dvostruko manje u odnosu na 2017. godinu (12) i incidencijom 2,38, i na petogodišnjem je proseku posmatranja (2,38). Za razliku od 2014.-2017. godine kada nije bilo smrtnih ishoda u ovoj grupi zaraznih bolesti, 2018. godine prijavljen je jedan umrli od hroničnog VHB, što je ispod petogodišnjeg proseka Mt je 0,20. Posmatrajući vakcinalni status obolelih od akutnog i hroničnog virusnog hepatitisa B, od 9 obolelih, 7 nije vakcinisano za dvoje je nepoznat vakcinalni status.

U zadnjem mesecu trudnoće u 2018. godini testirano je 29,59% trudnica (609: 2058) na HBsAg za razliku od 2017. godine kada je testirano 43,36% trudnica, od toga 2 testa su bila HBsAg pozitivna kao i 2017. godine. U opštini Pančevo testirano 41,12% trudnica i dve su pozitivne (607:1476)

I u 2018. godini sprovodila se u ZJZ Pančevo aktivna imunizacija lica u posebnom riziku protiv VHB za osobe na pripremi za dijalizu, izloženih određenim zaraznim bolestima i kod zdravstvenih radnika, akcidenata u i van zdravstva i niža je 20% u odnosu na 2017. godinu (34:41) zbog sprovođenja vakcinacije protiv VHB u domovima zdravlja kod izabranog doktora a po Pravilniku o imunizaciji.

Kako je sanitarna inspekcija vršila nadzor nad sprovođenjem vakcinacije zdravstvenih radnika protiv hepatitis B kod zdravstvenih radnika u 2018. godini došlo je do dvostrukog povećanja vakcinacije (208:103), došlo je i do smanjenja broja vakcinisanih obveznika lica u posebnom riziku (dijabetičari i pacijenti na dijalizi (50: 64)). Ako posmatramo broj lica imunizovana vakcinom protiv VHB koja su eksponirana ove godine je manje vakcinisano za 42% u odnosu na isti period posmatranja u 2017. godini (99:145) i najviše u grupi štićenika ustanova socijalne zaštite (86:136) što se može tumačiti da su već do sada obuhvaćeni vakcinacijom svi štićenici tih ustanova i da sada samo novoprimaljene vakcinišu.

Posmatrajući obuhvat vakcinacije na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2018. godini izgleda ovako:

DTaP-IPVHiB i bOPV vakcinacija 97,37%, revakcinacija u 2. godini 96,22% u 7. godini bOPV 98,59%, u 14. godini bOPV 96,89%; revakcinacija u 7. godini DT 99,45%, u 14. godini dT 97,65%;

Ako posmatramo pravovremenost vakcinacijom vakcinom DTaP-IPVHiB dece rođene 2017. godine koja su vakcinisana unutar prvih šest meseci ona za opštinu Pančevo iznosi 79,00% a u opštini Vršac 96,90% što je dobra pravovremenost.

Obuhvat primovakcinacije MMR-vakcinacija u 2. godinije 92,80%, MMR-revakcinacija u 7. godini obuhvat je 97,39%. Revizijom vakcinalnih kartona u 2018. godini vakcinisano je 343 obveznika (vakcinisani 265 prvom dozom, 73 revakcinisanih drugom dozom i 5 i prvu i drugu dozu). MMR-revakcinacija u 12. godini od 2011. godine nema.

Ove godine nije dostignut obuhvat >95% za MMR vakciju zbog odbijanja roditelja da se deca vakcinišu MMR vakcinom u DZ Kovin (40) i DZ Pančevo (18), što je prijavljeno sanitarnoj inspekciji (58), ali je obuhvat veći u DZ Pančevo u 2018. godini nego 2017. godine (91,25%:83,37%), dok je u DZ Kovin on manji nego 2017. godine (79,26%:86,27%). Deo razloga ne sprovedene imunizacije MMR vakcijom do obuhvata >95% u DZ Pančevo može se smatrati i nedostatak pedijatra.

Kao razlog za neimunizovanje MMR vakcijom na nivou JBO zbog medicinskih razloga prijavljeno je 118 obveznik, od toga DZ Pančevo je prijavilo 80 obveznika, DZ Kovin 16, DZ Vršac 11, DZ B. Crkva 8 i DZ Opovo 3. Ako posmatramo pravovremenost vakcinacijom MMR dece rođene 2016. godine i vakcinisana sa navršenih 12-15 meseci ona za opštinu Pančevo iznosi 64,49% a u opštini Vršac 81,90%.

Od 2005. godine je počela vakcinacija protiv VHB, kao obavezna po kalendaru imunizacije. U 2018. godini obuhvat je u prvoj godini sa tri doze bio 92,48%. Ovako mali obuhvat jeste zbog nedostatka pedijatra u DZ Pančevo obuhvat je 85,85%, pa se pravovremenost nije postigla i 148 dece je dobilo dve doze vakcine ali nije odradena kompletna vakcinacija sa tri doze vakcine. Revizijom vakcinalnih kartona propuštena godišta u JBO vakcinisano je 111 od planiranih 126 obveznika.

Kao i prethodne godine i 2018. godine nemamo ni jednu prijavu Haemofilusom influenza tip b, a incidencija petogodišnjeg prosek je 0,20. Obuhvat vakcinacije iznosi 97,37 %.

Ove godine prijavljeno je 32 obolelih od TBC sa In -10,89 što je veća u odnosu na prošlu godinu (In-9,87) i ispod je petogodišnjeg proseka posmatranje (In – 11,03). U 2018. godini prijavljeno je troje umrlih od TBC, (Mt-1,02) za razliku od prošle godine kada je prijavljen jedan pacijent sa smrtnim ishodom i Mt 0,34, i iznad je petogodišnjeg proseka posmatranja (Mt-0,34). Obuhvat BCG vakcinacijom je ove godine bio 98,76%.

U 2018. godini uvedena je imunizacija protiv oboljenja izazvanih Streptokokom pneumonije- Pneumokoknom konjugovanom vakcinom sa tri doze. Obuhvat je na nivou JBO 84,19% i ispod je 95%. Nedostizanje obuhvata od >95% jeste zato što je u domu zdravlja Pančevo obuhvat Pneumokoknom konjugovanom vakcinom sa tri doze 72,25%, a razlog se može naći u nedostatku pedijatra - politika odlaganja vakcinacije duže od propisanog pravilnikom o imunizaciji.

I u 2018. godini održana je imunizacija protiv gripa. Ukupno je vakcinisano 9985 lica, prema uzrastu 59% pripada starijim od 65> godina. Od ukupnog broja vakcinisanih protiv gripa po kliničkim indikacijama je imunizovanih 16,63%, dok je procentualni broj imunizovanih po epidemiološkim indikacijama stariji od 65 godina 57,51%. Po kliničkim indikacijama vakcinisano je 82,58% (8246 osoba), zatim slede zdravstveni radnici 10,61% (1060 osoba); ustanove socijalne zaštite 5,62% (561osoba) i gerontološki centri 1,18% (118 osoba). Ostalo je 7 neutrošenih doza vakcine protiv gripa u DZ Pančevo.

Od početka nadzora za sezonus 2017/2018 do 20.05.2018. godine od strane ZJZ Pančevo iz 5 uzorka od pacijenata sa oboljenjem sličnim gripu, laboratorijski je potvrđena infekcija virusom gripa B kod 3 pacijenata, a kod jednog Respiratori sincicijalni virus. Od strane Infektivno odeljenje OB Pančevo iz četiri uzorka od hospitalizovanih pacijenata sa oboljenjem sličnim gripu, laboratorijski je potvrđeno kod dva pacijenta infekcija virusom gripa B, a jedan virusom gripa A(H1) koji je bio sa smrtni ishod koji se može povezati sa oboljevanjem od gripa.

Područje Južnobanatskog okruga, kao i teritorija Vojvodine karakteriše se endemičnom epizootijom besnila kod divljih životinja, uglavnom lisica, a izuzetno i kod domaćih (mačka, pasa). Od 2010. do 2018. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga nije bilo dokazanog besnila kod životinja, za razliku od 2009. godine kada je dokazano besnilo kod 8 životinja: kod 3 mačke (1mačka u opštini Pančevo, 2 mačke u opštini Alibunar); 3 psa (3-opština Alibunar) i 2 lisice (1-opština Kovin i 1- opština Alibunar). Zadnjih decenija na ovom području nije zabeležen nijedan slučaj oboljenja kod ljudi. Epidemiološka služba Zavoda za Javno zdravlja Pančevo, Infektivno

odeljenje OB Pančevo i Infektivno odelenje OB Vršac, vrše antirabičnu imunizaciju. U antirabičnoj ambulanti OB Pančevo pregledano je u 2018. godini 671 pacijenata ujedenih od životinja sumnjive na besnilo 20% više nego 2017. godine (538), a antirabičnu zaštitu primilo je 23 pacijenata HRIG i vakcinu, što je skoro dvostruko više nego 2017 (13), a kod 5 pacijenata je aplikovan samo HRIG, isto kao i 2017. godine (5). U antirabičnoj ambulanti OB Vršac pregledano je u 2018. godini 326 pacijenata ujedenih od životinja sumnjive na besnilo za 5% manje nego 2017. godine (343), a antirabičnu zaštitu primilo je 9 pacijenta HRIG i vakcinu, za tri više nego 2016. godine (6), a nije bilo pacijent koji su primili samo vakcinu za razliku od 2017. godine (2). U antirabičnoj ambulanti ZJZ Pančevo pregledano je u 2018. godini 187 pacijenat ujedenih od životinja sumnjive na besnilo za 15% manje nego 2017. godine (221). Antirabičnu zaštitu je primio 21 pacijent i to HRIG i vakcinu, za 50% više nego 2017. godine (14) dok je jedan pacijent primio samo vakcinu. U antirabičnim ambulantama Južnobanatskog okruga pregledano je 1184 pacijenta za 7% više nego 2017. godine (1102) i 10% u odnosu na petogodišnji nivo posmatranja (1070). Kod 54 pacijenata je indikovana antirabična zaštita za 54% više nego 2017. godine (35) i dato je 126 doze vakcina, za 43% više nego 2017. godine (88), što se tumači nepovoljnom epidemiološkom situacijom u smislu većeg broja ujedenih pacijenata od strane mačaka nepoznatog vlasnika (22%), nego 2017. godine i zbog ujeda od strane jedne kune, dva ujeda lisice i jedan ujed slepog miša. U periodu od 01.01.2018.-31.12.2018. god. u Antirabičnoj stanici OB Pančevo Infektivno odelenje dato je 32264 IJ HRIG-a, a u OB Vršac Infektivno odelenje, dato je 13710 IJ HRIG-a što je ukupno za Južnobanatskog okruga dato 45974 HRIG-a.

Ukupno je od strane ZJZ Pančevo odrđena je u Pasterovom zavodu kontrola imuniteta kod 21 kompletno vakcinisanih osoba. Kod 17 pacijenta zaštitna vrednost nivoa titra je bila $\geq 0.5\text{IJ}/\text{ml}$ i uspešno su vakcinisani protiv besnila a kod 3 pacijenta je bio ispod $\geq 0.5\text{IJ}/\text{ml}$, te je zahtevalo buster dozu koja je i data i posle nje odrđen je nivo titra koji je bio zadovoljavajući kod dva pacijenta. Kod jednog pacijenta titar antitela nije bio zadovoljavajući te su aplikovane dve doze antirabične vakcine i ponovo urađena kontrola imuniteta gde je zaštitna vrednost nivoa titra je bila $\geq 0.5\text{IJ}/\text{ml}$ i uspešno je vakcinisan protiv besnila

Ako posmatramo petogodišnji period prijavljivanja neželjenih reakcija na vakcine on se kretao od deset prijava u 2011. godini, četiri prijave u 2015. Godini, tri prijave u 2017. godini i dve 2018. godine. Obezbeđena je kontinuirana konsultacija Stručnog tima za utvrđivanje uzroka

neželjene reakcije i postojanja trajne kontraindikacije za primenu određene vakcine. Ako posmatramo petogodišnji period u 2013. godini doneli smo zaključak o jednoj trajnoj kontraindikaciji za vakcionacijom MMR vakcinom dok su sve prijave neželjene reakcije na imunizaciju bile sa ishodom - oporavljen.

Broj ispitanih prijavljenih neželjenih reakcija nakon imunizacije je bilo dve tokom 2018. godine. Oba pacijenta su oporavljeni. Jedna prijava neželjenog događaja nastao posle date druge doze MMR vakcine, a za jednu prijavu neželjenog događaja nakon imunizacije zdravstvenog radnika vakcinom protiv VHB dat je odgovor koordinatoru imunizacije i ordinirajućem doktoru o obustavljanju vakcinacije do dopune dokumentacije.

Radi promovisanja zdravlja odrđeno je u 2018. godine 18 nastupa u medijima, za tri nastupa više nego 2017. godine. Tema Nedelja imunizacije i gripa postavljena je na SAJT-u Zavoda za javno zdravlje Pančevo, učestvovali smo sa temom imunizacija gostovanjem na TV Pančevu, TV Vojvodina, Radio Pančevo, 013 Info i prosleđen je dopis javnim medijima za njihove članke u novinama.

Imajući u vidu značaj imunizacije i inicijative SZO, a sve sa ciljem povećanja obuhvata imunizacijom i ove godine Centar za prevenciju i kontrolu bolesti ZJZ Pančevo uzeo je aktivno učešće u obeležavanju nedelje imunizacije pod sloganom kampanje: „Vakcinacija je individualno pravo, a kolektivna odgovornost“. Dostavljen je materijal svim koordinatorima imunizacije i to osam domovima zdravlja, tri specijalne bolnice i dve opšte bolnice, a koji smo ispred IJZ Srbije dobili povodom Nedelje imunizacije, sa akcentom na značaju daljeg održavanja kontinuiteta vakcinacije i dostizanje obuhvata iznad 95%. Uvidom u protokole utvrđeno je da nije registrovano propuštanje slučajeva sumnje na morbile i akutne flakcidne paralize, a da isti nisu prijavljeni-prepoznati u zdravstvenom sistemu. U mesecu i nedelji imunizacije, izvršena je revizija svih vakcinalnih kartona JBO, pružena je stručnometodološka pomoć: osam domova zdravlja JBO. Odrađena je dopunska imunizacija bOPV 445 obveznika i MMR vakcinom 587 obveznika.

prikaz epidemiološke
situacije hroničnih nezaraznih bolesti
u Južnobanatskom okrugu

Epidemiološka situacija hroničnih nezaraznih bolesti u Južnobačkom okrugu u 2018.godinu

Odsek za nezarazne bolesti i zdravstveni nadzor prati obolenje i umiranje stanovništva Južnobačkog okruga od malignih bolesti, dijabetesa melitusa, akutnog koronarnog sindroma (AKS), hronične bubrežne isuficijencije, reumatske groznice i drugih hroničnih nezaraznih obolenja (HNO). Izvori podataka za prečenje i analizu HNO su prijave novoobolelih iz domova zdravlja, bolničkih zdravstvenih ustanova, onkoloških odeljenja, instituta i klinika za onkologiju, patohistoloških laboratorijskih izveštaja o hospitalizaciji, elektronske prijave iz koronarnih jedinica OB Pančevo i OB Vršac, prijave iz elektronskih kartona domova zdravlja, prijave umrlih iz Baze umrlih Zavoda za javno zdravlje Pančevo (ZJZ Pančevo), podaci Instituta za javno zdravlje Srbije (IJSZ) i podaci Republičkog zavoda za statistiku. Izvor podataka o populaciji su podaci iz popisa stanovništva iz 2011.godine i procenjen broj stanovnika Republičkog zavoda za statistiku za pojedine godine.

Maligne bolesti

Maligne bolesti se nalaze na drugom mestu u ukupnom obolenju i umiranju od svih bolesti, odmah iza bolesti srca i krvnih sudova. Prema najnovijim procenama Svetske zdravstvene organizacije, obolenje od malignih bolesti u svetu je poraslo na 18,1 miliona ljudi i registrovano je 9,6 miliona smrtnih slučajeva od malignih tumora u 2018. godini. U Srbiji, prema poslednjim podacima, godišnje od raka oboli 36000 i umre oko 20000 ljudi. Registru za rak ZJZ Pančevo u 2018.god. prijavljeno je 1305 novoobolelih od malignih bolesti u Južnom Banatu (incidencija 464,1). Na osnovu do sada prikupljenih podataka, u 2018.godini prijavljeno 3,5% manje novoobolelih nego 2017.god., 5,1% manje u odnosu na petogodišnji i 3,1% manje u odnosu na desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih od malignih bolesti. Prijave novoobolelih za 2018.god posebno za pacijente koji su lečeni u Institutu za onkologiju Beograd, S.Kamenici, N.Sadu... još uvek se dostavljaju ZJZ Pančevo, pa se kompletiranje baze novoobolelih za 2018.god očekuje do kraja 2019.god. Ukupan broj novoobolelih je na

očekivanom je nivou za posmatrani period. Incidencije pokazuju da su od malignih bolesti u Južnobanatskom okrugu češće obolevaju muškarci nego žene (Tabela 1.).

Tabela 1. Distribucija broja obolelih, stope incidencije, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih od malignih tumora po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2017-2018.godine (stope na 100.000 stanovnika)

Period	ukupno		muškarci		žene	
	Oboleli	Inc	Oboleli	Inc	Oboleli	Inc
Desetogodišnji prosek (2008-2017)	1346,3	458,3	704,9	489,7	641,2	428,1
Petogodišnji prosek (2013-2017)	1375,4	485,4	721	517,4	654,4	454,4
2017	1353	481,1	685	495,1	668	467,6
2018	1305	464,1	674	487,2	631	441,7

Tokom 2018.god. najviše novoobolelih od malignih bolesti i incidencije veće nego u Južnobanatskom okrugu (Inc 464,1) registrovane su u Pančevu (Inc 481,9), Plandištu (Inc 479,4), Kovačici (Inc 473,9) i Vršcu (Inc 466,8), dok su u Kovinu (Inc 462,8), Alibunaru (Inc 431,5), Opovu (Inc 407,1) i B.Crkvi (Inc 374,3) registrovane incidencije manje od onih zabeleženih u okrugu (Tabela 2.).

Tabela 2. Distribucija broja novoobolelih i stope incidencije malignih tumora po opštinama

		JBO	Pančevu	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
2017	obol	1353	587	291	140	83	50	77	36	89
	Inc	481,1	487,7	585,5	440,8	345,1	508,8	472,5	345,2	474,1
2018	obol	1305	580	232	147	114	40	61	50	81
	Inc	464,1	481,9	466,8	462,8	473,9	407,1	374,3	479,4	431,5

Južnobanatskog okruga u periodu 2017-2018.god. (stope na 100.000 stanovnika)

Najčešći maligni tumori od kojih su obolevali muškarci bili su maligni tumori pluća, kolorektuma, prostate, mokraće bešike i želudca. U 2018.godini, **rak pluća** se nalazio na prvom mestu i činio je 21,2% od ukupnog broja obolelih od raka kod muškaraca. Tokom 2018.god. registrovano je 0,7% manje obolelih nego 2017.godine, 0,1% više u odnosu na petogodišnji i 3,9% manje u odnosu na desetogodišnji prosek obolelih.

Kolorektalni karcinom - nalazio se na drugom mestu i činio je 16,3% svih novoobolelih od raka kod muškaraca u 2018.god. Za sada je prijavljeno 3,5% manje novoobolelih nego u 2017.god., 2,8% manje nego na petogodišnjem i 10,1% više nego na desetogodišnjem proseku. **Karcinom prostate** - nalazio se na trećem mestu i činio je 10,2% svih novoobolelih od raka kod muškaraca. U 2018.god. prijavljen isti broj novoobolelih kao u 2017.god, 7,7% manje nego na petogodišnjem i 11,1% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih. **Tumor mokraće bešike** - nalazio se na četvrtom mestu i činio je 6,1% svih novoobolelih od raka kod muškaraca. U 2018.god. prijavljeno je 10,8% više novoobolelih nego u 2017.god, 19,3% manje nego na petogodišnjem, a 10,1% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Karcinom želudca - nalazio se na petom mestu i činio je 4,7% svih novoobolelih od raka kod muškaraca. U 2018.god. registrovano je 28% više novoobolelih nego 2017.god, 19,4% više nego na petogodišnjem i 21,7% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Posmatrajući broj obolelih u 2018. godini u odnosu na 2017.god., petogodišnje i desetogodišnje proseke novoobolelih, u muškoj populaciji beleži se potast broja novoobolelih od karcinoma želudca, vrednosti približne ili nešto veće od petogodišnjih i desetogodišnjih proseka su kod karcinoma pluća i kolona, dok se kod prostate i mokraće bešike beleži pad broja novoobolelih (Tabela 3. i Tabela 4)

Tabela 3. Distribucija broja obolelih, stope incidencije, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih za pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod muškaraca u Južnobanatskom okrugu u periodu 2017-2018.godine (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizac.		Desetogod. prosek (2008-2017)	Petogodiš. prosek (2013-2017)	2017	2018
Pluća	boleli	148,8	142,8	144	143
	Inc.	103,4	102,5	104,1	103,4
Kolorektum	boleli	99,9	113,2	114	110
	Inc	69,4	81,2	82,4	79,5
Prostata	boleli	77,6	74,8	69	69
	Inc	53,9	53,7	49,9	49,9
Mokraćna bešika	boleli	45,6	50,8	37	41
	Inc	31,7	36,5	26,7	29,6
Želudac	boleli	26,3	26,8	25	32
	Inc	18,3	19,2	18,1	23,1

Tabela 4. Distribucija broja obolelih i stope incidencije pet najčešćih malignih tumora kod muškaraca po opština Južnobanatskog okruga u 2018.godini (stope na 100.000 stanovnika)

		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Pluća	obol	143	74	21	18	5	2	4	4	15
	Inc	103,4	126,3	87,6	112,3	41,5	40,7	49,2	75,6	159,8
Kolorektum	obol	110	47	20	12	13	2	2	4	10
	Inc	79,5	80,2	83,5	74,9	107,8	40,7	24,6	75,6	106,6
Prostata	obol	69	29	11	11	6	2	3	2	5
	Inc	49,9	49,5	45,9	68,6	49,8	40,7	36,9	37,8	53,3
Mokraćna bešika	obol	41	12	8	11	1	1	3	2	3
	Inc	29,6	20,5	33,4	68,6	8,3	20,4	36,9	37,8	31,9
Želudac	obol	32	12	7	7	3	0	0	1	2
	Inc	23,1	20,5	29,2	43,7	24,9	0	0	18,9	21,3

Najčešći maligni tumori od kojih su obolevale žene u Južnobanatskom okrugu su bili maligni tumori dojke, kolorektuma, pluća, grliča i tela materice.

U 2018.godini, **rak dojke** se nalazio na prvom mestu i činio je 28,5% od ukupnog broja novoobolelih od raka kod žena. U 2018.godini registrovano je 1,7% više obolelih nego 2017.god, 5,1% više nego na petogodišnjem i 6,8% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Kolorektalni karcinom - nalazio se na drugom mestu i činio je 10,8% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2018.god. prijavljeno je 2,9% manje novoobolelih nego 2017.god, 3,9% manje nego na petogodišnjem i 2,1% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Rak pluća - nalazio se na trećem mestu i činio je 8,9% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2018.god. prijavljeno je 5,7% više novoobolelih nego u 2017.god, 8,1% više nego na petogodišnjem i 7,5% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Rak grliča materice - u 2018.god. nalazio se na četvrtom mestu i činio je 5,5% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2018.god. prijavljeno je 14,6% manje novoobolelih nego 2017.god., 10,3% manje u odnosu na petogodišnji i 20,6% manje u odnosu na desetogodišnji prosek novoobolelih. **Rak tela materice** - u 2018.god. nalazio se na petom mestu i činio je 5,2% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2018.god. prijavljeno je 23,3% manje novoobolelih nego 2017.god. 3,5% manje nego na petogodišnji i 3,1% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Posmatrajući broj obolelih u 2018. godini u odnosu na 2017.god., petogodišnje i desetogodišnje proseke novoobolelih u ženskoj populaciji beleži se potast broja novoobolelih od raka pluća i dojke, vrednosti približne petogodišnjim i desetogodišnjim prosecima kod raka kolona i tela materice, dok se kod raka grliča materice beleže pad broja obolelih (Tabela 5. i Tabela 6.).

Tabela 5. Distribucija broja obolelih, stope incidencije, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih za pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod **žena** u Južnobanatskom okrugu u periodu 2017-2018.god. (stope na 100.000 stanovnika)

Lokaliz.		Desetogod. prosek (2008-2017)	Petogod. prosek (2013-2017)	2017	2018
Dojka	boleli	168,6	171,2	177	180
	Inc	112,6	118,9	123,9	126,0
Kolo-rektum	boleli	66,6	70,8	70	68
	Inc	44,5	49,2	49,0	47,6
Pluća	boleli	52,1	51,8	53	56
	Inc	34,8	35,9	37,1	39,2
Grlić materice	boleli	44,1	39,0	41	35
	Inc	29,4	27,1	28,7	24,5
Telo materice	boleli	32,0	34,2	43	33
	Inc	21,4	23,7	30,0	23,1

Tabela 6. Distribucija broja obolelih i stope incidencije pet najčešći malignih tumora kod žena po opštinama Južnobanatskog okruga u 2018.godini

		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Dojka	obol	180	81	37	17	15	5	9	8	8
	Inc	126,0	131,2	143,7	108,0	125,0	101,7	110,1	155,7	85,2
Kolo-rektum	obol	68	32	11	3	1	2	7	7	5
	Inc	47,6	51,8	42,7	19,1	8,3	40,7	85,7	136,2	53,3
Pluća	obol	56	17	18	7	2	2	3	3	4
	Inc	39,2	27,5	69,9	44,5	16,7	40,7	36,7	58,4	42,6
Grlić materice	obol	35	14	6	6	3	0	1	2	3
	Inc	24,5	22,7	23,3	38,1	25,0	0	12,2	38,9	31,9
Telo materice	obol	33	16	3	7	2	0	2	2	1
	Inc	23,1	25,9	11,7	44,5	16,7	0	24,5	38,9	10,7

U 2017.godini registrovana je 971 osoba umrla od malignih bolesti (Mortalitet 345,3), što je 3,5% više nego u 2016.godini, 3,5% više nego na petogodišnjem i 4,2% više nego na desetogodišnjem proseku broja umrlih od malignih bolesti. Podaci o umrlim za 2018.godinu obeleženi su * i prikazani su radi uvida u trenutne podatke sa kojima raspolažemo, a koji nisu kompletirani podacima Republičkog zavoda za statistiku jer podaci još nisu obrađeni i publikovani. Stope mortaliteta kao i broj umrlih već duži niz godina beleže povećanje i na očekivanom su nivou za posmatrani period. Vrednosti mortaliteta u posmatranom periodu pokazuju da od malignih bolesti u Južnobanatskom okrugu češće umiru muškarci nego žene (Tabela 7).

Tabela 7. Distribucija broja umrlih, stopa mortaliteta, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja broja umrlih od malignih tumora i po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2017-2018*.godine (stope na 100.000 stanovnika)

Period	ukupno umrlih		muškarci		žene	
	Br. umrlih	Mt	Br. umrlih	Mt	Br. umrlih	Mt
Desetogodišnji prosek (2008-2017)	931,2	317,0	547,8	380,5	383,4	255,9
Petogodišnji prosek (2013-2017)	938,2	319,4	544,4	378,2	393,8	262,9
2017	971	345,3	560	404,8	411	287,7
2018*	885	314,7	527	380,9	358	250,6

* Izvor podataka-samo Baze umrlih ZJZ Pančevo, dopuna podacima Republičkog zavoda za statistiku se očekuje krajem 2019.god.

Tokom 2017.god. najveći broj umrlih od malignih bolesti prema broju stanovnika- motralitet veći nego u Južnobanatskom okrugu (Mt 345,3) registrovan je u Vršcu (Mt 380,2), Alibunaru (Mt 372,9), Opovu (Mt 366,4) i Pančevu (Mt 346,5), dok je u Beloj Crkvi (Mt 337,5), Plandištu (Mt 326,0), Kovinu (Mt 308,5) i Kovačici (Mt 299,3) registrovan mortalitet manji nego u okrugu (Tabela 8).

Tabela 8. Distribucija broja umrlih i stopa mortaliteta svih malignih tumora po opštinama Južnobanatskog

		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
2017	umrli	971	417	189	98	72	36	55	34	70
	Mt	345,3	346,5	380,2	308,5	299,3	366,4	337,5	326,0	372,9
2018*	umrli	885	388	147	104	81	30	48	30	57
	Mt	314,7	322,3	295,8	327,4	336,7	305,3	294,5	287,7	303,7

okругa u periodu 2017-2018*.god. (stope na 100.000 stanovnika)

* Izvor podataka-samo Baze umrlih ZJZ Pančevo, dopuna podacima Republičkog zavoda za statistiku se očekuje krajem 2019.god.

Najčešći maligni tumori od kojih su umirali muškarci bili su maligni tumori pluća, kolorektuma, prostate, želudca i jetre.

Od ukupnog broja umrlih od malignih bolesti u muškoj populaciji u 2017.godini, **rak pluća** se nalazio na prvom mestu i činio je 32,9% svih smrtnih ishoda od raka. Tokom 2017.godine registrovano je 3,9% više umrlih nego 2016.god. i 3,5% više nego na petogodišnjem, a 0,2% manje nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih.

Kolorektalni karcinom - u 2017.god. se nalazio na drugom mestu kao uzrok umiranja od malignih bolesti i činio je 13,6% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. U 2017.god. registrovano je 1,3% manje umrlih nego u 2016.godini, 6,1% više nego na petogodišnjem i 9,5% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih. **Karcinom prostate** - u 2017.god. se nalazio na trećem mestu i činio je 7,9% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. U 2017.god. registrovano je 6,4% manje umrlih nego u 2016.godini, 2,2% manje nego na petogodišnjem i 3,1% manje nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih. **Karcinom želudca** - u 2017.god. se nalazio na četvrtom mestu i činio je 4,6% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. U 2017.god. registrovano je 10,3% manje umrlih nego 2016.godine, 5,1% manje nego na petogodišnjem i 1,5% manje nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih. **Karcinom jetre** se u 2017.god. se nalazio su se na petom mestu i činio je 4,5% svih smrtnih ishoda od raka kod muškaraca. U 2017.god. registrovano je 19% više umrlih nego 2016.god. i na petogodišnjem proseku i 21,9% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih. (Tab. 9 i 10).

Posmatrajući 2017.god u odnosu na petogodišnje i desetogodišnje proseke novoobolelih, u muškoj populaciji zabeležen se veći broja umrlih od karcinoma jetre, debelog creva i pluća, a manji od karcinoma prostate i želudca.

Tabela 9. Distribucija broja umrlih, stope mortaliteta, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja umrlih za pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod **muškaraca** u Južnobanatskom okrugu u periodu 2017-2018*.god. (stope na 100.000 stanovnika)

Lokaliz.		Desetogod. prosek (2008-2017)	Petogodišnji prosek (2013-2017)	2017	2018*
Pluća	umrli	184,3	177,8	184	185
	Mt	128,0	123,5	132,9	133,7
Kolo- rektum	umrli	69,4	71,6	76	72
	Mt	48,2	49,7	54,9	52,0
Prostata	umrli	45,4	45	44	37
	Mt	31,5	31,3	31,8	26,7
Želudac	umrli	26,4	27,4	26	29
	Mt	18,3	19,0	18,8	21,0
Jetra	umrli	20,5	21,0	25	13
	Mt	14,2	14,6	18,1	9,4

*Izvor podataka-samo Baze umrlih ZJZ Pančevo, dopuna podacima za 2018.god Republičkog zavoda za statistiku se očekuje krajem 2019.god

Tabela 10. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta pet najčešćih malignih tumora od kojih su umirali muškarci po opština Južnobanatskog okruga u 2017.godini (stope na 100.000 stanovnika)

Lokaliz.		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Pluća	umrli	184	72	38	22	14	5	13	7	12
	Mt	132,9	124,6	158,6	137,3	116,1	101,8	159,9	132,3	127,9
Kolo- rektum	umrli	76	28	8	16	4	5	4	4	7
	Mt	54,9	47,8	33,4	99,8	33,2	101,8	49,2	75,6	74,6
Prostata	umrli	44	18	6	2	7	1	2	1	7
	Mt	31,8	30,7	25,0	12,5	58,1	20,4	24,6	18,9	74,6
Želudac	umrli	26	8	8	1	2	/	4	/	3
	Mt	18,8	13,6	33,4	6,2	16,6	/	49,2	/	31,9
Jetra	umrli	25	12	5	2	2	1	/	1	2
	Mt	18,1	20,5	20,9	12,5	16,6	20,4	/	18,9	21,3

Najčešći maligni tumori od kojih su umirale žene bili su maligni tumori dojke, pluća, kolorektuma, pankreasa i grlića materice.

Od ukupnog broja umrlih od malignih bolesti u 2017.god, u ženskoj populaciji, **rak dojke** se nalazio na prvom mestu i činio je 19,5% svih smrtnih ishoda od raka kod žena. U 2017.god registrovano je 6,7% više umrlih nego u 2016.godini, 4,4% više nego na petogodišnjem i 9,7% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih. **Raka pluća** - nalazio se na drugom mestu i činio je 18% svih smrtnih ishoda od raka kod žena. U 2017.god. registrovano je 13,8% više umrlih nego u 2016.godini, 11,8% više nego na petogodišnjem i 17,3% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih. **Kolorektalni karcinom** - nalazio se na trećem mestu u ukupnom umiranju od raka kod žena i činio je 11,9% svih smrtnih ishoda. Tokom 2017.godine registrovano je 28,9% više umrlih nego u 2016.god, 17,8% više nego na petogodišnjem i 15,3% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Karcinom pankreasa - u 2017.god. činio je 5,3% svih smrtnih ishoda od raka kod žena i nalazio se na četvrtom mestu u ukupnom broju umrlih od raka kod žena. Tokom 2017.god. registrovano je 29,4% više umrlih nego u 2016.godine, 25% više nego na petogodišnjem i 24,3% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Na petom mestu po broju umrlih u 2017.god našli su se **tumori mozga i moždanica** (C 70-C 72) sa 21 umrlim što je 5,1% svih smrtnih ishoda. Od tumora mozga i moždanica tokom 2017.god. registrovano je dvostruko više umrlih nego u 2016.godine i gotovo dvostruko više u odnosu na petogodišnji i desetogodišnji prosek.

U ženskoj populaciji je u 2017.godini, u odnosu na petogodišnje, desetogodišnje proseke i broj umrlih u 2016.godini, zabeležen je veći broja umrlih od karcinoma dojke, pluća, debelog creva, mozga i pankreasa, a manji broj umrlih od karcinoma grlića materice.

Tabela 11. Distribucija broja umrlih, stope mortaliteta, petogodišnji i desetogodišnji prosek broja umrlih za pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod **žena** u Južnobanatskom okrugu u periodu 2016-2018*.god (stope na 100.000 stanovnika)

Lokaliz.		Desetogod. prosek (2008-2017)	Petogodišnji prosek (2013-2017)	2017	2018*
Dojka	umrli	72,9	76,6	80	79
	Mt	48,7	51,1	56,0	55,3
Pluća	umrli	63,1	66,2	74	73
	Mt	42,1	44,2	51,8	51,1
Kolo- rektum	umrli	42,5	41,6	49	34
	Mt	28,4	27,8	34,3	23,8
Pankreas	umrli	17,7	17,6	22	24
	Mt	11,8	11,7	15,4	16,8
Mozak i moždanice	umrli	12,0	13,2	21	12
	Mt	8,0	9,2	14,7	8,4

*Izvor podataka-samo Baze umrlih ZJZ Pančevo, dopuna podacima za 2018.god Republičkog zavoda za statistiku se očekuje krajem 2019.god

Tabela 12. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta pet najčešćih malignih tumora od kojih su umirale žene po opština Južnobanatskog okruga u 2017.godini

Lokaliz.		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Dojka	umrli	80	42	14	3	7	1	3	1	9
	Mt	56,0	67,9	54,4	19,1	58,3	20,3	36,7	19,5	95,9
Pluća	umrli	74	30	17	10	3	2	4	3	5
	Mt	51,8	48,6	66,0	63,5	25,0	40,7	48,9	58,4	53,3
Kolo- rektum	umrli	49	22	10	5	5	1	3	1	2
	Mt	34,3	35,6	38,8	31,8	41,7	20,3	36,7	19,5	21,3
Pankreas	umrli	22	13	4	1	/	1	2	1	/
	Mt	15,4	21,1	15,5	6,3	/	20,3	24,5	19,5	/
Mozak i moždanice	umrli	21	14	1	/	1	/	1	2	2
	Mt	14,7	22,7	3,9	/	8,3	/	12,2	38,9	21,3

Kao što se može videti, veliki udio u obolevanju i umiranju stanovništva imaju maligni tumori koji su visoko preventabilni. Najbolja dugoročna strategija usmerena na smanjenje obolevanja i umiranja od malignih tumorâ je prevencija. Bolja informisanost i edukacija stanovništva o vezi određenih faktora rizika i pojave tumorâ, promena navika kao i usvajanje zdravih stilova života osnovni ciljevi su primarne prevencije malignih bolesti. Sekundarna prevencije - rano otkrivanja raka i pretumorskih promena tj. uvođenje organizovanih skrining programa i podsticanje oportunih skrininga je od izuzetnog značaja. Ona utiče na prevenciju nastanka tumorâ, smanjenje mortaliteta, prevenciju komplikacija, smanjenja troškova lečenja i poboljšanje kvaliteta života. U Pančevu sprovode organizovani skrining program kolorektalnog karcinoma, kao i organizovani skrining raka dojke koji su započeti 2013 tj. 2014.god i nastavljeni su i u 2018.god. Takođe sprovodi se i prati pojačani oportuni skrining raka dojke u Vršcu.

Skrining kolorektalnog karcinoma

Ciljna populacija za skrining sa teritorije Pančeva u 2018.god je bila 19901 stanovnik.

U periodu 01.01.-31.12.2018.god na skrining kolorektalnog karcinoma u Pančevu pozvano je 3054 osobe (15,3% od godišnjeg plana), a 2405 osobe su uradile test na okultno krvarenje (12,1% od godišnjeg plana). Pozitivan test je bio kod 75 pacijenta i uradeno je 35 kolonoskopija pri čemu je otkriven 1 karcinom i 19 polipa debelog creva.

Tabela 13. Rezultati sprovodenja skringa raka debelog creva u Pančevu 2017-2018.god

	Planiran broj pozvanih	Pozvano na skrining/ % od plana	Testirano/ % od plana	Pozitivan test/ %	Broj kolono-skopija	Broj otkrivenih karcinoma	Broj otkrivenih polipa/ dr. oboljenja
2017	19.947	4.498 / 22,5%	3362 / 16,8%	90 / 2,7%	60	13	34
2018	19.901	3054 / 15,3%	2405 / 12,1%	75 / 3,1%	35	1	19

Skrining raka dojke

Pančevo – Ciljna populacija za organizovani skrining raka dojke na teritoriji Pančeva u 2018.god je bila 9267 žena. Od 01.01. do 31.12.2018.godine na skrining je pozvano 2126 žena (22,9% od godišnjeg plana) i sve su pristale na skrining. Mamografiju je uradilo 355 žena (3,9% od godišnjeg plana i 16,7% od broja pozvanih) i pozitivan BIRADS 4 i 5 je bio kod 12 nalaza (6 levo i 6 desno). U 2018.god. otkrivena su 2 karcinoma, 8 benignih promena, a kod 24 osobe je održana dodatna dijagnostika prema Vodiču dobre kliničke prakse.

Tabela 14. Rezultati sprovođenja skringa raka dojke u Pančevu u periodu 2017-2018 god.

	Planiran broj pozvanih	Pozvano na skrining/ % od plana	Broj mamografija/ % od plana	BIRADS 4 i 5	Broj otkrivenih karcinoma	Broj otkrivenih benignih promena
2017	9201	2.686 (29,2%)	824 (8,9%)	13	2	7
2018	9267	2126 (22,9%)	355 (3,8%)	12	2	8

Vršac - Po preporuci Ministarstva zdravlja i Kancelarije za skrining raka IJZ Srbije, u Vršcu se od 2016.god. sprovodi pojačani oportuni skrining karcinoma dojke.

U 2018.godini ukupno je 382 žene iz DZ Vršac upućene su u OB Vršac da urade skrining mamografiju. Njih 334 su i uradile skrining mamografiju (87,4% od broja upućenih), pozitivan nalaz je bio kod jedne žene, a karcinom je potvrđen kod tri žene.

Tabela 14a.Rezultati sprovođenja pojačanog oportunog skringa raka dojke u Vršcu 2017-2018.god

God.	Broj žena upućenih na skrining mamografiju	Ukupan broj žena kojima je uradena mamografija	Br. žena kojima je urađena skrining mamografija	Br. žena sa pozitiv. nalazima iz skrining mamografije	Br. žena sa potvrđ. karcinomom iz oportunog skrinininga	Ukupan broj žena sa potvrđenim karcinomom
2017	409	1005	313	4	4	23
2018	382	828	334	1	3	45

Dijabetes melitus

Dijabetes melitus MKB 10 (E10-E14) predstavlja grupu metaboličkih poremećaja koju karakteriše hiperglikemija kao posledica defekta u insulinskoj sekreciji ili aktivnosti. Prema proceni Instituta za javno zdravlje Srbije, u Republici Srbiji bez Kosova i Metohije od dijabetesa

boluje približno 750.000 osoba ili 13,2% odraslog stanovništva. Broj osoba sa tipom 2 dijabetesa je mnogostruko veći (95%) u odnosu na osobe sa tipom 1 dijabetesa (5%). Pri tom, prema procenama domaćih eksperata i na osnovu rezultata međunarodnih studija, 36% osoba sa tipom 2 dijabetesa nema postavljenu dijagnozu i ne zna za svoju bolest.

Tokom 2018. god. u Južnobanatskom okrugu registrovano je 997 novoobolelih od dijabetesa melitusa, što je 0,6% više nego u 2017. god i 3,4% više nego na petogodišnjem proseku prijavljivanja novoobolelih. Incidencije pokazuju da od dijabetesa melitusa, posebno od tip 2, češće obolevaju žene nego muškarci (Tabela 15)

Tabela 15. Distribucija broja novoobolelih i stope incidencije dijabetesa melitusa po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2017-2018.god i petogodišnji prosek prijavljivanja

		Ukupno		Tip 1		Tip 2	
		broj	Inc	broj	Inc	broj	Inc
Petogod. prosek (2013-2017)	ukupno	964,6	328,4	9,6	3,3	955	325,1
2017	ukupno	991	349,7	10	3,5	981	346,2
	muškarci	460	330,1	7	5,0	453	389,7
	žene	531	368,7	3	2,1	528	366,6
2018	ukupno	997	354,5	7	2,5	990	352,1
	muškarci	480	352,0	3	2,2	477	344,8
	žene	517	361,9	4	2,8	513	359,1

Tabela 16. Distribucija broja obolelih i stope incidencije dijabetesa melitusa tip 1 i tip 2 po opština u Južnobanatskog okruga u periodu 2017-2018.god. (stope na 100.000 stanovnika)

		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
2017	DM 1	10	5	1	2	1	/	/	1	/
	Inc	3,5	4,1	1,9	6,2	4,1	/	/	9,5	/
	DM 2	981	370	161	125	86	57	61	51	70
	Inc	346,2	306,1	321,0	389,1	354,6	574,3	370,3	482,8	368,5

2018	DM 1	7	2	0	1	1	1	1	0	1
	Inc	2,5	1,6	0	3,1	4,1	10,2	6,1	0	5,3
	DM 2	990	369	171	117	80	52	64	54	83
	Inc	352,1	306,6	344,0	368,4	332,6	529,2	392,7	517,8	442,2

Prema podacima Instituta za javno zdravlje Srbije u Južnobanatskom okrugu je u 2017.god. od dijabetesa melitusa su umrle 132 osobe, što je 10% više nego u 2016.god. i 6,8% više nego na petogodišnjem proseku umrlih (Tabela 17)

Tabela 17. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta dijabetesa melitusa po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2016-2017.god i petogodišnji prosek (stope na 100.000 stanovnika)

	Umrli	Ukupno		Tip 1		Tip 2	
		broj	Mt	broj	Mt	broj	Mt
Petogod. prosek (2013-2017)		123,6	40,1	54,8	18,7	68,8	23,4
2016	ukupno	120	42,3	55	19,4	65	22,9
	muškarci	44	31,6	20	14,3	24	17,2
	žene	76	52,8	35	24,3	41	28,5
2017	ukupno	132	46,6	60	21,2	72	25,4
	muškarci	56	40,2	28	20,1	28	20,1
	žene	76	52,8	32	22,2	44	30,5

Akutni koronarni sindrom (AKS)

Kardiovaskularne bolesti (KVB) se nalaze na prvom mestu kao uzrok obolevanja i umiranja od svih bolesti i čine preko 50% udela u umiranju od svih bolesti. Nestabilana angina pektoris, infarkt miokarda sa i bez elevacije ST segmenta i iznenadna (nagla) srčana smrt predstavljaju akutne, nestabilne oblike ishemijske bolesti srca pod zajedničkim nazivom akutni koronarni sindrom (AKS). Tokom cele 2018.god renovirala se OB Pančevo pa se zbog smanjenih kapaciteta internog odeljenja-koronarne jedinice, određen broj pacijenata usmeren na lečenje u zdravstvene ustanove u Beogradu, te se do kraja 2019.god.godine očekuje kompletiranje baze sa podacima osoba lečenih u Beogradu i Sremskoj Kamenici.

Posmatrajući poslednje kompletitrane podatke - u 2017.god. registrovano je 4,5% manje novoobolelih nego 2016.god i 9,0% manje nego na petogodišnjem proseku registrovanja novoobolelih. Infarkt miokarda se tokom 2017.god. registrovao u 81,9% slučajeva, a nestabilna angina pektoris u 18,1% u ukupnom udelu u AKS. Incidence pokazuju da od AKS znatno češće obolevaju muškarci nego žene (Tabela 18).

U 2017.god. registrovano je 8,9% manje umrlih nego 2016.god i 8,6% manje nego na petogodišnjem proseku registrovanja umrlih. Infarkt miokarda je tokom 2017 god. bio uzrok 97,9% smrtnih ishoda od AKS, a nestabilna angina pektoris 2,1%. Mortaliteti pokazuju da od AKS znatno češće umiru muškarci nego žene i (Tabela 19).

Tabela 18. Distribucija broja novoobolelih i stope incidencije akutnog koronarnog sindroma po polu u Južnobanatskom okrugu od 2016 do 2018*.god, i petogodišnji prosek (stope na 100.000 stanovnika)

		AKS		Infarkt		Nestabilna angina	
		broj	Inc	broj	Inc	broj	Inc
Petogod. prosek (2013-2017)	ukupno	816,8	288,3	750	264,7	66,8	23,6
2016	ukupno	778	274,6	749	264,3	29	10,2
	muškarci	474	340,2	454	325,8	20	14,4
	žene	304	211,1	295	204,8	9	6,2
2017	ukupno	743	264,2	609	216,6	134	47,6
	muškarci	449	324,5	371	268,2	78	56,4
	žene	294	205,8	238	166,6	56	39,2
2018*	ukupno	565	200,9	541	192,4	24	8,5

* Kompletiranje baze Registra za AKS za 2018.god očekuje se do kraja 2019.god.

Tabela 19. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta AKS po polu u Južnobanatskom okrugu od 2016 do 2018*.god, i petogodišnji prosek (stope na 100.000 stanovnika)

		AKS		Infarkt		Nestabilna angina	
		broj	Mt	broj	Mt	broj	Mt
Petogod. prosek (2013-2017)	ukupno	156,4	53,2	154,2	52,5	2,2	0,7
2016	ukupno	157	55,4	157	55,4	0	0
	muškarci	83	59,6	83	59,6	0	0
	žene	74	51,4	74	51,4	0	0
2017	ukupno	143	50,8	140	49,8	3	1,1
	muškarci	70	50,6	68	49,1	2	1,4
	žene	73	51,1	72	50,4	1	0,7
2018*	ukupno	114	40,5	114	40,5	0	0

* Dopuna podataka o umrlim za 2018.god očekuje se do kraja 2019.god

Posmatrajući podatke za AKS u poslednjih pet godina beleži se pad broja obolelih i umrlih od ove bolesti.

Ostala hronična nezarazna oboljenja

Zbog nezainteresovanosti zdravstvenih radnika i neprecizne zakonske regulative vezane za prijavljivanje ostalih HNO (hronična bubrežna insuficijencija, reumatske groznice, endemska nefropatija, psihoteze, narkomanija, i dr) evidentirano je lošije prijavljivanja novoobolelih i postoje slabiji podaci za praćenje i analizu kretanja ovih bolesti. Iz grupe Ostalih HNO u 2018.godini prijavljeno je 153 novoobolelih, što je za 3,8% manje nego u 2017.godini, a gotovo dvostruko manje u odnosu na petogodišnji prosek prijavljivanja (275,4).

Takođe u 2018.god. registrovano je 209 osoba umrlih od Ostalih HNO, što je za 14,2% više nego 2017.god. (Tabela 20).

Tabela 20. Distribucija broja novoobolelih i umrlih od ostalih HNO u Južnobanatskom okrugu od 2016 - 2018.god.

	Bolest	Broj obolelih			Broj umrlih		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018
	Hronična insuficij. bubrege (N 18)	36	13	5	31	46	53
	Reumatska groznică (I 00 – I 09)	0	0	0	0	2	0
	Endemska nefropatija (N 15.0)	0	0	0	0	0	0
	Druge (D66–D67, F00-03, F06, F10,F11–F19,F20-23,F28-29, F30- 32, F84, G71, J 44, J 45, J 47)	235	146	148	44	135	156
	UKUPNO	271	159	153	75	183	209

Izveštaj o kretanju vodećih HNO je urađen na osnovu prijava nezaraznih bolesti koje su dostavljene i podataka koji su prikupljeni od strane ZZZ Pančevo iz zdravstvenih ustanova sa teritorije Južnog Banata, Beograda i drugih gradova gde su lečeni stanovnici Južnobanatskog okruga zaključno sa martom 2019.god. Kao izvor podataka korišćen je Registar za rak, Registar za dijabet, Registar za AKS, Registar ostalih nezaraznih bolesti i Baze umrlih ZZZ Pančevo, kao i podaci Instituta za javno stravlje Srbije i Republičkog zavoda za statistiku.

prikaz higijenskog stanja u Južnobanatskom okrugu

PRIKAZ HIGIJENSKOG STANJA NA TERITORIJI JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2018. GODINI

PRAĆENJE KVALITETA VAZDUHA U ŽIVOTNOJ SREDINI NA PODRUČJU JUŽNOBANATSKOG OKRUGA

Zdrava životna sredina podrazumeva međusobnu uzajamnu ravnotežu i sadejstvo svih njenih elemenata: zemljišta, vode, vazduha, biljnog i životinjskog sveta. Zagađenje vazduha je značajno sa aspekta uticaja na životnu sredinu i sa aspekta uticaja na zdravlje ljudi. Mnogobrojna saznanja o štetnom dejstvu aerozagаđenja na ljude dobijena su posle masovnih katastrofa uzrokovanih aerozagаđenjem u nekim velikim svetskim gradovima, kao i iz podataka zaštite radnika na radu i studija o humanoj i animalnoj populaciji. Međutim, prisutnost zagađujućih materija i u malim koncentracijama uz prolongirano dejstvo može imati štetni uticaj po zdravlje ljudi. Emitovane zagađujuće materije u atmosferi mogu nagraditi nove štetne supstance u atmosferi, a svakako se u njoj mogu naći i zagađenja preneta sa većih udaljenosti. Kakav će i koliki efekat na zdravlje imati zagađenje iz vazduha zavisi od mnogih činilaca (od vrste i koncentracija štetnih supstanci u vazduhu, veličine ventilacije, stanja respiratorne sluznice, ukupnog zdravstvenog stanja, životne dobi).

O aerozagаđenju se češće govori kao o činiocu koji doprinosi nastanku bolesti ili pogoršanju već postojeće bolesti (pre svega respiratornih i kardiovaskularnih), nego kao o primarnom činiocu za nastanak nekog oboljenja. Procena zdravstvenog rizika za ljude od izloženosti zagađenom vazduhu moguća je na osnovu dugoročnog praćenja koncentracija zagađujućih materija u vazduhu i praćenja zdravstvenog stanja stanovništva, pre svega onih zdravstvenih ishoda za koje se zna da su povezani sa zagađenjem iz vazduha.

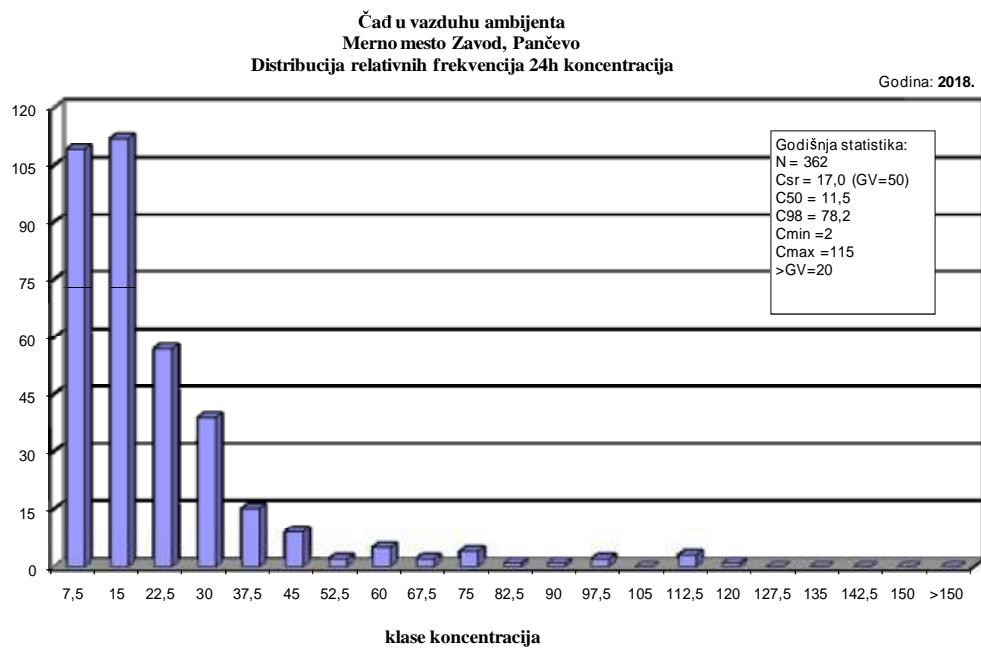
Zavod za javno zdravlje Pančevo, kao ovlašćena i akreditovana ustanova vrši sistematsko praćenje kvaliteta vazduha u životnoj sredini u gradovima Pančevu i Vršcu. U Pančevu na pet mernih mesta i u gradu Vršcu na dva merna mesta. U periodu od 20.06.-19.07.2018. god izvršeno je i jednokratno merenje zagađujućih materija u opštini Kovin na tri merna mesta. Merna mesta na kojima je vršen monitoring pripadaju mreži lokalnih urbanih stanica za praćenje imisije zagađujućih materija u ambijentalnom vazduhu. Na svim mernim mestima nisu praćeni isti polutanti. Najveći broj polutanata praćen je na mernim mestima Vatrogasni dom i Zavod u gradu Pančevu.

AEROZAGAĐENJE U PANČEVU, KOVINU I VRŠCU

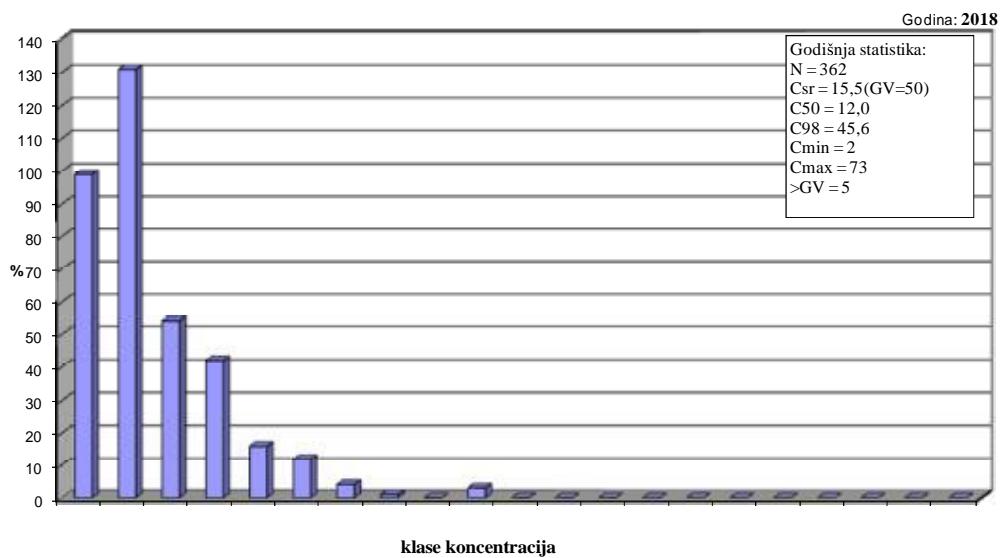
PANČEVO

Aerosediment – ukupne taložne materije su praćene na dva merna mesta u gradu Pančevu. Tokom svih meseci 2018. god nije bilo prekoračenja mesečne granične vrednosti imisije za ukupan aerosediment. Srednja godišnja vrednost nije prekoračila godišnju graničnu vrednost (GV).

Čad je merena na četiri merna mesta u Pančevu (po 362 dana na lokaciji Zavod, Vatrogasni dom, Strelište i Nova Misa) Najveći broj prekoračenja registrovan je na lokaciji Nova Misa (27) u stambenoj zoni. Najveća maksimalna koncentracija bila je na lokaciji Strelište ($135\mu\text{g}/\text{m}^3$). Najveća srednja godišnja vrednost za čad je iznosila $21,5\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Nova Misa. Distribucija prosečnih mesečnih koncentracija čadi na svim lokalitetima u gradu Pančevu ukazuje na prisustvo većih koncentracija ovog polutanta u zimskim mesecima, tj. u periodu grejanja.

Čad u vazduhu ambijenta
Merno mesto Vatrogasni dom
Distribucija relativnih frekvencija 24 h koncentracija

Analizom indeksa kvaliteta vazduha za čad na svim mernim mestima uočava se da je najveći broj dana sa rizičnim koncentracijama po zdravlje registrovan na lokacijama Nova Misa (27), Strelište (12), na lokaciji lokaciji Zavod (20), a na lokaciji Vatrogasni dom (5).

ČAD Zavod		2018.godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Broj dana
0-25	odličan	0-25	294
25,1-35	dobar	25,1-35	37
35,1-50	prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	11
50,1-75	zagaden	50,1-75	12
>75	jako zagadeno	>75	8
			362

ČAD Vatrogasni dom		2018.godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Broj dana
0-25	odličan	0-25	302
25,1-35	dobar	25,1-35	34
35,1-50	prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	21
50,1-75	zagaden	50,1-75	5
>75	jako zagadeno	>75	0
			362

ČAĐ Strelište		2018.godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Broj dana
0-25	odličan	0-25	281
25,1-35	dobar	25,1-35	46
35,1-50	prihvativljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	23
50,1-75	zagaden	50,1-75	11
>75	jako zagadeno	>75	1
			362

ČAĐ Nova Misa		2018.godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Broj dana
0-25	odličan	0-25	247
25,1-35	dobar	25,1-35	48
35,1-50	prihvativljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	40
50,1-75	zagaden	50,1-75	23
>75	jako zagadeno	>75	4
			362

Sumpordioksid je praćen na dva merna mesta u gradu Pančevu i nema prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečna godišnja koncentracija je niska $8,9\mu\text{g}/\text{m}^3$ i u okviru je preporučene prosečne godišnje koncentracije.

Azotdioksid je praćen na dva mesta u gradu Pančevu (Zavod, Vatrogasni dom) i nema prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečna godišnja koncentracija od $16,3\mu\text{g}/\text{m}^3$ niža je od granične vrednosti na godišnjem nivou i ispod je kritičnog nivoa za zaštitu vegetacije.

Azotni oksidi praćeni su na mernom mestu Narodna bašta automatskim monitoringom u gradu Pančevu u ukupno 227 uzoraka.

Ukupne suspendovane čestice PM₁₀

U gradu Pančevu sistematski je praćena koncentracije PM₁₀ u ambijentalnom vazduhu na dva merna mesta – Strelište svakog trećeg dana i svakodnevno automatsko merenje na lokaciji Narodna bašta. Uzeto je ukupno 380 uzoraka, od kojih je 176 (46,32%) prekoračilo GV. Najviša izmerena koncentracija iznosila je $174,8\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Narodna bašta. Prosečna godišnja koncentracija za ovaj polutant 2018.godinu iznosi $56,4\mu\text{g}/\text{m}^3$. Na mernom mestu Strelište, najveća izmerena koncentracija iznosila je $145\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Teški metali (kadmijum, olovo, nikl, arsen, živa) analizirani su u uzorcima PM₁₀ na mernom mestu Strelište. Prosečne godišnje koncentracije za normirane teške metale nisu prelazile granične ni ciljne vrednosti.

Ukupne suspendovane čestice PM_{2,5} praćene su kontinualno automatski na mernom mestu Narodna bašta tokom cele 2018. godine. Prosečna koncentracija za dostupnih 268 dnevних uzoraka za ovaj period merenja bila je 36,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Amonijak je kao specifični polutant sistematski praćen u gradu Pančevu na tri merna mesta u ukupno 949 uzoraka bez prekoračenja maksimalno dozvoljene dnevne koncentracije. Srednja godišnja koncentracija iznosila je 15,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Lako isparljivi ugljovodonici – benzen, toluen, ksilen (BTX) praćeni su u ukupno 449 uzoraka ambijentalnog vazduha na tri merna mesta u Pančevu (120 uzoraka na mernom mestu Zavod i Vatrogasni dom i 329 na mernom mestu Narodna bašta).

Benzen je izmeren u prosečnoj godišnjoj koncentraciji od 2,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ koja je u nivou propisane granične vrednosti za godišnji nivo. Maksimalna koncentracija benzena od 45,61 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ izmerena je na mernom mestu Narodna bašta.

Toluen Prosečna godišnja koncentracija ovog polutanta u ambijentalnom vazduhu u Pančevu iznosila je 4,03 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksimalna koncentracija toluena od 80,1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ izmerena je na mernom mestu Narodna bašta.

Ksilen je u ambijentalnom vazduhu u Pančevu prisutan u prosečnoj godišnjoj koncentraciji od 3,93 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksimalna izmerena koncentracija zabeležena je na mernom mestu Narodna bašta i iznosila je 83,19 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

KOVIN

Aerosediment – ukupne taložne materije su praćene jednom mestu u Kovinu i nije bilo prekoračenja mesečne granične vrednosti imisije za ukupan aerosediment. Srednja godišnja vrednost nije prekoračila godišnju graničnu vrednost (GV).

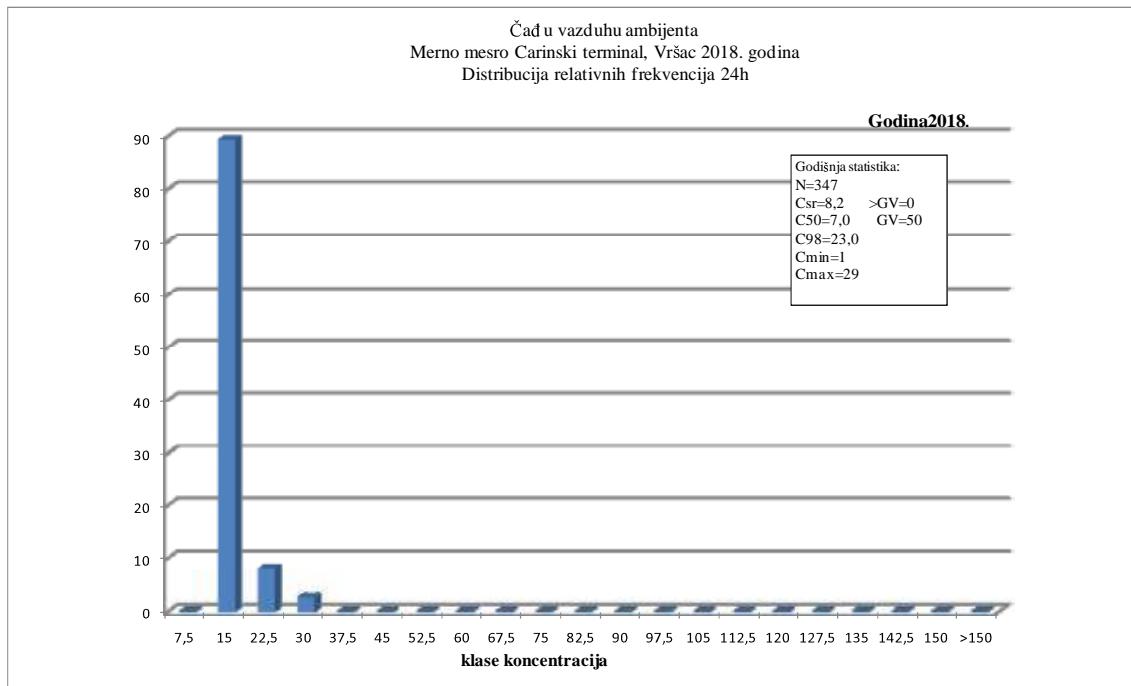
Čad je merena u Bavaništu, opština Kovin na jednom mernom mestu 30 dana. Prosečne koncentracije ovog polutanta za period jun-jul u Bavaništu, niske su i očekivane u ruralnoj sredini.

ČAĐ Bavanište		2018.godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Broj dana
0-25	odličan	0-25	30
25,1-35	dobar	25,1-35	0
35,1-50	prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	0
50,1-75	zagadjen	50,1-75	0
>75	jako zagadeno	>75	0
			30

VRŠAC

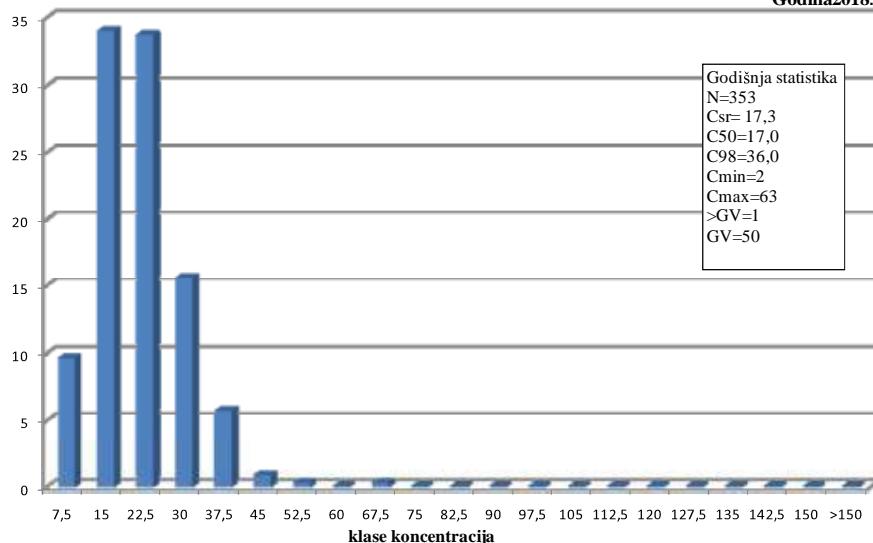
Tokom 2018. godine na mernom mestu Carinski terminal nisu izmerene koncentracije veće od granične vrednosti od $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ za parametar čađ, kao ni u prethodnoj godini. Na mernom mestu Opština koncentracija čađi je registrovana preko granične vrednosti u 1 uzorku.

Prosečna koncentracija čađi na lokaciji Opština ($17,3\mu\text{g}/\text{m}^3$) je veća od prosečne koncentracije na lokaciji Carinski terminal ($8,2\mu\text{g}/\text{m}^3$). Čađ je značajno prisutna na lokaciji Opština i razlika u opterećenosti dva merna mesta ukazuje na poreklo čestica čađi od saobraćaja i iz ložišta. Distribucija prosečnih mesečnih koncentracija čađi na oba lokaliteta u gradu Vršcu ukazuje na prisustvo većih koncentracija ovog polutanta u zimskim mesecima u periodu grejanja.

Čađ u vazduhu ambijenta
Memo mesro Opština, Vršac 2018. godina
Distribucija relativnih frekvencija 24h koncentracija

Godina2018.

Analiza izmerenih koncentracija čadi na na mernom mestu Opština pokazuje da je kvalitet vazduha 8 (2,26%) dana odgovarao klasi „prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)“ i klasi „zagaden“ tokom 1 (0,28%) dana. Na mernom mestu Carinski terminal nije registrovan ni jedan dan sa koncentracijama koje su nezdrave za ukupnu populaciju.

ČAĐ Carinski terminal		2018.godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Broj dana
0-25	odličan	0-25	343
25,1-35	dobar	25,1-35	4
35,1-50	prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	0
50,1-75	zagaden	50,1-75	0
>75	jako zagadeno	>75	0
			347

ČAĐ Opština		2018.godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Broj dana
0-25	odličan	0-25	307
25,1-35	dobar	25,1-35	37
35,1-50	prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	8
50,1-75	zagaden	50,1-75	1
>75	jako zagadeno	>75	0
			353

Sumpordioksid je praćen na dva merna mesta u gradu Vršcu (Carinski terminal Opština), bez prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečne godišnje koncentracije sumpordioksida na oba merna mesta u okviru su kritičnog godišnjeg nivoa sumpordioksida za zaštitu vegetacije.

Azotdioksid je praćen na dva mesta u gradu Vršcu u ukupno 706 uzoraka (Carinski terminal Opština), bez prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečne godišnje koncentracije azotdioksida na oba merna mesta u okviru su kritičnog godišnjeg nivoa azotdioksida za zaštitu vegetacije.

Ukupne suspendovane čestice PM₁₀ sistematski su praćene u Vršcu na jednom mernom mestu, Carinski terminal, svakog šestog dana. U 3 uzorka (4,91%) koncentracije su bile veće od GV. Maksimalna izmerena koncentracija PM₁₀ iznosila je 71 µg/m³. Prosečna godišnja koncentracija PM₁₀ u ambijentalnom vazduhu u Vršcu od 19,4 µg/m³ niža je od propisane prosečne godišnje koncentracije. U uzorcima ukupnih suspendovanih čestica uzetih u ambijentalnom vazduhu u Vršcu određivane su i koncentracije teških metala.

PM10 Carinski terminal		2018.godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija µg/m ³	Broj dana
0-25	odličan	0-25	46
25,1-35	dobar	25,1-35	8
35,1-50	prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	4
50,1-75	zagaden	50,1-75	3
>75	jako zagadeno	>75	0
			61

Analiza izmerenih koncentracija PM₁₀ na mernom mestu Carinski terminal pokazuje da je kvalitet vazduha 4 (6,55%) dana odgovarao klasi „prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)“ i klasi „zagaden“ tokom 3 (4,91%) dana, kada je vazduh bio nezdrav za ukupnu populaciju.

Na osnovu rezultata monitoringa kvaliteta vazduha na području Južnobanatskog okruga može se zaključiti da rezultati u pogledu pojedinih osnovnih zagađujućih supstancija – aerosedimenta, sumpordioksida i azotdioksida su zadovoljavajući, kao i rezultati ispitivanja svih specifičnih polutanata uključujući i teške metale. Kvalitet ambijentalnog vazduha u pogledu povećane koncentracije čadi i ukupnih suspendovanih čestica je nezadovoljavajući, zbog čega postoji određeni zdravstveni rizik, pre svega za osetljive populacione grupe, koji podrazumeva pogoršanje postojećih i doprinos nastajanju štetnih kardiovaskularnih, respiratornih i drugih zdravstvenih ishoda.

PRAĆENJE REZULTATA MERENJA ALERGENOG POLENA NA TERITORIJI GRADA PANČEVA I OKOLINE

Polen biljaka je za čoveka jedan od najznačajnijih alergena u vazduhu. Polenova zrna kod više od 20% ljudske populacije izazivaju alergijske reakcije (bronhitis, konjuktivitis, dermatitis, polenska kijavica), dok u slučaju dugotrajnog i višegodišnjeg izlaganja visokim koncentracijama jedan deo ljudske populacije oboleva od hroničnog bronhitisa i bronhijalne astme. Zagađenost vazduha u urbanim, industrijskim sredinama doprinosi pojačanom alergijskom dejstvu aeropolena.

Negativan uticaj na zdravlje ljudi, koji izaziva polen pojedinih biljnih vrsta, svrstava ove čestice u "prirodne" zagađujuće materije u vazduhu. Koncentracija polena biljaka u vazduhu zavisi od niza faktora koji vladaju u prirodnim staništima i urbanim sredinama. Veoma je važno poznavanje vremenske i prostorne distribucije, kao i vrste aeroalergenog polena, kako bi se stanje pratilo i o njemu izveštavalo, da bi se davale prognoze za naredni period, kao i da bi se formirao kalendar polena. Ovi podaci su namenjeni: prevenciji kod senzibilisanih osoba, kao pomoć u efikasnijem lečenju pacijenata u zdravstvenim institucijama, poboljšanju rada komunalnih i urbanističkih službi na uništavanju trava i korova koje su uzročnici alergijskih bolesti, boljem sagledavanju potrebe uvođenja zakonske regulative, uključivanju i međunarodnu saradnju, jer su problemi aeropolena ne samo lokalnog, regionalnog nego i globalnog karaktera.

Na osnovu dugogodišnjeg praćenja povezanosti aeropolena i njime izazvanih alergijskih bolesti kod ljudi, koje je vršeno u svetu, utvrđeno je da je polen ambrozije odgovoran za 50% svih alergija izazvanih aeropolenom i da je ujedno polen ove korovske biljke najjači alergen među polenom svih vrsta koje se prate. U periodu cvetanja drveća najjači alergen je polen breza, koji je odgovoran za 30% svih alergijskih reakcija izazvanih aeropolenom. Polen trava odgovoran je za 20% svih alergijskih reakcija izazvanih aeropolenom.

Merenje koncentracije polena 24 alergene biljne vrste u vazduhu obavlja se u okviru sistematskog praćenja koncentracije polena na teritoriji Grada Pančeva, u okviru državne mreže za monitoring alergenog polena koji vrši Agencija za zaštitu životne sredine. Merno mesto za uzorkovanje polena je u centru Pančeva, na zgradi Gradske uprave Pančevo.

Vremenski period kontinuiranog uzimanja uzoraka počinje početkom februara i traje do prvih novembarskih dana, u zavisnosti od vremenskih uslova.

Merenja polena u vazduhu obuhvataju tri sezone cvetanja:

- a) sezonu cvetanja drveća koja počinje početkom februara cvetanjem leske i jove i traje do početka maja;

- b) sezonu cvetanja trava koja traje od maja do druge dekade jula, a osim cvetanja trava karakteriše je i cvetanje borova i lipa;
- c) sezonu cvetanja korova koja traje od druge polovine jula do početka novembra meseca i karakteriše je cvetanje ambrozije.

Ove godine, prema odluci Agencije za zaštitu životne sredine Srbije praćenje polinacije počelo je 29.01.2018.godine, a završilo se 04.11.2018.godine. U toku 2018. godine Zavod za javno zdravlje Pančevo je vršio merenje alergenog polena u periodu od 14.05.2018. do 04.11.2018. godine.

Aeropolen se sakuplja kontinuiranom volumetrijskom metodom (Hirst, 1952). Za uzorkovanje se koristi LANCONI VPPS 2000 SAMPLER (vlasništvo grada Pančeva, koji je i finansijer monitoringa aeropolena), a uzorkovanje se vrši kontinuirano u trajanju od sedam dana. Uređaj obuhvata uticaje u vazduhu do oko 50 km u prečniku. Iz sedmodnevног uzorka standardnom metodologijom sačinjavaju se dnevni uzorci i analiziraju u laboratoriji.

Vrši se identifikacija polena 24 biljne vrste (leska, jova, tise i čempresi, brest, topola, javor, vrba, jasen, breza, grab, platan, orah, hrast, bor, konoplja, trave, lipa, bokvica, kiselica, koprive, štir, pelin i ambrozija).

Rezultati merenja aerogenog polena u vazduhu grada Pančeva su opisani prema biljnim vrstama.

Polen **jove** je u ugovornom periodu prvi put detektovan 15.05.2018. godine i detektovan je do 26.05.2018. godine. Polinacija jove je zabeležena tokom 5 dana, a koncentracija njenog polena u vazduhu nije prelazila granične vrednosti ni u jednom danu. Najveća zabeležena koncentracija bila je 15.05.2018. godine i iznosila je 6 polenovih zrna/m³ vazduha.

Polen **breze** ispoljava najjače alergeno dejstvo od svih praćenih polena drveća. Prva polenova zrna breze u vazduhu tokom ugovornog perioda detektovana su 14.05.2018. godine, a polinacija je registrovana do 29.05.2018. godine. Polinacija breze je registrovana 7 dana, nije bilo dana sa povišenim koncentracijama, sa maksimumom od 2 polenova zrna/m³ vazduha.

Polen **leske** nije detektovan tokom ugovornog perioda.

Tise i čempresi su prvi put detektovan 15.05.2018. tokom ugovornog perioda i njihov polen je detektovan do 10.06.2018. godine. Koncentracije ovog alergenog polena nisu bile iznad graničnih

vrednosti. Najviša zabeležena koncentracija polena tisa i čempresa iznosila je 2 polenova zrna/m³ vazduha. Polinacija tisa i čempresa u ugovornom periodu je trajala 9 dana.

Polen **bresta** nije detektovan tokom ugovornog perioda.

Polen **jasena** je tokom ugovornog perioda detektovan samo tokom jednog dana, 23.05.2018. sa koncentracijom od 1 polenovog zrna/m³ vazduha.

Polen **topole** nije detektovan tokom ugovornog perioda.

Polen **vrbe** je tokom ugovornog perioda detektovan samo jedan dan, 18.05.2018. godine sa koncentracijom od 6 polenovih zrna/m³ vazduha.

Polen **graba** nije registrovan tokom ugovornog perioda.

Polen **javora** je tokom ugovornog perioda prvi put detektovan 15.05.2018. a poslednji put 26.05.2018. godine. Polinacija javora je registrovana 5 dana, bez koncentracija iznad graničnih vrednosti. Najviša koncentracija polena javora zabeležena je 15.05.2018. godine i iznosila je 6 polenovih zrna/m³ vazduha.

Polen **hrasta** nije detektovan tokom ugovornog perioda.

Polen **platana** nije detektovan tokom ugovornog perioda.

Polen **oraha** je prvi put tokom ugovornog perioda detektovan 15.05.2018. godine i polinacija je registrovana samo tokom dva dana, do 16.05.2018. godine sa koncentracijom od 1 polenovog zrna/m³ vazduha.

Polen **borova** je tokom ugovornog perioda prvi put detektovan 14.05.2018., a poslednji put 26.10.2018. Polinacija u ugovornom periodu je trajala 55 dana. Nisu registrovane koncentracije polena borova u vazduhu iznad granične vrednosti. Najviša koncentracija polena borova postignuta je 04.10.2018. godine i iznosila je 18 polenovih zrna/m³ vazduha.

Polen **duda** nije detektovan tokom ugovornog perioda.

Polen **lige** je prvi put detektovan 14.05.2018. tokom ugovornog perioda polinacija je trajala do 30.10.2018. godine. Polinacija tokom ugovornog perioda je trajala 51 dan. Najviša koncentracija iznosila je 20 polenovih zrna/m³ vazduha i detekovana je 03.06.2018.

Polen **trave** je prvi put u ugovornom periodu detektovan 14.05.2018. Od ukupno 156 dana polinacije, 1 dan su koncentracije bile iznad granične vrednosti, a najviša postignuta koncentracija bila je 08.06.2018. i iznosila je 34 polenova zrna/m³ vazduha.

Polen **koprive** je prvi put u ugovornom periodu detektovan 15.05.2018. i polinacija je trajala 137 dana, do 01.11.2018. Koncentracije polena kopriva su tokom 75 dana bile veće od granične

vrednosti. Najviša koncentracija registrovana je u 21.07.2018. i iznosila je 233 polenova zrna/m³ vazduha. Polen kopriva nije jak alergen, ali daje unakrsne alergijske reakcije sa travama. Pošto je u većem delu godine istovremena polinacija trava i kopriva, alergične osobe su mogle da imaju brojne smetnje.

Polen **bokvica** je prvi put u ugovornom periodu detektovan 14.05.2018. i polinacija je trajala 78 dana. U periodu polinacije bokvice najviša koncentracija je registrovana u julu mesecu i iznosila je 8 polenovih zrna/m³ vazduha.

Polen **kiselice** je prvi put u ugovornom periodu detektovan 17.05.2018. godine i poslednji put 30.09.2018. godine. Polinacija je registrovana 37 dana. Najviša koncentracija iznosila je 3 polenova zrna/m³ vazduha, a zabeležena je 14.07.2018. godine.

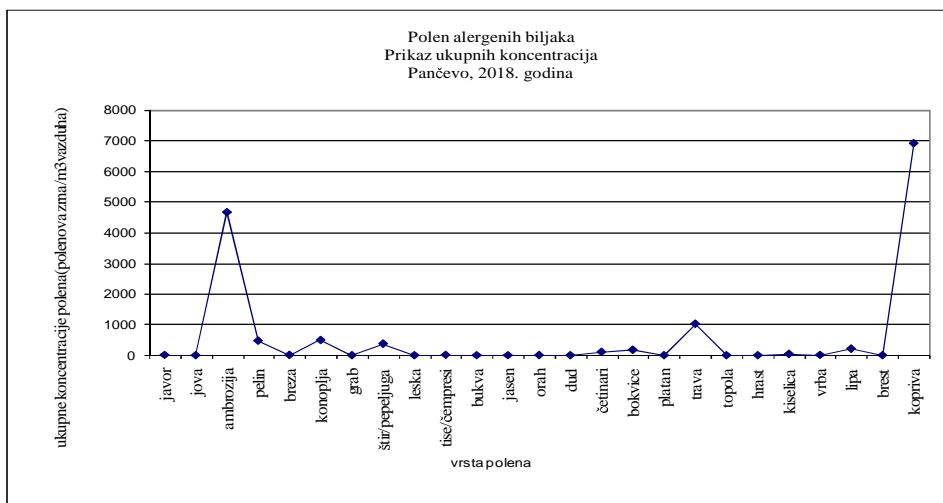
Polen **konopljе** je prvi put u ugovornom periodu detektovan 19.05.2018., a poslednji put 19.09.2018. godine. Polen je emitovan ukupno 64 dana. Prekoračenje granične vrednosti za ovaj alergen je registrovano 4 puta. Maksimalna koncentracija polenovih zrna u ovom periodu postignuta je 23.08.2018. godine i iznosila je 41 polenovih zrna/m³ vazduha.

Polen **štira / pepeljuge** je prvi put u ugovornom periodu detektovan 28.05.2018. Polen ovog korova bio je sve vreme u koncentracijama ispod granične vrednosti. Najveća zabeležena koncentracija dana 01.09.2018. iznosila je 15 polenovih zrna/m³ vazduha.

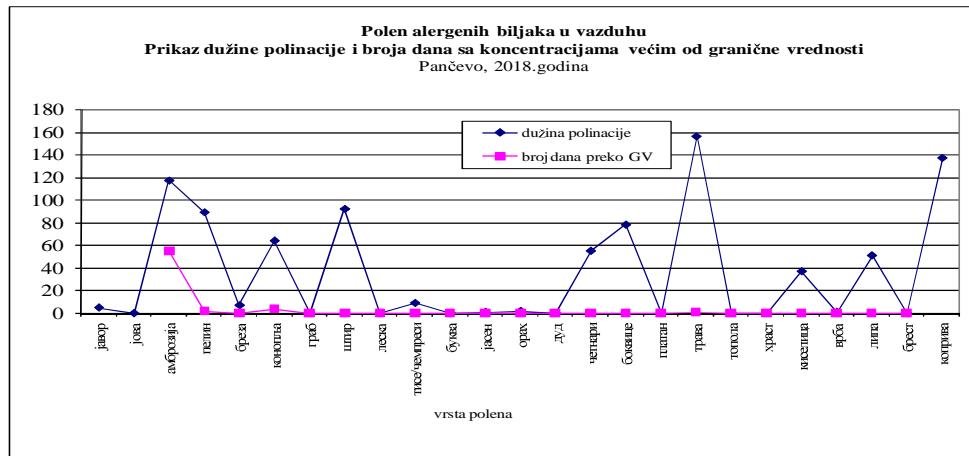
Polen **pelina** je prvi put u ugovornom periodu detektovan 04.07.2018., a poslednji put 28.10.2018. Polinacija je trajala ukupno 89 dana. Dva puta su koncentracije polenovih zrna u vazduhu bile iznad granične vrednosti. Najviša dnevna koncentracija od 34 polenova zrna/m³ vazduha zabeležena je 10.08.2018. godine.

Polen **ambrozije** je prvi put u ugovornom periodu detektovan 21.05.2018. godine. Njen polen je emitovan do kraja perioda merenja. Koncentracije su bile iznad graničnih vrednosti ukupno 55 dana. Najviša izmerena koncentracija od 246 polenovih zrna/m³ vazduha postignuta je 27.08.2018. godine.

Grafički prikaz rezultata merenja aeropolena u 2018. godini

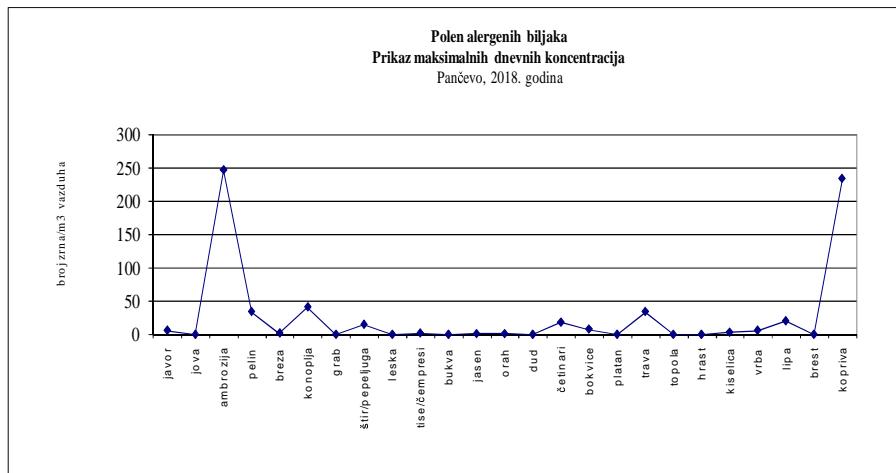

Iz grafičkog prikaza **ukupnih koncentracija** polena na godišnjem nivou vidi se da su u vazduhu u Pančevu tokom ugovornog perioda merenja u 2018. godini najviše koncentracije polena bile ukupne koncentracije polena koprive (6920 polenovih zrna/m³ vazduha), zatim ambrozije (4670 polenovih zrna/m³ vazduha) i trave (1025 polenovih zrna/m³ vazduha) (Slika 2).

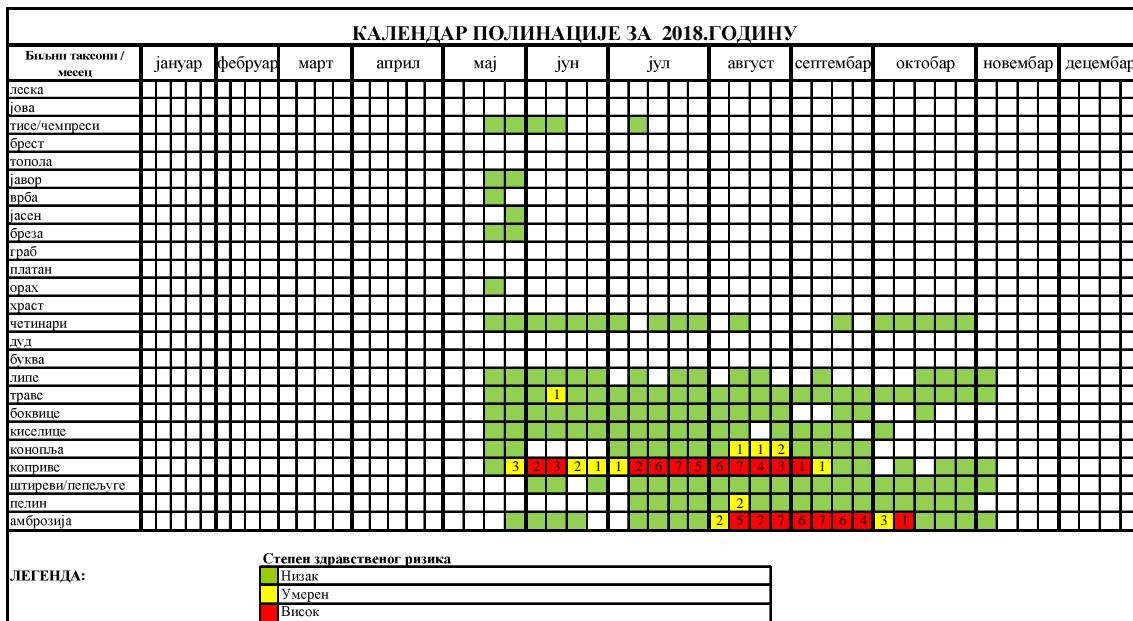
Tokom ugovornog perioda u 2018. godini najdužu polinaciju imale su trave (156 dana), koprive (137 dana), ambrozije (117 dana), štirevi (92 dana), pelin (89 dana), dok su ostale vrste alergenih biljaka imale manju dužinu polinacije. U ovom periodu nije detektovana polinacija jove, graba, leske, bukve, duda, platana, topole, hrasta, i bresta. Ove biljne vrste emituju polen uglavnom tokom

prve sezone u godini. Polen kopriva nije jak alergen, ali unakrsno sa polenom trava može imati uticaj na zdravlje ljudi (Slika 3).

Tokom ugovornog perioda u 2018. godini najveći broj dana sa koncentracijama **većim od granične** vrednosti za polen alergenih biljaka zabeležen je za polen koprive (75 dana), ambrozije (55 dana), konoplje (4 dana), pelina (2 dana) i trave (1 dan) (Slika 3).

Najveće vrednosti **maksimalne dnevne koncentracije** imale su koncentracije polena ambrozije (246 polenovih zrna/ m^3 vazduha), kopriva (233 polenovih zrna/ m^3 vazduha), konoplje (41 polenovih zrna/ m^3 vazduha), trave i pelin (34 polenovih zrna/ m^3 vazduha). Granična vrednost za koncentracije polena ambrozije u vazduhu se razlikuje od polena drugih vrsta te je potencijalni rizik od polena ambrozije veći nego rizik istih koncentracija drugih vrsta (Slika 4).

PRAĆENJE BUKE U ŽIVOTNOJ SREDINI NA PODRUČJU JUŽNOBANATSKOG OKRUGA

Buka je neželen zvuk koji višestruko ugrožava ljudsko zdravlje. Buka kojoj su ljudi svakodnevno izloženi, komunalna ili opšta buka, kao i buka zatvorenih boravišnih prostora, jedan je od najvećih problema, posebno u gradskim područjima. Kao mešavina zvukova različitih osobina buka može biti trajna, isprekidana i udarna, promjenljivih nivoa, različitog trajanja i vremenske raspodele.

Buka u životnoj sredini uglavnom je posledica ljudskih aktivnosti, ali buku može stvarati i priroda (udar groma, vodopadi, jaki vetrovi, životinje...). Glavni izvori buke u komunalnoj sredini su saobraćaj, industrija, građevinski i javni radovi, rekreacija, sport, zabava. Saobraćaj je među najvažnijim izvorima buke, a čak 80% zagađenja bukom u gradovima uzrokuju automobili. Zbog toga je "zagađenje bukom" postalo izrazit javnozdravstveni i ekološki problem.

Kao posledica izloženosti velikoj buci mogu da se javi efekti na čulo sluha (auditivni) i efekti na ostale organe i tkiva (neauditivni).

Uvo nije podjednako osjetljivo za sve frekvencije, najosjetljivije je u području od 350 - 3500 Hz, pri intenzitetu od 20-80dB, koje odgovara govornom području. Granica socijalnog kontakta je 40dB. Ozbiljnost oštećenja sluha zavisi od intenziteta i trajanja delovanja buke. Jaka, isprekidana ili udarna buka izaziva češće privremeno pomeranje praga čujnosti, a ređe trajni gubitak sluha.

Neauditivni zdravstveni efekti izraz su fiziološke reakcije na stres. Buka indirektno utiče na endokrini sistem i simpatički deo autonomnog nervnog sistema i podstiče izlučivanje stresogenih hormona. Većina efekata buke (smetnje kardiovaskularnog, digestivnog i imunološkog sistema, smanjenje pažnje i pamćenja, suženje vidnog polja) kratkotrajna je i prolazna. Ali, zdravstvene smetnje mogu preći i u hronične. Kod dece se zapažaju poremećaji koncentracije i pamćenja. Posebno se naglašava važnost uklanjanja buke pri intelektualnom radu. Za dobar san bilo bi poželjno da buka ne prelazi 30 decibela, a pojedinačni zvučni nadražaji 45 decibela.

Razlike u individualnoj osjetljivosti na buku su velike. Na doživljaj buke deluje stav prema buci, nedostatak nadzora nad bukom, prenos neprijatne informacije, ambijentalna buka.

Sistematsko merenje buke u životnoj sredini uslov je za bolje upoznavanje štetnih efekata prekomerne buke i sprovođenje nadzora i smanjenja nivoa buke u svakodnevnom životu i radu.

Na lokalnom, gradskom nivou, važno je utvrditi i pratiti nivo buke, predvideti udeo buke pri prostornom planiranju, planiranju zelenih površina i saobraćajnica, pri uvođenju svake nove delatnosti i sprovodjenju mera za smanjenje nivoa buke. Rezultati sistematskog merenja nivoa buke treba da posluže urbanistima pri prostornom uređenju i rekonstrukciji postojećih naselja i područja,

arhitektama pri projektovanju objekata u neposrednoj blizini mernih mesta i medicinskim stručnjacima pri oceni zdravstvenih smetnji od buke.

Na odabranim mernim mestima merenja se vrše kontinualno, 24-časovno. Mere se glavni indikatori buke: L_{day} -dnevni (od 06-18h), $L_{evening}$ -večernji (od 18-22h) i L_{night} -noćni nivoi buke (od 22-06h) i L_{den} -celodnevni nivo buke (00-24h); pomoći indikatori: LAE, LAFmax, LAFmin i procentni nivoi $L_{N,T}$.

Na svakom mernom mestu meri se gustina saobraćaja brojanjem prolaska lakih i teških vozila.

Meteorološki uslovi mereni na terenu nisu bili od uticaja na izvršena merenja.

U 2018. godini Zavod za javno zdravlje Pančevo vršio je monitoring buke u životnoj sredini u gradu Vršacu i opštini Kovin prema formiranoj mreži mernih mesta: u Vršcu u prolećnoj i letnjoj sezoni, a u Kovinu u letnjoj sezoni.

GRAD VRŠAC

Mreža mernih mesta za sistematsko merenje buke u Vršcu u 2018. godini obuhvatila je merenje buke na 15 mernih mesta u 5 akustičkih zona u prolećnoj sezoni: zoni gradskog centra, zoni stanovanja, zoni duž magistralnih i gradskih saobraćajnica, zoni odmora i rekreacije i bolničkoj zoni. U letnjoj sezoni merenja buke na 15 mernih mesta je obuhvatilo 4 akustičke zone: zonu gradskog centra, zonu stanovanja, zonu duž magistralnih i gradskih saobraćajnica i zonu odmora i rekreacije.

Statističkom obradom rezultata merenja odabranih indikatora buke, na mernim mestima u Vršcu, u letnjoj sezoni 2018. godine izražene su prosečne vrednosti indikatora buke, prosečna prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke za pojedine periode merenja i prikazani su uporedno sa vrednostima iz merenja u prolećnoj sezoni u tabeli.

Prosečna vrednost indikatora buke na mernim mestima u Vršcu,
u prolećnoj i letnjoj sezoni 2018. god izražena u dB(A)

Indikatori buke	L_{day}	$L_{evening}$	L_{night}	L_{den}
Prosečne vrednosti indikatora u dB(A)- proleće	56±12	54±12	49±6	58±7
Prosečne vrednosti indikatora u dB(A) - leto	58±9	57±8	52±10	60±10

Prosečna prekoračenja vrednosti indikatora buke za dan, veče i noć na mernim mestima u Vršcu u prolećnoj i letnjoj sezoni 2018. god izražena u dB(A)

Indikatori buke	Lday	Levening	Lnight
Prosečna prekoračenja granične vrednosti indikatora buke u dB(A) - proleće	3±2	3±2	7±2
Prosečna prekoračenja granične vrednosti indikatora buke u dB(A) - leto	3±3	3±3	6±3

Statističkom obradom rezultata brojanja saobraćaja na mernim mestima u Vršcu, u letnjoj sezoni 2018. god. dobijen je broj prosečnih prolazaka lakih i teških vozila, kao i ukupan broj vozila na čas. Rezultati su prikazani u tabeli uporedno sa brojem vozila u prolećnoj sezoni.

Prosečan broj prolazaka vozila na čas na mernim mestima u Vršcu,
u različitim mernim periodima u prolećnoj i letnjoj sezoni 2018. god

ПЕРИОД	VOZILA					
	LAKA		TEŠKA		UKUPNO	
	Proleće	Leto	Proleće	Leto	Proleće	Leto
DAN (06-18h)	4783	4831	350	205	5133	5036
VEČE (18-22h)	1249	1345	74	45	1323	1390
NOĆ (22-06h)	948	1019	46	23	994	1042
CELODNEVNI (00-24h)	6980	7195	470	273	7450	7468

Indikatori buke sa najvećim i najnižim izmerenim vrednostima kao i merna mesta na kojima su zabeleženi u prolećnoj i letnjoj sezoni 2018. god prikazani su u narednoj tabeli.

Uporedni prikaz najvažnijih indikatora buke, na mernim mestima u Vršcu
u prolećnoj i letnjoj sezoni 2018. god

Indikator buke	PROLEĆNA SEZONA 2018.		LETNJA SEZONA 2018.	
	dB(A)	Merno mesto	dB(A)	Merno mesto
Lday max	64	Hajduk Veljka 76	63	Nikite Tolstoja 1 (vikend)
Levening max	60	Žarka Zrenjanina 29, Hajduk Veljka 76	62	Nikite Tolstoja 1 (radni dan i vikend), Filipa Višnjića 13
Lnight max	55	2. Oktobar 89A	60	Nikite Tolstoja 1 (vikend)
Lden max	63	Žarka Zrenjanina 29, Hajduk Veljka 76, 2. Oktobar 89A	67	Nikite Tolstoja 1 (vikend)
Lday min	40	Vase Pelagića 18	49	Janka Halabure 1 (radni dan)
Levening min	36	Vase Pelagića 18	48	Janka Halabure 1 (radni dan)
Lnight min	44	Gavrila Prncipa 54A	42	Janka Halabure 1 (radni dan)
Lden min	50	Vase Pelagića 18	51	Janka Halabure 1 (radni dan)
LAEmax	117	Hajduk Veljka 76	115	Miloša Obilića 28
LAFmax	105	Žarka Zrenjanina 29	110	Nikite Tolstoja 1 (radni dan)
LAFmin	22	Vase Pelagića 18	23	Janka Halabure 1 (radni dan)

U prolećnoj sezoni dominatni izvor buke je saobraćaj, osim na mernom Svetosavski trg 6B gde je dominatni izvor buke osim saobraćaja i rad ugostiteljskih objekata.

U letnjoj sezoni dominatni izvor buke je saobraćaj, osim na mernim mestima Nikite Tolstoja 1 i Janka Halabure 1 gde je dominatni izvor buke osim saobraćaja i rad ugostiteljskih objekata.

Od ukupno 36.623 stanovnika u gradu Vršcu:

I u prolećnoj sezoni 2018.godine:

- dnevna buka **ugrožava** 11,68% ili 4278 stanovnika
- dnevnom bukom **veoma je ugroženo** 7,97% ili 2919 stanovnika
- noćna buka **ugrožava** 12,24% ili 4483 stanovnika
- noćnom bukom je **veoma ugroženo** 5,02% ili 1838 stanovnika

II u letnjoj sezoni 2018.godine:

- dnevna buka **ugrožava** 12,80% ili 4688 stanovnika
- dnevnom bukom **veoma je ugroženo** 8,97% ili 3285 stanovnika
- noćna buka **ugrožava** 14,75% ili 5402 stanovnik
- noćnom bukom je **veoma ugroženo** 6,38% ili 2337 stanovnika

OPŠTINA KOVIN

Mreža mernih mesta u opštini Kovin je obuhvatila 19 mernih mesta u 6 akustičkih zona:

1. Zona gradskog centra
2. Zona duž magistralnih i gradskih saobraćajnica
3. Zona odmora i rekreativne
4. Poslovno – stambena zona
5. Zona stanovanja uz industrijsku
6. Zona stanovanja

Dominantan izvor buke je saobraćaj, osim u Mramorku na mernom mestu Ž. Zrenjanina 69, gde dominantan izvor buke u večernjem i noćnom periodu bio rad zabavnog parka koji se nalazio u neposrednoj blizini mernog mesta kao i u Kovinu na mernom mestu Dom kulture gde je dominantan izvor buke rad ugostiteljskih objekata.

Statističkom obradom rezultata merenja odabranih indikatora buke, na mernim mestima za sistematsko merenje buke u Opštini Kovin, u letnjoj sezoni 2018. god izražene su prosečne vrednosti indikatora buke, prosečna prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke za pojedine periode merenja što je prikazano u tabeli.

Prosečna vrednost indikatora buke na mernim mestima
izražena u dB(A)

Indikatori buke	Lday	Levening	Lnight	Lden
Prosečne vrednosti indikatora u dB(A)	54±7	55±9	49±9	58±9

Prosečna prekoračenja vrednosti indikatora buke za dan, veče i noć
na mernim mestima izražena u dB(A)

Indikatori buke	Lday	Levening	Nnight
Prosečna prekoračenja granične vrednosti indikatora buke u dB(A)	5	2±3	4±4

Prosečan broj prolazaka lakih i teških vozila, kao i ukupan broj vozila na čas i prikazani u tabeli.

Prosečan broj prolazaka vozila na čas na mernim mestima
u različitim periodima

Period	Vozila		
	Laka	Teška	Ukupno (laka+teška)
Dan (06-18h)	2759	448	3207
Veče (18-22h)	816	96	912
Noć (22-06h)	561	53	614
Celodnevni (00-24h)	4136	597	4733

Merna mesta na kojima su zabeleženi indikatori buke sa najvećim i najnižim izmerenim vrednostima prikazani su u tabeli.

Uporedni prikaz najvažnijih indikatora buke, na mernim mestima

Indikator buke	LETNJA SEZONA 2018.	
	dB(A)	Merno mesto
Lday max	60	Kovin, Cara Lazara 175
Levening max	61	Mramorak, Žarka Zrenjanina 69
Nnight max	59	Kovin, Opština - vikend
Lden max	66	Kovin, Opština-vikend
Lday min	45	Kovin, Dom kulture - radni dan
Levening min	47	Kovin, Dunavska 35
Nnight min	41	Kovin ,Trg Žarka Zrenjanina 11
Lden min	51	Kovin, Dunavska 35, Kovin, Dom kulture - radni dan
LAEmax	114	Kovin, Cara Lazara 175
LAFmax	97	Kovin, Trg Žarka Zrenjanina 11
LAFmin	22	Gaj, M.Stojkovića 214

> GVLday	5	Kovin, Cara Lazara 175
> GVLevening	5	Kovin, Cara Lazara 175
> GVLnight	8	Kovin, Cara Lazara 175

Procenat stanovništva ugroženog bukom od drumskog saobraćaja tokom dana iznosi %A = 11,69%, a procenat veoma ugroženog stanovništva %HA = 7,97% izračunato na osnovu prosečne vrednosti celodnevnog indikatora buke Lden od 58dB(A) koja se uvrsti u obrazac za računanje uznemiravanja stanovništva bukom tokom dana.

Procenat ugroženog stanovništva tj. ometanja sna bukom tokom noći %A = 11,69%, a visoko ugroženog %HA = 7,97% izračunato uključivanjem prosečne vrednosti izmerenih indikatora buke za noć (49 dB(A) u obrazac za računanje uznemiravanja stanovništva tj. ometanja sna bukom tokom noći.

**UNAPREĐENJE ISHRANE, BEZBEDNOST HRANE, MIKROBIOLOŠKA ISPRAVNOST
UZORAKA SA POVRŠINA I ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST PREDMETA OPŠTE
UPOTREBE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU**

Hrana je izvor energije i esencijalnih hranljivih sastojaka potrebnih za izgradnju i funkcionisanje ćelija, tkiva i organskih sistema kao i za nadoknadu energetske potrošnje. Primena principa pravilne ishrane kao i dostupnost dovoljne količine zdravstveno bezbedne hrane predstavljaju osnovno ljudsko pravo, preduslov je unapređenja i očuvanja zdravlja stanovništva.

Zavod je u okviru Savetovališta za ishranu radio na prevenciji zdravlja, razvoju zdravih navika u ishrani, ali od 2017. godine Savetovalište za ishranu je privremeno zatvoreno jer je Zavod za javno zdravlje Pančevo iseljen na privremenu lokaciju. Savetovalištu su se najviše obraćali pacijenti sa problemima hipertenzije, povišenim vrednostima lipida i šećera u krvi, ali i zdrave osobe za savete o ishrani, mladi sportisti, kao i osobe koje samo žele da se pravilno hrane.

Nadzor nad bezbednošću hrane i zdravstvenom ispravnošću predmeta opšte upotrebe tokom 2018. god je redovno sproveden. Prikupljeni su podaci koji omogućavaju da se utvrde uzroci neispravnosti, izvrši procena rizika za zdravlje stanovništva i preporuče mere za poboljšanje svih onih postupaka u lancu proizvodnje, transporta i prometa namirnica koji predstavljaju rizik za mikrobiološku i fizičko – hemijsku kontaminaciju.

Mikrobiološka i fizičko – hemijska kontaminacija hrane predstavljaju rizik za nastanak bolesti prenosivih hranom. Do kontaminacije hrane može doći u prevozu, proizvodnji i prometu, a i sami krajnji korisnici mogu neadekvatnim rukovanjem dovesti do njene kontaminacije. Kontrola hrane, predmeta opšte upotrebe domaćeg porekla i iz uvoza, higijene procesa proizvodnje i transporta hrane se vrši na zahtev korisnika ili u skladu sa već ugovorenim obavezama.

Kontrola uzoraka sa površina (briseva, sunđera i kontakt ploča sa predmeta, površina i ruku osoba) u procesu proizvodnje i prometa namirnica vršena je sa ciljem procene rizika po zdravlje ljudi i blagovremenog preduzimanja mera u skladu sa principima HACCP sistema.

Zavod za javno zdravlje se svojim angažovanjem nameće kao pouzdan partner u ostvarenju bezbednosti hrane što potvrđuju i brojne usluge dobijene na značajnim tenderima. Učestvovanje u obezbeđivanju bezbedne hrane u cilju prevencije i unapređenja zdravlja ljudi bila je i ostala osnovna delatnost Instituta i Zavoda za javno zdravlje. Zavod za javno zdravlje Pančevo je u proteklom periodu akreditovao značajan broj metoda iz oblasti ispitivanja hrane tako da je na konkursu raspisanom od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede na period od 5 godina 2014. god izabran za laboratorijsko ispitivanje hrane od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Rezultati ispitivanja su pokazali da u periodu od I-XII 2018. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga uzorkovano je i analizirano ukupno 1032 uzorka hrane. Od tog broja na mikrobiološku ispravnost ispitano je 913 uzraka, a na fizičko – hemijsku ispravnost ispitano je 275 uzoraka. Neispravnih je bilo 36 uzoraka odnosno 4,03% zbog prisustva Aerobnih mezofilnih bakterija, E.coli, Enterobakteriaceae, Bacillus caereus-a, Klebsiella, Kvaci i plesni u broju iznad vrednosti definisanih u Pravilniku i Vodiču. Fizičko – hemijska neispravnost je uočena kod 5 uzoraka odnosno 1,81% zbog neodgovarajućeg sastava i neispravne deklaracije. Na osnovu ovih analiza data su mišljenja o bezbednosti hrane sa predlozima mera koje treba preduzeti.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga u okviru ugovorenih usluga i na zahtev korisnika na mikrobiološku ispravnost tokom 2018.godine analizirano je 893 uzorka. Neispravnih je bilo 36 uzoraka odnosno 4,03% zbog prisustva Aerobnih mezofilnih bakterija, E.coli, Enterobakteriaceae, Bacillus caereus-a, Klebsiella, Kvaci i plesni u broju iznad vrednosti definisanih u Pravilniku i Vodiču.

Fizičko – hemijski analizirano je u okviru ugovorenih usluga i na zahtev korisnika 275 узорака od kojih je neispravno bilo 5 uzoraka odnosno 1,81% zbog neodgovarajućeg sastava i neispravne deklaracije.

U okviru monitoringa hrane na teritoriji APV tokom 2018. god nije bilo uzorkovanja hrane.

Na zahtev sanitarne inspekcije nije uzorkovana hrana.

Po epidemiološkim indikacijama uzorkovana su 4 uzorka hrane koja su ispitana na mikrobiološku ispravnost i koja su bila usklađena sa zakonskom regulativom.

Kontrola uzoraka sa površina je obuhvatila ispitivanje 1691 uzoraka. Neispravnih uzoraka je bilo 102 (7,50%). U 67 uzoraka izolovani su saprofiti u većem broju od preporučenog, a u 35 uzoraka patogeni uzročnici neispravnosti.

Neispravnih uzoraka je 144 što je 8,51% od ukupnog broja (u 53 uzorka izolovani su saprofiti u većem broju od preporučenog, a u 91 uzorku patogeni). Prema ugovorenim uslugama uzorkovano je i ispitano 1129 uzoraka sa površina.

U periodu I-XII 2018. godine uzorkovano je i analizirano 44 uzoraka predmeta opšte upotrebe. Na mikrobiološku ispravnost analizirano je 37 uzorak i na fizičko – hemijsku ispravnost uzorkovano je i ispitano je 27 uzoraka. Neispravnih uzoraka bilo je ukupno 3 odnosno 6,81% uzoraka zbog povećanog broja aerobno mezofilnih bakterija. Svi uzorci su ispravni u pogledu fizičko-hemijskih osobina ispravni.

Gore navedeni podaci o higijenskim uslovima u proizvodnju i prometu ukazuju da je potrebno i dalje raditi na edukaciji stanovništva na značaju održavanje lične higijene kao i higijene radnih prostorija, površina i predmeta koji dolaze u dodir sa hranom. Broj analiziranih uzoraka hrane, predmeta opšte upotrebe i briseva ne omogućava validnu procenu rizika po zdravlje stanovništva Južnobanatskog okruga. Potrebno je da svi subjekti (laboratorije) sa teritorije Južnobanatskog okruga dostavljaju Zavodu za javno zdravlje Pančevo izveštaje o kontroli bezbednosti hrane, zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe i uzoraka sa površina, što do sada nisu činili.

PROGRAM JAVNO-ZDRAVSTVENE KONTROLE PREĐŠKOLSKIH I ŠKOLSKIH OBJEKATA

Škole su vaspitno obrazovne ustanove, ali i deo životno-radne sredine od izuzetnog značaja za psihički, fizički i socijalni razvoj dece.

U smislu razvijanja i unapređenja fizičkog zdravlja od posebnog značaja je periodični nadzor nad svim predškolskim i školskim objektima (školska zgrada, dvorište, fiskulturna sala) i prostorijama (učionice, kabineti, holovi, hodnici, sanitарne prostorije, kuhinje itd.).

Za potrebe Ministarstva zdravlja vrši se kontrola higijenskih uslova u objektima osnovnih škola, a prema ugovorima se realizuju programi javno-zdravstvene kontrole predškolskih i školskih objekata koji obuhvataju u celini ili pojedinačno: kontrolu higijenskog stanja objekta, kontrolu mikrobiološkog stanja radnih površina, posuđa i ruku osoblja zaposlenog u školskim kuhinjama, ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica u školskoj kuhinji, kontrolu energetske vrednosti obroka, kontrolu vode za piće, poslove dezinfekcije i deratizacije objekata i zdravstvene pregledе osoblja zaposlenog u školskim kuhinjama i vaspitača u zabavištu.

U periodu od I-XII 2018. godine izvršeno je 224 kontrola higijenskog stanja predškolskih i školskih objekata. Nadzorom je utvrđeno stanje na prošlogodišnjem nivou i vrše se stalna poboljšanja.

Na mikrobiološku ispravnost ukupno je analizirano 128 uzoraka hrane iz predškolskih, školskih objekata i objekata za kolektivni smeštaj dece. Neispravna je bilo 6 uzoraka odnosno 4,68% zbog povećanog prisustva aerobnomezofilnih bakterija, kvasci i plesni, Enterobacter spec. i Citrobacter spec.

Uzorkovano je i ispitano 562 uzoraka sa površina iz kuhinja ovih objekata. Od ukupnog broja bilo je 30 neispravnih uzoraka što je 5.33%, od čega su u 19 uzoraka izolovani saprofiti u većem broju od preporučenog, a u 11 uzoraka patogeni.

Uzorkovano je i analizirano 48 uzorka energetske vrednosti obroka.

Tokom 2018.godine analizirano je 232 uzoraka vode za piće na mikrobiološku ispravnost i 221 kontrola fizičko – hemijske ispravnosti vode za piće. .

Broj analiziranih uzoraka u školama realno je veći jer su svi vodovodi kao svoja točeća mesta u monitoringu predviđeli školske objekte a ovi se podaci prikazuju u ukupnom broju analiza vode za piće.

HIGIJENSKA ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Prema Svetskoj Zdravstvenoj Organizaciji osnovni uslov za očuvanje zdravlja stanovništva je obezbeđivanje dovoljne količine zdravstveno bezbedne vode za piće i jedan je od osnovnih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva.

Vodosnabdevanje stanovništva u Južnobanatskom okrugu vrši se putem podzemnih voda iz dubljih vodonosnih slojeva (30-100m). Oko 90% stanovništva priključeno je na centralne vodovode. U okrugu postoje četiri postrojenja za preradu vode u Pančevu, Kovinu, Opovu, Kovačici, Bavaništu i Vršacu.

Kvalitet usluge vodosnabdevanja ne procenjuje se samo kroz obezbeđivanje dovoljne količine vode potrošačima za piće za sve uobičajene potrebe u domaćinstvu, već i kroz sprečavanje distribucije štetnih materija i mikroorganizama. Način kontrole kvaliteta usluge vodosnabdevanja je kontinuirani monitoring, a cilj kontrole higijenske ispravnosti vode za piće je očuvanje i zaštita zdravlja ljudi.

Rezultati laboratorijskih analiza se dostavljaju nadležnom inspektoratu za sanitarni nadzor, vlasniku vodnog objekta, a godišnji izveštaji o kontroli Institutu za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", Institutu za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvu zdravlja Republike Srbije.

Južnobanatski okrugu prema popisu iz 2011. godine ima 293.730 stanovnika i 96 naseljenih mesta. Okrug je podeljen u osam opština: Alibunar (10 naseljenih mesta i vikend naselje Devojački bunar), Bela Crkva (14 naseljenih mesta), Kovačica (8 neseljenih mesta), Kovin (10 naseljenih mesta), Opovo (4 naseljena mesta), Pančevo (10 naseljenih mesta), Plandište (14 naseljenih mesta) i Vršac (24 naseljena mesta i vikend naselje Dubrava).

Monitoring vodosnabdevanja sprovodi se u svih osam opština okruga u 92 naseljena mesta i 2 vikend naselja, odnosno u svim naseljenim mestima koji imaju centralni način vodosnabdevanja. U naseljenim mestima Laudonovac (Plandište) i Vršački Ritovi (Vršac) ne postoji centralni način vodosnabdevanja, već svako domaćinstvo ima sopstveni bunar. Na teritoriji Južnobanatskog okruga postoji ukupno 66 centralnih vodovoda Približno 98% stanovnika na teritoriji okruga se snadbeva vodom za piće iz centralnih vodovoda (gradskih i seoskih). Na teritoriji okruga postoji šest fabrika za preradu vode: Pančevo, Kovin, Opovo, Kovačica, Vršac i Bavanište.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga pod redovnom kontrolom Zavoda za javno zdravlje Pančevo su svi centralni vodovodi od septembra meseca i na teritoriji opštine Vršac (pre toga su bili pod redovnom kontrolom Zavoda za javno zdravlje Pomoravlje iz Čuprije).

U 2018.godini Zavod za javno zdravlje Pančevo sproveo je vanredne aktivnosti u naseljenim mestima opštine Bela Crkva, naseljeno mesto Jasenovo i Grebenac u junu 2018. godine kada su pogodjena poplavama. Izvršen je higijensko – sanitarni nadzor izvorišta vode za piće, uzorkovanje vode i to pet uzoraka u Jasenovu i tri uzorka u Grebencu za mikrobiološko i fizičko-hemijsko ispitivanje. Nije bilo hidrične epidemije.

Zavod za javno zdravlje Pančevo na teritoriji Južnobanatskog okruga mikrobiološki je analizirao 5859 uzoraka vode za piće iz distributivne mreže centralnih i lokalnih vodovoda za javno snadbevanje stanovništva, javnih izvora i bunara.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga fizičko–hemijski je analizirao 5223 uzorka vode za piće iz distributivne mreže centralnih i lokalnih vodovoda za javno snadbevanje stanovništva, javnih izvora i bunara.

**Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti vode za piće iz javnih vodovoda gradskih naselja
sa teritorije Južnobanatskog okruga tokom 2018. god**

NASELjE	MIKROBIOLOŠKI PREGLED				FIZIČKO-HEMIJSKI PREGLED			
	broj uzetih uzoraka	neispravni uzorci		uzrok neispravnosti	broj uzetih uzoraka	neispravnih		uzrok neispravnosti
		broj	%			broj	%	
PANČEVO*	1210	46	3,80	AMB i ostali uzročnici	1210	40	3,31	Gvožđe, mangan, rezidualni hlor i senzorne osobine
ALIBUNAR	37	8	21,62	AMB	36	24	66,67	Mangan, gvožđe, amonijak, arsen i senzorne osobine
BELA CRKVA	253	21	8,30	AMB i ostali uzročnici	253	55	21,74	Mangan, gvožđe i senzorne osobine
KOVIN	180	6	3,33	AMB	180	6	3,33	Rezidualni hlor i senzorne osobine
OPOVO**	98	9	9,18	AMB i ostali uzročnici	48	1	2,08	Mangan
KOVAČICA	53	12	22,64	AMB i ostali uzročnici	42	28	66,67	Mangan, gvožđe, amonijak, nitriti i senzorne osobine
VRŠAC	192	44	22,92	AMB i ostali uzročnici	192	0	0,00	-
PLANDIŠTE	76	25	32,89	AMB i ostali uzročnici	76	76	100,00	Mangan, gvožđe, amonijak i senzorne osobine

*Vodovod Pančeva je regionalni vodovod iz kog se snabdevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Pančevo, Banatski Brestovac, Ivanovo, Omoljica, Starčevo, Dolovo, Glogonj, Jabuka, Kačarevo.

**Vodovod Opova je regionalni vodovod iz kog se snabdevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Opovo, Baranda, Sakule i Sefkerin.

Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti neprečišćene hlorisane vode za piće iz komunalnih vodovoda sa teritorije Južnobanatskog okruga tokom 2018. god

Opština	Bakteriološki pregled					Fizičko-hemijski pregled				
	Broj uzetih uzoraka	neisprav.		Uzrok neispravnosti	Broj uzetih uzoraka	neisprav.		Uzrok neispravnosti		
		broj	%			broj	%			
OPŠTINA ALIBUNAR										
Banatski Karlovac	60	2	3,33	amb	60	59	98,33	Mn, boja, NO2		
Devojački Bunar	36	5	13,89	citrobac.spec., amb	36	21	58,33	Mn, boja		
Dobrica	34	4	11,76	amb	34	34	100,00	Fe, Mn, boja, NO2		
Ilandža	35	12	34,29	amb, fek.streptoc	35	35	100,00	Fe, boja,Mn		
Janošik	36	4	11,11	amb, fekalno strept.,e.coli,citro	36	33	91,67	Fe, boja,Mn		
Lokve	36	4	11,11	amb	36	36	100,00	Fe, boja,NO2,Mn		
Nikolinci	48	2	4,17	amb, pseudomonas	48	48	100,00	Fe, boja, mutnoća,Mn,Rc 1		
Novi Kozjak	36	6	16,67	amb, e.coli	36	33	91,67	Fe, boja, Mn		
Seleuš	62	4	6,45	fek.streptoc,citroba cter spec.,e.coli	59	57	96,61	Fe, boja, Mn		
Vladimirovac	47	1	2,13	e.coli	47	38	80,85	Mn,boja, NO2		
OPŠTINA BELA CRKVA*										
Kaluđerovo	23	14	60,87	amb, E.coli, citrobacter, fekalni strept.	23	0	0,00			
OPŠTINA KOVIN										
Deliblato	36	1	2,78	amb	36	36	100,00	Fe, boja, RCl,Mn		
Dubovac	36	0	0,00		36	36	100,00	Fe, boja, RCl, Mn		
Gaj	36	0	0,00		36	36	100,00	Fe, boja, Mn,		

Malo Bavanište	40	10	25,00	amb, fek.strept. Pseudomonas, sulfitoredučujuće	36	36	100,00	Ep, Mn, NH3, boja,Cl
Mramorak	36	0	0,00		36	36	100,00	Fe, boja, Mn
Pločica	36	1	2,78	amb	36	31	86,11	Fe, Mn, NH3,boja,KMn O4, Rcl,NO2
Skorenovac	44	2	4,55	amb, fek.streptoc.	44	43	97,73	Mn, boja,mutnoća,A s,NO2,Fe
Šumarak	44	0	0,00		36	36	100,00	Fe, Mn, boja,NH3,NO2
Bavanište	61	6	9,84	amb, fek.streptoc.	61	20	32,79	Fe, Mn, boja
OPŠTINA KOVAČICA								
Crepaja	26	5	19,23	amb, citrobac.sp.,enterob acter.	24	24	100,00	Fe, boja, Mn,mutnoća
Debeljača	36	1	2,78	fek.streptoc.	36	36	100,00	Fe, Mn, EP, boja, NH3, Cl, Ep
Idvor	58	32	55,17	amb, citro, e.coli, fekalni strept.	15	9	60,00	Fe,NO3,NO2, NH3, KMnO4, EP, pH,Cl
Padina	36	4	11,11	amb	36	36	100,00	Fe, Mn, NO2, boja
Samoš	36	4	11,11	amb	36	36	100,00	Fe, Mn, boja,mutnoća
Uzdin-Putnikovo	36	4	11,11	amb,pseudomonas	36	36	100,00	Fe, Mn, NH3, boja
OPŠTINA OPOVO								
OPŠTINA PANČEVO								
Banatsko Novo Selo	146	72	49,32	amb,citrobacter spec.,proteus	143	143	100,00 0	Fe, Mn, RCl, NH3, NO2, boja,mutnoća
OPŠTINA PLANDIŠTE								
Banatski Sokolac	36	2	5,56	amb	36	35	97,22	Fe, boja, mutnoća, Mn, NH3,Rcl

Barice	34	6	17,65	amb, citrobacter	34	34	100,00	Fe, boja, mutnoća, Mn
Dužine	34	13	38,24	amb, citro,fekalni strept.	34	34	100,00	Fe, boja, mutnoća, Mn,NH3
Hajdučica	34	9	26,47	amb, fek.streptoc	34	31	91,18	Fe, boja, mutnoća, Mn
Jermenovci	34	9	26,47	amb, citrobacter	34	34	100,00	Fe, boja, Mn,NO2, NH3,
Margita	34	3	8,82	amb	34	34	100,00	Fe, boja,KMnO4, NH3, Mn
Markovićevo	34	16	47,06	amb, e.coli	34	34	100,00	Fe, NH3, Mn, boja, mutnoća,
Miletićevo	38	3	7,89	amb, Pseudomonas	35	35	100,00	Fe, NH3, Mn, boja, mutnoća
Stari Lec	36	2	5,56	amb	36	36	100,00	Fe, boja, Mn, boja
Velika Greda	34	2	5,88	amb	34	34	100,00	Fe, NH3, Mn, boja,
Veliki Gaj-Kupinik	35	1	2,86	amb	35	35	100,00	Fe, NH3, Mn, boja, As
OPŠTINA VRŠAC**								
Kuštilj	25	1	4,00	pseudomonas	22	4	18,18	NO2,boja
Mesić	18	2	11,11	fekalni strept.	17	13	76,47	pH,boja
Uljma	48	6	12,50	amb	48	48	100,00	Fe, boja,Mn
Malo Središte	12	0	0,00		12	7	58,33	pH,NO2
Gudurica	13	1	7,69	fekalni strept.	13	0	0,00	
Veliko Središte	13	0	0,00		13	5	38,46	boja,Mn,Fe
Mali Žam	13	3	23,08	amb, fek.streptoc	12	10	83,33	Fe,Mn,boja
Vlajkovac	13	1	7,69	amb	13	13	100,00	Mn,boja,Fe
Ritišovo	13	0	0,00		13	11	84,62	Fe,Mn,boja,mut opća
Markovac	13	0	0,00		13	2	15,38	Rcl
Vatin	13	3	23,08	amb	13	13	100,00	boja,KMnO4,Ep ,NH3,Cl,mutnoć a,Fe
Dumbrava	13	2	15,38	fekalni strept.	12	6	50,00	pH

Mesić	13	0	0,00		13	9	69,23	pH,boja
Jablanka	5	0	0,00		5	1	20,00	boja,Rcl
Sočica	13	0	0,00		13	10	76,92	boja,Fe,mutnoća
Kuštilj	13	0	0,00		13	2	15,38	boja,NO2
Vojvodinci	13	1	7,69	amb	13	13	100,00	boja,Mn,Rcl,Fe,NO2
Orešac	12	0	0,00		9	12	133,33	Fe,Mn,boja,Rcl
Parta	13	1	7,69	amb	13	13	100,00	Mn,boja,mutnoća
Zagajica	13	0	0,00		13	13	100,00	Mn,boja,mutnoća,Fe
Šušara	13	0	0,00		13	1	7,69	Mn
Izbište	13	0	0,00		13	13	100,00	boja,Mn,Fe
Potporanj	13	0	0,00		13	13	100,00	Fe,boja,Mn
UKUPNO	1920	287	14,95		1845	1632	88,46	

* Vodovod Bele Crkve je regionalni vodovod iz kog se snabdevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Bela Crkva, Banatska Palanka, Banatska Subotica, Crvena Crkva, Češko Selo, Dobričevo, Dupljaja, Grebenac, Jasenovo, Kajtasovo, Kruščica, Kusić, Stara Palanka, Straža i Vračarev Gaj.

**Kontrolu higijenske ispravnosti vode za piće u opštini Vršac (Gudurica, Izbište, Jablanka, Mali Žam, Malo Središte, Markovac, Orešac, Parta, Pavliš, Potporanj, Ritišev, Sočica, Šušara, Vatin, Veliko Središte, Vlajkovac, Vojvodinci, Vršac, Zagajica) od septembra 2018. godine radi Zavod za javno zdravlje Pančevo, a u periodu pre toga je radio Zavod za javno zdravlje Pomoravlje iz Ćuprije.

Voda za piće koja se distribuira u vodovodima naseljenih mesta u Južnobanatskom okrugu, a koja se ne prečišćava, već samo hloriše, crpi se iz bušenih bunara i ima rastvorene mineralne sastojke koji su karakteristični za ovaj region (gvožđe, mangan i amonijak). Samo se procesom prečišćavanja može omogućiti zdravstveno bezbedna voda za piće. Kvalitet vodosnabdevanja se može poboljšati izgradnjom regionalnih fabrika vode koje bi snabdevale stanovništvo više naseljenih mesta prečišćenom vodom za piće, a ovo se može postići aktivnim uključivanjem nadležnih institucija, organa lokalne samouprave i šire zajednice.

KVALITET POVRŠINSKE VODE JAVNIH KUPALIŠTA REKA I JEZERA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Rekreacija je jedan od bitnih načina održavanja psihofizičkog zdravlja i radne sposobnosti savremenog čoveka, zbog čega se velika pažnja posvećuje kvalitetu površinskih voda kako bi se zaštitilo zdravlje ljudi ljudi koji koriste ove vode za kupanje i rekreaciju. Redovnom kontrolom potencijalnih uzročnika zagađenja površinskih voda, moguće je proceniti rizike po zdravlje, koji se prate ne samo u površinskim vodama, već i na širokom prostoru zona za rekreaciju.

Izveštaji o ispitivanju kvaliteta površinskih voda javnih kupališta reka i jezera u Južnobanatskom okrugu se redovno dostavljaju nadležnom inspektoratu za sanitarni nadzor i zaštitu životne sredine, a godišnji izveštaji Institutu za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", Institutu za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvu zdravlja Republike Srbije.

U periodu od I-XII 2018. godine analizirano je 83 uzorka površinskih voda na mikrobiološku ispravnost i 120 uzoraka površinskih voda na fizičko-hemijsku ispravnost i 6 uzoraka podzemnih voda na mikrobiološku ispravnost i 73 uzorka na fizičko–hemski ispravnost. Mikrobiološki je analizirano 265 uzoraka bazenske vode i vode iz hidromasažnih kada, dok je fizičko–hemski analizirano 174 uzoraka bazenske vode i vode iz hidromasažnih kada.

U toku sezone kupanja 2018. godine kontrolisan je kvalitet površinske vode na kupalištima u Južnom Banatu. Analizirane su vode na rekama: Dunav (kupalište Bela Stena), Tamiš (kupališta Pančevo, Glogonj i Jabuka) i Ponjavica (kupališta Omoljica, Ivanovo i Banatski Brestovac) i jezerima: Belocrkvenska jezera (Glavno i Vračevgajsko), jezero u Kačarevu i jezero Šljunkara kod Kovina i to po 64 uzorka na mikrobiološku i fizičko-hemijsku ispravnost.

Prema zakonskoj regulativi vode koje pripadaju I, II ili III klasi mogu se koristiti za kupanje i rekreaciju. Odstupanja od ovih grupa su prikazana u tabeli.

**Rezultati ispitivanja kvaliteta površinske vode javnih kupališta u Južnobanatskom okrugu
tokom 2018. godine**

OPŠTINA	NAZIV KUPALIŠTA	MIKROBIOLOŠKI PREGLED				FIZIČKO-HEMIJSKI PREGLED			
		broj uzetih uzoraka	odstupanje od I, II i III klase voda		uzrok odstupanja	broj uzetih uzoraka	odstupanje od I, II i III klase voda		uzrok odstupanja
			broj	%			broj	%	
Bela Crkva	Glavno jezero	5	0	0.00	/	5	2	40.00	pH, suspend. materije
	Vračevgajsko jezero	5	0	0.00	/	5	1	20.00	pH, suspend. materije
Pančevo	Jezero Kačarevo	6	0	0.00	/	6	1	16.67	suspend. materije
	Dunav	12	6	50.00	fekalni koliformi	12	4	33.33	pH, suspend. materije, Fe
	Tamiš	18	0	0.00	/	18	6	33.33	susp.materije, rastv. kiseonik, HPK, elektroprovodljivost
	Ponjavica	12	0	0.00	/	12	12	100.00	pH, suspend. materije, BPK ₅
	Ivanovo – Dunavac	6	2	16.67	fekalni koliformi,crevne enterokoke	6	5	100.00	pH, HPK, BPK ₅
UKUPNO:		64	8	12.50		64	31	48.44	

Prema preporukama Svetske Zdravstvene Organizacije, a u cilju sprečavanja i smanjenja rizika po zdravlje ljudi preporučuje se stalno praćenje kvaliteta površinske vode na kupalištima zbog promenljivosti uslova sredine. Okvirna Direktiva EU o vodama (Water Framework Directive 2000/60/EC) propisuje sveobuhvatnu zaštitu svih voda, uz primenu načela upravljanja vodenim resursima, podizanje dobrog statusa voda prema definisanim kriterijumima i hidrološkim, hemijskim i biološkim standardima u periodu od 15 godina. Neophodno je uključivanje javnosti u cilju informisanja, konsultovanja i aktivnog učestvovanja u upravljanju vodama.

KONTROLA KVALITETA OTPADNIH VODA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Otpadne vode su danas jedan od značajnih zagađivača životne sredine. Poslednjih godina se posebno ulažu napor u regulisanje ove oblasti, ali i dalje veliki broj industrijskih objekata ne prečišćava svoje otpadne vode. Veći broj objekata koji ima prečišćivače ne održava ih na propisan način. Na teritoriji Južnog Banata samo grad Vršac ima postrojenje za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, dok je u toku izgradnja postrojenja u Starčevu i Kovačici.

Ispitivanje kvaliteta otpadne vode iz industrije i komunalne otpadne vode ima za cilj zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi. Redovno praćenje kvaliteta otpadne vode doprinosi pravovremenom uočavanju i definisanju rizika i proceni zagađenja.

O kvalitetu otpadnih voda Zavod za javno zdravlje Pančevo izveštava nadležne inspekcije za zaštitu životne sredine, Institut za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", Institut za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvo zdravlja Republike Srbije.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga samo veća gradska naselja (Alibunar, Banatski Karlovac, Bela Crkva, Kovačica, Kovin, Pančevo, Starčevac, Plandište i Vršac) imaju izgrađenu kanalizacionu mrežu koja predstavlja kombinaciju kišne i komunalne kanalizacije.

Samo dva gradska naselja, Plandište i Vršac, imaju neki oblik postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda pre ispuštanja u recipijent (velike reke na okrugu). U toku su pripremni radovi za puštanje u rad dva postrojenja za preradu otpadnih voda u Starčevu i Kovačici. Stanovništvo manjih naseljenih mesta, kao i manjih firmi i industrijskih postrojenja koja se nalaze na teritoriji koriste septičke jame.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga tokom 2018. god praćen je kvalitet otpadnih voda komunalnog i industrijskog porekla. Ukupno je mikrobiološki analizirano 64 uzorka otpadne vode i fizičko–hemijski je analizirano 94 uzorka otpadne vode.

Opšte je prisutna pojava da firme koje su priključene na gradsku kanalizaciju nemaju ugrađene uređaje za prečišćavanje kako bi dostigle potreban kvalitet ili ukoliko ih poseduju one su zastarele, neodržavane i ne postižu zahtevani kvalitet prečišćavanja.

Uredbom o graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija u vode i rokovima za njihovo dostizanje definisano je da su pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja imaju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i/ili koja svoje otpadne vode ispuštaju u recipijent ili javnu kanalizaciju dužna da svoje emisije usklade sa graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija u vode propisanih ovom uredbom, najkasnije do 31. decembra 2030. god.

Odvođenje otpadnih voda iz domaćinstava i industrijskih postrojenja je jedan od važnih činilaca u očuvanju zdrave životne sredine. Značajan napredak u očuvanju životne sredine u pogledu kvaliteta otpadnih voda može se postići izgradnjom postrojenja za preradu otpadnih voda (komunalnih i tehnoloških), edukacijom stanovništva, kao i aktivnim uključivanjem nadležnih institucija, organa lokalne samouprave i šire javnosti.

promocija Zdravlja

Promocija zdravlja predstavlja bitan segment zaštite i unapređenja zdravlja, kao i prevencije i ranog otkrivanja bolesti. Prema definiciji iz Ottawa povelje (1986), promocija zdravlja je osposobljavanje ljudi da povećaju kontrolu nad sopstvenim zdravljem i da ga unaprede. Briga za zdravlje stanovništva obuhvata multisektorski i multidisciplinarni pristup. Okvir za promociju zdravlja u zajednici proizilazi takođe iz Ottawa povelje, koju su prihvatile gotovo sve zemlje sveta i sprovodi se kroz pet celina: izgradnja zdrave javne politike, stvaranje okoline koja pruža podršku, razvoj ličnih veština, jačanje akcija u zajednici i reforma zdravstvene službe.

Formulisanje zdrave javne politike jedne zemlje, upućuje one koji kreiraju politiku da budu svesni zdravstvenih posledica svojih odluka i da putem kombinacije zakonskih, finansijskih i organizacionih mera stvore povoljno okruženje za promociju zdravlja.

Republika Srbija je putem raznih zakonskih i podzakonskih akata, strategija i programa prihvatila povelju i sprovodi aktivnosti na promociji zdravlja. Kroz multisektorsknu saradnju na nacionalnom i na lokalnom nivou sprovode se razne aktivnosti na očuvanju i unapređenju zdravlja i prevencije bolesti. Unapređenje i očuvanje zdravlja stanovništva, razvoj zdravog okruženja, afirmacija zdravih stilova života, smanjenje faktora rizika za nastanak vodećih masovnih nezaraznih bolesti (pušenje, fizička aktivnost, neadekvatna ishrana, gojaznost, stres) su imperativ za zdravlje stanovništva.

U okviru Nacionalnih programa od opšteg interesa sprovodi se Program promocije zdravlja koji ima za cilj jačanje akcija u zajednici, razvoj ličnih veština na zaštiti i unapređenju zdravlja i preorientaciju zdravstvene službe. Jačanje akcija u zajednici ogleda se u osnaživanju zajednice nad sopstvenim zdravljem i sudbinama, potpun i kontinuiran pristup informacijama o zdravlju i zdravim stilovima života, kao i obezbeđivanje finansijske podrške za izgradnju zdravog okruženja. Razvoj ličnih veština ima za cilj da edukuje pojedince da se brinu o sopstvenom zdravlju i zdravlju svojih najbližih i najčešće se odvija u školama, zdravstvenim ustanovama, radnom mestu, u zajednici. Reorganizacija zdravstvene službe u cilju promocije zdravlja ima zadatak da

prepozna kulturne potrebe u zajednici, da ostvari bolju komunikaciju sa zajednicom i pojedincima i da sprovodi istraživanja i edukacije u zajednici. Promocija zdravlja se globalno gledano sprovodi kroz zdravstveno-vaspitne aktivnosti, mere prevencije i ostale mere u zajednici uz jednu sveobuhvatnu, kontinuiranu multisektorskiju saradnju.

Takav program sprovodi se kontinuirano i na teritoriji Južnobanatskog okruga. Program se sastoji od sedam celina, koje se odnose na: 1) prezentaciju programa promocije zdravlja stanovništvu okruga, 2) pokretanju svih vidova partnerstva u zajednici sa lokalnom samoupravom, školama, ustanovama socijalne zaštite, kulture, medijima, zdravstvenim ustanovama itd, 3) edukaciju edukatora za promociju zdravlja, 4) promociju zdravlja sa vulnerabilnim kategorijama, 5) sprovođenje zdravstvenih kampanja, 6) zdravstveno-vaspitni rad na prevenciji zaraznih bolesti i 7) kontinuirani rad sa mas medijima.

Odsek za promociju zdravlja Zavoda za javno zdravlje Pančevo je koordinator svih ovih akcija na teritoriji celog Južnobanatskog okruga.

Uspešno sarađujemo sa 8 domova zdravlja, dve opšte i tri specijalne bolnice, 105 osnovnih škola (69 matičnih i 36 isturenih odeljenja), 20 srednjih škola i 8 predškolskih ustanova. U saradnji sa lokalnim zajednicama, preventivnim službama domova zdravlja i zainteresovanim školama u proteklom periodu obeležili smo sve značajne datume iz Kalendarja zdravlja. Svoju aktivnost upotpunjujemo i medijskim prezentacijama, preko sredstava javog informisanja i ažuriranjem internet i Facebook stranice zavoda.

U 2018. godini uspešno su sprovedene sve aktivnosti na promociji zdravlja iz Nacionalnog Programa promocije zdravlja.

Zdravstveno-promotivne aktivnosti su koordinisane sa svim zdravstvenim ustanovama u okrugu i one su se sprovodile kroz individualne i grupne oblike rada, kroz prikaze izložbi i organizacione sastanke posvećene riziko-faktorima za nastanak mnogih masovnih nezaraznih bolesti kao i prevenciju zaraznih bolesti. Takođe, zdravstveno-vaspitne aktivnosti su se sprovodile i kroz rad patronažnih službi i službi kućnog lečenja.

Zdravstveno-vaspitne aktivnosti kroz pokretanje svih vidova partnerske saradnje ostvarene su sa 82 organizacije i realizovano je 11 manifestacija u zajednici kroz takvu multisektorsku saradnju na zaštitu i unapređenju zdravlja.

Prenošenje znanja stavova i ponašanja kroz edukaciju edukatora predstavlja jako bitan segment u radu na promociji zdravlja. U 2018. godini edukovano je 932 učesnika koji će svoje znanje o zdravim stilovima života i prevenciji riziko-faktora prenositi kroz dalju edukaciju i edukovano je i 252 osoba u oblastima promocije zdravlja i sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti.

Akcenat je stavljen na edukaciju vulnerabilnih kategorija, posebno školske dece i omladine koja se sprovodi na teritoriji celog okruga. Zaposleni u Odseku za promociju zdravlja sprovodili su edukaciju 41 osnovnoj i 11 srednjih škola putem zdravstvenih predavanja i radionica na sledeće teme: pubertet, alkoholizam, narkomanija, štetnost cigareta i prevencija HIV-a, dok su zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite sprovele edukacije sa temama iz promocije zdravlja u 74 osnovne i 11 srednjih škola.

Brojne promotivne aktivnosti su realizovane kroz obeležavanje datuma iz Kalendara zdravlja. U 2018. godini sprovedeno je 35 kampanja i 11 manifestacija u zajednici sa 726 učesnika. U aktivnostima vezanih za kampanje zavoda i domova zdravlja podeljeno je 14 685 primerak promotivnog materijala. Ove kampanje imaju za cilj da širokoj populaciji skrenu pažnju na bitne zdravstvene probleme, njihovu prevenciju i rano otkrivanje, a sve u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja.

Imajući u vidu zastupljenost medija u svakodnevnom životu građana, posebna pažnja se posvećuje medijskoj promociji zdravlja. U zavisnosti od vrste medija i njihovoj ciljnoj grupi stanovništva, prilagođavaju se i zdravstvene poruke koje se tako šalju. U 2018. godini bilo je ukupno 218 medijskih prezentacija, na TV, radiju i štampi, kao i 57 priloga na internet stranici Zavoda.

U toku 2018. godine obeleženi su sledeći datumi iz Kalendara zdravlja u saradnji sa ustanovama primarne zdravstvene zaštite :

1. Evropska nedelja borbe protiv raka grlića materice
2. Nacionalni dan bez duvanskog dima

3. Svetski dan borbe protiv raka
4. Međunarodni dan dece obolele od raka
5. Mart mesec borbe protiv raka
6. Svetski dan bubrega
7. Svetski dan voda
8. Svetski dan zdravlja
9. Nacionalni dan borbe protiv raka dojke
10. Svetski dan borbe protiv tuberkuloze
11. Dan planete Zemlje
12. Evropska nedelja imunizacije
13. Međunarodni dan fizičke aktivnosti
14. Nedelja zdravlja usta i zuba
15. Svetski dan higijene ruku
16. Nedelja prevencije povreda u saobraćaju
17. Međunarodni dan sestrinstva
18. Svetski dan bez duvana
19. Svetski dan zaštite životne sredine
20. Svetski dan borbe protiv raka kože
21. Međunarodni dan protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogom
22. Svetski dan srca
23. Svetska nedelja dojenja
24. Nacionalna nedelja dojenja
25. Svetski dan čistih ruku
26. Svetski dan borbe protiv siromaštva
27. Međunarodni dan starijih osoba
28. Oktobar mesec borbe protiv raka dojke
29. Oktobar mesec pravilne ishrane
30. Svetski dan mentalnog zdravlja
31. Svetski dan dijabetesa
32. Svetski dan osteoropoze

33. Međunarodni dan osoba sa invaliditetom
34. Svetski dan borbe protiv HIV-a
35. Svaki trenutak je važan (UNICEF kampanja)

Realizovano je 4 konkursa u okviru kalendara zdravlja: „Osmehni se zdravo“, „Dojenje temelj života“, „Pravilna ishrana – ulaganje u budućnost“ i konkurs „Signal podrške“ i kao 1 Foto konkurs „Od plastike do fantastike“.

U toku školske 2018/2019. godine organizovane su aktivnosti prevencije narkomanije u školama, pod nazivom “Škola DA, droga NE”, od strane Komisije za borbu protiv narkomanije Ministarstva zdravlja Republike Srbije u saradnji sa Ministarstvom prosvete Republike Srbije i institutima/zavodima za javno zdravlje, u svim osnovnim i srednjim školama na teritoriji Republike Srbije sa ciljem povećanja svesti građana o štetnosti upotrebe narkotika, sa direktnim uticajem na decu školskog uzrasta, kao i na njihove roditelje. Aktivnostima u Južnobanatskom okrugu koordinirao je Zavod za javno zdravlje Pančevo, a tribine su sprovodili timovi sačinjeni od doktora, prosvetnih radnika, psihologa, socijalnih radnika, inspektora, višeg javnog tužioca i zdravstvenog saradnika iz Zavoda i 10 ustanova sa teritorije JBO: Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti „Dr Slavoljub Bakalović“ Vršac, DZ Pančevo, Dom za decu „Spomenak“ Pančevo, Centar za socijalni rad „Solidarnost“ Pančevo, OŠ „Branko Radičević“ Pančevo, OŠ „Olga Petrov“ Banatski Brestovac, Policijska uprava Pančevo, Kancelarija za mlade grada Vršca, Kancelarija za mlade Pančevo i VJT Pančevo.

Aktivnosti su realizovane od oktobra 2018.godine do kraja juna meseca 2019.godine. U okviru ovog programa organizovane su tribine za učenike sedmih razreda osnovnih škola, prvih razreda srednjih škola i profesore i nastavnike srednjih i osnovnih škola. Aktivnostima je obuhvaćeno 4.454 učenika sa 106 tribina, 1.374 prosvetnih radnika sa 81 tribinom u 69 osnovnih i 21 srednje škole na teritoriji Južnog Banata kao i 709 roditelja u gradu Pančevu i Vršcu. Na 64 tribina bilo je prisutno 2.464 učenika osnovnih škola, a na 42 tribine 1.990 učenika svih srednjih škola na teritoriji

JBO. Projektom je obuhvaćeno 1.051 nastavnik osnovnih škola sa 64 tribine i 1.374 profesor srednjih škola sa 17 tribina.

Potrebno je i dalje nastaviti sa multisektorskom saradnjom i aktivnostima kojima ističemo značajnost brige za sopstveno zdravlje i zdravlje zajednice u celini, izdvojimo prioritete i radimo na stvaranju okruženja za njihovu realizaciju. Usvajanje zdravih stilova života među mladom populacijom predstavlja najbolji put za nastanak i očuvanje zdrave populacije, a za to je neophodna multisektorska saradnja. Takođe je jako bitna reorganizacija zdravstvene službe u cilju stavljanja akcenta na zdravlje a ne na bolest, povećanje aktivnosti na promociji zdravlja i prevenciji bolesti kao i obezbeđivanje adekvatnih materijalnih sredstava. Aktivnosti na promociji zdravlja predstavljaju dugotrajan, kontinuirani posao čiji se rezultati vide tek u budućnosti.

PREPORUKE

- Intenzivirati programe ranog otkrivanja masovnih hroničnih nezaraznih bolesti (kardiovaskularnih bolesti, šećerne bolesti i malignih neoplazmi);
- Ciljanim istraživanjima ustanoviti učestalosti rizičnog ponašanja u populaciji;
- Efikasnim intervencijama za prevenciju i kontrolu nezaraznih bolesti sprečiti ili modifikovati faktore rizika, početak ili napredovanje bolesti, nesposobnost, kao i prerano umiranje;
- Ishod same bolesti poboljšati njenim ranim otkrivanjem, odgovarajućom terapijom i rehabilitacijom;
- Multisektorskog saradnjom smanjiti stopu traumatizma kod svih kategorija stanovništva;
- Zdravstveno-vaspitnim aktivnostima uticati na smanjenje stope prekida neželjenih trudnoća i stope oboljevanja od polno prenosivih bolesti u ženskoj populaciji;
- Obezbediti stalni nadzor i kontrolu nad zaraznim bolestima, a poboljšanjem životnog standarda i uslova života uticati na smanjenje njihovog prisustva u populaciji;
- Promocijom zdravlja i zdravih stilova života unaprediti zdravstveno stanje svih kategorija stanovništva;
- Kontinuirano smanjivati prisustvo riziko-faktora životne sredine u vodi, vazduhu i zemljištu.

ZAKLJUČAK

Demografske promene u Južnobanatskom okrugu posledica su pada nataliteta i fertiliteta i migracije, uglavnom mladog stanovništva. Ove demografske karakteristike doprinose intenzivnom starenju stanovništva, a povećanje udela starog stanovništva ima za posledicu porast stope opšteg mortaliteta.

Zdravstveno stanje odraslog stanovništva Južnobanatskog okruga karakteriše oboljevanje od kardiovaskularnih bolesti i visoka stopa oboljevanja od povišenog krvnog pritiska nepoznatog uzroka. Značajno mesto u morbiditetu odraslih zauzimaju bolesti mišićno-koštanog sistema i bolesti žlezda sa unutrašnjem lučenjem, ishrane i metabolizma, sa visokom stopom oboljevanja od šećerne bolesti.

Najznačajniji zdravstveni problem kod predškolske i školske dece su respiratorne bolesti, zarazne i parazitarne bolesti, ali i dalje posebno kod dece školskog uzrasta povrede, trovanja i posledice spoljnih faktora.

Zdravlje žena u okrugu najviše ugrožavaju oboljenja vezana za pol i reproduktivnu funkciju. Unapređenje zdravlja žena je moguće preko smanjenja stope prekida neželjenih trudnoća i ranog otkrivanja malignih bolesti.

Upotreba duvana, alkohola i psihotropnih supstanci su ozbiljan javno-zdravstveni problem. Loše navike u ishrani, udružene sa rizičnim ponašanjem i nedovoljnom fizičkom aktivnošću stanovnika, doprinose porastu broja gojaznih i osoba sa prekomernom telesnom težinom.

Zagadžena voda, vazduh i zemljište su riziko faktori okoline koji narušavaju zdravlje stanovništva. U narednom periodu neophodno je nastaviti sa unapređenjem resursa koji su neophodni za adekvatno praćenje riziko faktora okoline u Južnobanatskom okrugu (oprema, stručan, edukovan kadar).